



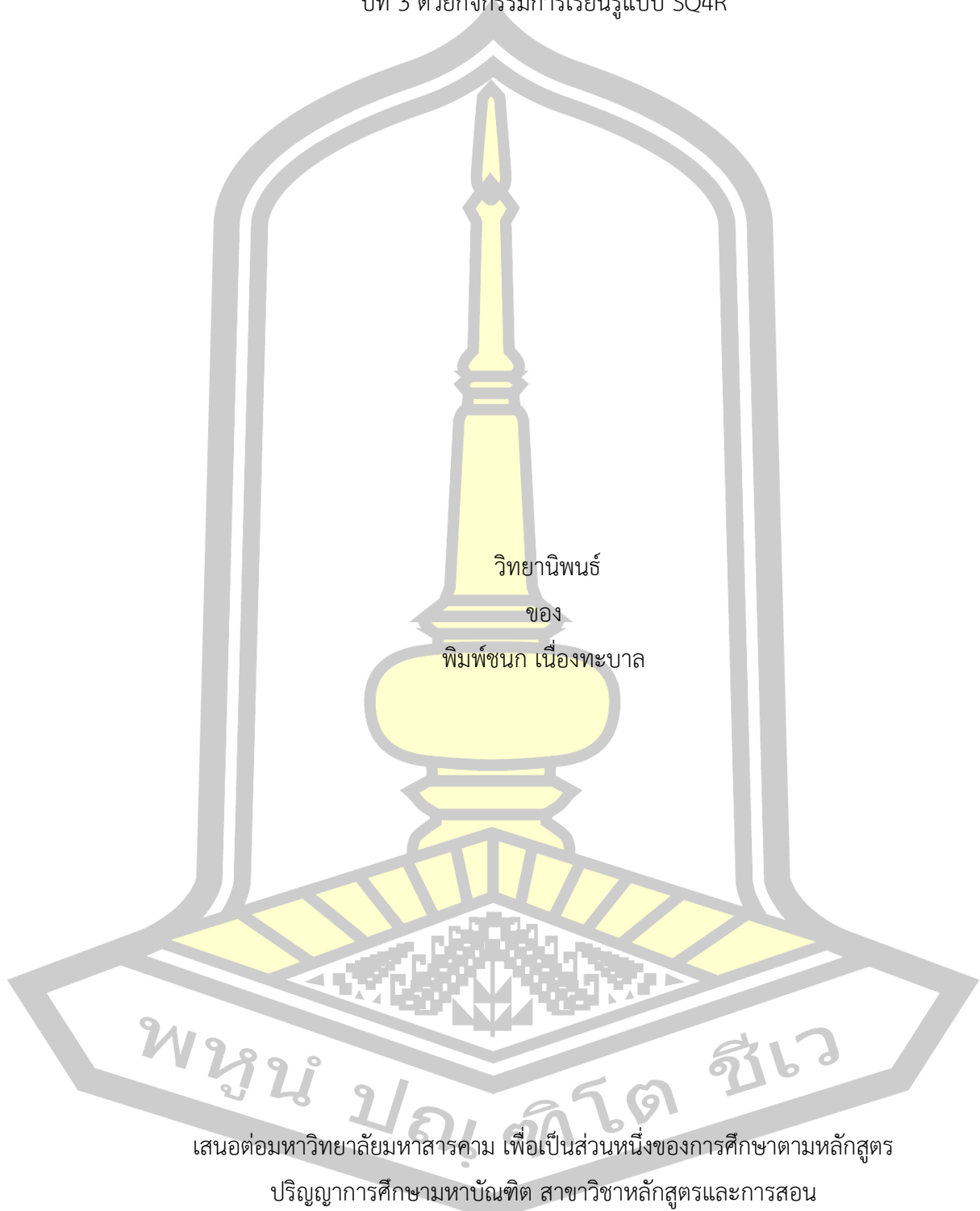
การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R

วิทยานิพนธ์
ของ
พิมพ์ชนก เนื่องทะบาล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มีนาคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R



เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

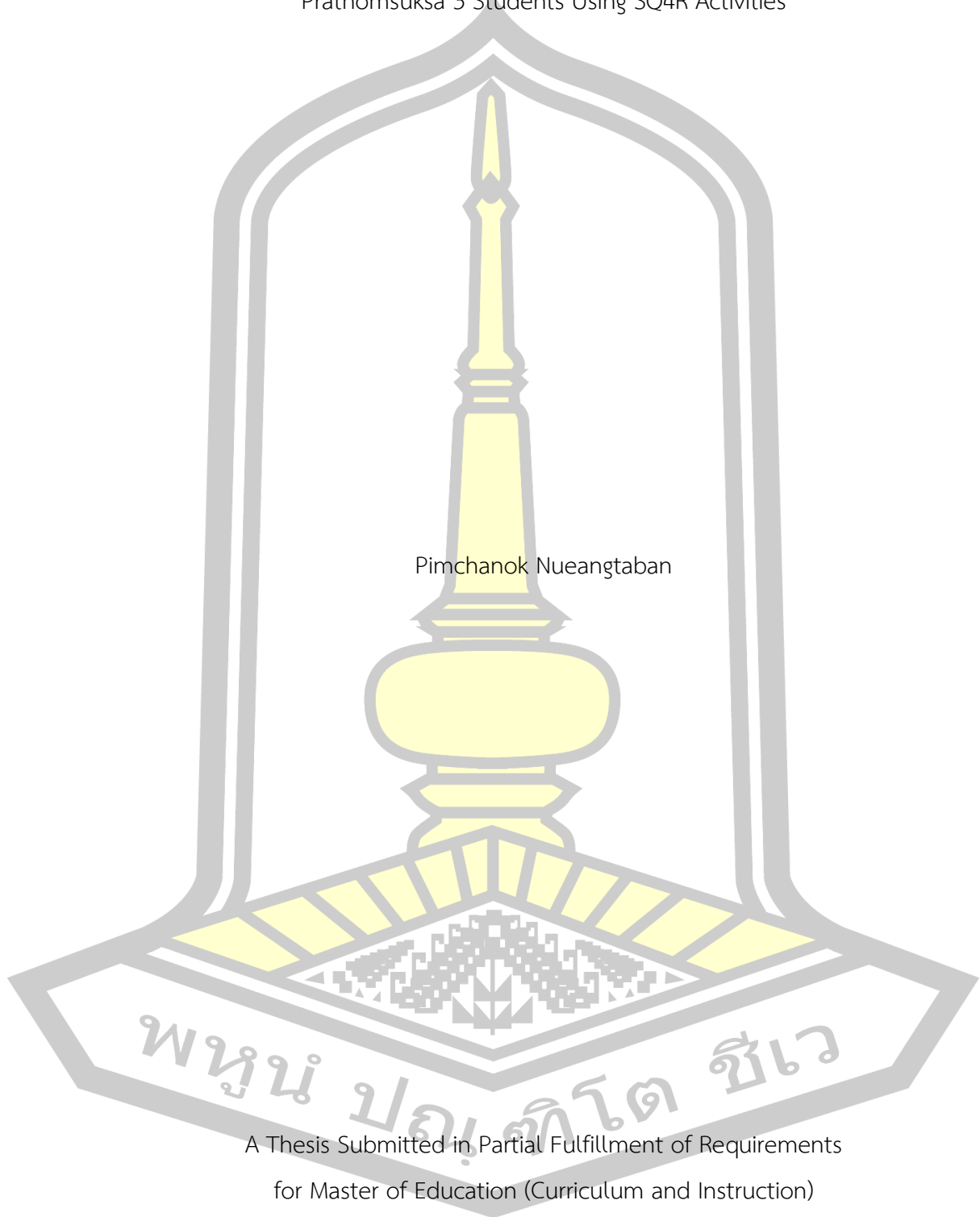
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

มีนาคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of Reading for Main Idea and Learning Inquiry Behavior of
Prathomsuksa 3 Students Using SQ4R Activities

Pimchanok Nueangtaban



A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Curriculum and Instruction)

March 2020

Copyright of Maharakham University



คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวพิมพ์ชนก เนื่องทะ
บาล แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. มนตรี วงษ์สะพาน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. ดนิตา ดวงวิไล)

..... กรรมการ

(ผศ. ดร. วราพร เอรารวรรณ)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(อ. ดร. สมทรง สิริธิ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R		
ผู้วิจัย	พิมพ์ชนก เนื่องทะเล		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดนิตา ดวงวิไล		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2563

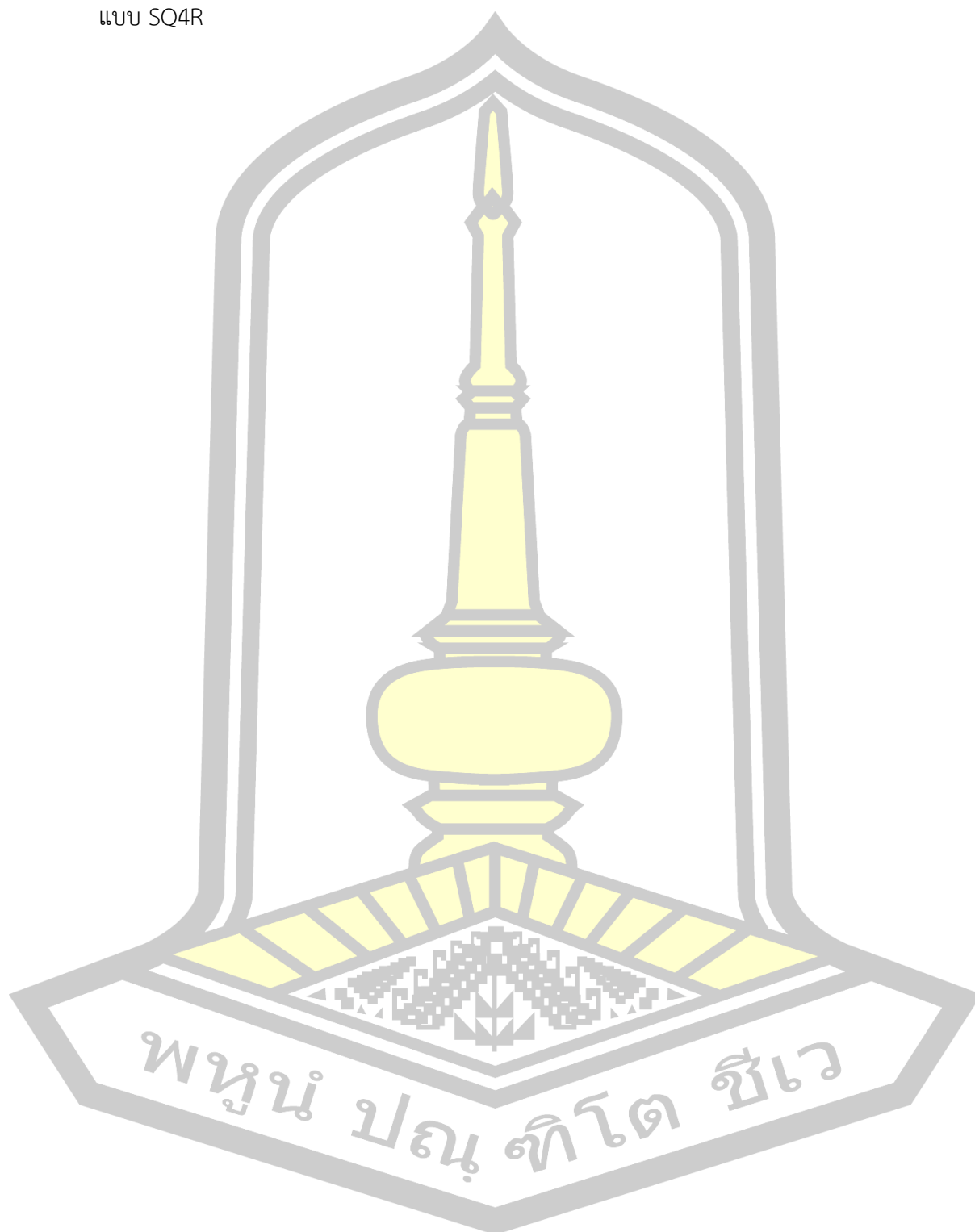
บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อ 1) พัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป 2) ศึกษาพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ที่ได้เรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R

กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเลิงใต้ ตำบลเลิงใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 จำนวน 1 ห้องเรียน 6 คน รูปแบบการวิจัยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมีวงจรปฏิบัติการวิจัย 3 วงจร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R จำนวน 12 แผน เวลา 12 ชั่วโมง 2) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน แบบทดสอบท้ายวงจร และ 3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ แบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R พบว่า 1) ความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R นักเรียนร้อยละ 100 มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 83.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้เรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R นักเรียนมีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 80.56 อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก

คำสำคัญ : การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ, พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้, กิจกรรมการเรียนรู้
แบบ SQ4R



TITLE	The Development of Reading for Main Idea and Learning Inquiry Behavior of Prathomsuksa 3 Students Using SQ4R Activities		
AUTHOR	Pimchanok Nueangtaban		
ADVISORS	Assistant Professor Dhanita Doungwilai , Ph.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Curriculum and Instruction
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2020

ABSTRACT

The purposes of the research were; 1) to develop ability in reading for main idea by using SQ4R activities of Prathomsuksa 3 students according to 70 percent of criterion, and 2) to explore studiousness of Prathomsuksa 3 students obtaining SQ4R activities.

The focus group is a Prathomsuksa 3 classroom with 6 students of Banlerngtai School, Tambol Lerngtai, Kosum Pisai Distric, Maha Sarakham Primary Educational Service Area Office 3. The study was conducted with the action research with 3 circles as a research method. 12-hour circle lesson plans using SQ4R activities, students' studiousness observation form, spiral quizzes, and a test of reading for main idea ability were conducted as research instruments. The statistics used for analyzing the collected data were mean, standard deviation, and percentage.

The results of the study found that: 1) the average score on the test of reading for main idea ability for the focus group obtaining SQ4R activities was 83.33 percent, which was higher than the criterion, and also 2) the focus group showed gain in studiousness as a whole, with 80.56 percent of average score, at excellent level.

Keyword : The Development of Reading for Main Idea, Learning Inquiry Behavior, Using SQ4R Activities



กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วย ความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณิตา ดวงวิไล ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี วงษ์สะพาน ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราพร เอราวรรณ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรง สิทธิ กรรมการสอบ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะ ให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่ จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นางพิมพ์พิศา ผลสว่าง ดร. ศักดิ์สิทธิ์ สีหลวงเพชร ดร. ไพฑูล พรหมมากุล นาง รุ่งอรุณ สิงห์สุพรรณ และนางวิไลลักษณ์ กล้าหาญ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย โดยให้คำแนะนำเป็นอย่างดีซึ่งเป็นส่วนสำคัญทำให้งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู ขอขอบใจนักเรียนโรงเรียนบ้านเลิงใต้ โรงเรียนน้ำจ้อยหนองหอยคุรุราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 ที่ให้ข้อมูลด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งอนุเคราะห์ให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลวิจัยในสถานศึกษาจน สำเร็จ

ขอขอบพระคุณ เพื่อนร่วมรุ่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 สาขาวิชาหลักสูตรและการ สอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ให้ความช่วยเหลือและมอบมิตรภาพที่ดียิ่ง จนทำให้การทำงานครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อหนูคล้าย เนืองทะบาล คุณแม่วนิดา เนืองทะบาล ที่ให้การอบรมสั่ง สอนจนทำให้สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ขอขอบคุณนายพลตินัย เผ่าพันธุ์ขาว และ มิสเตอร์แจน ซอ ที่คอยเป็นกำลังใจที่ดียิ่งแก่ผู้วิจัยตลอดมา

พิมพ์ชนก เนืองทะบาล

พนุน ปณฺ ทิโต ชีเว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ท
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	7
การอ่าน.....	17
การอ่านจับใจความ.....	36
พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้.....	50
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R.....	58
การวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....	64
บริบทโรงเรียนบ้านเลิงใต้.....	70
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	72

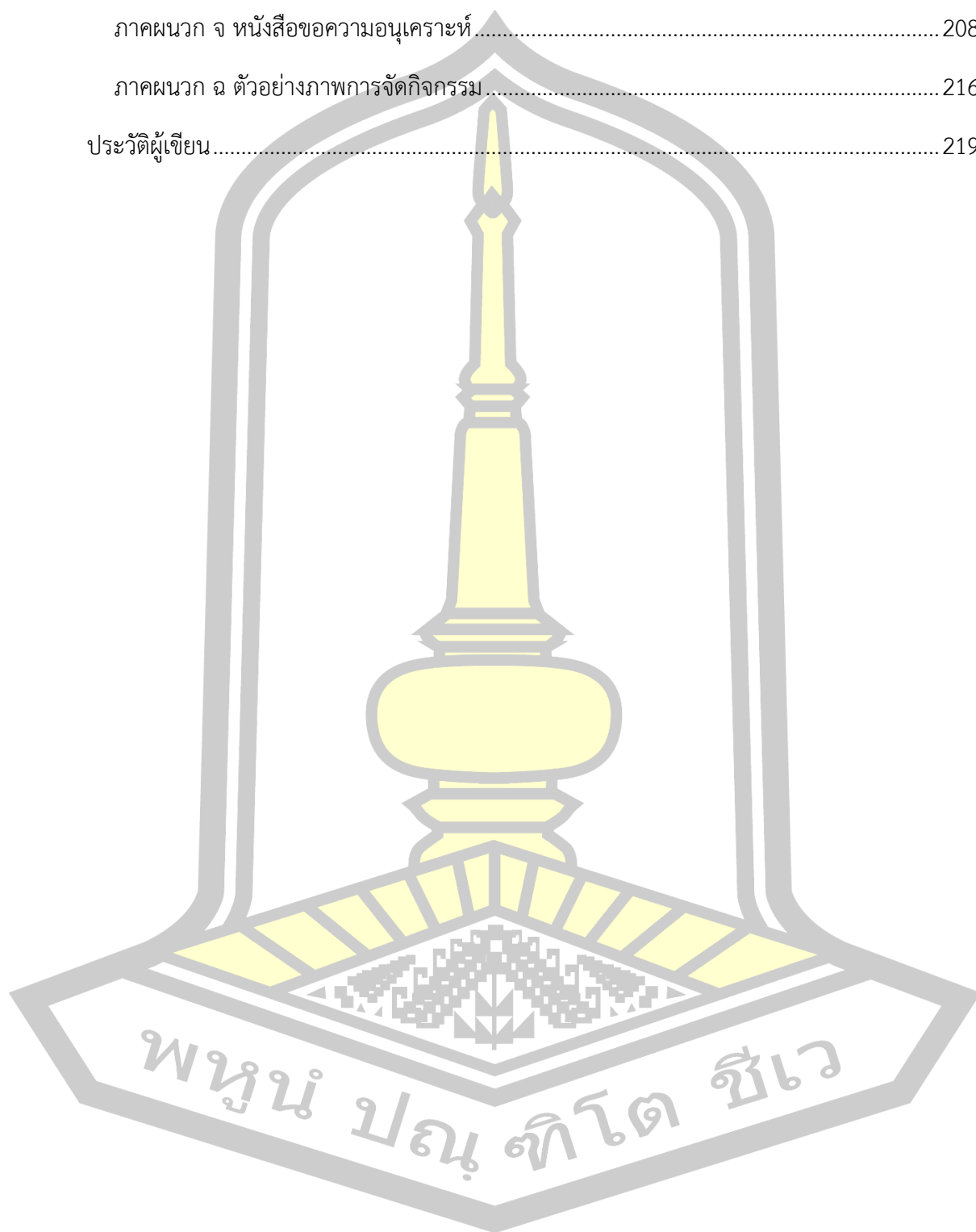
งานวิจัยในประเทศ.....	72
งานวิจัยต่างประเทศ.....	75
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	77
กลุ่มเป้าหมาย.....	77
รูปแบบการวิจัย.....	77
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	81
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	81
ขั้นตอนดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	95
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	97
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	100
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	100
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	100
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	100
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	131
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	131
สรุปผล.....	131
อภิปรายผล.....	132
ข้อเสนอแนะ.....	134
บรรณานุกรม.....	136
ภาคผนวก.....	145
ภาคผนวก ก แผนการจัดการเรียนรู้.....	146
ภาคผนวก ข แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ.....	175
ภาคผนวก ค แบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้.....	189

ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ..... 192

ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์..... 208

ภาคผนวก ฉ ตัวอย่างภาพการจัดกิจกรรม..... 216

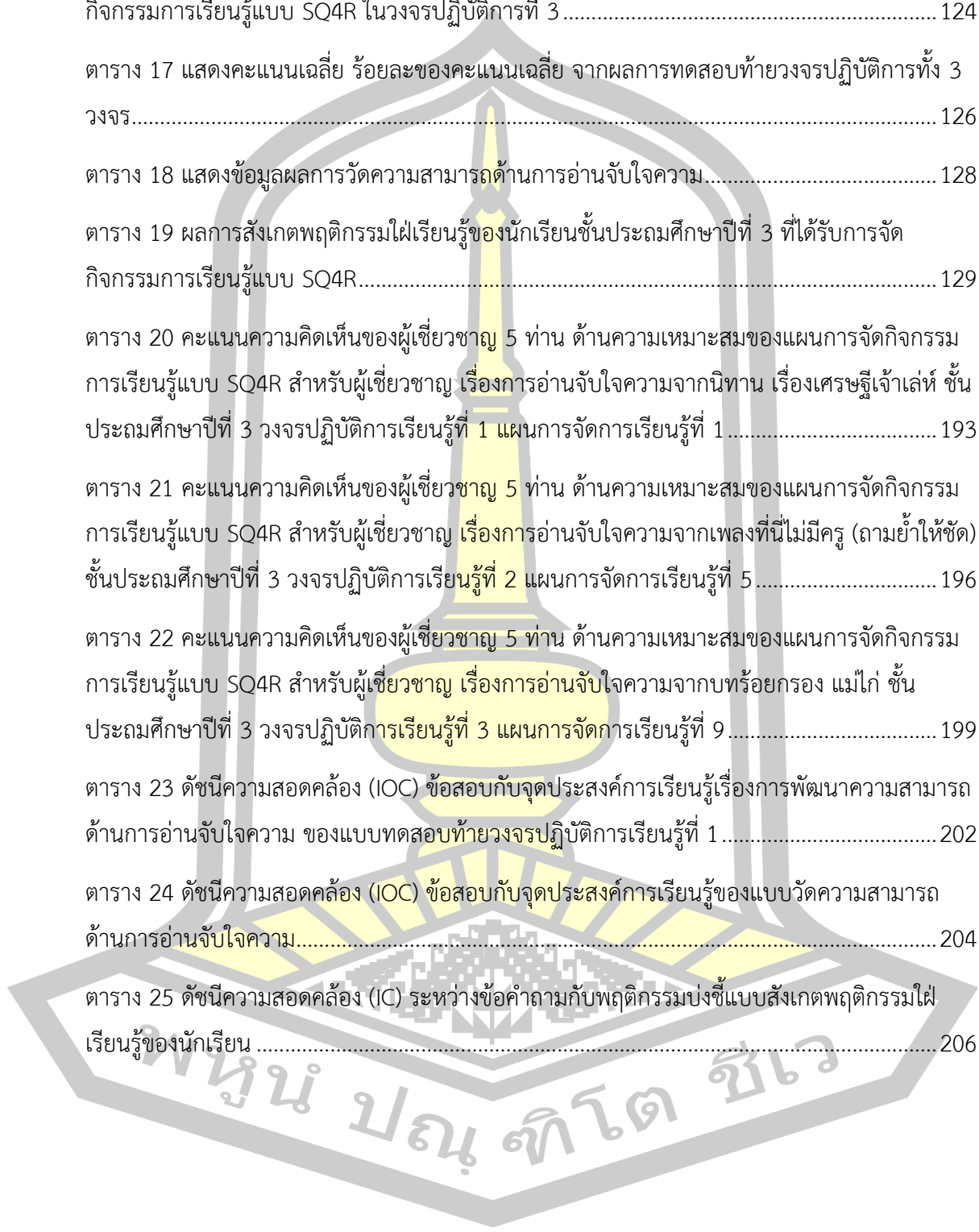
ประวัติผู้เขียน..... 219



สารบัญตาราง

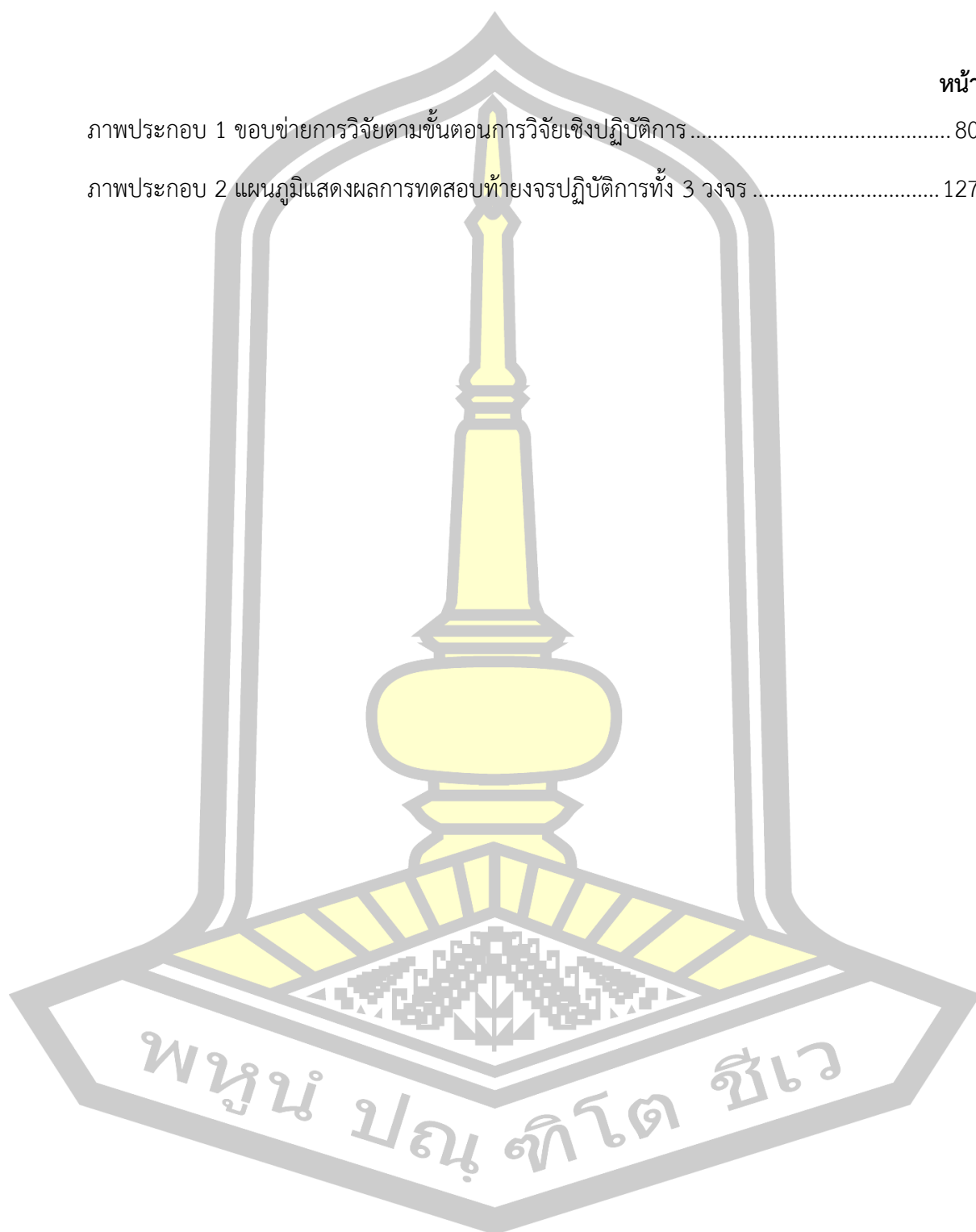
	หน้า
ตาราง 1 สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	11
ตาราง 2 รายละเอียด แผนการจัดการเรียนรู้ และเวลาที่ใช้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้	82
ตาราง 3 กำหนดเนื้อหาข้อสอบแบบทดสอบท้ายวงจร (แบบทดสอบท้ายวงจรชุดที่ 1-3)	89
ตาราง 4 กำหนดเนื้อหาข้อสอบ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ	91
ตาราง 5 วิเคราะห์พฤติกรรมไม่เรียนรู้ ตัวชี้วัด จำนวนข้อคำถามที่สร้าง และจำนวนที่ใช้จริง	93
ตาราง 6 วันและเวลาที่ใช้ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R	102
ตาราง 7 ผลการทดสอบท้ายวงจร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ในวงจรปฏิบัติการที่ 1	105
ตาราง 8 ผลการสังเกตพฤติกรรมไม่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ในวงจรปฏิบัติการที่ 1	106
ตาราง 9 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขในวงจรปฏิบัติการที่ 1	109
ตาราง 10 วันและเวลาที่ใช้ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R	111
ตาราง 11 ผลการทดสอบท้ายวงจร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ในวงจรปฏิบัติการที่ 2	114
ตาราง 12 ผลการสังเกตพฤติกรรมไม่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ในวงจรปฏิบัติการที่ 2	115
ตาราง 13 ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขในวงจรปฏิบัติการที่ 2	118
ตาราง 14 วันและเวลาที่ใช้ในวงจรปฏิบัติการที่ 3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R	120
ตาราง 15 ผลการทดสอบท้ายวงจร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ในวงจรปฏิบัติการที่ 3	123

ตาราง 16 ผลการสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ในวงจรปฏิบัติการที่ 3	124
ตาราง 17 แสดงคะแนนเฉลี่ย ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย จากผลการทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการทั้ง 3 วงจร.....	126
ตาราง 18 แสดงข้อมูลผลการวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ.....	128
ตาราง 19 ผลการสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R.....	129
ตาราง 20 คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ด้านความเหมาะสมของแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R สำหรับผู้เชี่ยวชาญ เรื่องการอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องเศรษฐีเจ้าเล่ห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วงจรปฏิบัติการเรียนรู้ที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1	193
ตาราง 21 คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ด้านความเหมาะสมของแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R สำหรับผู้เชี่ยวชาญ เรื่องการอ่านจับใจความจากเพลงที่นี้ไม่มีครู (ถามย้ำให้ชัด) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วงจรปฏิบัติการเรียนรู้ที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5	196
ตาราง 22 คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ด้านความเหมาะสมของแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R สำหรับผู้เชี่ยวชาญ เรื่องการอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง แม่ไก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วงจรปฏิบัติการเรียนรู้ที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9	199
ตาราง 23 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตรวจสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้เรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของแบบทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการเรียนรู้ที่ 1	202
ตาราง 24 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตรวจสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ.....	204
ตาราง 25 ดัชนีความสอดคล้อง (IC) ระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมบ่งชี้แบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน	206



สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 ขอบข่ายการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....	80
ภาพประกอบ 2 แผนภูมิแสดงผลการทดสอบทำนองจรปฏิบัติการทั้ง 3 วงจร.....	127



บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและวิทยาการต่าง ๆ มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว และมีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์มากขึ้น สังคมต้องปรับกระบวนการเรียนรู้ด้วยวิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา การประกอบอาชีพ หรือการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ในประเทศให้มีความก้าวหน้ามาก สิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นในการรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ คือ การอ่าน เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต และรับความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ อัจฉรา ประดิษฐ์ (2550) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่าน สรุปได้ว่า การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ เป็นรากฐานของการศึกษาที่จะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว กว้างขวางยิ่งขึ้น ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านย่อมมีมุมมองและวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล รวมทั้งเป็นคนยืดหยุ่น สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและพัฒนาสังคมได้ และตัวผู้อ่านเองก็จะเกิดการพัฒนาความคิด สติปัญญา จริยธรรม ศีลธรรม และเชาวน์ปัญญาได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ในสังคมปัจจุบัน ผู้คนประสบกับความเครียดสูง ด้วยสถานะเศรษฐกิจ หน้าที่การงาน ความรับผิดชอบต่อครอบครัว และสังคม ตลอดจนสภาพสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ การอ่านเป็นอีกทางเลือกที่จะช่วยให้ผู้อ่านรู้สึกผ่อนคลายจากความเครียดเหล่านั้นได้ และอาจจะทำให้ผู้อ่านค้นพบแนวคิด ข้อคิด และนำไปปรับใช้กับชีวิตประจำวัน

การอ่านจับใจความถือว่าเป็นทักษะการอ่านพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการอ่านในระดับต่อ ๆ ไป เพราะถ้าหากนักเรียนไม่สามารถจับใจความได้ก็จะทำให้ไม่สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ ดังที่ ศศิธร อินตุ่น (2535) ได้กล่าวถึงการอ่านจับใจความ สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนอยู่เสมอไม่ว่าจะเรียนเรื่องอะไร ในระดับไหนก็ตาม เพราะถ้านักเรียนไม่สามารถจับใจความได้จะทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านและประโยชน์ของการอ่านจับใจความที่มีต่อการเรียนการสอน จึงกำหนดเรื่องการอ่านไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ถึงแม้การอ่านและการอ่านจับใจความจะกำหนดไว้เป็นเนื้อหาในการเรียนการสอนภาษาไทยอย่างต่อเนื่อง

แต่ก็พบปัญหว่านักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่านและไม่ชอบอ่าน ซึ่งสาเหตุประการหนึ่งอาจจะมาจาก ปัจจุบันที่สื่อประเภทอื่น ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ ล้วนแล้วแต่เป็นสื่อที่นักเรียนให้ความสนใจมากกว่า เพราะอำนวยความสะดวกให้นักเรียนได้เรียนรู้ และรับข้อมูลข่าวสารได้รวดเร็ว จึงทำให้นักเรียน สูญเสียเวลาที่ควรจะอ่านหนังสือไป (ภูริภทธร ทิศร, 2543) เสียโอกาสที่จะนำความรู้จากการอ่านไปพัฒนาตนและสังคม ปัญหาที่เกี่ยวกับการอ่านประการต่อมา คือ นักเรียนไม่ได้รับการปลูกฝังให้มีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งสาเหตุอาจมาจากผู้ปกครองหรือครูอาจารย์ที่ละเลยมาตั้งแต่ต้น ทำให้เกิดผลตามมาคือ นักเรียนอ่านหนังสือน้อยมากหรืออ่านแต่สิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ และเมื่อพิจารณาถึงลงไปจะพบปัญหาในการสอนอ่านปัญหาหนึ่งก็คือ การอ่านจับใจความ นักเรียนจำนวนมากประสบปัญหาการอ่านจับใจความ เนื่องจากอ่านหนังสือแล้วไม่เข้าใจ ไม่สามารถสรุปหรือจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ดังที่ ธัญมาส ต้นเสถียร (2544) ได้กล่าวถึงปัญหาของการอ่านจับใจความสรุปได้ว่า นักเรียนไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ รวมทั้งไม่รู้วิธีอ่านที่ถูกต้องเกี่ยวกับการอ่านจับใจความ

จากการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาโกสัมพี ปีการศึกษา 2561 พบว่า ผลการประเมิน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 62.93 (โรงเรียนบ้านเลิงใต้, 2561) ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ตั้งเป้าหมายให้โรงเรียนในสังกัดยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นจากฐานเดิมร้อยละ 5 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3, 2560) สาเหตุที่ส่งผลต่อคะแนน ได้แก่ สาเหตุที่ 1 การอ่าน สาเหตุของปัญหาอาจเนื่องมาจากนักเรียนสามารถอ่านเรื่องได้ แต่ไม่สามารถจับประเด็น เรื่องที่อ่าน และไม่สามารถจับใจความสำคัญ และสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ จึงทำให้นักเรียน เกิดความเบื่อหน่าย มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการอ่าน ไม่มีนิสัยรักการอ่าน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาในการอ่านของนักเรียนศึกษารูปแบบ เทคนิค และวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้และทักษะการอ่าน ซึ่งพบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่พัฒนามาจากการสอนอ่านแบบ SQ3R ที่โรบินสัน (Robinson, 1961) ได้เสนอไว้ ต่อมาในปี 1984 วอลเตอร์ พอค (Walter Pauk) ได้เสนอแนะวิธีสอนอ่านแบบ SQ4R โดยมีการเพิ่มขึ้นตอนบันทึก (Record) หลังจากนักเรียนได้ อ่านบทอ่านและเปลี่ยนขั้นตอนการทบทวน (Review) เป็นขั้นตอนให้นักเรียนได้วิเคราะห์บทอ่าน (Reflect) สำหรับสุคนธ์ สนิธพานนท์ และคณะ (2545) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า SQ4R เป็นวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียน เข้าใจแนวคิดที่อ่านได้เร็วขึ้น สามารถจับใจความของเรื่องได้ดีบอกรายละเอียดจดจำเรื่องที่อ่าน และสามารถ ทบทวนเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยขั้นตอนของวิธีการอ่านแบบ SQ4R เริ่มจากให้ผู้อ่านสำรวจ (S : Survey) หรืออ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญ

ของเรื่อง แล้วตั้งคำถาม (Q : Question) เพื่อให้การอ่าน เป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด ขั้นตอนที่ 3 ให้ผู้อ่าน อ่านข้อความ (R ตัวที่ 1 : Read) ในบทอ่านอย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ แล้วให้จดบันทึก (R ตัวที่ 2 : Record) ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านในขั้น R ตัวที่ 1 : Read โดยมุ่งเน้นจดบันทึกในส่วนที่สำคัญ และสิ่งที่จำเป็นโดยใช้ ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อ ๆ ขั้นตอนที่ 4 เป็นการตอบคำถามหรือเขียนสรุปใจความสำคัญ (R ตัวที่ 3 : Recite) โดย ผู้อ่านพยายามใช้ถ้อยคำของตนเองให้มากที่สุด ขั้นตอนที่ 5 สดุดท้ายเป็นการวิเคราะห์วิจารณ์บทอ่าน (R ตัวที่ 4 : Reflect) และแสดงความคิดเห็นสอดคล้องหรือไม่สอดคล้อง โดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ที่ได้รับการพัฒนาโดย วอลเตอร์ พอค (Pauk, 1984) นี้ทำให้ นักเรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านที่ดีกว่าการอ่าน โดยไม่ตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าซึ่งจะทำให้การอ่านไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการอะไรหลังการอ่าน อ่านแล้วจะจับจุดสำคัญหรืออ่านไปแล้วใช้จุดมุ่งหมายเหมือนกับการ เหวี่ยงแห ไม่รู้ว่าจับอะไร ได้อะไรหรือไม่ แต่ถ้ามีการใช้คำถามจะช่วยให้นักเรียนได้แนวคิดจากคำถามและ พยายามหาคำตอบ เมื่อครูผู้สอนถาม ดังนั้นการใช้คำถามจึงเป็นแนวทางที่จะทำให้นักเรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้ มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R เช่น รัตนภณท์ เลิศคำฟู (2547) ได้ศึกษาการใช้วิธี สอนแบบ SQ4R ในการสอนอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัย พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R สามารถพัฒนาความสามารถ ในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนได้ดีขึ้น นอกจากนี้วิธีการจัดการเรียนที่จะให้ผู้เรียนเข้าถึงบทอ่านได้ดี โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R แล้ว ครูผู้สอนยังต้องพัฒนาพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนให้มีนิสัย รักการอ่าน มีคุณลักษณะของผู้มีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่น ตั้งใจ ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ (2542) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้มีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ไว้ดังนี้ มีนิสัยรักการอ่าน มีความกระตือรือร้น กล้าแสดงความคิดเห็น ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และอารี พันธุ์มณี (2543) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้มีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ไว้ว่า เป็นบุคคลที่มี ลักษณะรักเรียน ชอบการศึกษาอยู่เสมอ ตื่นตัวกับสิ่งแปลกใหม่รอบตัว หรือจากระบบการเรียน อยากรู้อยากเห็นสนใจติดตาม และแสวงหาความรู้ มีความรับผิดชอบต่อชีวิตตนเอง และการงาน ติดตามข่าวสาร อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ เรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง มีทัศนคติที่ดีต่อ การศึกษาตลอดชีวิต เพื่อปรับตนเองให้ทันสมัยทันยุคทันเหตุการณ์ ทันโลก ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถอยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R มาพัฒนา ความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อให้ นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความและมีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้มากขึ้น ทั้งนี้ให้ สอดคล้องกับแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนา

ผู้เรียนบนพื้นฐานศักยภาพและความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนและเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ที่ได้เรียนรู้โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้เรียนรู้โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R มีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ อยู่ในระดับคุณภาพดี

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย
กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านเลิงใต้ ตำบลเลิงใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 จำนวน 1 ห้องเรียน 6 คน
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R
 - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการอ่านจับใจความ และพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้
3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย
การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 เรื่องการอ่านจับใจความ จำนวน 12 แผน เวลา 12 ชั่วโมง ซึ่งประกอบด้วย
 - 3.1 นิทาน จำนวน 4 แผน เวลา 4 ชั่วโมง

3.2 เพลง จำนวน 4 แผน เวลา 4 ชั่วโมง

3.3 บทร้อยกรอง จำนวน 4 แผน เวลา 4 ชั่วโมง

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2562–เดือนมกราคม 2563

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R หมายถึง การสอนอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง หรือการอ่านจับใจความของเรื่องที่อ่าน โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านที่มีประสิทธิภาพ โดยมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามระบบของวิธีการสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 Survey (S) อ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง

1.2 Question (Q) การตั้งคำถาม เป็นการกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความอยากรู้อยากเห็น

1.3 Read (R) การอ่านข้อความหมายในบทหรือตอนนั้น ๆ ซ้ำอย่างละเอียดและในขณะเดียวกัน ก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้

1.4 Record (R) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่าน

1.5 Recite (R) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเอง

1.6 Reflect (R) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิเคราะห์ บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง

2. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถด้านการอ่าน ของผู้อ่านจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ แล้วสามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปใจความสำคัญ บอกข้อคิด และนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน โดยคะแนนของนักเรียนได้จากการจากการทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านจับใจ ความหลังเรียน โดยการวิจัยในครั้งนี้วัดจากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นข้อทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ จากการเรียนด้านการอ่านจับใจความ ด้วยกิจกรรม การเรียนรู้ SQ4R ให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป

3. พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ อย่างสม่ำเสมอ วิเคราะห์ สรุปองค์ความรู้ แลกเปลี่ยน ถ่ายทอด และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยมีตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้การใฝ่เรียนรู้ ดังนี้

3.1 ตั้งใจเรียน หมายถึง ตั้งใจ มีความมุ่งมั่น เอาใจใส่ จดจ่อในการเรียนสม่ำเสมอ

3.2 ความเพียรพยายามในการเรียนรู้ หมายถึง พยายามในการเรียนรู้จนกว่าจะสำเร็จ

3.3 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ หมายถึง ความใส่ใจ ตั้งใจที่จะเข้าร่วม

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ

3.4 การแสวงหาความรู้ หมายถึง การค้นคว้าหาความรู้ และสามารถสร้างความรู้ใหม่เพิ่มเติมแล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ซึ่งสัมพันธ์กับความรู้เดิมที่มีอยู่

3.5 บันทึกความรู้ สรุปลงเป็นองค์ความรู้ หมายถึง การเขียนบันทึกข้อมูลที่เป็นประสบการณ์และความรู้

3.6 การสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน หมายถึง สามารถสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึง กระบวนการวิจัยประเภทหนึ่งที่ใช้กระบวนการปฏิบัติอย่างมีระบบ ผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติทุกขั้นตอน จนกว่าปัญหาจะได้รับการแก้ไขหรือพัฒนาได้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ มีขั้นตอนในการปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน ตามแนวคิดของ Kemmis and Mc Taggart (1988) ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Plan) ประกอบด้วยขั้นตอนสำรวจสภาพปัญหา ระบุปัญหาที่ต้องการแก้ไข วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา กำหนดเป้าหมายของความสำเร็จ กำหนดวิธีการที่จะใช้แก้ปัญหา กำหนดขั้นตอนที่จะปฏิบัติ และกำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ (Action) ดำเนินการตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกตการณ์ (Observe) สังเกตพฤติกรรมกรรมการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ขณะดำเนินกิจกรรมทั้งกระบวนการปฏิบัติและผลของการปฏิบัติ

ขั้นที่ 4 ขั้นการสะท้อนการปฏิบัติ (Reflect) สะท้อนผลการจัดกิจกรรมและสะท้อนกระบวนการเพื่อนำข้อบกพร่องและข้อเสนอแนะนำไปปรับปรุงแก้ไข

พหุบัณฑิต ชีวะ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรม
ใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย
2. การอ่าน
3. การอ่านจับใจความ
4. พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R
6. การวิจัยปฏิบัติการ
7. บริบทโรงเรียนบ้านเลิงใต้
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กำหนดเนื้อหาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะของหลักสูตร

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนด
เป็นกรอบและทิศทางการพัฒนาหลักสูตรกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาไทย และเป็นแนวทางการจัดการ
เรียนการสอนให้เป็นแนวทางเดียวกันทั้งประเทศตามมาตรฐานการเรียนรู้ ลักษณะสำคัญของ
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

1. กำหนดสาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งเป็นแก่น
ความรู้ทางภาษาที่ผู้สอนจะต้องนำไปขยายรายละเอียดและจัดให้เหมาะสมกับผู้เรียนและ

สภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ประกอบด้วย การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม

2. กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มวิชาและ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของแต่ละกลุ่มสาระเพื่อระบุสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องเรียนและสมรรถฐานที่ผู้เรียน สามารถปฏิบัติได้อันเป็นคุณภาพของผู้เรียนที่ผู้สอนจะยึดเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้

3. กำหนดหลักสูตรเป็นช่วงชั้น ทั้งมาตรฐานการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 มีการพัฒนาทักษะทางภาษาอย่างต่อเนื่อง ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรทุกช่วงชั้น มิใช่เฉพาะช่วงชั้นที่สอนเท่านั้น เพื่อเห็นภาพการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

4. กำหนดเวลาเรียนตามความเหมาะสม ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 กำหนดเวลาเรียนเป็นรายปี ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 กำหนดเวลาเรียนเป็นรายภาคและเป็นหน่วยกิต ทั้งนี้หลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ให้จัดเวลาเรียนเฉพาะภาษาไทยและคณิตศาสตร์ใช้เวลาเรียนประมาณร้อยละ 50 (เวลาเรียนตลอดปี 800-1,000 ชั่วโมง) เพื่อเป็นเครื่องมือการเรียนรู้และวางทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการอ่าน เขียนและการคิดคำนวณ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ให้จัดเวลาเรียนเฉพาะภาษาไทยและคณิตศาสตร์ใช้เวลาเรียนประมาณร้อยละ 40 (เวลาเรียนตลอดปี 800-1,000 ชั่วโมง) ทั้งนี้ยังให้ความสำคัญต่อภาษาไทย และให้ความสำคัญต่อคณิตศาสตร์มากขึ้น ภาษาไทยยังต้องฝึกฝนทบทวนอยู่เป็นประจำ เพื่อเป็นพื้นฐานในระดับสูง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค กำหนดเวลาทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน กลุ่มสาระภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ยังคงมีความสำคัญควรจัดเวลาเรียนให้มากกว่าวิชากลุ่มอื่น สำหรับผู้เรียนที่มีความประสงค์จะศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาคคือนำหนักของรายวิชาที่เรียน และสาระการเรียนรู้เป็นการเริ่มเข้าสู่การเรียนเฉพาะสาขา จึงให้มีการเลือกเรียนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้และจัดให้มีรายวิชาเพิ่มเติมใหม่เป็นรายวิชาที่สนใจหรือมีความยากในระดับสูงขึ้นไป

2. เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

การเขียน การเขียนสะกดคำตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ การเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า เขียนตามจินตนาการ เขียนวิเคราะห์ วิจัย และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ศีลธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ เป็นอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวคิดคุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และการทำความเข้าใจบทแห่งบทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

3. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยจัดองค์ความรู้ ทักษะสำคัญและคุณลักษณะในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นความรู้ ทักษะ และวัฒนธรรมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ความชื่นชม การเห็นคุณค่า ภูมิปัญญาไทย และภูมิใจในภาษาประจำชาติ โดยภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณอย่างสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิวิจารณ์วรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

4. คุณภาพผู้เรียน

เมื่อผู้เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แล้ว ผู้เรียนต้องมีคุณภาพ ดังนี้

4.1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้องคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน

4.2 มีทักษะในการคิดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการ และมีมารยาทในการเขียน

4.3 เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถามรวมทั้งพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสาร เล่าประสบการณ์ และพูดแนะนำหรือพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

4.4 สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าทีของคำในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคง่าย ๆ แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

4.5 เข้าใจและสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

5. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอไว้ในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้ กระบวนการอ่าน สร้างความรู้และ ความคิด เพื่อนำไปใช้ ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาในการ ดำเนินชีวิต และมีนิสัย รักการอ่าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว 2. อธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน 	<p>การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ที่ประกอบด้วยคำพื้นฐานเพิ่มจากป.2 ไม่น้อยกว่า 1,200 คำ รวมทั้งคำที่เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ประกอบด้วย คำที่มีตัวการ์นต์ คำที่มี บรร คำที่มีพยัญชนะและสระไม่ออกเสียง คำพ้อง คำพิเศษอื่น ๆ เช่น คำที่ใช้ ท ฤ ฎ</p>
	<ol style="list-style-type: none"> 3. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 4. ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ 5. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน 	<p>การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น นิทานหรือเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น เรื่องเล่าสั้นๆ บทเพลงและบทร้อยกรอง บทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ข่าวและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันในท้องถิ่นและชุมชน</p>

ตาราง 1 (ต่อ)

สาระและมาตรฐาน การเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	6. อ่านหนังสือตามความสนใจ อย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่ อ่าน	การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น หนังสือ ที่นักเรียนสนใจและ เหมาะสมกับวัย หนังสือ ที่ครูและ นักเรียนกำหนดร่วมกัน
	7. อ่านข้อเขียนเชิงอธิบายและ ปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ	การอ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และ ปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อแนะนำ คำแนะนำต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ประกาศ ป้ายโฆษณา และคำขวัญ
	8. อธิบายความหมายของข้อมูล จากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ	การอ่านข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ
	9. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน เช่น ไม่อ่าน เสียงดังรบกวนผู้อื่น ไม่เล่นกับ ขณะที่อ่าน ไม่ทำลายหนังสือ ไม่ ควรแย่งอ่านหรือชะงักหน้าไปอ่าน ขณะที่ผู้อื่นกำลังอ่าน
สาระที่ 2 การเขียน ท 2.1 ใช้กระบวนการ เขียนเขียนสื่อสาร เขียน เรียงความ ย่อความ และ เขียนเรื่องราวในรูปแบบ ต่าง ๆ เขียนรายงาน ข้อมูลสารสนเทศและ รายงานการศึกษาค้นคว้า อย่างมีประสิทธิภาพ	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด	การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด ตามรูปแบบการเขียน ตัวอักษรไทย

ตาราง 1 (ต่อ)

สาระและมาตรฐาน การเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	2. เขียนบรรยายเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่ง หนึ่ง ได้อย่างชัดเจน 3. เขียนบันทึกประจำวัน 4. เขียนจดหมายลาครู 5. เขียนเรื่องตามจินตนาการ 6. มีมารยาทในการเขียน	การเขียนบรรยายเกี่ยวกับลักษณะ ของ คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ การเขียนบันทึกประจำวัน การเขียนจดหมายลาครู การเขียนเรื่องตามจินตนาการจาก คำ ภาพ และหัวข้อที่กำหนด มารยาทในการเขียน เช่น - เขียนให้อ่านง่าย สะอาด ไม่ขีดฆ่า - ไม่ขีดเขียนในที่สาธารณะ - ใช้ภาษาเขียนเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคล - ไม่เขียนล้อเลียนผู้อื่นหรือทำให้ ผู้อื่นเสียหาย
สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดู อย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึก ในโอกาส ต่าง ๆ อย่างมี วิจารณญาณและ สร้างสรรค์	1. เล่ารายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ ฟังและดูทั้งที่เป็นความรู้และความ บันเทิง 2. บอกสาระสำคัญจากการฟังและ การดู 3. ตั้งคำถามและตอบคำถาม เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู 4. พูดแสดงความคิดเห็นและ ความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู	การจับใจความและพูดแสดง ความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟัง และดูทั้งที่เป็นความรู้และความ บันเทิง เช่น - เรื่องเล่าและสารคดีสำหรับเด็ก - นิทาน การ์ตูน เรื่องขบขัน - รายการสำหรับเด็ก - ข่าวและเหตุการณ์ใน ชีวิตประจำวัน - เพลง

ตาราง 1 (ต่อ)

สาระและมาตรฐาน การเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	5. พุทธสื่อสารได้ชัดเจนตรงตาม วัตถุประสงค์	<p>การพุทธสื่อสารในชีวิตประจำวัน เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การแนะนำตนเอง - การแนะนำสถานที่ในโรงเรียนและ ในชุมชน - การแนะนำ/เชิญชวนเกี่ยวกับ การปฏิบัติตนในด้านต่าง ๆ เช่น การรักษาความสะอาดของร่างกาย
	6. มีมารยาทในการฟัง การดู และการ พูด	<p>มารยาทในการฟัง เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตั้งใจฟัง ตามองผู้พูด - ไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ฟัง - ไม่ควรนำอาหารหรือเครื่องดื่มไป รับประทานขณะที่ฟัง - ไม่แสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสม เช่น โห่ ฮา - ให้เกียรติผู้พูดด้วยการปรบมือ - ไม่พูดสอดแทรกขณะที่ฟัง <p>มารยาทในการดู เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตั้งใจดู - ไม่ส่งเสียงดังหรือแสดงอาการ รบกวนสมาธิของผู้อื่น มารยาท ในการพูด เช่น - ใช้ถ้อยคำและกิริยาที่สุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะ - ใช้น้ำเสียงนุ่มนวล - ไม่พูดสอดแทรกในขณะที่ผู้อื่นกำลัง พูด - ไม่พูดล้อเลียนให้ผู้อื่นได้รับความอับ อายหรือเสียหาย

ตาราง 1 (ต่อ)

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิภาคปัญหาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ	1. เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ	การสะกดคำ การแจกหลูก และการอ่านเป็นคำมาตราตัวสะกดที่ตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา
	2. ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	การผันอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำ คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ คำที่มีอักษรนำ คำที่ประวิสรรชนีย์และคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์ คำที่มี ฤ ฎ คำที่ใช้ บัน บรร คำที่ใช้ รร คำที่มีตัวการ์นต์ ความหมายของคำ
	3. ใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำ	ชนิดของคำ ได้แก่ - คำนาม - คำสรรพนาม - คำกริยา
	4. แต่งประโยคง่ายๆ	การใช้พจนานุกรม
	5. แต่งคำคล้องจองและคำขวัญ	การแต่งประโยคเพื่อการสื่อสาร ได้แก่ - ประโยคบอกเล่า - ประโยคปฏิเสธ - ประโยคคำถาม - ประโยคขอร้อง - ประโยคคำสั่ง

ตาราง 1 (ต่อ)

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	6. เลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ	คำคล้องจอง คำขวัญ
สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	1. ระบุงู้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิิตประจำวัน	วรรณคดี วรรณกรรม และเพลงพื้นบ้าน - นิทานหรือเรื่องในท้องถิ่น - เรื่องสั้นง่ายๆ ปริศนาคำทาย - บทร้อยกรอง - เพลงพื้นบ้าน - เพลงกล่อมเด็ก - วรรณกรรมและวรรณคดีในบทเรียนและ ตามความสนใจ
	2. รู้จักเพลงพื้นบ้านและเพลงกล่อมเด็ก เพื่อปลูกฝังความชื่นชมวัฒนธรรมท้องถิ่น 3. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดี ที่อ่าน	4. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

จากการศึกษาสาระการเรียนรู้แกนกลางและตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้บูรณาการสาระที่ 1 การอ่าน และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมแบบ SQ4R เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของ โดยกำหนดสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยเลือกเนื้อหาจากบทอาขยานประเภทต่าง ๆ ได้แก่ นิทาน เพลง และบทร้อยกรอง

การอ่าน

1. ความหมายของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิต เพราะการนำเสนอความรู้ ข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ ในปัจจุบัน มักใช้สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ สารสาร นิตยสาร ประกาศ การอ่านได้ถูกต้องตามประเภทของการอ่าน จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้ผู้อ่านรับสารจากบทอ่านได้อย่างครบถ้วน ถูกต้องและสนใจอ่านจนจบ

การอ่านมีความหมายหรือนิยามในลักษณะต่างกัน ขึ้นอยู่กับมุมมองของผู้ให้ความหมาย มีผู้ให้ความหมายของการอ่านที่หลากหลาย ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) ให้คำจำกัดความของคำว่า “อ่าน” ซึ่งเป็นคำกริยา “ว่าตามตัวหนังสือ ถ้าออกเสียงด้วย เรียกว่า อ่านออกเสียง, ถ้าไม่ต้องออกเสียง เรียกว่า อ่านในใจ...”

สุนีย์ เลี้ยวเพ็ญวงษ์ (2540) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ การรับรู้ความหมายของสารจากลายลักษณ์อักษร...

สุริยา ตอพล (2541) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน เป็นกระบวนการทางสมองในการแปลสัญลักษณ์ ถอดความหมายจากสัญลักษณ์นั้น แล้วก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ความคิดอย่างมีเหตุผล การอ่านจึงเป็นการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน เพื่อให้ความคิดของผู้เขียนซึ่งต้องการอาศัยทักษะการอ่าน

จรัญ สุขเกษม (2542) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ กระบวนการแปลความหมายจากตัวอักษร สัญลักษณ์ กลุ่มคำ หรือวลี และประโยคออกมาเป็นความคิดอย่างมีเหตุผล โดยอาศัยความสามารถในการแปล การตีความ การจับใจความสำคัญ และการสรุปความ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างมีจุดมุ่งหมาย

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2542) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านคือ การแปลสัญลักษณ์ที่เขียนหรือพิมพ์ให้มีความหมายออกมาเป็นสัญลักษณ์ สัญลักษณ์ในภาษาไทย คือ คำ ข้อความ จึงเป็นเรื่องสำคัญมากในการสอนอ่านแก่เด็กแรกเรียน นักเรียนจะต้องเข้าใจความหมาย และนำไปใช้ในการฟัง

มิ่งขวัญธรรม ฉ่ำชื่นเมือง (2543) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน หมายถึง ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างผู้คนกับข้อมูลเชิงสัญลักษณ์ การอ่านมักจะเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ต่อไปนี้

1. การจำได้
2. การซึมซับ
3. การบูรณาการภายใน

4. การบูรณาการภายนอก

กรมวิชาการ (2546) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่ผู้อ่านรับรู้ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ ตลอดจนการค้นหาความหมาย ความเข้าใจ แล้วแปลความหมายในสิ่งที่รับรู้มานั้นเป็นความคิด ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์เดิมและจินตนาการของผู้อ่านเองมาช่วยพิจารณาความหมายของสิ่งที่อ่านนั้น จนเกิดเป็นความเข้าใจในที่สุด การอ่านเป็นการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านโดยมีข้อเขียนเป็นสื่อกลาง หน้าที่ของผู้อ่านคือการหาความหมายจากข้อเขียนนั้น ๆ

โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล (2546) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านหมายถึง การรับรู้หรือเข้าใจความหมายจากตัวหนังสือ หรือถ้อยคำที่ผู้เขียนสื่อถึงผู้อ่าน นอกจากนี้ อาจหมายรวมถึงเครื่องหมาย และภาพต่าง ๆ ที่ผู้ส่งสารประสงค์ให้ผู้รับสารได้รับรู้หรือเข้าใจด้วย

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2547) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านมีหลายความหมาย ขึ้นอยู่กับผู้สนใจ และผู้เกี่ยวข้องว่าจะให้ความหมายอย่างไร โดยแบ่งความหมายของการอ่านไว้หลายส่วน ดังนี้

1. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของกระบวนการ หมายถึง ลำดับขั้นที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจ ความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความ และเรื่องราวของสารที่ผู้อ่านสามารถบอกความหมายได้
2. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ หมายถึง การสอนอ่านเพื่อให้เข้าใจหลักจิตวิทยาพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย จัดสื่อการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการ และความสนใจของเด็ก
3. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาษาศาสตร์ หมายถึง การสอนอ่านจะต้องเข้าใจเสียงฐานที่เกิดเสียงของพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ เข้าใจหลักภาษา และการใช้ภาษา เพื่อนำหลักการเหล่านั้นมาสอนอ่าน และเข้าใจความหมายได้ถูกต้อง
4. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการศึกษา หมายถึง การนำหลักจิตวิทยามาใช้ทางการศึกษา เช่น ความพร้อมของการอ่าน ความสนใจ แรงจูงใจ การเสริมแรง และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการพิจารณาการจัดกิจกรรมการอ่าน
5. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิชาการศึกษา หมายถึง การรู้จักเลือกวิธีสอนอ่านที่เหมาะสมกับวัย และระดับความสามารถในการอ่านของนักเรียน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามขั้นพัฒนาการเพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการอ่าน
6. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาด้านการจำและการลืม หมายถึง การที่ผู้อ่านสามารถจดจำเรื่องและเก็บไว้ในสมอง ถ้ามีโอกาสเล่าให้ผู้อื่นฟังก็สามารถเล่าได้ถูกต้อง แต่การที่ผู้อ่าน

จะจำข้อความที่อ่านได้ ก็จะต้องเข้าใจความหมายของคำ อีกทั้งสามารถแยกพยัญชนะ สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์ออกจากกันได้อีกประการหนึ่ง จะจำเรื่องได้มากหรือน้อยยังขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้อ่านที่มีต่อเรื่องนั้นด้วย

พิมพา อินแบน (2548) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ การแปลความหมายจากตัวอักษรออกมาเป็นความคิด ทำให้เข้าใจความหมายและสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เป็นทักษะสำคัญหนึ่งในสี่ของทักษะการสื่อสาร ซึ่งได้แก่ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน แต่ทักษะการอ่าน ไม่ใช่ พรสวรรค์ที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด แต่เป็นพรแสวงที่เกิดจากการอบรมสั่งสอน ฝึกฝนจนเกิดทักษะกลายเป็นนิสัยไปในที่สุด จึงจำเป็นต้องมีการฝึกฝนตั้งแต่เบื้องต้นในวัยทารก วัยอนุบาล วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ จนถึงวัยชรา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรที่อ่านออกมาเป็นความรู้ ความคิด และเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียน ผู้อ่านสามารถนำความรู้ ความคิด หรือสาระจากเรื่องราวที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

ธนู ทดแทนคุณ และกุลวดี แพทย์พิทักษ์ (2549) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน หมายถึง การรับรู้และแปลความหมายของตัวอักษร เครื่องหมาย สัญลักษณ์ที่ใช้สื่อความหมายต่าง ๆ มาเป็นความคิด ความรู้ และความเข้าใจ ระหว่างผู้เรียนและผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านสามารถนำความจากสารนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์

ทิพย์สุนทร อนันบุตร (2551) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ การรับสารในการใช้ภาษาไม่ว่าจะเป็นภาษาใด ย่อมประกอบด้วย 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายส่ง > สาร > ฝ่ายรับ ฝ่ายส่งสาร ย่อมส่งโดยการพูดหรือการเขียน ฝ่ายรับสารจึงรับโดยการฟังหรือการอ่าน

ประภัสสร เสวิกุล (2552) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านทั่ว ๆ ไป เป็นการอ่านตามตัวหนังสือหรือสัญลักษณ์ที่ขีดเขียนขึ้นไว้ ซึ่งดวงตาของเราสามารถมองเห็นได้ รับรู้ได้ถือเป็นการอ่านโดยตรง

สิริรัตน์ รักซ้อน (2556) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ กระบวนการที่ผู้อ่านรับรู้สารซึ่งเป็นความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความคิดเห็นที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร การที่ผู้อ่านจะเข้าใจสารได้มากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความสามารถในการใช้ความคิด

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การอ่าน หมายถึง กระบวนการแปลความหมายสัญลักษณ์หรือตัวอักษรออกมาเป็นความคิด ความรู้ และความเข้าใจ แล้วนำไปปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ ซึ่งการแปลความหมายนั้นจะต้องสามารถสื่อความคิดความรู้ระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน และเลือกนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความสำคัญของการอ่าน

การอ่าน นอกจากจะเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญสำหรับนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนวิชาต่าง ๆ แล้วยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ทั่วไป เพื่อส่งเสริมความคิดและพัฒนาสติปัญญา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สุวรรณา ตั้งทีชะรักษ์ (2543) ได้ให้ความหมายของความสำเร็จของการอ่านไว้ว่า การอ่านหนังสือช่วยพัฒนาความคิด และจิตใจ ผู้ที่อ่านมากจะรู้จักนำความรู้ความคิดและประสบการณ์จากการอ่านมาช่วยพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างถี่ถ้วน การอ่านจึงเปรียบเสมือนสะพานเชื่อมความรู้ และความเข้าใจระหว่างมนุษย์ทุกชาติ

สนิท สัตโยภาส (2545) ได้ให้ความหมายของความสำเร็จของการอ่านไว้ว่า

1. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ มีความรอบรู้ไม่แคบอยู่เฉพาะเรื่อง ยิ่งถ้าได้อ่านหนังสือพิมพ์ วารสารหรือนิตยสารอยู่เป็นประจำแล้ว ก็จะทำให้ผู้อ่านเป็นคนทันสมัย ทันเหตุการณ์รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก เมื่อเข้าวงสนทนากับใครก็จะร่วมวงสนทนาได้เข้าใจและเข้าสังคมได้โดยไม่ขัดเขิน
2. การอ่านจะช่วยพัฒนาความคิดและยกระดับสติปัญญาให้สูงขึ้นเพราะเมื่ออ่านมากย่อมรู้มาก เมื่อมีความรู้มากย่อมก่อให้เกิดสติปัญญาที่แหลมคม ฉลาดปราดเปรื่องและอาจถึงขั้นเชี่ยวชาญในเรื่องที่สนใจและติดตามอ่านก็ได้
3. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญของการศึกษา เพราะไม่ว่านักเรียน นักศึกษาจะเรียนวิชาใดล้วนต้องอาศัยการอ่านช่วยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียนทั้งสิ้น
4. การอ่านช่วยให้มีความก้าวหน้าในอาชีพ เพราะการประกอบอาชีพทุกอาชีพ ย่อมอาศัยความรู้ความสามารถ ความชำนาญในการทำงาน ถ้าบุคคลใดพยายามแสวงหาความรู้ความสามารถใส่ตนให้ทันสมัยและสอดคล้องกับวิทยาการใหม่ๆ อยู่เสมอ ย่อมมีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพมากกว่าผู้ที่ไม่พัฒนาตนเองและวิธีการสำคัญประการหนึ่งที่จะได้ความรู้ ประสบการณ์และความสามารถในวิทยาการใหม่ๆ ก็คือ “การอ่าน”
5. การอ่านช่วยปรับปรุงบุคลิกภาพให้ดีขึ้น ด้วยเหตุที่มีหนังสือในกลุ่มที่มีเนื้อหา ซึ่งเกี่ยวกับการวางตน การพูดจา การเข้าสังคม การแต่งกาย ตลอดจนการแนะนำการปฏิบัติตนไปในทางที่เหมาะสมและทันสมัยมีอยู่มากมาย ถ้าผู้อ่านได้นำข้อแนะนำเหล่านั้นมาทดลองปฏิบัติตาม ก็จะทำให้บุคลิกภาพเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีได้
6. การอ่านช่วยแก้ปัญหาในใจได้ เพราะปัญหาที่เราประสบในชีวิตประจำวันอาจมีวิธีแก้ไขในหนังสือที่อ่านก็จะสามารถนำมาประยุกต์แก้ปัญหามาของเราได้ เช่น ปัญหาชีวิต ปัญหาสุขภาพ ปัญหาการประกอบอาชีพ

ไพพรรณ อินทนิล (2546) ได้ให้ความหมายของความสำคัญของการอ่านไว้ว่า

1. การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

ในชีวิตประจำวันเราจะต้องอาศัยการอ่านเพื่อการดำรงชีวิตแทบทุกเรื่อง เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ สินค้า เครื่องอุปกรณ์อุปโภคบริโภค ตลอดจนยารักษาโรค ทุกคนต้องรู้จักอ่านวิธีใช้วันหมดอายุ หรือแม้แต่การไปติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ จำเป็นที่จะต้องอ่านหนังสือออก จึงจะสามารถไปติดต่อกับหน่วยงานที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นการอ่านเป็นทักษะเบื้องต้นที่มนุษย์ทุกคนจำเป็นที่จะต้องใช้ในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน

2. การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ การเรียนวิชาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเรียนในห้องเรียนนอกห้องเรียน ล้วนแต่ใช้การอ่านเป็นสื่อในการเรียนรู้ทั้งสิ้น

3. การอ่านเป็นสื่อสำคัญในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม การอ่านหนังสือจะทำให้เกิดการพัฒนาความคิด สติปัญญา จริยธรรม ศีลธรรม และเขาวนปัญญาได้เป็นอย่างดี และรู้จักนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาพัฒนาตนเองทั้งด้านสติปัญญา และจิตใจ ผลที่ตามมาคือ ทำให้สามารถกระทำตนให้เป็นประโยชน์ แก่สังคม แก่ส่วนรวม สามารถวินิจฉัยความถูกต้องเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างฉับไว

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคณะ (2546) ได้ให้ความหมายของความสำคัญของการอ่านไว้ว่า

1. การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน จำเป็นต้องอ่านหนังสือเพื่อการศึกษาหาความรู้ด้านต่าง ๆ

2. การอ่านเป็นเครื่องมือช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เพราะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปพัฒนางานของตนได้

3. การอ่านเป็นเครื่องมือสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นต่อ ๆ ไป

4. การอ่านเป็นวิธีการส่งเสริมให้คนมีความคิดอ่านและฉลาดรอบรู้ เพราะประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านเมื่อเก็บสะสมเพิ่มพูนนานวันเข้า ก็จะทำให้เกิดความคิดเกิดสติปัญญา เป็นคนฉลาดรอบรู้ได้

5. การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ เป็นวิธีหนึ่งในการแสวงหาความสุขให้กับตนเองที่ง่ายที่สุด และได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุด

6. การอ่านเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนที่มีบุคลิกที่ดีทั้งด้านจิตใจและบุคลิกภาพ เพราะเมื่ออ่านมากย่อมรู้มาก สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

7. การอ่านเป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบการเมือง การปกครอง ศาสนา ประวัติศาสตร์ และสังคม

8. การอ่านเป็นวิธีการหนึ่ง ในการพัฒนาระบบสื่อสารและการใช้เครื่องมือทาง อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ

สมพร แห่งพิพัฒน์ (2547) ได้ให้ความหมายของความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นกิจกรรมสำคัญประจำวันสำหรับมนุษย์ เพราะต้องอ่านข้อความหรือหนังสือต่าง ๆ อยู่เสมอทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ ส่วนจะอ่านได้มากหรือน้อย และสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิด ประโยชน์ได้มากหรือน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพทางการศึกษา อาชีพ โอกาส เพศและวัย ของแต่ละบุคคล ซึ่งมีความแตกต่างกันในหลายประการ ทั้งความสนใจ ความตั้งใจ ความมุ่งมั่น และความสามารถในการรับรู้ สำหรับนักศึกษาหรือเยาวชนในวัยเรียนแล้ว การอ่านนับว่า เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะเป็นกิจกรรมที่จำเป็นต้องทำอย่างสม่ำเสมอ และทำมากกว่าบุคคลอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะความสามารถในการอ่านจะดีหรือไม่ดีอ่านช้าหรือเร็ว ย่อมมีผลกระทบต่อ ประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนนักศึกษา และเยาวชนในวัยเรียน ดังนั้นนักศึกษาและนักเรียนจึงควรหมั่นฝึกฝนตนเองให้มินิสัยรักการอ่าน และเป็นนักอ่านที่มีคุณภาพ ซึ่งจะทำให้เป็นคนที่มีคุณภาพของสังคมด้วย

ธนู ทดแทนคุณ และกุลวดี แพทย์พิทักษ์ (2549) ได้สรุปความสำคัญของการอ่านไว้ ดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในการเรียนทุกระดับ จำเป็นต้อง อาศัยการอ่านเป็นเครื่องมือศึกษาค้นคว้าหาความรู้ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนสติปัญญาให้มากขึ้น
2. การอ่านทำให้เกิดความรอบรู้ การเป็นผู้รอบรู้ทันต่อเหตุการณ์โลกเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งในชีวิตปัจจุบัน การรู้จักการวิเคราะห์แยกแยะคุณค่าจากสารนำมาแก้ไข ปรับปรุงงานหรือ พัฒนาองค์ความรู้ที่มีอยู่ให้ทันสมัยขึ้น จะช่วยให้ผู้อ่านมีความรอบรู้มากขึ้น เช่น การอ่านสารจาก หนังสือพิมพ์ วารสาร หรือการอ่านผลงานวิจัยใหม่ ๆ เป็นต้น
3. การอ่านเสริมสร้างบุคลิกภาพ การอ่านทำให้เราสามารถวิพากษ์วิจารณ์ข้อมูล ได้อย่างมีเหตุผล สามารถอ้างอิงข้อเท็จจริงจากหลักฐานที่อ่าน ทำให้มีความมั่นใจในการเสนอข่าวสาร ต่อที่ประชุม ทั้งช่วยพัฒนาบุคลิกภาพในการเข้าสังคมได้ดียิ่งขึ้น
4. การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน เป็นการพักผ่อนหย่อนใจ คลายเหงาได้ เช่น การอ่านเรื่องสั้น นวนิยาย กวีนิพนธ์ ซึ่งอาจได้ข้อคิด แนวคิดมาใช้ในการชีวิต ประจำวัน หรือแม้กระทั่งสามารถยกระดับจิตใจ กล่อมเกลาจิตใจให้บริสุทธิ์ และใช้ชีวิตอย่าง เป็นสุขขึ้น

สมชาย หอมยก (2550) สรุปความสำคัญของการอ่าน อยู่ที่ผู้อ่านมีความสามารถหรือไม่ในด้านต่าง ๆ การอ่านช่วยพัฒนาความคิด และจิตใจ การอ่านมากจะทำให้รู้จัก นำความรู้ ความคิด ประสบการณ์จากการอ่านมาพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี การอ่านเปรียบเสมือนสะพานเชื่อมความรู้ และความเข้าใจระหว่างมนุษย์ทุกชาติทุกภาษา ความสำคัญของการอ่านมีดังนี้

1. การอ่านช่วยเพิ่มเติมความรู้ ความคิด และประสบการณ์ ทำให้มีความ outgoing ทั้งสติปัญญา อารมณ์ เป็นการพัฒนาจิตใจได้เป็นอย่างดี
2. การอ่านช่วยส่งเสริมวิจาร์ณญาณในการรับสาร
3. สามารถติดตามความเคลื่อนไหว และการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ของสังคม โลกได้
4. ช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด ได้รับความเพลิดเพลิน

5. ช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพ การอ่านมากทำให้มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2551) ได้ให้ความหมายของความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้ และการใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอก็จะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดีทั้งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางด้วย ดังนั้นการที่นักเรียนจะเป็นผู้อ่านที่ดี จึงขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่ครูเป็นผู้จัดเตรียมให้ อีกทั้งยังต้องผสมผสานกับความสนใจของผู้อ่าน เพื่อเป็นแรงจูงใจที่ช่วยให้นักเรียนได้อ่านอย่างสม่ำเสมอ

ดังนั้น สรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญในการช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสังคม และสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว อีกทั้งเป็นเครื่องมือแสวงหาและเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเองในการนำไปประกอบการดำเนินชีวิตประจำวัน ช่วยพัฒนาสติปัญญา ความสามารถ พร้อมทั้งเสริมสร้างบุคลิกภาพ ทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา การประกอบอาชีพและสนุกสนานเพลิดเพลินในการอ่านและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ของ

3. จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านแต่ละครั้งจะมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่แตกต่างกันออกไป ถ้าผู้อ่านตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านแต่ละครั้งไว้ จะช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพสูงและได้ทิศทางในการอ่านอย่างชัดเจน

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคณะ (2546) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ว่า

1. การอ่านเพื่อหาความรู้ ได้แก่ การอ่านหนังสือจากหนังสือประเภทตำราทางวิชาการ สารคดีทางวิชาการ การวิจัยประเภทต่าง ๆ หรือการอ่านผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การอ่านจาก

หนังสือที่มีสาระเดียวกันควรอ่านจากผู้เขียนหลาย ๆ คน เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำของเนื้อหา ผู้อ่านจะได้มุมมองที่กว้างขึ้น มีความรอบรู้ในแนวคิดที่หลากหลาย

2. การอ่านเพื่อความบันเทิง ได้แก่ การอ่านจากหนังสือประเภทสารคดีท่องเที่ยว นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล การ์ตูน บทประพันธ์ บทเพลง แม้จะเป็นการอ่านเพื่อความบันเทิง แต่ผู้อ่านจะได้ความรู้ที่สอดแทรกอยู่ในเรื่องด้วย การอ่านประเภทนี้มีข้อควรระวังว่าปัจจุบันหนังสือบางชนิดมีเนื้อหาสาระและรูปภาพที่ขัดต่อวัฒนธรรมและจารีตประเพณีไทย ผู้อ่านจึงควรพิจารณาเลือกให้ดี

3. การอ่านเพื่อทราบข่าวสารความคิด ได้แก่ การอ่านหนังสือประเภทบทความ บทวิจารณ์ ข่าว รายงานการประชุม ข้อควรระวังในการอ่านประเภทนี้ คือ ผู้อ่านมักเลือกอ่านเรื่องที่สอดคล้องกับความคิดและความชอบของตน จึงให้ปิดกั้นการรับรู้และแนวคิดด้านอื่น ๆ ดังนั้น ถ้าจะให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต้องเลือกอ่านอย่างหลากหลาย ไม่เจาะจงอ่านเฉพาะสื่อที่นำเสนอตรงกับความคิดของตน

4. การอ่านเพื่อจุดประสงค์เฉพาะแต่ละครั้ง ได้แก่ การอ่านที่ไม่ได้เจาะจง แต่เป็นการอ่านเป็นครั้งคราวในเรื่องที่ตนสนใจหรืออยากรู้ เช่น การอ่านประกาศต่าง ๆ การอ่านโฆษณา แผ่นพับประชาสัมพันธ์ สลากยา การอ่านข่าวสังคม ข่าวบันเทิง การอ่านประเภทนี้มักใช้เวลาไม่นาน และไม่กระทำทุกวัน ส่วนใหญ่เป็นการอ่านเพื่อให้ความรู้และนำไปใช้ หรือนำไปเป็นหัวข้อสนทนาบางครั้งเพื่อฆ่าเวลา

ธนู ทดแทนคุณ และกุลวดี แพทย์พิทักษ์ (2549) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ว่า คนแต่ละคนมีจุดมุ่งหมายในการอ่านไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจ และความต้องการของผู้อ่าน จุดมุ่งหมายในการอ่านจึงแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นการอ่านเพื่อมุ่งให้ได้ความรู้ในเรื่องที่ต้องการศึกษา
2. การอ่านเพื่อความรอบรู้ เป็นการอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับตนเองมากขึ้น
3. การอ่านเพื่อหาคำตอบ เป็นการอ่านเพื่อต้องการคำตอบสั้น ๆ หรือสาระสำคัญ ๆ เท่านั้น
4. การอ่านเพื่อความบันเทิงเพลิดเพลินใจ การอ่านประเภทนี้ เป็นการอ่านเพื่อผ่อนคลายอารมณ์

จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ (2548) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ว่า

1. อ่านเพื่อรู้ข่าวสาร เป็นการอ่านเพื่อศึกษาความเป็นไปของโลก และพัฒนาความรู้ของตนเอง การอ่านเพื่อจุดประสงค์ข้อนี้ต้องอ่านทุกวัน เพื่อจะได้สะสมข้อมูลไว้ใช้ โดยจะใช้วิธีการ

อ่านแบบกวาดสายตาและการอ่านแบบคร่าว ๆ เพื่อสำรวจข้อมูลเบื้องต้น หากมีข้อมูลที่น่าสนใจจึงค่อยปรับเปลี่ยนวิธีการอ่านเป็นการอ่านอย่างละเอียดแทน ได้แก่ การอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร สารสาร แผ่นพับ และแผ่นปลิวต่าง ๆ

2. อ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เป็นการอ่านเพื่อประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้ของนักเรียน นักศึกษาและบุคคลทั่วไป การอ่านชนิดนี้เป็นการอ่านอย่างต่อเนื่อง จึงต้องใช้วิธีการอ่านทั้ง 3 วิธี ประกอบกันผู้อ่านจะต้องเลือกใช้วิธีที่เหมาะสม ตามความมุ่งหมายแต่ละตอน

3. อ่านเพื่อใช้ในวิชาชีพ เป็นการอ่านเพื่อพัฒนาการทำงานตามอาชีพของแต่ละคน รวมทั้งเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้แก่ตนเอง ผู้อ่านจะต้องศึกษาความก้าวหน้าของศาสตร์ในอาชีพของตน ซึ่งปัจจุบันพัฒนาไปอย่างรวดเร็วมากในรูปของบทความหรือบทวิเคราะห์ตาม นิตยสารและวารสารต่าง ๆ การอ่านตามจุดประสงค์นี้จะใช้วิธีการอ่านทั้ง 3 วิธี ประกอบกัน

4. อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เป็นการอ่านตามความพอใจของตนเอง เพราะการอ่านหนังสือจัดเป็นงานอดิเรก ซึ่งเป็นที่นิยมมากชนิดหนึ่ง ผู้อ่านจะได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่านสิ่งที่ตนชอบและสนใจ เช่น การอ่านสารคดี นวนิยาย เรื่องสั้น บทร้อยกรอง และการ์ตูน

5. อ่านเพื่อผ่อนคลายความทุกข์ใจ เป็นการอ่านเพื่อให้ตนเองมีความรู้สึกที่ดีขึ้น เพราะบางช่วงชีวิตของคนอาจจะพบปัญหาและอุปสรรค

การุณนันท์ รัตนแสนวงษ์ (2548) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ว่า แต่ละคนย่อมมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันหลายประการ ดังนี้

1. อ่านเพื่อความรู้ ซึ่งเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์ ในอันที่จะช่วยให้มนุษย์มีความรู้ในเรื่องที่ตนไม่เคยรู้มาก่อน การได้ยินได้ฟังเรื่องราวต่าง ๆ รอบตัว ก่อให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นของตน ความรู้ที่ได้จากการอ่านอาจเป็นความรู้ทั่วไป ความรู้เฉพาะด้าน ข้อมูลทางวิชาการ เป็นต้น

2. อ่านเพื่อรับข่าวสารข้อเท็จจริง มนุษย์เป็นสัตว์สังคมจึงต้องการรับรู้ความเป็นไปต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมเพื่อจะได้ปรับใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม การอ่านที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายนี้ เช่น การอ่านประกาศ การอ่านหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

3. อ่านเพื่อศึกษาค้นคว้า เป็นวิธีหนึ่งที่มนุษย์ใช้ในการแสวงหาความรู้ ความเข้าใจในศิลปะวิทยาการแขนงต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนสติปัญญาและความรอบรู้ให้กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น เช่น การอ่านตำรา บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ เป็นต้น

4. อ่านเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ มนุษย์ต้องการความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มนุษย์จึงพยายามขวนขวายหาความรู้ที่จำเป็นเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความรู้ที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงาน การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการทำงานหรือเพื่อวางแผนการทำงานในอนาคตก็ตาม

5. อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เป็นการอ่านที่ทำให้ไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปดูหรือไปฟัง ให้เสียค่าใช้จ่ายมากเกินความจำเป็น และได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินเจริญใจ เป็นการอ่านเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ แต่ในขณะเดียวกันก็จะได้รับความรู้ไปด้วย การอ่านชนิดนี้ได้แก่หนังสือประเภทนวนิยาย เรื่องสั้น การ์ตูน หนังสือตลก

ฟองจันทร์ สุขยิ่ง (2550) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ว่า การตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านจะช่วยให้ผู้อ่านอ่านหนังสือไปในทิศทางที่ถูกต้องตรงกับความต้องการ เป็นการอ่านที่เรียกว่า “อ่านเป็น” ซึ่งเป็นลักษณะของผู้มีความสามารถในการอ่าน คือ จะต้องมียุทธศาสตร์ 4 ประการ ดังนี้

1. มีความเข้าใจศัพท์ หมายถึง เข้าใจความหมายของคำที่ปรากฏอยู่ตามลำพัง และที่ปรากฏอยู่ในข้อความ
2. มีความเข้าใจเนื้อเรื่อง หมายถึง สามารถแปลความ ดีความ และขยายความ จากข้อความ หรือเรื่องราวที่อ่าน
3. ความคิดเชิงวิจารณ์ หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาเหตุผลจากข้อความที่อ่าน เข้าใจความคิด หรือความมุ่งหมายของผู้เขียน และสามารถที่จะอภิปรายได้
4. ความคิดเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการรวบรวมความคิดจากการอ่านเชื่อมโยงเข้ากับประสบการณ์เดิมให้เป็นความคิดใหม่ของตนเอง แล้วนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและต่อสังคม

วรรณิ โสมประยูร (2553) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต การอ่านแต่ละครั้งจะมีความมุ่งหมายแตกต่างกันออกไป ถ้าผู้อ่านตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านแต่ละครั้งไว้ จะช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพสูง จากประสบการณ์ที่ผู้เขียนได้ทดลองปฏิบัติและทดลองสอนมาแล้ว จุดมุ่งหมายที่เคยตั้งไว้มี ดังนี้

1. การอ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เช่น อ่านตำรา อ่านบทความ อ่านสารคดี
2. การอ่านเพื่อความบันเทิง เช่น อ่านนวนิยาย อ่านการ์ตูน อ่านวรรณคดี
3. การอ่านเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น อ่านหนังสือประเภทชวนหัวต่าง ๆ
4. การอ่านเพื่อหารายละเอียดของเรื่อง เช่น อ่านสารคดี อ่านประวัติศาสตร์
5. การอ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์จากข้อมูลที่ได้ เช่น การอ่านข่าว
6. การอ่านเพื่อหาประเด็นว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริงส่วนใดเป็นของจริง เช่น การอ่านคำโฆษณาต่าง ๆ
7. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น อ่านบทความในวารสาร
8. การอ่านเพื่อปฏิบัติตาม เช่น อ่านคำสั่ง อ่านคำแนะนำ อ่านคู่มือการใช้เครื่อง

ไฟฟ้า

9. การอ่านเพื่อออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจน มีน้ำเสียงเหมาะกับเนื้อเรื่องและเหมือนกับพูด เช่น อ่านบทละครต่าง ๆ

ดังนั้นสรุปได้ว่า การอ่านหนังสือย่อมให้ประโยชน์แตกต่างกันสำหรับคนแต่ละคน และในโอกาสต่าง ๆ กัน ผู้อ่านจึงต้องกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน และอ่านด้วยวิธีการที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ บุคลิกภาพของผู้อ่าน ตลอดจนส่งเสริมสมรรถภาพในการอ่านของผู้อ่านและยังก่อให้เกิดความเพลิดเพลินอีกด้วย การอ่านจะประสบผลสำเร็จหรือไม่นั้น ผู้อ่านควรตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านว่าอ่านเพื่ออะไร จะทำให้ผู้อ่านได้รับรู้เรื่องที่ตนอ่านได้ถูกต้องและรวดเร็ว เกิดประโยชน์เต็มที่

4. ประเภทของการอ่าน

เถกิงกิจ แก้วเสนห์ (2541) ได้กล่าวถึงประเภทของการอ่านไว้ว่า การอ่านแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 คือ การอ่านเงียบ (Silent Reading)

ประเภทที่ 2 คือ การอ่านออกเสียง (Loud Reading) เป็นการเปล่งเสียงตามตัวอักษรที่ปรากฏให้ถูกต้องตามอักขรวิธีหรือภาษาโดยใช้อวัยวะที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียง การอ่านภาษา การอ่านออกเสียงเพื่อทดสอบวัดผล การอ่านข่าวทางวิทยุ โทรทัศน์ การอ่านรายงาน หรือการอ่านกล่าวตอบรายงาน การอ่านบทพากย์ภาพยนตร์หรือบทละคร

ไพพรรณ อินทนิล (2546) ได้กล่าวถึงประเภทของการอ่านไว้ว่า การอ่านตามวัตถุประสงค์ของการอ่าน ได้ดังนี้

1. อ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ ได้แก่ ย่อความ หรือเก็บใจความสำคัญมีแนวทางปฏิบัติคือ ผู้อ่านตัดส่วนต่าง ๆ เหล่านี้ในเนื้อเรื่องออก อันได้แก่ ตัวอย่างประกอบ ส่วนขยายหรือรายละเอียดต่าง ๆ ข้อเปรียบเทียบต่าง ๆ โวหารต่าง ๆ ส่วนนวนที่หุหุระ ตัวเลข สถิติต่าง ๆ (ยกเว้นในกรณีที่ต้องการผลทางตัวเลข เช่น การวิจัยต่าง ๆ) คำถาม หรือ คำพูดของผู้เขียน

2. อ่านเพื่อทดสอบความเข้าใจ ได้แก่ การอ่านตอบข้อความ ผู้อ่านอ่านแล้วต้องตีความหมายข้อความแต่ละประโยค แต่ละย่อหน้า ให้เข้าใจอย่างถูกต้อง จึงจะทำข้อสอบได้

3. อ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น มีขั้นตอนการปฏิบัติอย่างน้อย 2 ขั้น คือ อ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ และเขียนหรือพูดเพื่อแสดงความคิดเห็น

4. การอ่านเพื่อปฏิบัติตามคำแนะนำ การอ่านประเภทนี้ผู้อ่านต้องอ่านอย่างละเอียดลออ และเมื่ออ่านจบแล้วสามารถมองเห็น “ภาพ” หรือขั้นตอนของการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ทั้งหมด โดยขณะที่ปฏิบัติไม่ต้องหวนกลับไปอ่านใหม่

สมพร แผงพิพัฒน์ (2547) ได้กล่าวถึงประเภทของการอ่านไว้ว่า การอ่านโดยทั่วไปจะแบ่งประเภทของการอ่านตามลักษณะจุดมุ่งหมายในการอ่านว่าต้องการจะเป็นผู้รับสารหรือส่งสาร

ในการอ่านเพื่อรับสารผู้อ่านย่อมประสงค์จะรับสารโดยรวดเร็ว ก็จะเลือกอ่านไม่ออกเสียง หากมีจุดมุ่งหมายจะอ่านเพื่อรับสาร และส่งสารไปพร้อมกันก็จะเลือกอ่านออกเสียงเพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการอ่านของตนเอง และออกเสียงต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ฟังรับสารผ่านเสียง จึงมีการแบ่งประเภทของการอ่านในลักษณะนี้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การอ่านออกเสียง หมายถึง การอ่านโดยวิธีการเปล่งเสียงออกมาเป็นถ้อยคำหรือเสียง แล้วถ่ายทอดเสียงออกมาเป็นความคิด
2. การอ่านในใจ การอ่านในใจเป็นการอ่านให้รู้เรื่องหรือเข้าใจเรื่อง ไม่ต้องพะวงกับการออกเสียง ผู้ชำนาญจะอ่านได้เร็ว เข้าใจถูกต้อง เก็บสาระสำคัญของเรื่องได้ “การอ่านในใจ คือ การอ่านอย่างเงียบ ๆ อยู่ในใจ เป็นการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญให้รวดเร็วและถูกต้องส่วนมากมักจะเป็นการอ่านเพื่อพัฒนาตนเอง เพื่อให้ได้ความรู้ ความบันเทิงหรือความจรรโลง” การอ่านในใจจึงเป็นกระบวนการที่เรามองดูตัวอักษร และถ่ายทอดเป็นความคิดเงียบ ๆ ในใจ ความคิดที่ได้จะรวมตัวเป็นความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ที่ผู้อ่านจะสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์เมื่อถึงเวลาอันควรต่อไป การอ่านในใจจึงเป็นการอ่านที่ไม่ออกเสียง มีจุดประสงค์เพื่อจับใจความสำคัญให้รวดเร็วและเก็บสาระของเรื่องได้ดี ทำให้เกิดความรู้และความบันเทิง การพัฒนาตนเองความรู้ ความคิดและอารมณ์ไปพร้อมกัน การอ่านในใจเป็นส่วนหนึ่งของการอ่านและการพิจารณาสาร การอ่านในใจที่มีประสิทธิภาพ จะต้องอ่านไปโดยลำดับดังนี้

2.1 ลำดับการอ่านในใจที่มีประสิทธิภาพ

2.1.1 ขั้นที่ 1 เลือกอ่านหนังสือที่สอดคล้องกับความสนใจของตนเองทั้งสารคดีและบันเทิงคดี เช่น หนังสือพิมพ์รายวัน สารคดีรวมเล่ม เรื่องสั้น นวนิยายหรือกวีนิพนธ์ต่าง ๆ

2.1.2 ขั้นที่ 2 ใช้ช่วงเวลาในการอ่านครั้งละประมาณ 5-7 นาทีในตอนเริ่มแรก แล้วค่อยเพิ่มเรื่องเพิ่มเวลาให้ยาวขึ้น

2.1.3 ขั้นที่ 3 ใช้เวลาอ่านนานขึ้น ควบคุมสมาธิให้มั่นคง อดทนต่อสิ่งรบกวนรอบด้าน ควรมุ่งอ่านให้จบตอนมากกว่านับจำนวนหน้า เพราะข้อความอาจไม่จบ

2.1.4 ขั้นที่ 4 ทำความเข้าใจกับเนื้อหา ความหมาย และเก็บสาระสำคัญของเรื่องเพื่อสรุปว่า สาระสำคัญของเรื่องคืออะไร น่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด และจะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านนั้นไปใช้ประโยชน์ในทางใดบ้าง

2.1.5 ขั้นที่ 5 บันทึกสรุปสาระสำคัญจากการอ่านเพื่อใช้ประโยชน์ในโอกาสอันควร การอ่านในใจนี้มุ่งที่ความรวดเร็วและถูกต้องเป็นสำคัญ เพราะอ่านได้เร็วกว่าการอ่านออกเสียง ผู้อ่านไม่ต้องกังวลกับการเปล่งเสียง และเมื่ออ่านแล้วยังเข้าใจไม่ชัดเจนก็ย้อนกลับไปอ่านซ้ำได้หลายครั้ง

2.2 องค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การอ่านในใจมีคุณภาพ ได้แก่

- 2.2.1 สมาธิแน่วแน่
- 2.2.2 สิ่งแวดล้อมไม่เป็นอุปสรรค เช่น คนแวดล้อม แสงสว่าง เสียงรบกวน เป็นต้น
- 2.2.3 รูปเล่มเหมาะสมมือ ตัวหนังสือพอเหมาะกับขนาดสายตา และการให้ภาพประกอบชัดเจน
- 2.2.4 บรรยากาศเหมาะสม
- 2.3 การฝึกอ่านในใจ สิ่งทีพึงระวังในการอ่านในใจ คือ ไม่ควรชี้ตัวหนังสือ จะทำให้อ่านช้าไม่ควรทำปากขมุขมิบ เพราะการอ่านในใจใช้ประสาทตาและสมองเป็นสำคัญ การอ่านในใจไม่เกิดผลดีและผลเสียแก่ผู้อื่นนอกจากขณะที่นำเรื่องราวไปถ่ายทอด จึงควรทำความเข้าใจเรื่องให้อ่านให้ชัดเจน ก่อนถ่ายทอดสู่ผู้อื่น การฝึกอ่านในใจสามารถทำได้ดีด้วยการฝึกตามลำดับจุดมุ่งหมายในการอ่าน ซึ่งมีอยู่ 5 ประการ ดังนี้
- 2.3.1 การฝึกอ่านเร็ว เป็นการอ่านที่เกิดประโยชน์แก่ผู้อ่านเป็นอย่างดี เพราะการอ่านได้มากก็จะสามารถเก็บใจความสำคัญได้มาก แต่ใช้เวลาน้อย ถ้าอ่านช้านอกจากเสียเวลาแล้วก็จะได้สาระสำคัญน้อยตามลงไปด้วย การฝึกฝนตนเองเพื่อให้อ่านเร็วขึ้นสามารถทำได้ไม่ยากนัก เช่น การทดลองกำหนดระยะเวลาในการอ่านแต่ละครั้งไว้ 5 นาที 10 นาที และ 15 นาที พร้อมกำหนดเนื้อหาที่จะอ่านไว้ด้วยการทดลองฝึก จะทำด้วยการเพิ่มเนื้อหาให้มากขึ้นก็ได้ หรือจะทำได้โดยการจับเวลาการอ่านเนื้อหาเดิมแล้วสรุปสาระสำคัญทุกครั้งทีอ่าน ก็จะพบว่า ในที่สุดแล้วจะสามารถอ่านได้เร็วขึ้น สิ่งสำคัญในการฝึกอ่านเร็ว คือ การฝึกใช้สายตา ต้องเริ่มต้นจับสายตาเป็นจุด อ่านแล้วทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่าน แล้วค่อยเคลื่อนย้ายสายตาไปจุดอื่น จับใจความสำคัญแล้วย้ายสายตาไปเรื่อย ๆ ขั้นตอนต่อไป คือ การพยายามทำความเข้าใจกับคำใหม่ คำศัพท์ยาก เพื่อให้เข้าใจได้เร็วขึ้น
- 2.3.2 การอ่านสรุปความ การอ่านสรุปความ คือ การอ่านที่มุ่งรวบรวมใจความสำคัญแล้วเรียบเรียงให้ได้สาระที่เป็นประเด็นหลักเพียงประเด็นเดียว ในการอ่านเพื่อสรุปความนั้น ผู้อ่านต้องพิจารณาตามลำดับ ดังนี้
- 1) อ่านเรื่องโดยตลอดอย่างน้อย 3 เที่ยว เพื่อสรุปให้ได้ว่าเรื่องที่อ่านนั้นมีสาระสำคัญอะไร
 - 2) สรุปใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าไว้
 - 3) เรียบเรียงใจความสำคัญโดยใช้ถ้อยคำเชื่อมโยงเป็นภาษาของผู้อ่านเอง
 - 4) อ่านทบทวน เรียบเรียง ปรับปรุงถ้อยคำเพื่อให้ได้สาระและเข้าใจง่าย
- 2.3.3 การอ่านเพื่อความเข้าใจ คือ การที่ผู้อ่านพยายามเข้าถึง “สาร” และประเด็นที่ผู้เขียนเจตนาส่งสารในแง่มุมต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุด ผู้อ่านต้องพยายามสรุปเรื่อง

ลำดับเหตุการณ์ บอกรายละเอียดที่สำคัญ บอกเหตุผลและการเชื่อมโยงข้อความต่าง ๆ ได้ วิเคราะห์ แยกแยะหาเหตุผลสนับสนุนความคิดที่ได้จากการอ่านพร้อมพิจารณาเจตนาของผู้เขียนที่ส่งมา กับสาร ทั้งทางตรงและทางอ้อม

2.3.4 การอ่านตีความ คือ การอ่านที่ต้องใช้ทักษะในการอ่านสูงสุดเพราะต้องใช้ความสามารถในการแปลความ การจับใจความสำคัญ การวิเคราะห์และประเมินค่ามาเชื่อมโยงกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจจนสามารถอธิบายสิ่งที่อ่านมาอย่างได้สาระครบถ้วน โดยอาศัยความรู้ ความเชื่อ ความเข้าใจ ความสนใจประสบการณ์ของผู้อ่านประกอบกัน

2.3.5 การอ่านเพื่อวิเคราะห์และประเมินค่า เป็นการอ่านที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถในการวินิจฉัยจากถ้อยคำทั้งที่ปรากฏในรูปของถ้อยคำ และสารที่ซ่อนความหมายมาในบริบทต่าง ๆ ที่ไม่มีถ้อยคำ ตลอดจนการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ได้สาระสำคัญของเรื่องจนสามารถประเมินได้ว่าบทอ่านนั้นมีคุณค่าสาระมากน้อยเพียงใด

การุณนันท์ รัตนแสนวงษ์ (2548) ได้กล่าวถึงประเภทของการอ่านไว้ว่า การอ่านแบ่งตามวิธีอ่านได้ 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ การอ่านในใจและการอ่านออกเสียง ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. การอ่านในใจคือการอ่านไม่ออกเสียงหรืออ่านเงียบ (Silent Reading) เวลาอ่านจะไม่ใช้อวัยวะที่ช่วยในการออกเสียงเคลื่อนไหวเลย คงใช้เฉพาะสายตากวาดไปบนตัวอักษร นัยน์ตาจับภาพแล้วส่งสัญญาณผ่านประสาทไปยังประสาทสมองให้รับรู้เพื่อจดจำและตีความต่าง ๆ ออกมาเป็นการอ่านที่ผู้อ่านมุ่งเก็บใจความสำคัญให้ถูกต้องและรวดเร็วกว่าการอ่านออกเสียง

2. การอ่านออกเสียง เป็นการอ่านให้เกิดเสียงดัง (Sound Reading) คือ การเปล่งเสียงตามตัวอักษรถ้อยคำ และเครื่องหมายต่าง ๆ ออกมาให้ถูกต้องชัดถ้อยชัดคำ และเป็นที่น่าสนใจแก่ผู้ฟังและสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้อย่างถูกต้อง การอ่านออกเสียงนี้ผู้อ่านจะต้องอาศัยการทำงานที่สัมพันธ์กันระหว่างสมอง สายตา และอวัยวะในการออกเสียงไปพร้อม ๆ กันด้วย กล่าวคือผู้อ่านจะต้องใช้สายตากวาดไปบนตัวอักษรครั้งละหนึ่งวรรคและต้องแบ่งใจความไว้แปลความคิดเป็นเสียง แล้วจึงเปล่งเสียงออกมาให้ตรงตามความหมายของถ้อยคำ

วรรณิ โสมประยูร (2553) ได้กล่าวถึงประเภทของการอ่านไว้ว่า การอ่านสามารถแบ่งประเภทเพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. การอ่านออกเสียง แบ่งได้ 3 แบบ ได้แก่
 - 1.1 การอ่านร้อยแก้ว
 - 1.2 การอ่านร้อยกรอง
 - 1.3 การอ่านทานองเสนาะ
2. การอ่านในใจ แบ่งได้ 7 แบบ ได้แก่
 - 2.1 การอ่านแบบค้นคว้าหาความรู้ เช่น ตารา

- 2.2 การอ่านแบบจับใจความสำคัญ หรือหาสาระสำคัญของเรื่อง เช่น
อ่านบทความ
- 2.3 การอ่านแบบหารายละเอียดทุกตอน เช่น อ่านประวัติศาสตร์อ่านลำดับ
เหตุการณ์
- 2.4 การอ่านแบบหารายละเอียดทุกคาเพื่อการปฏิบัติ เช่น อ่านคู่มือการใช้เครื่อง
ไฟฟ้า อ่านวิธีประกอบอาหาร
- 2.5 การอ่านแบบวิเคราะห์เพื่อหาเหตุผล เช่น อ่านข่าวเหตุการณ์สำคัญ
- 2.6 การอ่านแบบไตร่ตรองโดยใช้วิจารณญาณเพื่อหาข้อเท็จจริง ข้อดี ข้อเสีย
สำหรับเลือกแนวทางปฏิบัติ เช่น อ่านโฆษณา
- 2.7 การอ่านแบบคร่าวๆ เพื่อสังเกตและจดจำ เช่น อ่านชื่อสถานที่ต่าง ๆ
เมื่อเวลานั่งรถผ่านไป

ดังนั้น สรุปได้ว่า การอ่านมี 2 ประเภท คือ การอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ
มีความสำคัญต่อการอ่านอย่างมาก การเลือกประเภทการอ่านในใจหรือการอ่านออกเสียงว่าเมื่อใด
มีความเหมาะสมและได้ประโยชน์ควรพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ในการอ่านเป็นจุดสำคัญ

5. ลักษณะของการอ่าน

ธนู ทดแทนคุณ และกุลวดี แพทย์พิทักษ์ (2549) ได้กล่าวถึงลักษณะของการอ่านไว้ว่า

1. มีสมาธิแน่วแน่ในการอ่านทุกครั้ง
2. กำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านว่าจะอ่านในระดับไหน อ่านเพื่อความรู้
ความรอบรู้ อ่านเพื่อหาคำตอบ หรืออ่านเพื่อความเพลิดเพลิน
3. สืบหาข้อมูล ผู้อ่านควรสำรวจข้อมูลของหนังสือนั้น เช่น ชื่อผู้แต่ง สถานที่พิมพ์
เวลาที่แต่ง เพื่อดูว่าตรงกับความต้องการหรือไม่
4. ทำความเข้าใจกับเนื้อหา คือต้องรู้ว่ากำลังอ่านอะไร เพราะหนังสือแต่ละประเภท
มีลักษณะการเสนอเนื้อหา และเทคนิคการเขียนแตกต่างกัน เช่น วารสาร ข่าว วรรณคดี เพื่อจะได้มี
ความเข้าใจในเนื้อหาอย่างชัดเจนขึ้น
5. ตั้งคำถามทบทวน ในขณะที่อ่านและเมื่ออ่านจบต้องตั้งคำถามว่า ใครทำอะไร
ที่ไหน เมื่อไร และทำไม เราได้อะไรจากการอ่านสารนั้น มีใช่อ่านแบบไร้จุดหมาย ซึ่งไม่มีประโยชน์แต่
อย่างไร

โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล (2554) ได้กล่าวถึงลักษณะของการอ่านไว้ว่า การอ่านที่ดี
และมีประสิทธิภาพ ควรรู้หลักและวิธีการอ่านที่เหมาะสม โดยควรดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขั้นก่อนอ่าน
 - 1.1 รู้จักประเภทของหนังสือ

1.2 รู้จักส่วนประกอบของหนังสือ

1.3 เข้าใจวิธีการอ่านที่เหมาะสมกับประเภทหนังสือและเลือกใช้ให้มี

ประสิทธิภาพ

1.4 หากจำเป็นต้องมีอุปกรณ์เสริมการอ่านควรจัดเตรียมให้เรียบร้อย

2. ชั้นการอ่าน

และไม่ควรนอนอ่าน

2.1 นั่งอ่านในท่าที่สบายแต่ไม่นั่งหลังงอ หลีกเลี่ยงการก้มคออ่านนาน ๆ

2.2 ใช้สายตาให้เหมาะสม โดยไม่อ่านทีละคำ แต่ควรหยุดสายตาเมื่อจบข้อความ

2.3 มีสมาธิในการอ่าน จดจ่ออยู่กับเรื่องที่กำลังอ่าน

2.4 จับใจความสำคัญ หรือประเด็นหลักของเรื่องให้ได้

2.5 หากพบข้อความส่วนใดที่น่าสนใจ อาจทำเครื่องหมายเป็นข้อสังเกต

3. ชั้นหลังการอ่าน

3.1 สรุปส่วนประกอบที่สำคัญของเรื่องให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร
อย่างไร ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร

3.2 เมื่ออ่านจบแล้วแต่ยังจับประเด็นไม่ได้ ต้องอ่านซ้ำอย่างช้า ๆ

3.3 วิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ โดยอาจแสดงความคิดเห็น
เพิ่มเติมด้วยเหตุผลที่ดีและเหมาะสม

จิรวัดณ์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556) ได้กล่าวถึงลักษณะของการอ่านไว้ว่า
การอ่านหนังสือหรือหนังสือพิมพ์แต่ละประเภทนั้น ผู้อ่านย่อมมีกลวิธีในการอ่านแตกต่างกันออกไป
ตามวัตถุประสงค์ และประเภทของหนังสือที่อ่าน มีผู้รู้และนักวิชาการด้านการอ่าน แบ่งลักษณะ
การอ่านไว้ไม่แจกแจงกันมากนัก พอประมวลผลได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การอ่านอย่างคร่าว ๆ เป็นการอ่านเพื่อค้นหาเอกสารอ้างอิงสำหรับการ
ค้นคว้าหรือการหาสื่อใหม่ ๆ ในห้องสมุด โดยอ่านเพียงชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง อ่านสารบัญเรื่องว่ามี
อะไรบ้าง หรืออ่านเนื้อหาบางตอนโดยรวดเร็ว

2. การอ่านเร็ว เป็นการอ่านหนังสือพิมพ์ หรือหนังสืออื่น ๆ ที่ไม่ต้องการศึกษา
ให้ละเอียดนัก อาจใช้อ่านสารที่ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน เช่น อ่านนิทาน นิยาย นวนิยาย
และสื่อการอ่านต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้อ่านได้รับการผ่อนคลายทางจิตใจ

3. การอ่านปกติ เป็นการอ่านเพื่อค้นหาข้อมูล และตอบคำถาม อาจใช้ในการทำ
แบบฝึกหัดหรือการทำรายงาน อ่านแล้วจดบันทึกเพื่อสรุปเนื้อเรื่องแต่ละตอน เป็นการอ่าน
เพื่อทำความเข้าใจ หรือต้องการให้รอบรู้ การอ่านปกติมักจะใช้กับการอ่านเอกสารที่มีความยากง่าย
อยู่ในระดับปานกลาง

4. การอ่านละเอียด เป็นการอ่านเพื่อตรวจรายละเอียดของเรื่องในทุกประเด็น โดยไม่พลาดความหมายของคำหรือกลุ่มคำ นอกจากนั้นยังเป็นการประเมินค่าเรื่องที่อ่าน เรียงลำดับเหตุการณ์และติดตามทิศทางของเรื่อง เพื่อมิให้พลาดประเด็นสำคัญ สรุปเรื่องด้วยภาษาของตนเอง รวมทั้งแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ดังนั้น สรุปได้ว่า ลักษณะของการอ่านที่ดี ผู้อ่านควรพิจารณาลักษณะการอ่านของตนเอง ในส่วนของความเข้าใจ สามารถจับใจความของเรื่องที่อ่านได้ สรุปความคิดหลัก ลำดับความคิดในเรื่อง และคาดคะเนเหตุการณ์ที่ปรากฏในเรื่อง หรือเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในลำดับต่อไป

6. ระดับความสนใจในการอ่าน

ความสนใจในการฟังและการอ่านหนังสือของเด็กตามระดับอายุควรเป็นสิ่งที่ทุกคนควรคำนึงควบคู่กับหลักเกณฑ์การพิจารณาเลือกหนังสือ ม.ล.จ้อย นันทิวชิรินทร์ และจินตนา ไบกาชุยี (มณีรัตน์ สุภโศติรัตน์, 2537) ผู้เชี่ยวชาญทางการอ่าน ได้จัดแบ่งความสนใจในการฟังและการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ของเด็กตามวัยและเพศในลักษณะที่คล้ายกัน ดังนี้

ชั้นอนุบาล 1-2 (อายุ 2-3 ปี)

ความสนใจในการฟังและอ่าน หนังสือประเภทนิทาน และหนังสือที่มีภาพประกอบหลาย ๆ ภาพ สีสดใสสวยงาม และเป็นเรื่องที่ประกอบด้วยคำบรรยายสั้น ๆ ง่าย ๆ และอาจจะเป็นนิทาน นิยายเกี่ยวกับสัตว์ และเรื่องแวดล้อมตัวเด็ก บทกล่อมเด็ก คำคล้องจอง คำกลอนต่าง ๆ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 (อายุ 6-7 ปี)

ความสนใจในการฟังและการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ นิทานพื้นบ้าน เทพนิยาย นิทานผจญภัย นิยาย เรื่องราวที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันสิ่งแวดล้อม และประเพณีที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ขบขัน เรื่องชวนสงสัย ขวนคิด สร้างจินตนาการและความคิดฝัน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 (อายุ 8-9 ปี)

ความสนใจในการฟังและการอ่านหนังสือนิทานต่าง ๆ นิทานพื้นบ้าน นิทานตำนาน เทพนิยาย นิยายผจญภัย และจินตนิยายแปลก ๆ และตลกขบขัน เรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตจริง และความเป็นอยู่ เด็กหญิงชอบประเภทบ้านตุ๊กตา ส่วนผู้ชายชอบประเภทผจญภัยต่าง ๆ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 (อายุ 10-11 ปี)

ความสนใจในการฟัง และการอ่านนิทานชาดก นิทานสอนศีลธรรม นิยายร่วมสมัย นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล จดหมาย บทละคร ชีวิตประวัติวันเด็ก สารคดีท่องเที่ยวสั้น ๆ วรรณคดีไทยประเภทร้อยกรอง หรือชาดกประเภทที่เรียบเรียงเป็นการ์ตูนเรื่อง รวมทั้งภาพวรรณกรรมฝาผนังที่บรรยายสั้น ๆ ง่าย ๆ เด็กผู้หญิงชอบนิทาน นิยายวีรบุรุษ นวนิยายลึกลับ

ผจญภัย หุ่นยนต์ สารคดีต่าง ๆ เครื่องยนต์กลไก กีฬา ความรู้ทางธรรมชาติศึกษา และทางวิทยาศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ขึ้นไป (อายุ 12 ปีขึ้นไป)

ความสนใจในการฟังและการอ่านหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ ขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งยังคงสนใจอ่านหนังสือเด็ก หนังสือการ์ตูน หนังสือพิมพ์ สารคดี หนังสือเชิงวิชาการ นวนิยาย วรรณคดีไทย นิยายสาร วารสารบันเทิง บทร้อยกรอง กวีนิพนธ์ต่าง ๆ วัยรุ่นหญิงชอบอ่านนวนิยายเกี่ยวกับความรัก และชีวิตในครอบครัว ส่วนวัยรุ่นชายชอบอ่านนวนิยายผจญภัย เรื่องลึกลับประเภทสืบสวน

ดังนั้น สรุปได้ว่า ความสนใจในการอ่าน คือผู้อ่านจะเลือกอ่านหนังสือที่ตนชอบตามระดับความสามารถ และระดับอายุของนักเรียน ซึ่งมีเนื้อหาแตกต่างกันไป ช่วงระดับอายุนุบาล จะชอบหนังสือที่มีสีสันสวยงาม และมีภาพประกอบ ระดับประถมตอนต้นจะชอบหนังสือนิทานต่าง ๆ ประถมตอนปลายจะชอบหนังสือประเภทนิทานชาดก สารคดี และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจะชอบอ่านหนังสือนวนิยาย หนังสือผจญภัยต่าง ๆ

7. ความสนใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

กรมวิชาการ (2546) ได้สำรวจความสนใจในการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ของนักเรียนทั่วประเทศ ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา พบว่านักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ส่วนใหญ่ชอบอ่านการ์ตูนมากที่สุด เพราะให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และช่วยส่งเสริมจินตนาการ ส่งเสริมให้เกิดความมั่นใจและความอบอุ่น จากผลสำเร็จของตัวละครที่อ่านและบรรยากาศในการดำเนินเรื่อง รวมทั้งให้คิดก้าวไกลไปกว่าสภาพที่เคยเห็นเพื่อให้นักเรียนที่อ่านนิกวาดภาพไว้ว่าเรื่องควรจะเป็นอย่างไรต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ มานพ ถนอมศรี (2546) กล่าวถึงความสนใจในการอ่านหนังสือของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 ว่า เด็กวัยนี้มีประสบการณ์ในการอ่านเพิ่มมากขึ้น สามารถอ่านหนังสือที่เขียนภาษาง่าย ๆ ได้ด้วยตนเอง การเขียนหนังสือบันเทิงคดีของเด็กวัยนี้สามารถใช้ได้ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เด็กจะสนใจอ่านหนังสือประเภทสารคดี ชีวิตประวัติของวีรบุรุษความเป็นมาของบรรพบุรุษในท้องถิ่น

ครุฑชิต มนูญผล (2547) กล่าวถึงความสนใจในการอ่านของเด็กช่วงอายุ 9-11 ปี ว่าเป็นวัยฉายแสงแห่งนักอ่าน เพราะเด็กวัยนี้มีควมรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวมมากขึ้น รู้จักคิดวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง มีลักษณะความเป็นตัวของตัวเองเริ่มฉายแสงออกมาอย่างชัดเจน เด็กผู้ชายเริ่มสนใจอ่านเรื่องราวลึกลับ ผจญภัย การประดิษฐ์คิดค้นต่าง ๆ งานช่างทุกชนิด ส่วนเด็กผู้หญิงชอบอ่านหนังสือประเภทนวนิยาย การบ้านการเรือน รูปแบบการดำเนินชีวิต และเรื่องรักสวยรักงาม เด็กหลายคนที่ได้รับการฝึกอย่างต่อเนื่องจะเริ่มมีนิสัยรักการอ่านและจะอ่านทุกอย่างที่ขวางหน้า อ่านอย่างเอาใจจิงเอาใจจังและมีความสุขกับการอ่าน

ดังนั้น สรุปได้ว่า เด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีอายุในช่วง 9-10 ปี จะชอบอ่านหนังสือเองมากกว่าฟังเรื่องจากคนอื่น เด็กจะอ่านหนังสือได้มากขึ้น ชอบอ่านนิทาน เทพนิยาย เช่น นิทานพื้นบ้าน นิทานตำนาน และเรื่องราวที่สมจริงมากขึ้น ชอบเอาตัวเองไปเปรียบเทียบกับพระเอกนางเอกในเรื่อง เด็กผู้หญิงจะชอบเรื่องที่เป็นนิยายและสารคดีสนใจเป็นโครงกลอน เรื่องการบ้านการเรือน ส่วนเด็กผู้ชายจะชอบเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การประดิษฐ์ คิดค้น เรื่องลึกลับ ผจญภัย ประวัติบุคคลสำคัญ และเครื่องยนต์กลไก ควรเป็นเรื่องที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ความเมตตาการุณา

8. การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านภาษาไทยในระดับประถมศึกษา

วรรณ โสมประยูร (2537) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยไว้ ดังนี้

1. ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนสอนกันเองบ้าง (Peer Education หรือ Child-to-child Approach) เพราะบางครั้งนักเรียนสามารถใช้ภาษาและเข้าใจกันได้ดี ดังนั้น เมื่อนักเรียนพูดถึงประสบการณ์ของตัวเอง จึงควรให้เล่ารายละเอียดให้เพื่อนๆ ฟังด้วย
2. อย่าทำตัวเป็นสัพพัญญูรู้คำตอบไปหมดทุกอย่าง บางอย่างไม่รู้ก็บอกว่าไม่รู้ อย่าเดา และบางอย่างถึงแม้ว่ารู้ก็อาจจะต้องทำเป็นไม่รู้ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมตอบ หรืออภิปรายให้เพื่อนๆ ฟังบ้าง และจะได้ทราบว่านักเรียนคนใดรู้แล้วหรือยังไม่รู้
3. พยายามให้ความรู้หรือข้อคิดเห็นกับนักเรียน หรือให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ ทั้งแง่ดีและแง่เสีย หรือทั้งด้านที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย (Pros and Cons) ซึ่งเป็นการฝึก ให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล เป็นการพัฒนาความคิดให้คิดได้อย่างลึกซึ้งและกว้างไกล (คิดเป็น)
4. ควรสร้างบรรยากาศที่ดี และจัดสิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน ให้นักเรียนได้ศึกษาเล่าเรียนด้วยกันอย่างสุขกายสบายใจ ฟังหลักเสียง สภาพจิตใจที่ไร้ความสุข และสิ่งที่น่ารำคาญหรือน่าเบื่อหน่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูควรเป็นผู้ที่มีอารมณ์ขันและมีความเป็นกันเองกับนักเรียน
5. พยายามกระตุ้นหรือเร้าใจให้นักเรียนกระตือรือร้นและกล้าแสดงออก หรือได้ประกอบกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น และเรียนกันอย่างสนุกสนานมีชีวิตชีวา อย่าให้นักเรียนเป็นแบบได้แต่นั่งฟังครูพูดและจดเอา ๆ โดยไม่ยอมพูดจา ฝึกให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด
6. อย่างมุ่งแต่จะให้ความรู้ หรือเนื้อหาสาระ จะมุ่งให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมครบทุกด้าน เพราะการศึกษามีใช่เป็นการสอนที่คนให้รู้ในสิ่งที่เขายังไม่รู้ แต่เป็นการสอนที่ให้คนประพฤติ

7. เมื่อสอนเสร็จจงรีบวัต และประเมินผลบทเรียนอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ควรจะให้นักเรียนได้ทราบผลจากการประเมิน เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงหรือแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง และที่สำคัญคือ ครูควรใช้ผลจากการประเมินนั้นให้เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียน การสอนครั้งต่อไปอีกด้วย

การอ่านจับใจความ

1. ความหมายของการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการเรียนเพราะเป็นทักษะพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ได้ มีนักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้
 แวมมยุรา เหมือนนิล (2541) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความ คือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องนี้หรือของหนังสือแต่ละเล่มว่าคืออะไร ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ

2. ส่วนที่ขยายใจความสำคัญหรือส่วนประกอบ เพื่อให้เรื่องชัดเจนยิ่งขึ้น ในกรณี เรื่องที่อ่านมีย่อหน้าเดียว ในย่อหน้านั้นมีใจความสำคัญ หรือส่วนประกอบ ซึ่งอาจมีได้หลายประเด็น
 จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ (2548) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การจับประเด็นหลักหรือสาระสำคัญของเรื่อง ที่อ่านว่าผู้เขียนต้องการส่งสารหรือให้ข้อคิดเห็นอะไรเป็นสำคัญ

ใจความสำคัญ หมายถึง ใจความที่สำคัญ และเด่นที่สุดในย่อหน้า เป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่น ๆ ในย่อหน้านั้นหรือประโยคที่สามารถเป็นหัวเรื่องเดี่ยว ๆ ได้ โดยไม่ต้องประโยคอื่นประกอบ ซึ่งในแต่ละย่อหน้าจะมีประโยคในใจความสำคัญเพียงประโยคเดียว หรืออย่างมากไม่เกิน 2 ประโยค

ใจความรอง หรือพลความ (พน-ละ-ความ) หมายถึง ใจความ หรือประโยคที่ขยายความประโยคใจความสำคัญ เป็นใจความสนับสนุนใจความสำคัญให้ชัดเจนขึ้น อาจเป็นการอธิบายให้รายละเอียด ให้คำจำกัดความ ยกตัวอย่างเปรียบเทียบ หรือแสดงเหตุผลอย่างถี่ถ้วน เพื่อสนับสนุนความคิด ส่วนที่มีใจความสำคัญ และมีใจความรอง แต่ช่วยขยายความให้มากขึ้น คือรายละเอียด

สมบัติ จำปาเงิน (2548) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า หรือหลาย ๆ ย่อหน้าได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ ใจความสำคัญ ได้แก่ ข้อความที่ทำหน้าที่ครอบคลุมใจความของ

ข้อความอื่น ๆ ในตอนนั้น ๆ ไว้หมด ข้อความที่เหลือเป็นเพียงรายละเอียด หรือส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น

1. ใจความสำคัญส่วนมากมีลักษณะเป็นประโยค อาจเป็นประโยคเดียวหรือซ้อนก็ได้แล้วแต่กรณี และมักปรากฏอยู่ตอนต้นข้อความส่วนที่เหลือเป็นใจความแฝงหรือรายละเอียด เป็นที่น่าสังเกตว่าในหนึ่งข้อความหรือย่อหน้าหนึ่ง ๆ จะมีใจความสำคัญเพียงประการเดียว

2. การพิจารณาใจความสำคัญ ผู้อ่านจะต้องเข้าใจอย่างถ่องแท้เสียก่อนว่าใจความสำคัญอยู่ตรงไหน ความเข้าใจจะช่วยบอกเองว่าใจความสำคัญนั้นจะเป็นข้อความตอนที่ทำให้เรื่องต่าง ๆ ดำเนินไปได้ ถ้าขาดใจความสำคัญแล้วเรื่องอื่น ๆ ก็จะไม่เกิดตามมา มีข้อสังเกตว่าใจความสำคัญนอกจากปรากฏอยู่ในแต่ละย่อหน้าแล้ว อาจสังเกตได้อีกว่าบางครั้งอยู่ตอนต้น (ซึ่งมีส่วนมาก) บางทีอยู่ตอนท้าย บางครั้งอยู่ตอนกลาง และบางครั้งอยู่ตอนต้นและท้ายนอกนั้นเป็นความสำคัญรองและรายละเอียด

วิลลาร์ด สุนทรโรจน์ (2549) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่าการแปลความหมายของอักษรออกมาเป็นความคิด ซึ่งไม่ได้พูดออกมาเป็นเสียงและนำความคิดนั้นไปใช้ประโยชน์

ณัฐสุภางค์ ยิ่งสง่า (2550) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า ความรู้ความเข้าใจในการอ่านเนื้อเรื่องจนสามารถจับใจความสาระสำคัญของเรื่องจากการแปลความตีความ ขยายความ คิดวิเคราะห์ และคิดสังเคราะห์ รวมทั้งเขียนสื่อความจากเรื่องที้อ่านได้

สำนักงานคณะกรรมการวิชาการภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (2553) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที้อ่าน เช่น เก็บจุดมุ่งหมายที่สำคัญของเรื่อง เก็บเนื้อเรื่องที่สำคัญ เก็บความรู้หรือข้อมูลที่น่าสนใจตลอดจนแนวความคิดหรือทัศนคติของผู้เขียน

ดังนั้น สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเรื่องแล้วสามารถบอกส่วนสำคัญของเรื่องซึ่งตรงกับที่ผู้เขียนต้องการสื่อให้ทราบได้ โดยใช้ความคิดของตนแปลความตีความขยายความ และใช้ความคิดวิเคราะห์ ในการตัดสินใจความสำคัญและพูดหรือเขียนสื่อความออกมาได้ แล้วนำมาเป็นความเข้าใจของผู้อ่านและสามารถนำไปถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้

2. ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่าเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาหาความรู้ และพัฒนาชีวิต ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความรู้แล้วยังก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต การอ่านเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ และเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้เรื่องต่าง ๆ การอ่านที่มีประสิทธิภาพจะต้องอ่านแล้วจับใจความได้ สรุปสาระสำคัญของเรื่องที้อ่านได้

แต่การสำรวจการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนพบว่า ปัญหาที่สำคัญในการอ่านของผู้เรียน คือ อ่านแล้วจับใจความสำคัญไม่ได้ ไม่สามารถสรุปประเด็นได้ ไม่สามารถแยกความรู้ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ไม่สามารถแยกใจความสำคัญกับใจความรองได้ ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร ทั้งยังเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนรู้และการศึกษาวิชาต่าง ๆ

กรมวิชาการ (2546) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความ การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาค้นคว้าความรู้และพัฒนาชีวิต ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความรู้แล้วยังก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต การอ่านเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับ และเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้เรื่องราวต่าง ๆ การอ่านที่มีประสิทธิภาพจะต้องอ่านแล้วจับใจความได้ สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ได้ แต่การสำรวจการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนพบว่า ปัญหาที่สำคัญในการอ่านของผู้เรียนคือ อ่านแล้วจับใจความสำคัญไม่ได้ ไม่สามารถสรุปประเด็นได้ ไม่สามารถแยกความรู้ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ไม่สามารถแยกใจความสำคัญกับใจความรองได้ ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร ทั้งยังเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนรู้ และการศึกษาวิชาต่าง ๆ

จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาทยัน อัมสำราญ (2548) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญต่อการดำรงชีวิตมนุษย์ในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร เพราะการอ่านและการฟังจะทำให้ผู้คนได้รับข่าวสาร ข้อมูลความรู้และได้รับทราบความเคลื่อนไหวตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของผู้คนในสังคม นอกจากนี้การอ่านยังสามารถพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอีกด้วย ผู้รับสารจะได้รับประโยชน์จากการอ่านอย่างเต็มที่ ถ้าผู้รับสารสามารถรับสารที่ผู้ส่งสารส่งให้อ่านอย่างครบถ้วนและถูกต้อง กระบวนการสำคัญที่สุดที่จะทำให้ผู้รับสารสามารถรับสารจากเรื่องที่ได้ก็คือการจับใจความ ฉะนั้นการจับใจความจึงนับเป็นหัวใจของการอ่าน

ดังนั้น สรุปได้ว่าการอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อผู้อ่านมากเพราะเป็นเครื่องมือสำคัญของนักเรียนและบุคคลทั่วไปในการแสวงหาความรู้ ถ้าผู้อ่านไม่สามารถจับใจความสำคัญได้จะไม่สามารถจับประเด็นหลักของเรื่องนั้น ๆ ได้ อย่างไรก็ตามครูผู้สอนย่อมมีบทบาทสำคัญในการฝึกทักษะการอ่านและเป็นผู้ใช้ในการใช้ทักษะการอ่านด้านจับใจความประเมินความก้าวหน้าในการเรียนการสอนของนักเรียน

3. ลำดับขั้นตอนของการอ่านจับใจความ

การสอนอ่านจับใจความควรมีขั้นตอนการสอนอ่านเพื่อให้ได้ใจความที่สำคัญและสามารถสรุปได้ ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านกล่าวไว้ ดังมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2540) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

1. พิจารณาความที่ละเอียดอ่อน หาประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า

2. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียดหรือข้อปลีกย่อยอื่น ๆ ออกมา ซึ่งได้แก่ ตัวอย่างสำนวนโวหารอุปมาอุปไมย ข้อความเปรียบเทียบ ตัวเลข สถิติ วันเดือนปี (ในกรณีที่ไม่ต้องการผลทางตัวเลข) ตลอดจนคาถาหรือคำพูดของผู้เขียนซึ่งเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ

3. สรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาตนเอง

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

1. ขั้นจำ เป็นขั้นเริ่มแรกของการอ่านที่สมองจะต้องจาเรื่องราวให้ได้ คำความหมายของคำให้คากำกัดความของคำยาก จำชื่อตัวละครและเหตุการณ์สำคัญ การที่ครูจะรู้ว่านักเรียนมีความจำเรื่องที่อ่านได้มากหรือน้อย ก็ใช้วิธีการตั้งคำถามเรื่องที่อ่าน หรืออาจให้สะกดคำบอกความหมายและบอกคำจำกัดความ
2. ขั้นเข้าใจ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถเล่าเรื่องที่อ่านด้วยคำพูดของตนเอง เข้าใจความคิด ถ้อยคำ ประโยค และข้อความที่คิดตีสอนใจ สรุปเรื่องเป็นมโนทัศน์ใช้คำพูดของตนเอง ดังนั้นการที่ครูจะประเมินว่านักเรียนมีความเข้าใจมากหรือน้อยควรตั้งเป็นคำถามด้วยการให้เล่าเรื่องสรุปเรื่อง และเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง
3. ขั้นนำไปใช้ เป็นขั้นที่นักเรียนควรมีการฝึกนำถ้อยคำ ประโยค และเหตุการณ์ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นใหม่หรือนำไปใช้แก้ปัญหาวิชาอื่น ๆ ดังนั้นคำถามที่ใช้จึงมักจะกำหนดเป็นสถานการณ์ให้นักเรียนพิจารณาในการนำความรู้มาใช้ประโยชน์
4. ขั้นวิเคราะห์ เป็นขั้นที่ให้นักเรียนแยกองค์ประกอบย่อยของแนวคิดที่ได้จากการอ่าน การรู้จักแยกความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่างสามารถบอกได้ว่าองค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกี่ยวข้องกันเลย
5. ขั้นสังเคราะห์ เป็นขั้นที่ให้นักเรียนรู้จักสรุปแนวคิดที่ได้จากการอ่านการรู้จักแยกความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่าง สามารถบอกได้ว่าองค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกี่ยวข้องกันเลย
6. ขั้นประเมินค่า เป็นขั้นสูงสุดของการคิดที่ให้นักเรียนรู้จักตัดสินเรื่องที่อ่านว่าอะไรคือส่วนที่เป็นจริง และอะไรคือส่วนที่เป็นเท็จ พิจารณาและค้นหาคุณค่าที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่ ความรัก ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ และยิ่งรวมถึงความเป็นเหตุเป็นผลด้วย เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักสังเกตการใช้ถ้อยคำ การบรรยายที่ทำให้เกิดภาพพจน์ ตลอดจนความประทับใจอื่น ๆ ที่ได้จากการอ่านเรื่อง

ดังนั้น สรุปได้ว่า ขั้นตอนการอ่านจับใจความสามารถทำได้โดยเริ่มจากอ่านชื่อเรื่อง เนื้อเรื่องจากนั้นอ่านอย่างคร่าว ๆ ก่อนจากนั้นถึงอ่านอย่างละเอียดโดยพิจารณาทีละย่อหน้าเพื่อหาใจความสำคัญทีละย่อหน้าจากนั้นสามารถสรุปความสำคัญได้ ทักษะการอ่านจับใจความเป็นทักษะ

หนึ่งที่ครูควรฝึกฝนให้แก่ผู้เรียน โดยเริ่มจาก ชื่นจำ เข้าใจ การนำไปใช้การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

4. ความสามารถในการอ่านจับใจความ

ความสามารถในการอ่านจับใจความ เป็นกระบวนการคิดที่ซับซ้อนขณะที่อ่านสมองจะทำงานโดยผ่านประสบการณ์ และความรู้เดิมผสมผสานกับข้อมูลในเรื่องเพื่อสร้างความหมายอันส่งผลต่อการจับใจความของเรื่องที่จะอ่านต่อไป

รูดเดล และรูดเดล (Ruddell and Ruddell, 1995) ได้เสนอลำดับขั้นตอนการคิดที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการอ่านจับใจความและลักษณะคำถามที่ใช้ถามเพื่อให้เกิดกระบวนการในการคิด ดังนี้

1. ระดับข้อเท็จจริง (Factual Level)

การคิดระดับนี้ ประกอบด้วย การจำ และการระลึกข้อมูลจากข้อความที่อ่านในเรื่องโดยตรง และไม่ต้องการกระบวนการคิดขั้นสูง คำถามที่ถามจะเป็นการให้บอกเรื่องราวรายละเอียดของเรื่อง (Identifying Detail)

2. ระดับการแปลความ (Interpretive Level)

การคิดระดับนี้ ประกอบด้วย การลงความเห็น (Inference) การจัดกระทำกับข้อมูลทีอ่านเรื่องทีอ่านจะมีข้อมูลที่บอกเป็นนัย กระบวนการนี้อาจถือได้ว่าเป็นการอ่านเรื่องราวมากกว่าที่มีให้

3. ระดับการประยุกต์ (Applicative Level)

การคิดระดับนี้ ประกอบด้วย การผสมผสานข้อมูลจากเรื่องทีอ่านกับความรู้และประสบการณ์เดิมทีบุคคลมีอยู่เพื่อพัฒนาความหมายจากการอ่านให้เป็นของตนเอง โดยจำเป็นต้ออาศัยการอ่านทีไกลไปจากข้อความในเรื่อง (Reading beyond the Lines)

4. ระดับการประมวลเรื่องราว (Transitive Level)

การคิดระดับนี้ เป็นระดับการคิดทีก่อให้เกิดการใช้ข้อมูลจากเรื่องทีอ่านความรู้และประสบการณ์เดิมของบุคคล และการให้คุณค่าเรื่องทีอ่าน ผู้อ่านจะได้รับการกระตุ้นเพื่อให้บอกลักษณะของสื่อทีมีในเรื่องทีอ่าน การคิดระดับนี้ถือได้ว่าเป็นการอ่านทีสอดคล้องไปกับตัวละครของเรื่องทีจะเข้าถึงการคิดระดับนี้ก็ต่อเมื่อ ผู้อ่านแปลงเรื่องราวทีอ่านเป็นวิถีทางของตนเอง ซึ่งเป็นการตอบสนองภายในต่อเรื่องทีอ่าน คำถามทีใช้ถามจะเป็นการให้คุณค่าเรื่องทีอ่าน (Valuing)

เบอร์น โร และโรส (Burns, Roe and Ross, 1984) ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่าง

การอ่านกับความคิดและความเข้าใจว่า การอ่านจับใจความเป็นกระบวนการคิด การแสดงถึงการระลึกคำศัพท์ การตีความสัญลักษณ์ทีเขียน การทีจะเข้าใจเรื่องได้ตลอดนั้นบุคคลจะต้องมีความสามารถในการใช้ทักษะทีเป็นกระบวนการทางความคิด ได้แก่ การลงความเห็นและการอ่าน

วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ เข้าใจโครงสร้างทางภาษา จุดมุ่งหมายของผู้เขียน ประเมินแนวคิดที่นำเสนอในเรื่องและประยุกต์ให้เข้ากับสถานการณ์ที่เป็นจริงได้ ซึ่งลำดับขั้นการคิดที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการอ่านจับใจความ และลักษณะคำถามที่ใช้ถามเพื่อให้เกิดกระบวนการในการคิดในการอ่านจับใจความ ดังนี้

1. ระดับข้อเท็จจริง ระดับนี้ คือ การจำคำและข้อมูลจากข้อความที่อ่านในเรื่องโดยตรง คำถามที่ถามจะเป็นการถามให้ถามให้บอกเรื่องราวรายละเอียดที่ปรากฏในเรื่อง
2. ระดับการแปลความ คือ การทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องที่อ่าน เข้าใจจุดมุ่งหมายของเรื่องตลอดจนถึงการอ่านเพื่อจับแนวคิดของเรื่อง จุดประสงค์และเจตนาของผู้เขียนที่แฝงอยู่ในเรื่องที่อ่าน
3. ระดับการประยุกต์ คือ การสรุปใจความสำคัญของเรื่อง โดยการผสมผสานข้อมูลจากเรื่องที่อ่านและประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ของตัวผู้อ่าน เพื่อสรุปให้เป็นสรุปใจความสำคัญที่ได้จากการอ่านเป็นของตนเอง

4. ระดับการประเมินคุณค่า คือ การอ่านจับใจความในระดับการคิดที่ก่อให้เกิดการใช้ข้อมูลจากเรื่องที่อ่าน ความรู้ และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านต้องสรุปใจความสำคัญที่ได้จากการอ่านเป็นของตนเองก่อน เพื่อประเมินคุณค่าเรื่องที่อ่านว่ามีคุณค่าต่อผู้อ่านอย่างไร

ดังนั้น สรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ หมายถึง การทำความเข้าใจในการอ่านเรื่อง ซึ่งผู้อ่านต้องใช้กระบวนการคิดที่ซับซ้อน เพื่อระลึกข้อมูลที่บอกในเรื่องโดยตรง ทำความเข้าใจกับความรู้ที่บอกในเรื่อง นำความรู้และประสบการณ์เดิม ผสมผสานกับข้อมูลในเรื่องที่อ่าน และให้คุณค่าเรื่องที่อ่าน ในการอ่านจับใจความนอกจากผู้อ่านจะใช้การคิดในระดับต่าง ๆ แล้ว ผู้อ่านยังต้องผสมผสานการคิดเข้ากับทักษะการอ่านจับใจความ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านของตนเอง

5. วิธีการสอนอ่านเพื่อจับใจความ

การที่ผู้อ่านบทความหรือข้อความต่าง ๆ แล้วได้รับทราบจุดมุ่งหมายของผู้เขียน และทราบว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร กับใคร เมื่อไร ได้แล้วนั้นก็หมายความว่าผู้อ่านสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะที่จำเป็นต้องฝึกฝนอยู่เสมอไม่ว่าจะเรียนเรื่องอะไร เรียนระดับไหน เพศหรือวัยและอาชีพอะไร เพราะถ้าหากอ่านแล้วผู้อ่านไม่สามารถจับใจความสำคัญได้ ผู้อ่านก็ไม่เข้าใจหรือรับรู้เรื่องราวตรงกับจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ของผู้เขียน และบางครั้งผู้อ่านก็ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านนั้นก็ถือว่าการอ่านที่มีประสิทธิภาพ กรมการศึกษานอกโรงเรียน (ศศิธร อินตุน, 2535) ได้เสนอแนะหลักเกี่ยวกับการอ่านที่ผู้เรียนควรจะได้รับ การฝึกฝนเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ดังนี้

1. อ่านเรื่องราวโดยตลอดก่อน เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าด้วยเรื่องอะไร จุดใดตอนไหนเป็นจุดสำคัญของเรื่อง
 2. ตอนใดที่สำคัญให้อ่านโดยละเอียด แล้วทำความเข้าใจให้ชัดเจน ไม่ควรหยุดอ่านระหว่างเรื่องเพราะจะทำให้ความเข้าใจไม่ต่อเนื่อง
 3. ตอนใดที่อ่านไม่เข้าใจควรอ่านซ้ำ และตรวจสอบความเข้าใจบางตอนให้แน่นอนและถูกต้อง
 4. ตอบคำถามสั้นๆในเรื่องให้ได้ เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน แล้วทำบันทึกย่อเรื่องที่อ่านเพื่อป้องกันการลืม
 5. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องให้ได้
 6. ควรฝึกฝนการอ่านสม่ำเสมอ เพื่อเข้าใจคำศัพท์กว้างขวางและมีพื้นฐานความรู้เป็นแนวทางในการอ่านต่อไปจะทำให้สามารถอ่านได้เร็วขึ้น
- นพดล จันทรเพ็ญ (2539) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญ ดังนี้
1. อ่านผ่าน ๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องนั้นกล่าวถึงเรื่องอะไรบ้าง จุดใดที่เห็นว่าเป็นจุดสำคัญของเรื่อง
 2. อ่านโดยละเอียด โดยอ่านตลอดอีกครั้ง ทำความเข้าใจให้ชัดเจนและเห็นความสัมพันธ์ความคิดต่าง ๆ ในเรื่อง โดยอาจมีการขีดเส้นใต้ข้อความที่เห็นว่าสำคัญไว้ด้วยก็ได้
 3. อ่านซ้ำเฉพาะตอนที่ไม่เข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจในบางแห่งให้แน่นอน
 4. ทดสอบความเข้าใจด้วยการตอบคำถามสั้น ๆ เกี่ยวกับประเด็นของเรื่องและใจความสำคัญ เช่น ถ้ามว่า เรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร อย่างไร ทำไม
- แววมยุรา เหมือนนิล (2541) ได้แนะวิธีปฏิบัติในการอ่านจับใจความให้เข้าใจง่ายและรวดเร็ว ดังนี้
1. สำนวณส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ เพราะส่วนประกอบของหนังสือ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจงการใช้หนังสือก็มีส่วนทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับหนังสือได้อย่างกว้างขวาง
 2. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน การกำหนดเป้าหมายในการอ่านหนังสือทุกครั้งว่าเราจะอ่านเพื่ออะไร
 3. มีความสามารถทางภาษา คือต้องเข้าใจความหมายของคำศัพท์เป็นเบื้องต้นก่อน หากไม่เข้าใจความหมายของคำย่อไม่สามารถจับใจความได้เลย
 4. มีประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ย่อมทำให้เข้าใจและเข้าใจเรื่องที่อ่านง่ายขึ้น

5. ความเข้าใจลักษณะของหนังสือ หนังสือแต่ละประเภทมีรูปแบบการแต่ง และเป้าหมายของเรื่องแตกต่างกัน เช่น สารคดี ตำรา มุ่งให้ความรู้ หรือความคิดแก่ผู้อ่านมากกว่า อย่างอื่น ลักษณะรูปแบบของหนังสือ ตลอดจนต้องมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน ซึ่งครูควรแนะนำแนว ปฏิบัติในการอ่านก่อนเสมอ

กรมวิชาการ (2546) ได้เสนอแนะแนวทางการอ่านจับใจความให้บรรลุจุดประสงค์ไว้ดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน เช่น อ่านเพื่อหาความรู้ เพื่อความเพลิดเพลิน หรือเพื่อบอกเจตนาของผู้เขียน เพราะจะเป็นแนวทางให้กำหนดการอ่านได้อย่างเหมาะสม และจับใจความสำคัญหรือคำตอบได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

2. สืบสวนส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจงการใช้หนังสือ ภาคผนวก ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือจะทำให้เกิดความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

3. ทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่าเป็นประเภทใด เช่น สารคดี ตำรา บทความ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้มีแนวทางอ่านจับใจความได้ง่าย

4. ใช้ความสามารถทางภาษาในด้านการแปลความหมายของคำ ประโยค และข้อความต่าง ๆ อย่างถูกต้องรวดเร็ว

5. ใช้ประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านมาประกอบ จะทำให้เข้าใจ และจับใจความที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

ดังนั้น สรุปได้ว่า ครูต้องแนะนำวิธีการ อ่านจับใจความที่ถูกต้องก่อนเสมอ ด้วยการตั้ง จุดมุ่งหมายในการอ่าน อ่านอย่างคร่าว ๆ หรืออ่านอย่างรวดเร็ว อ่านทีละย่อหน้า เพื่อหากลวิธีช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการคิด ด้วยการทำกิจกรรมการฝึกอ่านจับใจความหลาย ๆ กิจกรรมจะทำให้ การสอนอ่านจับใจความนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

6. การวัดและประเมินการอ่านจับใจความ

สายสุณี สุกุลแก้ว (2534) ได้กล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดความเข้าใจในการอ่าน จับใจความแบ่งเป็น 2 ชนิดขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized Test) ข้อสอบนี้นำไปให้นักเรียนทำ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติ (Norms) แบบทดสอบนี้ประกอบด้วย ข้อความเป็นตอน ๆ หรือเรื่องสั้น ๆ ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกคำตอบเรียงจากเรื่องง่ายไปหายาก จำกัดเวลา นักเรียนจะได้รับคะแนนตามความสามารถของความเข้าใจในการอ่านแบบทดสอบ คะแนนจะบอกในรูปคะแนนดิบ (Raw Score) เปอร์เซนต์ไทล์ (Percentile) หรือระดับ (Grade Equivalent)

2. แบบทดสอบชนิดอิงเกณฑ์ (Criterion Reference Test) ข้อสอบนี้มีข้อสอบเป็นตอน ๆ หรือเป็นเรื่องสั้น ๆ ไว้ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกคำตอบ แต่ไม่มีการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติ หรือกับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ คะแนนของนักเรียนขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน เกณฑ์ที่ถือว่านักเรียนมีความสำเร็จจากการเรียนอ่านนั้นอยู่ระหว่างร้อยละ 80 และ 90

แววมยุรา เหมือนนิล (2541) ได้ให้ข้อสังเกตพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนที่แสดงให้เห็นว่าการอ่านจับใจความได้หรือไม่ ไว้ดังต่อไปนี้

1. การจำลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่านได้ และสามารถเล่าได้โดยใช้คำพูดของตนเอง
2. การบอกเล่าความทรงจำจากการอ่านในสิ่งที่เฉพาะเจาะจงได้ เช่น ข้อเท็จจริง รายละเอียด ชื่อ สถานที่ เหตุการณ์ วันที่ ฯลฯ
3. การปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะหลังการอ่านได้
4. การรู้จักแยกแยะข้อเท็จจริง ความคิดเห็นหรือจินตนาการได้
5. การรวบรวมข้อมูลใหม่กับข้อมูลที่มีอยู่แล้วได้
6. การเลือกความหมายที่ถูกต้องและนำไปใช้ได้
7. การใช้ตัวประกอบได้
8. การจำแนกใจความสำคัญและส่วนขยายใจความสำคัญได้
9. การกล่าวสรุปได้ ฯลฯ

กรมวิชาการ (2546) ได้กล่าวถึงแนวการจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินการอ่านจับใจความสำคัญไว้ ดังนี้

1. จัดตามแนวทางการสอนอ่านในใจ การอ่านจับใจความเป็นการอ่านในใจอย่างมุ่งจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่าน ดังนั้น การสอนอ่านในใจ จึงเป็นการสอนอ่านเพื่อจับใจความวิธีหนึ่งที่เหมาะสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3) โดยครูควรพิจารณาความสามารถของนักเรียน เพื่อตัดสินใจว่าจะเลือกใช้กิจกรรมใดบ้าง การสอนอ่านในใจมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขั้นเตรียมการอ่าน ประกอบด้วย

1) การสร้างประสบการณ์พื้นฐาน เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่าน โดยจัดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรม เช่น สนทนาเกี่ยวกับชื่อเรื่องและแนวคิดของเรื่อง ดูภาพในหนังสือแล้วสนทนาเกี่ยวกับภาพ เล่าเรื่องที่อ่านพอสังเขป อ่านบทนำเรื่อง เพื่อให้รู้เรื่องราวต่าง ๆ ทดสอบเกี่ยวกับคำศัพท์ เป็นต้น

2) การอ่านคำยาก เป็นการสอนอ่านคำยากในบทเรียนเพื่อให้เข้าใจความหมายได้ดียิ่งขึ้น

3) การตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน เป็นการบอกแนวทางการเรียนให้นักเรียน

1.2 ชั้นอ่านในใจ ประกอบด้วย

1) อ่านสำรวจและตั้งคำถาม ให้นักเรียนอ่านเร็ว ๆ และตั้งคำถามช่วยกันบอกคำถามที่คิดขึ้นแล้วครูเขียนบนกระดานดำ

2) อ่านพินิจแล้วตอบคำถาม เป็นการอ่านเรื่องอีกครั้งอย่างพินิจพิจารณาเพื่อหาคำตอบ จับประเด็นสำคัญ หารายละเอียดของเรื่อง หาเหตุและผลของเหตุการณ์ ลำดับเหตุการณ์ เป็นต้น

3) ตอบคำถามและทบทวน ให้นักเรียนตอบคำถามแล้วตรวจสอบคำตอบจากเรื่องที้อ่านอีกครั้งหนึ่ง

1.3 ชั้นหลังอ่านในใจ ฝึกให้นักเรียนทำแผนภาพโครงเรื่อง เพื่อสร้างความเข้าใจซึ่งจะนำไปสู่การพูด การฟัง การเขียน

1.4 การวัดประเมิน มีวิธีการดังนี้

1) สังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

2) พิจารณาจากความสามารถในการเล่าเรื่อง

3) พิจารณาจากความสามารถในการตั้งคำถามและตอบคำถาม

4) พิจารณาจากความสามารถในการทำแผนภาพโครงเรื่อง

2. จัดตามขั้นตอนการฝึกทักษะการอ่านจับใจความ การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝน ซึ่งมีแนวปฏิบัติดังนี้

2.1 ขั้นเตรียมความพร้อมในการอ่าน มีขั้นตอนดังนี้

1) ให้นักเรียนฝึกการใช้ท่าทางและปฏิบัติตนในการอ่านในใจอย่างถูกต้อง โดยให้นักเรียนอ่านเอกสารที่นำมา และครูคอยสังเกตท่าทางการปฏิบัติตนในการอ่านที่ถูกต้อง

2) ให้นักเรียนฝึกอ่านแบบเคลื่อนสายตาตามแนวขวางและแนวนอน โดยใช้อักษรเดี่ยว คำเดี่ยว กลุ่มอักษร และคำที่มีความหมายเดียวกันกับคำที่กำหนด โดยเปรียบเทียบเวลาในการอ่านแต่ละเที่ยว และตอบคำถามได้ถูกต้อง

3) ให้นักเรียนฝึกจำคำต่าง ๆ ซึ่งเป็นการฝึกขั้นพื้นฐานในการอ่านจับใจความ ให้นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำได้ถูกต้อง รู้จักคำมากขึ้น รู้ความแตกต่างและความหมายของคำที่หลากหลายมากขึ้น

4) ให้นักเรียนฝึกอ่านเป็นวลี เพื่อเก็บหน่วยความคิด แล้วรวบรวมหน่วยความคิด เป็นความเข้าใจเรื่องที้อ่าน

5) ให้นักเรียนฝึกอ่านแบบเจาะจง เป็นการฝึกทักษะในการกวาดสายตาในการอ่านบรรทัดอย่างรวดเร็ว เพื่อค้นหาคำตอบ ค้นหาตำแหน่ง ค้นหาความหมายของคำ ข้อสรุปหรือข้อเท็จจริงเฉพาะอย่าง

6) ให้นักเรียนฝึกอ่านข้ามคำ โดยการข้ามคำหรือวลีที่ไม่สำคัญและอ่านเฉพาะคำวลี ประโยคที่สำคัญ เพื่ออ่านได้อย่างรวดเร็วและจับใจความสำคัญได้ โดยครูจะต้องจัดทำหรือจัดหาแบบฝึกมาให้ให้นักเรียนอ่านอย่างหลากหลายโดยเริ่มจากง่ายไปหายาก

2.2 ขั้นการสร้างคำศัพท์ การรู้จักคำศัพท์มาก ทำให้อ่านเรื่องและเขียนเรื่อง ได้ดี มีวิธีการฝึกคือ

1) ให้นักเรียนฝึกการใช้บริบท ซึ่งได้แก่คำหรือข้อความแวดล้อม เพื่อช่วยให้เข้าใจความหมาย

2) ให้นักเรียนฝึกการใช้ร่องรอยที่เห็นได้ เช่น รูปภาพ เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ที่จะช่วยให้รู้ความหมายของเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น

3) ให้นักเรียนฝึกการหาความหมายจากส่วนของคำ คำที่เป็นคำประสม ถ้านักเรียนรู้ความหมายของคำหนึ่งก็จะรู้ความหมายของอีกคำหนึ่ง การฝึกสังเกตคำที่มีส่วนของคำที่ประสมกันอยู่จะทำให้สร้างคำศัพท์และรู้ความหมายของคำศัพท์มากขึ้น

4) ให้นักเรียนฝึกหาคำที่มีหลายความหมาย คำบางคำเขียนเหมือนกันออกเสียงเหมือนกันแต่ความหมายต่างกัน การฝึกหาคำที่มีหลายความหมายมารวบรวมไว้จะทำให้สร้างคำศัพท์ได้มากและเป็นประโยชน์ต่อการอ่านจับใจความ

5) ให้นักเรียนฝึกการหาความหมายจากพจนานุกรม พจนานุกรมช่วยรู้ความหมายของคำ ที่มาของคำ ชนิดของคำ การสะกด การออกเสียง ดังนั้น การเปิดพจนานุกรมเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการอ่านและการเขียน เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการใช้ภาษาไทยมากยิ่งขึ้น

6) ให้นักเรียนฝึกการจดบันทึกและรวบรวมคำที่ได้ศึกษา จดบันทึกไว้จะช่วยให้อ่าน รู้จักคำหลากหลายและรู้ความหมายของคำศัพท์มากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการอ่านและการเขียน ทำให้เลือกใช้คำที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

การวัดประเมินโดยใช้วิธีการวัดประเมินจากความสนใจในการอ่านและจากกิจกรรม ต่าง ๆ ที่นักเรียนได้ฝึกตามลำดับขั้น ส่วนการประเมินผลให้ประเมินจากแบบประเมินความเข้าใจในการอ่าน

2.3 ขั้นการใช้เครื่องช่วยอ่าน เครื่องช่วยอ่านมิใช่เครื่องกลไกใด ๆ หากแต่เป็นเทคนิคหรือวิธีการที่จะช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการฝึกดังนี้

1) ฝึกให้นักเรียนดูส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ เป็นต้น

2) ฝึกให้นักเรียนพิจารณาบทความหรือเนื้อหาแต่ละบท ได้แก่ ชื่อเรื่อง หัวข้อย่อย ภาพ แผนภูมิ แผนภาพ ตาราง ประโยคแรกของแต่ละย่อหน้า ย่อหน้าแรก คำถามท้ายบท เรื่องย่อท้ายบท เป็นต้น

3) ฝึกให้นักเรียนเตรียมอ่านโดยจดบันทึกความรู้เดิม ทำแผนภาพคำ ระดมสมอง และเขียนนิสระ เป็นต้น

4) ฝึกให้นักเรียนใช้ส่วนอื่น ๆ ของหนังสือ เป็นเครื่องช่วยอ่าน เช่น ตาราง ภาพ แผนภูมิ กราฟ เป็นต้น

การวัดประเมิน เช่น ตรวจสอบผลงานของนักเรียน สังเกตความตั้งใจในการทำงาน และสังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการทำงาน

2.4 ขั้นการหาความคิดหลัก โดยการอ่านจับใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าให้ ถูกต้อง ซึ่งใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า จะอยู่ในส่วนต่าง ๆ เช่น ตอนต้น ตอนกลาง หรือตอนท้าย ของย่อหน้า แต่บางครั้งก็ไม่ปรากฏข้อความสำคัญ ซึ่งผู้อ่านต้องสรุปเอง

ส่วนการวัดประเมินก็จะมีลักษณะเช่นเดียวกับขั้นการใช้เครื่องช่วยอ่าน คือ การตรวจผลงานจากกิจกรรม การสังเกต ความตั้งใจ และสังเกตการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

2.5 ขั้นการหาข้อเท็จจริงและความคิดเห็น ขั้นนี้เป็นการฝึกอ่าน แล้ววิเคราะห์ ให้ได้ว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง และส่วนใดเป็นข้อคิดเห็น ในขั้นนี้ อาจให้นักเรียนฝึกวิเคราะห์ โดยหาบทอ่านให้นักเรียนฝึกและแบ่งหัวข้อ การวิเคราะห์ออกเป็นด้าน ๆ เช่น ด้านเนื้อเรื่อง เทคนิคการเขียนของผู้เขียน ความรู้ที่ปรากฏ ความรู้สึก หรือความคิดเห็นของผู้แต่ง เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีแนวในการวิเคราะห์ไม่สะเปะสะปะ การวัดประเมินการอ่านเพื่อหาข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นก็คือ การตรวจผลงาน การสังเกต ความตั้งใจ และพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน

2.6 ขั้นการอธิบายความและการหาข้อสรุป การฝึกขั้นนี้ให้นักเรียนฝึกทำความเข้าใจในคำอธิบายความของผู้เขียนว่า มีความคิดเห็นหรือรายละเอียดอย่างไร และแปลความให้ได้ว่า ความคิดสำคัญหรือรายละเอียดของข้อความ เป็นข้อเท็จจริงหรือเป็นความคิดเห็น แล้วจึงหาข้อสรุป การวัดประเมินจะเป็นการตรวจผลงานและแบบฝึกหัดต่าง ๆ จากครู

2.7 ขั้นการอ่านสู่การเขียน ขั้นนี้ให้นักเรียนฝึกจดบันทึกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน แล้วเรียบเรียงให้เป็นข้อความที่สละสลวยด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

ส่วนการวัดประเมินก็ใช้วิธีการตรวจผลงานการจดบันทึก ส่วนการประเมินผล ควรประเมินจากคุณภาพผลงาน และพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน

3. สอนอ่านจับใจความโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง การสอนโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง จะช่วยให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ดี และเกิดความแม่นยำในการเรียนรู้ แผนภาพโครงเรื่องมีหลายรูปแบบ เช่น โครงสร้างเหตุการณ์ โครงสร้างรายละเอียด โครงสร้างบทนำ

หรือคำนำ โครงสร้างบทสรุป โครงสร้างแบบความหมาย โครงสร้างสาธก โครงสร้างเปรียบเทียบ และโครงสร้างแบบแก้ปัญหา ซึ่งครูจะต้องเลือกนำมาใช้ให้เหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

3.1 ขั้นตอนการสอนแผนภาพโครงเรื่อง มีขั้นตอนสำคัญ ๆ ดังนี้

- 1) เขียนแผนภาพโครงเรื่องให้สมบูรณ์ก่อนเพื่อเป็นคู่มือครู
 - 2) แจกแผนภาพโครงเรื่องหรือเขียนแผนภาพโครงเรื่องบนกระดานดำ โดยไม่มีรายละเอียดของเรื่อง
 - 3) ให้นักเรียนอ่านเรื่อง
 - 4) ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเนื้อเรื่อง แล้วช่วยกันเติมข้อความหรือรายละเอียด ของแผนภาพโครงเรื่อง เพื่อหาใจความสำคัญของเรื่อง เหตุการณ์ที่สำคัญและคุณค่าหรือข้อคิด จากเรื่องที่อ่าน หากนักเรียนทำไม่ได้ ครูอาจใช้คำถามนำเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์
 - 5) ให้นักเรียนเล่าเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่องและปรับเรื่องให้สมบูรณ์
 - 6) ให้นักเรียนเขียนเรื่องตามแผนภาพโครงเรื่องด้วยถ้อยคำของตนเอง
- เพื่อดู ความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อผู้อ่าน

การวัดประเมิน โดยใช้การตรวจผลงานหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เหตุการณ์ สำคัญ คุณค่า หรือข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน การเติมภาพโครงเรื่อง การเล่าเรื่อง และการเขียนเรื่องตามแผนภาพได้ถูกต้องตามเนื้อหาสาระที่อ่าน และสังเกตความตั้งใจในการทำงาน การมีส่วนร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นด้วย

4. สอนอ่านจับใจความโดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ การสอนอ่านจับใจความโดยใช้ วิเคราะห์ญาณจะช่วยให้ นักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนระดับประถมศึกษา มีความสนุกสนาน ความสนใจ และการกระตือรือร้นที่จะเรียนโดยไม่เบื่อหน่าย ซึ่งครูควรคิดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการสอนอ่านจับใจความของนักเรียน

ฮาฟเนอร์ และจอลลี (Hafner and Jolly, 1972) ได้สรุปความสามารถที่ปรากฏ ในการประเมินผลความเข้าใจในการอ่าน ดังนี้

1. ตอบคำถามจากข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่านได้
2. เข้าใจคำชี้แจง สามารถปฏิบัติตามคำชี้แจงหรือคำแนะนำที่เขียนอธิบายไว้ได้
3. จดจำและสามารถบรรยายสิ่งที่อ่านเป็นคำพูดของตนเองได้
4. ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
5. แยกได้ว่ารายละเอียดไหนสำคัญตอนไหนไม่สำคัญ
6. บอกได้ว่าตัวอย่างหรือคำอธิบายประกอบต่าง ๆ มีความสำคัญ
7. บอกได้ว่าประโยคใดแสดงความสำคัญของเรื่องที่อ่าน
8. บอกความสัมพันธ์กับเนื้อหาในบทความอื่น ๆ ว่าเกี่ยวข้องอย่างไร

9. แสดงข้อสรุปของบทความที่อ่านได้อย่างถูกต้อง
10. บอกได้ว่าผู้เขียนยึดแนวอะไรในการจัดเรียง
11. บอกได้ว่าอะไรคือความหมายที่ซ่อนเร้นที่ไม่ได้แสดงไว้ในบทความ
12. บอกได้ว่าเรื่องที่อ่านมีแนวการดำเนินเรื่องหรือให้อารมณ์อย่างไร
13. บอกวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ซึ่งผู้เขียนไม่ได้แสดงไว้ตรง ๆ ได้
14. บอกได้ว่าตอนใดผู้เขียนใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบอย่างไร มีความหมายอย่างไร

กึ่งกาญจน์ สิริสุคนธ์ (2550) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการอ่านจับใจความไว้ว่า ในการอ่านเพื่อที่จะให้เรื่องราวตลอดทั้งเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญต้องจับประเด็นเรื่องให้ได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไรหรือผลเป็นอย่างไร การอ่านจับใจความสำคัญเป็นการอ่านที่สามารถรู้จุดประสงค์ของผู้เขียนว่าผู้เขียนต้องการแสดงความคิดเห็นเช่นไร แม้ผู้เขียนอาจจะบอกไว้โดยทั่วไปแล้วผู้อ่านต้องเก็บความและตีความเอง ปัจจุบันมนุษย์ได้รับสารต่าง ๆ จากสื่อหลากหลายชนิดทั้งจากการฟัง ดู และการอ่าน การรับสารจึงต้องใช้ความรู้ ความคิดในการวิเคราะห์ทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการวิเคราะห์สาร การอ่านจับใจความสำคัญควรเป็นการอ่านในใจ เพราะมุ่งจับสาระสำคัญของสิ่งที่อ่านให้เร็วที่สุด จึงควรมีการตั้งคำถามและตอบคำถามได้ถูกต้องก็จะทำให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันกับความคิดที่ผู้เขียนต้องการสื่อถึงผู้อ่าน

1. ขั้นที่ 1 จำ เป็นขั้นแรกของการอ่านที่สมองต้องจำเรื่องราวให้ได้ จำความหมายของคำ ให้คำจำกัดความของคำยาก จำชื่อตัวละครและเหตุการณ์สำคัญ การที่ครูจะรู้ว่านักเรียนมีความจำเรื่องที่อ่านได้มากหรือน้อย ก็ใช้วิธีตั้งคำถามให้นักเรียนตอบคำถาม การให้คำจำกัดความ การบอกความหมาย หรืออาจให้สะกดคำที่ได้อ่านจากเรื่องที่กำหนดให้
2. ขั้นที่ 2 เข้าใจ เป็นขั้นที่ผู้อ่านสามารถเล่าเรื่องที่อ่านด้วยคำพูดของตนเองได้เข้าใจ ความคิด ถ้อยคำ ประโยค และข้อความที่ให้คิดสอใจ สรุปเรื่องเป็นข้อคิดโดยใช้คำพูดของตนเอง ดังนั้นการที่ครูจะประเมินว่านักเรียนมีความเข้าใจมากหรือน้อย ควรตั้งคำถามด้วยการเล่าเรื่องสรุปเรื่องและเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง
3. ขั้นที่ 3 นำไปใช้ เป็นขั้นที่ผู้อ่านควรมีการฝึกนำถ้อยคำ ประโยค และเหตุการณ์ที่ได้จากการอ่าน ไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นใหม่ หรือนำไปใช้แก้ปัญหาในวิชาอื่น ๆ ดังนั้นคำถามที่ใช้จึงมักจะกำหนดเป็นสถานการณ์ ให้ผู้อ่านพิจารณาในการนำความรู้มาใช้ประโยชน์
4. ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ เป็นขั้นที่ให้อ่านแยกองค์ประกอบย่อยของแนวคิด ที่ได้จากการอ่าน การรู้จักแยกความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่าง สามารถบอกได้ว่าองค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์กัน หรือไม่เกี่ยวข้องกัน

5. ขั้นที่ 5 สังเคราะห์ เป็นขั้นที่ให้ผู้อ่านรู้จักสรุปแนวคิดของเรื่อง ค้นหาลักษณะ โครงสร้างที่คล้ายคลึงกับเรื่องที่เคยอ่าน สุภาษิตหรือคำพังเพยที่มีความหมายเปรียบเทียบแล้ว ใกล้เคียงกันอีกทั้งยังสามารถสรุปแนวคิดที่เหมือนกัน และแตกต่างกันได้อีกด้วย

6. ขั้นที่ 6 ประเมินค่า เป็นขั้นสูงสุดของการคิดที่ให้ผู้อ่านรู้จักตัดสินเรื่องทีอ่านว่า อะไร คือส่วนที่เป็นจริง และอะไร คือส่วนที่เป็นเท็จ พิจารณาและค้นหาคุณค่าที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่ ความรัก ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ ความเป็นเหตุเป็นผล เพื่อฝึกให้ผู้อ่านรู้จักสังเกตการใช้ถ้อยคำ การบรรยายที่ทำให้เกิดภาพพจน์ ตลอดจนความประทับใจอื่น ๆ ที่ได้จากการอ่าน

ดังนั้น สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลการอ่านมีอยู่หลายวิธี ผู้เรียนอ่านแล้วแสดงความเข้าใจจากเรื่องที่อ่านโดยใช้ทักษะการฟัง พูด หรือการเขียน สามารถจับประเด็นของเรื่องได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไรหรือเป็นผลอย่างไร การเลือกใช้เครื่องมือในการวัดก็ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้

พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้

1. ความหมายของพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้

พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ความสนใจใฝ่เรียนรู้หรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีผู้รู้ และนักการศึกษาให้ความหมายดังนี้

บุญชิต มณีโชติ (2540) ได้กล่าวถึงความหมายของพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ไว้ว่า พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ หมายถึง การที่บุคคลมีแรงจูงใจความปรารถนา ความอยากรู้อยากเห็น ความกระตือรือร้น ความสนใจ และความพอใจที่จะแสวงหาข้อมูลความรู้ต่าง ๆ เพื่อตอบสนอง ความต้องการหรือระหายใฝ่รู้ที่เกิดขึ้น พฤติกรรมที่แสดงถึง การใฝ่เรียนรู้ เช่น การสนใจแสวงหา ความรู้ การคิดสืบค้น การสอบถามผู้รู้ การสืบเสาะหาความรู้

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540) ได้กล่าวถึงความหมายของ พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ไว้ว่า เป็นคุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงถึงความกระตือรือร้น สนใจ ใฝ่คิดค้นแสวงหาความรู้ด้านต่าง ๆ ความสามารถในการจำแนก เปรียบเทียบ และวิเคราะห์ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ ให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ทั้งยังเป็นสิ่ง ที่บุคคลควรแสวงหา เพื่ออำนวยความสะดวกให้ชีวิตมีความเป็นอยู่ที่สะดวกปลอดภัยและมีความสุข ซึ่งสอดคล้อง กับความหมาย ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2542)

ภัทรานิค มานนท์ (2540) ได้กล่าวถึงความหมายของพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ไว้ว่า พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้หมายถึง การศึกษาหาความรู้วิทยาการสมัยใหม่เพื่อพัฒนาวิชาชีพของตน

ชิตสุภางค์ ทิพย์เที่ยงแท้ และคณะ (2543) ได้กล่าวถึงความหมายของพฤติกรรม
ใฝ่เรียนรู้ไว้ว่า พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้หมายถึงการที่บุคคลมีแรงจูงใจ มีความปรารถนาที่จะได้มาซึ่ง
ความรู้ เพื่อตอบสนองความต้องการหรือความอยากรู้อยากเห็นที่เกิดขึ้น ความต้องการ
หรือความอยากรู้ที่เกิดขึ้นนี้เป็นแรงผลักดันหรือแรงจูงใจให้มีการแสดงออกทางพฤติกรรม เช่น
ความสนใจศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้จากตำราสนทนากับผู้รู้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2541) ได้กล่าวถึงความหมายของพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ไว้ว่า
พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้หมายถึง การเรียนรู้ที่จะแสวงหาความรู้อย่างกว้างขวางและเพียงพอกับโอกาสที่
จะสามารถทำงานได้ และเพื่อจะได้ประโยชน์จากโอกาสทางการศึกษาที่มีให้ตลอดชีวิต

นิรันดร์ ตั้งธีระบัณฑิตกุล และคณะ (2543) ได้กล่าวถึงความหมายของพฤติกรรม
ใฝ่เรียนรู้ไว้ว่า พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ หมายถึง เป็นความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รักการประดิษฐ์ค้นคว้ารู้เท่าทันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสามารถ
ปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ยุพิน โกณฑทา และคณะ (2544) ได้กล่าวถึงความหมายของพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ไว้ว่า
พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ว่าเป็นคุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงถึงความ
กระตือรือร้น สนใจ เสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มาเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนและนำไปใช้
ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า
พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน
แสวงหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2554)
กล่าวถึงผู้เรียนมีความใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง หมายถึง ผู้เรียนที่ค้นคว้าหาความรู้จากการอ่านใช้
เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ และผู้เรียนเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงร่วมกับผู้อื่น ทั้งในและ
นอกสถานศึกษา

ดังนั้น สรุปได้ว่า พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้หมายถึง คุณลักษณะทางด้านจิตใจของผู้เรียนที่
แสดงถึงการเห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ความอยากรู้อยากเห็น ความตั้งใจ กล้าคิดริเริ่ม ความเพียร
พยายามการใช้เหตุผลและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก
โรงเรียน บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปองค์ความรู้ แลกเปลี่ยน ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้

2. องค์ประกอบของพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้

บุญชิต มณีโชติ (2540) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ไว้ว่า พฤติกรรม
ใฝ่เรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective) หมายถึงการที่รู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองมีความรัก ความปรารถนา ความต้องการ ความสนใจ หรือความพึงพอใจต่อบางสิ่งบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต มีความรู้สึกว่าคุณค่าสิ่งนั้นมีคุณค่ามีความหมายสำหรับตนและอยากจะได้มาเป็นเจ้าของ

2. องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive) หมายถึงการที่บุคคลจะมีการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างไรจะต้องอาศัยความรู้หรือประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานการมีความรู้เดิมจะเป็นพื้นฐานให้คิดแสวงหาแนวทางมีความคิดไตร่ตรองมีความรู้แก้ปัญหาเดิมและมีความสามารถที่จะแก้ปัญหาใหม่

3. องค์ประกอบด้านการปฏิบัติ (Behavior Component) หมายถึงพฤติกรรมแสดงออกจากความรู้สึกและความคิดที่อยู่ภายในตนเองสามารถแสดงให้เห็นได้จากการกระทำ

3. ประเภทของพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้อยู่

มณีวรรณ กมลพัฒนะ (2536) ได้กล่าวถึงประเภทของพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้อยู่มี 2 อย่าง คือ การใฝ่เรียนรู้อยู่ข้างในกับการใฝ่เรียนรู้อยู่ข้างนอก ใฝ่เรียนรู้อยู่ข้างนอก หมายถึง การเสาะแสวงหาความรู้จากธรรมชาติ การเสาะแสวงหาความรู้จากมนุษย์อื่น ใฝ่เรียนรู้อยู่ข้างใน หมายถึง การเสาะแสวงหาความรู้จากตนเอง รู้กำลังสติปัญญาตนเอง รู้จักใช้ความรู้ของตนให้เกิดประโยชน์ โดยมุ่งที่จะผสมและเชื่อมโยงความรู้ของตนให้เข้ากับ ธรรมชาติ ให้เข้ากับความรู้ของผู้อื่นอย่างเป็นธรรมชาติ

บุญชิต มณีโชติ (2540) ได้จำแนกประเภทของพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียนเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. การใฝ่รู้ ใฝ่เรียน จำแนกตามเป้าหมายของการกระทำเป็น 4 ด้าน คือ

1.1 การใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้านครอบครัว หมายถึง การมุ่งแสวงหาหนทางวิธีการที่จะทำให้ครอบครัวมีความสุขความเจริญ สมาชิกอยู่ร่วมกันอย่างรักใคร่กลมเกลียว มุ่งพัฒนาความเป็นอยู่ของครอบครัวให้เจริญก้าวหน้า พฤติกรรมที่แสดงออก เช่น การสนใจศึกษาครอบครัวที่ประสบความสำเร็จ การสนทนากับผู้มีประสบการณ์ การค้นคว้าจากตำราสื่อต่าง ๆ

1.2 การใฝ่รู้ ใฝ่เรียนด้านสังคม เป็นการมุ่งแสวงหา ไขว่คว้าให้ได้มาซึ่งสัมพันธภาพกับบุคคลต่าง ๆ ในสังคม ค้นหาวิธีการและกระทำตามแนวทางที่ตนคิดว่าสมหวังดังเป้าหมายได้ ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับ เคารพรัก นับถือ เห็นคุณค่าของตนเอง พฤติกรรมที่แสดงออกมักเข้าอบรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ การเข้าสังคม แสวงหา ค้นคว้าหาแนวทางที่จะทำให้บรรลุตามความปรารถนา

1.3 การใฝ่รู้ ใฝ่เรียนด้านวิชาการ เป็นการใฝ่รู้ ใฝ่เรียนที่เกี่ยวกับความรู้อาชีพของ ตนและศาสตร์อื่น ๆ อย่างไม่จำกัด ต้องการมีความรู้เพิ่มเติม รู้ให้ลึกและรู้ให้กว้าง นำความรู้ใหม่ที่ ได้มาพัฒนาเชื่อมโยงกับความรู้เก่าเพื่อสร้างความรู้ใหม่ที่พิเศษขึ้นกว่าเดิม แสดงออก โดยการค้นคว้าจากตำราเอกสาร สิ่งตีพิมพ์ ศึกษาสอบถาม สนทนากับผู้รู้

1.4 การใฝ่รู้ ใฝ่เรียนด้านอาชีพ เป็นความสนใจ ความต้องการที่จะพัฒนาอาชีพ ของตนให้ก้าวหน้า โดดเด่น มั่นคง มีความเพียรพยายามโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค เพื่อให้ได้มาซึ่ง เป้าหมายที่ตั้งไว้ มีความสุข มีความพอใจกับอาชีพที่ทำ พฤติกรรมที่แสดงออกคือ มีระดับ ความต้องการสูง พยายามปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ของตนให้ดีเสมอ มีความหวังที่จะให้อาชีพที่ตนทำ หรือตำแหน่งหน้าที่การงานของตนมั่นคง ก้าวหน้า เป็นที่ยอมรับ มีความตั้งใจในการทำงาน และมุ่งศึกษาวิธีการและปฏิบัติตามแนวทางที่ค้นพบเพื่อไปสู่เป้าหมาย

2. การใฝ่รู้ ใฝ่เรียน จำแนกตามแรงจูงใจหรือความต้องการของบุคคลเป็น 3 ด้าน คือ

2.1 การใฝ่รู้ ใฝ่เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ หมายถึง การที่บุคคลมีความต้องการประสบ ผลสัมฤทธิ์มุ่งปรารถนาที่จะทำให้ผลการเรียนดีขึ้นด้วยฝีมือของตนเอง และแสวงหาแนวทางวิธีการที่ จะพัฒนาปรับปรุงผลการเรียนให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น พฤติกรรมการที่แสดงออก เช่น การศึกษา ค้นคว้าด้วย ตนเอง การตั้งใจเรียน สนใจ อยากเรียนตลอดเวลา การนำผลของความรู้ที่ได้มาพัฒนา ปรับปรุง การเรียนให้ดียิ่งขึ้น

2.2 การใฝ่รู้ ใฝ่เรียนด้านอำนาจ หมายถึง การที่บุคคลต้องการมีอำนาจเหนือ บุคคล อื่นแสวงหาวิธีที่จะได้มาซึ่งอำนาจ และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ชอบแสดงออกถึงการมีอำนาจ ชอบเป็นผู้นำศึกษาหาความรู้โดยการสังเกตจากบุคคลที่เป็นแบบอย่างของผู้มีอำนาจในทางชอบธรรม เป็นต้น

2.3 การใฝ่รู้ ใฝ่เรียนด้านความสัมพันธ์ เป็นการสนใจและปรารถนาที่จะมี ความสัมพันธ์กับผู้อื่น พยายามหาแนวทาง หรือวิธีการต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงให้เป็นที่ ยอมรับของกลุ่มและสังคม เป็นที่รู้จักและต้องการรู้จักผู้อื่นด้วย พฤติกรรมที่แสดงออก ได้แก่ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากเอกสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์เกี่ยวกับมนุษยสัมพันธ์หรือการสร้าง สัมพันธภาพ การสังเกตจากตัวแบบ การฝึกฝนพัฒนาตนเองตามแบบที่รับรู้ เป็นต้น

ดังนั้น สรุปได้ว่า ตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ ได้แก่ ความตั้งใจเรียน ความเพียรพยายาม การเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้อื่น การศึกษาแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ และรักการอ่าน การวิเคราะห์องค์ความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. คุณลักษณะของผู้มีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้

ความใฝ่เรียนรู้เป็นคุณลักษณะที่พึงมีและเกิดขึ้นในตัวผู้เรียนเพื่อที่จะเป็นบุคคลที่มี ประสิทธิภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขซึ่งพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะ ใฝ่เรียนรู้เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกมีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของ ผู้มีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ความชอบและความชื่นชมและเห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ
2. ความใฝ่ฝันและจินตนาการ
3. การแสวงหาแนวทางใหม่ๆ
4. ความกระตือรือร้นความอยากรู้อยากเห็น
5. ความตั้งใจเอาใจใส่ทำให้ดีกว่าเดิมอยู่เสมอ
6. ความกล้าหาญริเริ่มและการตัดสินใจ
7. ความเพียรพยายามมุ่งมั่นบากบั่นมีความสงบบมีสมาธิในการทำสิ่งต่าง ๆ

โดยไม่ย่อท้อ

ใฝ่เรียนรู้ไว้ดังนี้

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2542) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้มีพฤติกรรม

1. เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ
2. กระตือรือร้นอยากรู้อยากเห็น
3. ตั้งใจเอาใจใส่ทำให้ดีอยู่เสมอ
4. ริเริ่มกล้าแสดงออกและตัดสินใจ

พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้มี

1. มีนิสัยรักการอ่าน
2. มีความกระตือรือร้น
3. กล้าแสดงความคิดเห็น
4. ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
5. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

สถาบันเนาะแนวเบิร์กแมน (Bergman Consulting Consultation Services)

ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้มีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ไว้ว่า คุณลักษณะของผู้เรียนที่มีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้จะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันกับโลกปัจจุบันมีทักษะในการกระบวนการคิดค้นคว้าและวิจัยมีความสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา อีกทั้งยังให้บริการได้อย่างทั่วถึงในทุกสถานการณ์ที่ไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลาและโอกาส มีวิธีการและเทคโนโลยีที่จะร่วมมือกันเรียนรู้ เพื่อให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้งและคุ้มค่าเกี่ยวกับองค์ความรู้และมีการเรียนรู้ การประเมินผลด้วยตนเอง คือการพัฒนากระบวนการอย่างต่อเนื่องซึ่งสามารถ นำไปประยุกต์ใช้เกี่ยวกับตนเองในการเรียนรู้

อารี พันธมณี (2543) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้มีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ไว้ว่าเป็นบุคคลที่มีลักษณะ รักเรียน ชอบการศึกษาอยู่เสมอ ตื่นตัวกับสิ่งแปลกใหม่รอบตัว หรือจากระบบ

การเรียนรู้อยากรู้ อยากเห็น สนใจติดตาม และแสวงหาความรู้ มีความรับผิดชอบต่องานของตนเอง และการทำงานติดตามข่าวสาร อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ เรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อปรับตนเองให้ทันสมัยทันยุคทันเหตุการณ์ ทันโลก ทันต่อการเปลี่ยนแปลงสามารถอยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

สุภาพร มากแจ้ง (2544) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ตามแนวพระราชจริยวัตร และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้ ดังนี้

1. มีความอยากรู้
2. มีความตั้งใจจริงมุ่งมั่นที่จะรู้
3. มีความรักเรียน
4. มีเหตุผล
5. ความคิดริเริ่ม
6. การฝึกฝนค้นคว้า
7. รักการอ่าน
8. ความขยันหมั่นเพียร

บรูบลาคเซอร์ และคณะ (Brubacher and others, 1994) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ที่สำคัญมีลักษณะ ดังนี้

1. ต้องมีเหตุผล
2. มีความอยากรู้ อยากเห็น
3. มีแรงจูงใจ
4. ชอบศึกษาหาความรู้
5. ชอบความท้าทาย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ โดยได้กำหนดตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้การเรียนรู้ ดังนี้

1. ความตั้งใจ
2. ความเพียรพยายามในการเรียนรู้
3. สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ
4. การแสวงหาความรู้
5. บันทึกความรู้ สรุปลงเป็นองค์ความรู้
6. นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ดังนั้น สรุปได้ว่า คุณลักษณะของบุคคลที่มีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้คือ มีความกระตือรือร้นเป็นคนช่างสังเกต อยากรู้ อยากเห็น ชอบตั้งคำถามมีความตั้งใจ มีความคิดริเริ่ม

สร้างสรรค์ มีความมุ่งมั่น ในการเรียน ขยันเรียน เป็นคนไม่อยู่นิ่ง มีเหตุผล มีความรับผิดชอบ มีเอกลักษณ์ของตนเอง มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจัย ประเมินผลข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างฉลาด ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยการแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายเผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าให้แก่ผู้อื่นอยู่เสมอ มีความเป็นผู้นำ มีความสามารถ ในการประยุกต์ใช้ความรู้ทำงานอย่างเป็นระบบ มีทัศนคติต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และติดตามข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ก้าวทันโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคมอย่างแท้จริง

5. การวัดพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้

การวัดคุณลักษณะพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของตัวผู้เรียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญซึ่งในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้มีนักวิชาการศึกษาได้กล่าวถึงการวัดพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ไว้ได้หลายแนวทางดังนี้

น้อยทิพย์ ลีมยิ่งเจริญ (2547) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาความมีวินัยด้านความรับผิดชอบต่อกลุ่มและพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้เครื่องมือวัดคือแบบสังเกตพฤติกรรมและแบบประเมินพฤติกรรมตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

กระทรวงศึกษาธิการ (2548) ได้เสนอแบบสรุปผลการประเมินคุณลักษณะพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยใช้เครื่องมือวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยให้ครูและผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินนักเรียน โดยใช้แบบสอบถามให้ผู้ประเมินใส่ตัวเลขระดับที่ตรงกับการปฏิบัติของผู้ถูกประเมินตามความเป็นจริง โดยแบ่งระดับการปฏิบัติเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยหรือไม่เคยปฏิบัติเลย

ระดับ 2 หมายถึง ปฏิบัติเป็นบางครั้ง

ระดับ 3 หมายถึง ปฏิบัติเป็นประจำ

ให้ผู้ประเมินทำการประเมินซ้ำ 3 ครั้งแล้วคูณผลสรุปจากการประเมิน

นิภาวษ์ สุรภินันท์ (2548) ได้สร้างแบบวัดคุณลักษณะพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 โดยคุณลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสถานการณ์ 3 ตัวเลือก โดยวัดในด้านการเห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ด้านความอยากรู้อยากเห็น ด้านความตั้งใจอย่างมีสติ ด้านกล้าคิดริเริ่ม ด้านความเพียรพยายาม ด้านการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ด้านการมีเหตุผล โดยเกณฑ์ การให้คะแนนเป็น 3 คะแนน คือถ้าเลือกตอบในตัวเลือกที่มีคุณลักษณะพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้สูงให้ 3 คะแนน ถ้าเลือกตอบในตัวเลือกที่มีคุณลักษณะพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ปานกลางให้ 2 คะแนน ถ้าเลือกตอบในตัวเลือกที่มีคุณลักษณะพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ต่ำให้ 1 คะแนน จากการศึกษาการวัดพฤติกรรมใฝ่รู้

ใฝ่เรียนผู้วิจัยมีความสนใจการวัดพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้โดยใช้แบบสอวัตที่มีลักษณะการให้คะแนนแบบ
รูบริกส์

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) ได้กำหนดเกณฑ์การตัดสิน
คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

1. ดีเยี่ยม หมายถึง ผู้เรียนปฏิบัติตามคุณลักษณะจนเป็นนิสัย และนำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวัน เพื่อประโยชน์สุขของตนเองและสังคม โดยพิจารณาจากผลการประเมินระดับดีเยี่ยม
จำนวน 4-8 คน คุณลักษณะและไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับดี

2. ดี หมายถึง ผู้เรียนมีคุณลักษณะในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เพื่อให้เป็นการ
ยอมรับของสังคม โดยพิจารณาจาก

2.1 ได้ผลการประเมินระดับดีเยี่ยม จำนวน 1-4 คุณลักษณะ
และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับดี หรือ

2.2 ได้ผลการประเมินระดับดีเยี่ยม จำนวน 1-4 คุณลักษณะ
และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับผ่าน หรือ

2.3 ได้ผลการประเมินระดับดี จำนวน 5-8 คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะ
ใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับผ่าน

3. ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนรับรู้และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และเงื่อนไขที่สถานศึกษา
กำหนดโดยพิจารณาจาก

3.1 ได้ผลการประเมินระดับผ่าน จำนวน 5-8 คุณลักษณะ
และไม่มีคุณลักษณะใดได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับผ่าน หรือ

3.2 ได้ผลการประเมินระดับดี จำนวน 4 คุณลักษณะ และไม่มีคุณลักษณะใด
ได้ผลการประเมินต่ำกว่าระดับผ่าน

4. ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนรับรู้และปฏิบัติตามได้ไม่ครบตามกฎเกณฑ์และ
เงื่อนไขที่สถานศึกษากำหนด โดยพิจารณาจากผลการประเมินระดับไม่ผ่าน ตั้งแต่ 1 คุณลักษณะ

ดังนั้น สรุปได้ว่า การที่จะให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ในการเรียนได้นั้น สิ่ง
สำคัญที่สุดประการหนึ่งก็คือ เสรีภาพในการเรียน โดยให้ผู้เรียนมีความเป็นอิสระในการคิด กล้า
แสดงออกแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยใช้แบบวัดชนิดเกณฑ์การประเมินรูบริกส์ (Rubrics)
จำนวน 3 ระดับคุณภาพ ได้แก่ ระดับ 1 หมายถึง ผ่าน ระดับ 2 หมายถึง ดีมาก ระดับ 3 หมายถึง
ดีมาก

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R

1. ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนที่เป็นระบบ เป็นวิธีการสอนเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านกล่าวไว้ ดังมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

สจูนธ์ สนิธพานนท์ และคณะ (2554) ได้กล่าวถึงความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ไว้ว่า เป็นวิธีสอนซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนเลือกสิ่งที่คาดว่าจะรู้จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านอย่างรวดเร็ว จดจำได้ดี และทบทวนเรื่องราวที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นวิธีการจัดกิจกรรมที่ปรับปรุงจากแบบ SQ3R ของฟรานซิส พี.โรบินสัน (Francis P. Robinson) ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านแห่งมหาวิทยาลัยไอโฮโอ

แวมมยุรา เหมือนนิล (2541) ได้กล่าวถึงความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ไว้ว่า เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านการอ่านที่เป็นระบบ เป็นวิธีหนึ่งเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่าน การตีความ ขยายความ สรุปและจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านด้วยตนเอง ซึ่งการจัดกิจกรรมแบบ SQ4R เน้นการอ่านซ้ำ ๆ จนกว่าจะเข้าใจและจดจำเรื่องราวที่อ่านได้ ถึงแม้เป็นการสอนเน้นทักษะการอ่าน แต่ผู้สอนจะต้องสอนแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารคือ ประกอบด้วย การฟัง พูด อ่าน และเขียน และในชีวิตประจำวันของเรา จะอ่านสิ่งใดก็ต้องอ่านอย่างมีจุดประสงค์และมักจะอ่านจากสื่อต่าง ๆ

Gunning (1991) ได้กล่าวถึงความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ไว้ว่า เป็นเทคนิคที่เน้นกลวิธีในการอ่านหลากหลายวิธีมาประกอบกันเพื่อให้การอ่านมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้อ่านมีบทบาทในการสร้างความเข้าใจต่อบทอ่าน วิธีการที่ผู้อ่านอ่านบทอ่านได้อย่างมีความหมาย

ดังนั้น สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นการสอนที่จะช่วยพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน ช่วยสร้างนิสัยในการอ่านที่ดีและมีประสิทธิภาพ ที่ได้รับการพัฒนาและตั้งอยู่บนรากฐานแนวคิดทางการเรียนการสอนภาษา ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ จนกว่าจะเข้าใจในเรื่องที่อ่าน มีการควบคุมกระบวนการต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน

2. ลักษณะสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R

ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญในการส่งเสริมให้ผู้อ่านรู้จักการคิดวิเคราะห์ การที่จะสอนให้นักเรียนเข้าใจอย่างละเอียดถี่ถ้วน ซึ่งสจูนธ์ สนิธพานนท์ และคณะ (2545) ได้นำเสนอวิธีการอ่านแบบเอส คิว โฟร์ อาร์ เพื่อส่งเสริมการอ่านเพื่อความเข้าใจ วิธีอ่านแบบเอส คิว โฟร์อาร์ หมายถึงเทคนิคการอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหาข้อมูลที่สำคัญของเรื่อง และได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการอ่านแบบ เอส คิว โฟร์ อาร์ ดังนี้

S ย่อมาจาก Survey หมายถึง การสำรวจ

Q ย่อมาจาก Question หมายถึง การตั้งคำถาม

4R ย่อมาจาก Read-การอ่าน Recite-การท่องจำ Record-การจดบันทึก

และ Review-การทบทวน

เอส คิว โพร อาร์ จะมีขั้นตอนในการอ่านดังนี้

1. S-Survey ชั้นสำรวจ

ในขั้นนี้ให้ผู้อ่านใช้เวลาประมาณ 20 นาที ในการกวาดสายตาเพื่อดูข้อมูลกว้าง ๆ ของตำราและเป็นการทำความเข้าใจว่า เรื่องที่อ่านนั้นมีวิธีการเขียนอย่างไร โดยการสำรวจข้อมูลจากส่วนต่าง ๆ ในหนังสือดังต่อไปนี้ หน้าชื่อเรื่อง หน้าลิขสิทธิ์ สารบัญ คำนำ ข้อมูลเพิ่มเติมต่าง ๆ เช่น ภาคผนวก บรรณานุกรม ดัชนี คำอธิบายต่าง ๆ เช่น แผนภูมิ กราฟ ตารางหลังจากนี้จึงสำรวจข้อมูลในแต่ละบท ซึ่งเราควรจะทำการศึกษาข้อมูลในแต่ละบทที่ได้รับมอบหมายก่อนที่จะลงมืออ่านในการสำรวจควรจะต้องรอบเนื้อหาที่ต้องอ่าน และดูว่าแต่ละหัวข้อผู้เขียนมีวิธีการเขียนอย่างไร ผู้เขียนมีเป้าหมายในการเขียนและมีแนวคิดอย่างไร การสำรวจแต่ละบทช่วยให้เรามีข้อมูลเพียงพอสำหรับการบันทึกย่อก่อนการเรียน ดังนั้นเราจึงควรสำรวจข้อมูลต่อไปนี้ ชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ของแต่ละบท บทสรุปของแต่ละบท หัวเรื่องหลักและหัวเรื่องย่อย ภาพต่าง ๆ คำที่พิมพ์เอียงหรือคำที่ขีดเส้นใต้ ต่อจากนั้นเราควรตรวจสอบตัวอย่าง เนื่องจากผู้เขียนและสำนักพิมพ์จะคำนึงว่า ตัวอย่างในตำราจะมีประสิทธิภาพและมีความจำเป็นต่อคำอธิบายมาก ที่เราต้องสำรวจตัวอย่างก็เพราะว่า ตัวอย่างสามารถใช้แทนคำบรรยายได้นับพันคำ และยังสามารถสื่อสารข้อมูลได้มากมาย และรวดเร็วกว่าเนื้อหาที่เป็นตัวอักษร

2. Q-Question การตั้งคำถาม

ในขั้นตอนนี้ผู้อ่านต้องตั้งคำถามก่อนอ่าน ระหว่างอ่านและหลังการอ่าน โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจเนื้อหาคร่าว ๆ ในขั้นตอนการสำรวจ ดังนั้นในขณะที่เราสำรวจเนื้อหาจึงควรตั้งคำถามเกี่ยวกับข้อความที่จะอ่าน และพยายามหาคำตอบ โดยเปลี่ยนชื่อเรื่องและหัวข้อย่อย ๆ มาเป็นคำถาม คำถามเหล่านี้จะช่วยให้เราเข้าใจเหตุผลที่แท้จริงของการอ่านและจะช่วยให้เรามีสมาธิในขณะที่อ่านเนื่องจากเรามีเป้าหมายในการอ่านว่าเราต้องการอ่านเพื่อหาคำตอบใดบ้าง ในขณะที่อ่าน ให้จินตนาการว่าผู้เขียนกำลังพูดอยู่กับเราโดยตรง เราจึงควรมีการตั้งคำถามเพื่อถามผู้เขียนและไม่ควรเชื่อหรือยอมรับในสิ่งที่ผู้เขียนพูดทุกอย่างโดยทันที แต่ผู้อ่านควรจะใช้การคิดวิเคราะห์โดยการตั้งคำถามด้วยคำถามปกติ เช่น อะไร เมื่อไร และ อย่างไร

3. R-Read การอ่าน

เป็นการอ่านเพื่อจับใจความหลักของสิ่งที่อ่านและการจัดระบบข้อมูล

ในขั้นนี้ผู้อ่านต้องเป็นผู้อ่านในเชิงรุกคือ มีคำถามอยู่ในใจในขณะที่อ่านและพยายามที่จะตอบคำถาม

และจัดการกับข้อมูลเหล่านั้น คำตอบที่ได้จะเป็นข้อมูลสำคัญที่ให้รายละเอียดของเรื่อง ดังนั้น เราจึงต้องอ่านเนื้อเรื่องทั้งหมดในแต่ละบท รวมทั้งรูปภาพ กราฟ แผนภูมิ ฯลฯ จุดบันทึกคำ หรือกลุ่มคำที่เป็นข้อความที่ผู้เขียนเน้น เช่น คำที่ผู้เขียนขีดเส้นใต้ ตัวอักษรที่พิมพ์เข้ม พิมพ์เอียง ฯลฯ ผู้อ่านควรอ่านข้อความอย่างต่อเนื่อง แต่ควรหยุดในแต่ละส่วนของเนื้อหา เพื่อดูว่าเราสามารถตอบคำถามที่ได้ตั้งไว้ในตอนแรกหรือไม่ สิ่งสำคัญ 3 อย่าง ที่เราต้องทำในขั้นตอนการอ่าน คือ

1. หาใจความสำคัญของแต่ละบทหรือแต่ละตอน
2. มีสมาธิกับสิ่งที่กำลังอ่าน ให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับหัวเรื่อง และหัวข้อย่อย ๆ เพราะหัวเรื่องและหัวข้อย่อยจะเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของเนื้อหาในแต่ละเรื่อง
3. ศึกษาตัวอย่าง เพราะตัวอย่างถือเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านจำประเด็น

สำคัญในแต่ละเรื่องได้

4. R-Recite การท่องจำ

ในขั้นตอนนี้ เป็นการสรุปเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านอาจจะท้อใจความสำคัญของเนื้อหา เมื่ออ่านจบในแต่ละหน้า ทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องเพื่อให้แน่ใจว่าได้ข้อมูลที่ต้องการจากสิ่งที่อ่าน ทำเช่นนี้ในทุก ๆ บท ขั้นตอนนี้จะช่วยบ่งบอกให้เราเห็นว่าเราเข้าใจเนื้อเรื่องมากแค่ไหน เราจำเป็นต้องทบทวนโดยการตอบคำถามที่ได้ตั้งไว้ในตอนต้น ถ้าไม่สามารถตอบคำถามนั้น ๆ ได้ก็แสดงว่าเรายังไม่เข้าใจ เราต้องกลับไปอ่านเพื่อหาคำตอบนั้นอีกครั้ง

5. R-Record การจดบันทึก

การทำเครื่องหมายเพื่อเน้นความสำคัญขณะอ่าน ถือเป็นการเพิ่มความเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้มากขึ้น และยังเป็นการช่วยในการทบทวนข้อมูลต่อไปในอนาคต ดังนั้นผู้อ่านจึงควรมีทักษะในการเลือกข้อมูลที่สำคัญ เช่น ทำเครื่องหมายในตำแหน่งที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง เมื่อเราจำเป็นต้องทบทวนสิ่งที่อ่านเพื่อการสอบ เราจะพบว่าการทำเครื่องหมายและการเน้นข้อความสำคัญจะช่วยให้เราสามารถรวบรวมประเด็นสำคัญ ๆ ได้ โดยไม่จำเป็นต้องอ่านเรื่องนี้ทั้งหมดทุกย่อหน้าและทุกบท ดังนั้นในขั้นตอนนี้เราจึงควรจดบันทึกประเด็นสำคัญของแต่ละบทไว้ในสมุดจดบันทึกย่อ ทำอย่างนี้ทุก ๆ บทเรียนก่อนเข้าเรียนเป็นการเตรียมตัวเราให้มีส่วนร่วมกับการอภิปรายในชั้นเรียน ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยให้เราสามารถจดจำในสิ่งที่บันทึกได้และทำให้เกิดมุมมองในสิ่งที่อ่านมากขึ้น สิ่งที่สำคัญที่เราต้องทำในขั้นตอนการจดบันทึก มีดังนี้

1. ขีดเส้นใต้คำและประโยคซึ่งช่วยในการจดจำ
2. ดึงคำสำคัญเหล่านั้นมาจดบันทึกย่อ
3. สรุปข้อมูลด้วยภาษาตนเอง

4. พัฒนาระบบการอ่านของตนเอง ในฐานะนักอ่าน เราควรหาวิธีการที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด เช่น ชีตเส้นใต้สองเส้นสำหรับประโยคที่เป็นใจความหลัก และขีดเส้นใต้เพียงเส้นเดียวสำหรับประโยคย่อย หรือใช้วิธีการวงกลมรอบคำสำคัญ

5. ควรรู้จักขีดเส้นใต้เฉพาะคำที่ให้ข้อมูลชัดเจน และสำคัญ

6. การสรุปความต้องใช้คำพูดหรือข้อความที่เป็นภาษาของเราเอง

เพื่อประโยชน์ต่อการอ่าน การทบทวนบทเรียน

6. R-Review การทบทวน

การทบทวนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดความคงทนในการจำผู้อ่านจึงควรใช้เวลา 2-3 นาที ทบทวนเนื้อหาเก่าก่อนที่จะอ่านบทต่อไปทุกครั้ง เพื่อช่วยให้เกิดการเชื่อมโยงในของเนื้อหาตำราชิ้น

พินิตนาถ ชูฤกษ์ (2551) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ไว้ว่า การสอนแบบ SQ4R ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน โดยแต่ละขั้นตอนนั้นให้โอกาสผู้เรียนได้ฝึกกลวิธีต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านทั้งสิ้น เช่น ขั้นสำรวจ เป็นการดูแบบผ่านไปอย่างรวดเร็ว ๆ กวาดสายตาเพื่อดูอย่างกว้าง ๆ ของบทอ่าน เพื่อสำรวจชื่อเรื่อง สารบัญ คำนำ ข้อมูลเพิ่มเติมต่าง ๆ หลังจากนั้นสำรวจเป้าหมายของผู้เขียนและในขณะเดียวกันก็เป็นการจับใจความค่า ๆ และดูหัวข้อย่อยแต่ละบท รวมถึงคำถาม ซึ่งจะทำการอ่านเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย และจับประเด็นที่สำคัญได้ ซึ่งขั้นตั้งคำถามนี้ เป็นกิจกรรมที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้วางแผนควบคุมและปรับปรุงกระบวนการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายในการอ่านด้วยตนเอง หลังจากนั้นผู้เรียนต้องกลับมาอ่านเนื้อหาซ้ำอีกครั้งอย่างละเอียด การอ่านอย่างแท้จริง จะเกิดขึ้นในขั้นนี้ เป็นการอ่านเพื่อค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ และในขั้นนี้หากนึกคำถามอะไรขึ้นได้อีกก็ให้จดบันทึกลงไป แล้วอ่านจนกว่าจะได้คำตอบนั้น

ดังนั้น สรุปได้ว่า การสอนอ่านแบบ SQ4R เป็นการสอนอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง หรือการอ่านจับใจความของเรื่องที่อ่าน เน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านที่มีประสิทธิภาพที่ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นสำรวจ ขั้นตั้งคำถาม ขั้นการอ่าน ขั้นท่องจำ ขั้นบันทึก และขั้นทบทวน ซึ่งแต่ละขั้นตอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกกลวิธีต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการอ่าน ช่วยให้การอ่านเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้วางแผนควบคุมปรับปรุงกระบวนการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายในการอ่านด้วยตนเอง มีการควบคุมกระบวนการต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน

3. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการอ่านแบบ SQ4R นี้ทำให้ผู้เรียนพัฒนาประสิทธิภาพในการอ่านดีกว่าการอ่านโดยไม่ได้ตั้งคำถามเอาไว้ล่วงหน้า จะทำให้การอ่านไม่มี

จุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการอะไรหลังการอ่าน อ่านแล้วจะจับจุดสำคัญหรืออ่านไปแล้วใช้จุดมุ่งหมายเหมือนกับการเหวี่ยงแห ไม่รู้ว่าจะจับอะไร ได้อะไรหรือไม่ แต่ถ้ามีการใช้คำถามจะช่วยให้ผู้เรียนได้แนวคิดจากคำถามและพยายามหาคำตอบเมื่อผู้สอนถาม ดังนั้น การใช้คำถามจึงเป็นแนวทางที่ทำให้ผู้เรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้ แล้วทำให้เข้าใจดีขึ้นด้วย ซึ่งดูจากประโยชน์การสอนอ่านแบบ SQ4R ดังที่กล่าวมา มีผู้เชี่ยวชาญได้จัดกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ขั้นตอนของวิธีการอ่านแบบ SQ4R ดังต่อไปนี้

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2554) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ไว้ดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เป็นการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้ผู้รู้สึกสบาย ไม่เคร่งเครียด เสนอสิ่งจูงใจ หรือสิ่งเร้าเพื่อให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่ การเสนอเนื้อหาใหม่สำหรับการอ่าน ผู้สอนอาจกำหนดให้ผู้เรียนเตรียมมาเองหรือผู้สอนจะเป็นผู้จัดเตรียมก็ได้

2. ขั้นสอน ซึ่งกระทำการสอนตามระบบของวิธีการสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 Survey (S) อ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง ใช้เวลาสั้น ๆ การอ่านในขั้นนี้ไม่ควรใช้เวลานานเกินไป การอ่านคร่าว ๆ จะช่วยให้ผู้อ่านเรียงเรียงแนวคิดเรื่องที่สามารถอ่านได้

2.2 Question (Q) การตั้งคำถาม เป็นการกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความอยากรู้อยากเห็น ดังนี้จึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็ว และที่สำคัญก็คือ คำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังอ่าน ในเวลาเดียวกันก็ควรจะต้องถามตัวเองดูว่าใจความสำคัญที่ผู้เขียนกำลังพูดถึงอยู่นั้นคืออะไร ทำไมจึงสำคัญ สำคัญอย่างไร เกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหนและเมื่อไร อยากรู้ตามที่ควรจะพยายามตั้งคำถามให้ได้เพราะจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด

2.3 Read (R) การอ่านข้อความหาความในบทหรือตอนนั้น ๆ ซ้ำอย่างละเอียด และในขณะเดียวกัน ก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญ ๆ โดยแท้จริง ขณะที่กำลังอ่านอยู่ถ้าหากคำถามได้อีกก็อาจใช้วิธีจดบันทึกไว้ก่อนแล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนกว่าจะได้รับคำตอบที่ต้องการ

2.4 Record (R) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่าน ในขั้นตอนที่ 3 โดยมุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและในสิ่งที่จำเป็น โดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อ ๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

2.5 Recite (R) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเอง ถ้ายังไม่แน่ใจในบทใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

2.6 Reflect (R) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิพากษ์ บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้ว แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง บางครั้งอาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง

3. ขั้นสรุปและประเมินผล เมื่อจบขั้นตอนการสอนอ่านแบบ SQ4R แล้วถ้าผู้สอนจะต้องมีการวัดผลประเมินผลว่าผู้เรียนได้ความรู้ตามจุดประสงค์หรือไม่ เป็นการประเมินความสามารถเพื่อนำผลมาพัฒนาผู้เรียนและช่วยผู้เรียนที่เรียนอ่อน โดยอธิบายเพิ่มเติม ให้แบบฝึกมากขึ้นหรือสำหรับผู้ที่เรียนดีก็อาจจะให้แบบฝึกเสริมให้มีทักษะเพิ่มขึ้นอีกก็ได้

ดังนั้น สรุปได้ว่า แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน บทเรียน เป็นการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้รู้สึกสบาย ไม่เคร่งเครียด เสนอสิ่งจูงใจ หรือสิ่งเร้าเพื่อให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่ ขั้นสอน เป็นขั้นการสอนตามระบบของวิธีการสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน และขั้นสรุปผล ประเมินผล เป็นขั้นสรุปผลจากการเรียน พร้อมทั้งวัดผลประเมินผลว่าผู้เรียนได้ความรู้ตามจุดประสงค์หรือไม่ เป็นการประเมินความสามารถเพื่อนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

4. ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R

สุจิต บุญเต็ม (2554) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ไว้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ทำให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพในการอ่านดีกว่าการอ่านโดยไม่ได้ตั้งคำถามเอาไว้ล่วงหน้า จะทำให้การอ่านไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าต้องการอะไรหลังจากการอ่าน อ่านแล้วอาจจะจับจุดสำคัญหรืออ่านไปแล้วใช้จุดมุ่งหมายเหมือนกับการเหวี่ยงแหแล้วไม่รู้ว่าจับอะไร ได้อะไรหรือไม่ แต่ถ้ามีการตั้งคำถามจะช่วยให้ผู้เรียนได้แนวคิดจากคำถามและพยายามหาคำตอบเมื่อผู้สอนถาม ดังนั้นการใช้คำถามจึงเป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้เรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้

สุภาณี โสโท (2554) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ไว้ว่า การสอนอ่านแบบ SQ4R ทำให้นักเรียนจับใจความได้เร็ว เข้าใจเนื้อหาที่มีความยากได้ง่ายขึ้น ผู้เรียนจดจำเรื่องที่ย่านได้นาน ช่วยให้ผู้รู้จักการคาดเดาคำถามที่จะพบในแบบทดสอบ และไม่จำเป็นต้องกลับไปทบทวนอีกครั้ง เพราะสรุปใจความสำคัญไว้แล้วจากการจดบันทึก นอกจากนี้แล้วยังช่วยให้อ่านได้เร็วยิ่งขึ้น โดยไม่ต้องใช้เวลานานเมื่อมีการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ

สุนทร สินธพานนท์ และคณะ (2554) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ไว้ว่า ผู้เรียนได้ฝึกอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน

โดยการตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าให้รู้ว่หลังการอ่านแล้วต้องรู้อะไร สามารถสรุปใจความสำคัญ และแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่อ่านได้

ดังนั้น สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ช่วยให้ผู้เรียนจับใจความสำคัญ ได้เร็วขึ้น เข้าใจเนื้อหาที่มีความยากได้ง่ายขึ้น ผู้เรียนจดจำเรื่องที่อ่านได้นาน ช่วยให้รู้จักการคาดเดา คำถามที่จะพบ และไม่จำเป็นต้องกลับไปทบทวนอีกครั้ง เพราะสรุปใจความสำคัญไว้แล้วจากการ บันทึกเป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบอีกด้วย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

1. ความหมายของการวิจัยปฏิบัติการ

การวิจัยปฏิบัติการคือภารกิจของผู้ปฏิบัติงานที่ต้องคิดแก้ปัญหา ปรับปรุงงานควบคู่กับการลงมือทำ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ของการทำงานมีคุณภาพที่ดีขึ้น ซึ่งนำมาใช้ในทางการศึกษาก็อ่อนเน้น ผลลัพธ์ไปที่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียน ในทางที่ดีขึ้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย ดังนี้

Lewis (1946) ได้ให้ความหมายของการวิจัยปฏิบัติการไว้ว่า เป็นการค้นหาวิธีการ เพื่อแก้ไขปัญหาด้วยตัวผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติการ (Act) และการสังเกต (Observe) การวิจัยปฏิบัติการเน้นที่วิธีการดำเนินงานว่าเป็น การใช้วิธีการเชิงระบบเพื่อพยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงคุณภาพการทำงาน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน

ทวีป ศิริรัมย์ (2537) ได้ให้ความหมายของการวิจัยปฏิบัติการไว้ว่า เป็นการวิจัยที่ไม่ สลับซับซ้อนเหมือนการวิจัยพื้นฐานหรือการวิจัยประยุกต์ แต่การวิจัยปฏิบัติการเป็นการวิจัยมุ่งจะนำ หลักการของวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อแก้ปัญหาในสภาพการณ์เฉพาะ การวิจัยนี้จึงเป็นวิจัยที่ เรียบง่ายและนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในการทำงานจริง

บุญชม ศรีสะอาด (2543) ได้ให้ความหมายของการวิจัยปฏิบัติการไว้ว่า เป็นการศึกษาค้นคว้าหรือการวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่ เพื่อนำผลการวิจัยไปปฏิบัติการที่กำลัง ดำเนินการอยู่ของผู้วิจัยให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ แต่ความรู้หรือผลการวิจัยที่ได้จะอยู่เฉพาะใน วงแคบไม่สามารถไปสรุปอ้างอิงกับตัวอย่างอื่น

สุวิมล ว่องวานิช (2544) ได้ให้ความหมายของการวิจัยปฏิบัติการไว้ว่า การวิจัย ปฏิบัติการเป็นกระบวนการเสริมพลังอำนาจในการกำหนดสิ่งที่ดีที่สุด ภายใต้ระบบและกลไกต่าง ๆ ที่มีอยู่จัดว่าเป็นการพัฒนาการศึกษาระยะยาว ช่วยให้เกิดความยั่งยืนของการพัฒนาคน พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้

2. รูปแบบของการวิจัยปฏิบัติการ

ส.วาสนา ประवालพฤกษ์ (2538) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการวิจัยปฏิบัติการไว้ว่า การวิจัยปฏิบัติการเป็นการวิจัยที่เน้นการพัฒนาคนก่อนที่จะทำให้เกิดการพัฒนางาน พัฒนาระบบ และนำไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ในที่สุด เพราะผู้วิจัยต้องเปลี่ยนแปลงตนเองไปสู่การเป็นผู้ที่มีลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ รู้จักสังเกต วิเคราะห์ปัญหา ค้นหาวิธีการหรือนวัตกรรม คิดและลงมือทำของนักวิจัย และแก้ไขปัญหาด้วยตนเองแบบมีส่วนร่วม รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการ ออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบที่ 1 การวิจัยปฏิบัติการแบบเทคนิค (Technical Action Research) งานวิจัยลักษณะนี้มุ่งวัดผลสำเร็จของการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลลัพธ์ของการปฏิบัติ ความมุ่งหมายของการวิจัยจะเป็นการเพิ่มหรือลดผลลัพธ์
2. รูปแบบที่ 2 การวิจัยปฏิบัติการแบบปฏิบัติ (Practice Action Research) วิจัยแบบนี้ไม่เพียงแต่ปรับปรุงผลการปฏิบัติงานในหน้าที่ แต่ยังได้แสดงถึงการที่ผู้ร่วมวิจัยเข้าใจถึงเป้าหมายของงาน กระบวนการทำวิจัยปฏิบัติการนี้จึงเป็นกระบวนการให้การศึกษาแก่ผู้ปฏิบัติงาน
3. รูปแบบที่ 3 การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) มีความมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงผลลัพธ์ ปรับปรุงความเข้าใจของตนเองของผู้ปฏิบัติงาน และช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานบรรลุถึงวิธีการทำงานของตนเอง

นุชวรา เหลืองอังกูร (2546) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการวิจัยปฏิบัติการไว้ว่า รูปแบบของการวิจัยปฏิบัติการที่พิจารณาในแง่ความสัมพันธ์ระหว่างนักวิจัยกับผู้ปฏิบัติโดยพิจารณาตามบทบาทสำคัญของผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยสามารถจำแนกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเชิงเทคนิควิธี (Technical Action Research) เป็นการวิจัยในลักษณะที่เกิดจากบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีประสบการณ์หรืออำนาจสูงกว่า ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกค่อนข้างมีบทบาทในการออกแบบหรือควบคุมทิศทางในการวิจัย
2. การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเชิงปฏิบัติ (Practical Action Research) เป็นการวิจัยที่ผู้ปฏิบัติงานต้องการพัฒนางาน โดยอาศัยการสะสมความรู้ ประสบการณ์ และความสามารถที่ได้ทำงานร่วมกับผู้ร่วมงาน ลักษณะทำการวิจัยค่อนข้างอาศัยการประสานงาน และหาทางแก้ปัญหาร่วมกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย แต่ก็อยู่ในกรอบงานเดิม
3. การวิจัยปฏิบัติการแบบปลดปล่อยให้เป็นอิสระ (Emancipatory Action Research) เป็นการวิจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรุนแรงกว่าแบบที่ 1 และ 2 ผู้วิจัยต้องใช้ ความสุขุม รอบคอบ ความเป็นวิชาชีพขั้นสูงเข้าร่วม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปลดปล่อยผู้ที่มีส่วนร่วม ทั้งหมดให้หลุดพ้นจากการควบคุม บังคับ ความกดดันจากระบบระบอบเดิม และนำไปสู่ การเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ

ดังนั้น สรุปได้ว่า การวิจัยแต่ละรูปแบบเป็นการดำเนินงานในฐานะที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎี เพื่อใช้กับสถานการณ์ที่กำลังศึกษาหรือปัญหาที่เผชิญอยู่ ซึ่งผู้วิจัยต้องแสดงรายละเอียด ขั้นตอน และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่สำคัญในการทำวิจัยปฏิบัติการอย่างเป็นระบบตามความต้องการที่จะพัฒนาคุณภาพงานให้ดีขึ้น

3. คุณค่าของการวิจัยปฏิบัติการ

ประพันธ์ เจริญกุล (2546) ได้กล่าวถึงคุณค่าของการวิจัยปฏิบัติการไว้ว่า การวิจัยปฏิบัติการมีความมุ่งหมายเพื่อนำผลการปฏิบัติงานที่ได้ไปปรับปรุงงานเฉพาะหน้าหรืองานในหน้าที่ของตน หรือของทั้งหน่วยงาน ไม่มุ่งที่จะนำผลงานวิจัยไปใช้ในกรณีทั่ว ๆ ไป เช่น การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ผู้สอนอาจพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐานมาใช้ในชั้นเรียนของตนเอง ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนที่ตนรับผิดชอบอยู่ให้ผลดียิ่งขึ้น แต่ไม่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้อ้างอิงกับชั้นเรียนอื่นได้

สมบัติ ท้ายเรือคำ (2551) ได้กล่าวถึงคุณค่าของการวิจัยปฏิบัติการไว้ว่า ผู้สอนจะมีความเป็นมืออาชีพและดำรงไว้ซึ่งวิชาชีพชั้นสูง จำเป็นต้องพัฒนาองค์ความรู้ของตัวเองด้วยการทำวิจัย และพัฒนาความรู้จากการทำวิจัย ซึ่งเป็นศาสตร์ที่สังคมสามารถยอมรับและเชื่อถือได้ ทั้งนี้ผู้สอนต้องทำวิจัยเพื่อค้นหาวิธีการใหม่ ๆ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการเรียนรู้อุ้ของนักเรียน ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

ประสาท เนืองเฉลิม (2554) ได้กล่าวถึงคุณค่าของการวิจัยปฏิบัติการไว้ว่า ผู้สอนคือกลไกสำคัญในการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรระดับชาติไปสู่การเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรมและสามารถนำความรู้ทั้งหลายทั้งปวงมาประยุกต์ให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ผู้เรียน ผู้สอนจึงต้องทำวิจัยเพื่อพัฒนางานของตนเองให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ปรับปรุงและพัฒนาองค์ความรู้ของตนเองสม่ำเสมอ เนื่องด้วยวิทยาการต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง ผู้เรียนก็ปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ ผู้สอนต้องปรับตัวไม่ใช่แค่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอน แต่ต้องเรียนรู้ที่จะวิจัยงานในหน้าที่และงานที่ส่งผลกระทบต่อ การขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

ดังนั้น สรุปได้ว่า การวิจัยเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ทำวิจัย สามารถใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน มั่นใจในเนื้อหาการสอนมากขึ้น ส่งผลต่อความเชื่อถือของผู้เรียน ผู้สอนและผู้เรียน สนุกมากขึ้น เข้าใจเนื้อหาของวิชาลึกซึ้งขึ้น ผู้สอนมีความเชื่อมั่นในความสำเร็จของตนเอง มีกระบวนการคิดที่เป็นวิทยาศาสตร์มากขึ้นและคิดได้ชัดเจนมากขึ้น ผลการวิจัยก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม การศึกษา เศรษฐกิจ และธุรกิจ สามารถนำข้อค้นพบไปปรับใช้เป็นนโยบายและการกำหนดแนวปฏิบัติต่อไป

4. การวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิด Kemmis and McRaggart

Kemmis and McTaggart (1988) ได้นำแนวคิดของ Lewis มาศึกษาและปรับปรุงรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการ โดยเห็นว่าการวิจัยปฏิบัติการคือการวิจัยแบบมีส่วนร่วมและมีการร่วมมือกันเป็นหมู่คณะ จะกระทำคนเดียวไม่ได้ เพราะการกระทำเพียงคนเดียวถึงแม้จะเกิดการเปลี่ยนแปลง แต่ก็จะทำลายพลังการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากกลุ่ม โดยแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart มุ่งเน้นในการพัฒนางานที่ปฏิบัติเป็นปกติ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาหรือการแก้ปัญหาในองค์กรของตนเอง เรียกว่าวิธีการดังกล่าวว่าเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ในแต่ละวงจรจะประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan) เริ่มต้นด้วยการสำรวจปัญหาที่สำคัญร่วมกันระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้บริหาร เพื่อให้ได้ปัญหาที่สำคัญ ตลอดจนการแยกแยะรายละเอียดของปัญหานั้นเกี่ยวกับลักษณะของปัญหา เป็นปัญหาเกี่ยวข้องกับใคร แนวทางแก้ไขอย่างไรจะต้องปฏิบัติอย่างไร

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการ (Act) เป็นแนวคิดที่กำหนดเป็นกิจกรรมในขั้นวางแผนงานมาดำเนินการโดยใช้การวิเคราะห์หิวจรณ์ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นร่วมกันของทีมงานประกอบไปด้วย เพื่อทำการแก้ไขปรับปรุงแผน ฉะนั้น แผนที่กำหนดควรมีความยืดหยุ่นปรับได้

ขั้นที่ 3 การสังเกต (Observe) เป็นการสังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้วยความรอบคอบ ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งที่คาดหวังและไม่คาดหวัง โดยอาศัยเครื่องมือการเก็บข้อมูลเข้าช่วย อาทิเช่น

1. การจดบันทึกครูหรือผู้วิจัยใช้บันทึกบรรยายสภาพการณ์เชิงรูปธรรมที่เด็กคนหนึ่ง ๆ หรือกลุ่มหนึ่ง ได้พบระยะยาวต่อเนื่องกันเพื่อให้การเป็นภาพรวมของสภาพการณ์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย
2. การใช้บันทึกภาคสนาม (Field notes) เป็นการจดบันทึกเหมือนกับการใช้ระเบียบวิธีวิจัย แต่การใช้บันทึกภาคสนามจะจดตามสภาพที่เห็นโดยใช้ข้อคิดเห็นส่วนตัว หรือการแปลความ การบันทึกโดยวิธีครูหรือผู้วิจัยจะเห็นพฤติกรรมที่เกิดตามสภาพที่เป็นจริง
3. การบันทึก/บรรยายถึงพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม (Ecological Behavioral Description) เป็นการจดบันทึกที่พยายามให้เข้าใจลำดับขั้นของพฤติกรรมในชั้นเรียนที่กำลังเป็นไปอยู่และมีสิ่งใดเกิดขึ้นบ้าง

4. การวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่ เช่น คู่มือครู สมุดเตรียมสอน บันทึกผลการเรียน รายงานประจำปีของโรงเรียน เป็นต้น

5. การจดบันทึกอนุทิน หรือจดหมายเหตุรายวัน (Diaries) เป็นการบันทึกส่วนบุคคล ที่ระบุถึงหัวข้อหรือเรื่องราวที่ตนเองสนใจอันเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอน นักเรียนควรได้รับการสนับสนุนให้แสดงความรู้สึกหรือข้อคิดเห็นในแง่มุมมองของตนเองโดยการเขียนลงอนุทิน

6. การใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ใช้แบบสอบถามศึกษาข้อมูลเชิงความคิดเห็นแบบปลายเปิด หรือใช้แบบปลายปิด มีตัวเลือกให้ตอบจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นรายละเอียดครบถ้วนเพียงพอ ผู้วิจัยต้องกำหนดหัวข้อเรื่องที่จะถามให้รัดกุมและครอบคลุม

7. การสัมภาษณ์ (Interviews) เทคนิคการสัมภาษณ์ ทำให้ใช้คำถามได้ยืดหยุ่นกว่าการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์สามารถดำเนินการได้ 3 ลักษณะ คือ แบบไม่ได้วางแผน (Unplanned) คือ การสนทนาแบบไม่เป็นทางการระหว่างครูกับครู หรือครูกับนักเรียน แบบวางแผนแต่ไม่มีโครงสร้าง (Planned but Unstructured) เปิดโอกาสให้คู่สนทนาเลือกหัวข้อที่สนใจจะพูด ผู้สัมภาษณ์จะใช้คำถามอื่น ๆ ประกอบ เพื่อให้คำตอบชัดเจนเข้าประเด็นและแบบสุดท้าย คือ แบบมีโครงสร้าง (Structured) คือ การสัมภาษณ์ที่เป็นไปตามชุดคำถามที่ได้เตรียมการไว้แล้ว

8. การใช้สังคัมมิติ (Stoichiometric Method) เพื่อตรวจสอบดูความสัมพันธ์เชิงสังคมในกลุ่มนักเรียน โดยใช้คำถามว่านักเรียนชอบที่จะทำงานร่วมกับใคร ใครที่ไม่ชอบสังสรรค์ หรือสังสรรค์กับใครแล้วนาชื่อที่ถูกระบุไว้มาโยงหาความสัมพันธ์ว่าใครเป็นที่นิยมของกลุ่มหรือใครถูกกลุ่มเพิกเฉย

9. การใช้แบบตรวจสอบปฏิสัมพันธ์แบบสำรวจรายการ (Interaction Schedules and Checklists) เพื่อความสะดวกและเชื่อถือได้ในการสังเกตพฤติกรรมระหว่างครูและนักเรียน ผู้วิจัยอาจสร้างรายงานแสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน แล้วใช้ประกอบการสังเกต โดยการตรวจสอบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นไปตามรายการที่มีอยู่ เช่น การใช้คำถามของครู โอกาสในการตอบคำถามของนักเรียน เป็นต้น

10. การใช้เครื่องบันทึกเสียง (Tape Recording) เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างละเอียดลึกซึ้งในการเรียนการสอนเป็นกลุ่มเล็กหรือสนทนาตัวต่อตัว

11. การใช้วีดิทัศน์ (Video Recording) บันทึกภาพและเสียงลงในเครื่องวีดิทัศน์เพื่อให้เห็นกิจกรรมทั้งชั้น หรือเลือกบันทึกรายการประเด็นที่สนใจ จะมีประโยชน์มากในการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ภายหลัง

12. การใช้แบบทดสอบ (Test) ใช้แบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วัดจุดเด่นจุดด้อยในเนื้อหาวิชาของผู้เรียน เป็นต้น เป็นการรวบรวมข้อมูลด้านความสามารถทางสมองของผู้เรียน

ขั้นที่ 4 สะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflect) ขั้นสุดท้ายของวงจรการทำงานวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือ การประเมินหรือตรวจสอบกระบวนการ ปัญหาหรือสิ่งที่เป็นข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติการ ผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้เกี่ยวข้องจะต้องตรวจสอบปัญหาที่เกิดขึ้นในแง่มุมต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน และระบบการศึกษาที่ประกอบกันอยู่ โดยผ่านการอภิปรายปัญหาการประเมินโดยกลุ่มจะทำให้ได้แนวทางการพัฒนาขั้นตอนการดำเนินงาน กิจกรรม และเป็นพื้นฐานข้อมูลนำไปสู่การปรับปรุงและวางแผนการปฏิบัติต่อไป

Kemmis and McTaggart (1988) ให้ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการว่าเป็น กระบวนการวิจัยประเภทหนึ่งที่ใช้กระบวนการปฏิบัติอย่างมีระบบ ผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติทุกขั้นตอน จนกว่าปัญหาจะได้รับการแก้ไขหรือพัฒนาได้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ มีขั้นตอนในการปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Plan) ประกอบด้วยขั้นตอนสำรวจสภาพปัญหา ระบุปัญหาที่ต้องการแก้ไข วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา กำหนดเป้าหมายของความสำเร็จ กำหนดวิธีการที่จะใช้แก้ปัญหา กำหนดขั้นตอนที่จะปฏิบัติ และกำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ (Action) ดำเนินการตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกตการณ์ (Observe) สังเกตพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ขณะดำเนินกิจกรรมทั้งกระบวนการปฏิบัติและผลของการปฏิบัติ

ขั้นที่ 4 ขั้นการสะท้อนการปฏิบัติ (Reflect) สะท้อนผลการจัดกิจกรรมและสะท้อนกระบวนการเพื่อนำข้อบกพร่องและข้อเสนอแนะนำไปปรับปรุงแก้ไข

ดังนั้น สรุปได้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การวิจัยประเภทหนึ่งซึ่งใช้กระบวนการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ โดยแบ่งขั้นตอนการปฏิบัติออกเป็นวงจรปฏิบัติการย่อย ๆ ผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการและวิเคราะห์วิจารณ์ผลการปฏิบัติจากวงจรปฏิบัติการซึ่งมี 4 ขั้นตอนคือ ขั้นการวางแผน ขั้นปฏิบัติการ ขั้นการสังเกต และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ การดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติไปใช้ในการปรับปรุงแผนงานเพื่อใช้ในวงจรในการปฏิบัติการต่อไป จนกว่าจะได้ข้อสรุปที่แก้ไขปัญหาได้จริงหรือพัฒนาสิ่งที่ศึกษานั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บริบทโรงเรียนบ้านเลิงใต้

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อสถานศึกษา โรงเรียนบ้านเลิงใต้ ตั้งอยู่เลขที่ - หมู่ 12 ตำบลเลิงใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44140 โทรศัพท์ 043736131 e-mail : leangtai146@gmail.com เปิดสอนตั้งแต่ระดับ อนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เนื้อที่ 31 ไร่

2. ประวัติโรงเรียนโดยย่อ

โรงเรียนบ้านเลิงใต้ ตั้งอยู่หมู่ที่ 12 ตำบลเลิงใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านเลิงใต้ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 1 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2480 โดยอาศัยเรียนอยู่ที่ศาลาวัดบ้านเลิงใต้เป็นสถานที่เรียนชั่วคราว ชาวบ้านได้บริจาคที่ดินจำนวน 16 ไร่ เพื่อก่อสร้างอาคารเรียนเป็นเอกเทศ

ปัจจุบันโรงเรียนบ้านเลิงใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่ หมู่ที่ 12 ตำบลเลิงใต้ จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44140

3. นโยบายทางการศึกษาของโรงเรียนบ้านเลิงใต้

3.1 วิสัยทัศน์ (Vision)

ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ ด้วยระบบบริหารจัดการที่ดี มีการประสานชุมชน บนพื้นฐานของความเป็นไทย

3.2 พันธกิจ (Mission)

- 1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน
- 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ตามหลักสูตร และค่านิยมหลักของคนไทย
- 3) การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 4) พัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม
- 5) เน้นระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพ

3.3 ยุทธศาสตร์โรงเรียน

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้มาตรฐานตามหลักสูตร และค่านิยมหลักของคนไทย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ปลุกฝังคุณธรรมความสำนึกในความเป็นชาติไทยตามระบอบ
ประชาธิปไตย อนุรักษ์วัฒนธรรมและ สิ่งแวดล้อมและมีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

3.4 กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคูณาภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานมีความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยี

กลยุทธ์ที่ 2 ปลุกฝังคุณธรรมความสำนึกในความเป็นชาติไทยตามระบอบ

ประชาธิปไตย อนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมและมีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริม การพัฒนาองค์ความรู้ครู และบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 การบริหารจัดการด้วยการมีส่วนร่วม

กลยุทธ์ที่ 5 ใช้ระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อยกระดับการจัดการคุณภาพ

การศึกษา

3.5 จุดเน้น

โรงเรียนบ้านเลิงใต้ กำหนด 6 จุดเน้นการดำเนินงาน ที่สอดคล้องกับ 5 ยุทธศาสตร์
กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

1. จุดเน้นด้านคุณภาพผู้เรียน ICT เพื่อการศึกษาด้านหลักสูตรและกระบวนการ
เรียนรู้

2. ส่งเสริมการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เน้นผู้เรียนมี
มารยาทดี มีจิตอาสา ดูแล รักษาสิ่งแวดล้อมและประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น

3. จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

4. จุดเน้นด้านการบริหารจัดการ

5.จุดเน้นด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3.6 เป้าประสงค์ (Objective)

เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีคุณภาพและมาตรฐานระดับ
สากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนด
เป้าประสงค์ ดังนี้

1. นักเรียนระดับ ก่อนประถมศึกษา และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนมี
พัฒนาการเหมาะสมตามวัย และมีคุณภาพ

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะตรงตามสายงาน และมีวัฒนธรรม
การทำงาน ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

3. สถานศึกษามีประสิทธิภาพและเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. สถานศึกษาบริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

กระจายอำนาจ

5. พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิผล

6. ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะตรงตามสายงานและมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

อรธฤทธิ ตรีภักจรกุล (2542) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน และความสามารถในการเขียน ของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธี เอส คิว โฟร์ อาร์ กับ TSL และนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู จากการทดลองพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วย เอส คิว โฟร์ อาร์ อาร์ ประกอบกับ TSL มีคะแนนความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนตามคู่มือครู

รัตนภัณฑ์ เลิศคำฟู (2547) ศึกษาการใช้วิธีสอนแบบเอสคิวโฟร์อาร์ในการอ่าน จับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า 1) ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีสอนแบบเอสคิวโฟร์อาร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง สามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนได้ดีขึ้น 2) ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียน นักเรียนร้อยละ 75.00 ผ่านเกณฑ์ 60% และมีคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มร้อยละ 62.08 นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนในระดับดีมาก

พรธณิภา พลขาง (2550) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิดประกอบการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ประกอบการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้านการอ่านจับใจความ 4) เพื่อศึกษาความคงทนในการอ่านจับใจความกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านกุดฉิม จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้แผนผังความคิด

ประกอบการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 แผน
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความ จำนวน 40 ข้อ
ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.31/89.76
ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 0.7835
แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในบทเรียนร้อยละ 78.35 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
หลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

จิราพร หนูลาย (2550) ได้วิจัยผลการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการ
อ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจและความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโหละหาร จังหวัดพัทลุง ที่ได้รับการสอนแบบ SQ4R
โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของ
นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังเรียนได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R
2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก

อรุณี พงษ์เพ็ญลย์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน
จับใจความ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยวิธีการสอนแบบ SQ4R
กับวิธีสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยวิธีการสอนแบบ SQ4R หลังการสอนสูงกว่าก่อนสอนอย่างมี
นัยสำคัญที่ระดับ .05 และยังพบอีกว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยวิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่าวิธีสอนตามคู่มือครู
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปรีชญา วันแฉ่น (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่านจับใจความ
สำคัญ แบบคิดวิเคราะห์จากบทความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า 1) ชุดกิจกรรมฝึก
ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญแบบคิดวิเคราะห์จากบทความ มีประสิทธิภาพโดยเฉลี่ย 88.15/87.4
ซึ่ง เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่านจับใจความ
สำคัญ แบบคิดวิเคราะห์จากบทความในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พัชชา กรรัมย์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อ
ความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์ และการยอมรับนับถือตนเองระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
โดยใช้แนวคิดแผนผังความคิด และวิธีการเรียนรู้ SQ4R วิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดและแผนการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้แบบ SQ4R วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 77.79/77.63

และ 78.24/88.09 ตามลำดับ 2) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดแผนผังความคิดและแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R วิชาภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.4842 และ 0.7024 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 48.42 และ 70.24 ตามลำดับ 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R มีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และการยอมรับนับถือตนเองสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด แต่นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีการคิดวิเคราะห์หลังเรียนไม่แตกต่างกัน โดยสรุป การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบแผนผังความคิด และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R มีประสิทธิภาพและช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน และควรสนับสนุนให้ครูนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ไปช่วยเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และการยอมรับนับถือตนเองในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้นต่อไป

อมรัตน์ จิตตะกาล (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกอยู่ในระดับมากที่สุด

มัทธิตรา ศิริตานนท์ (2559) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด พบว่า 1) ความสามารถในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด พบว่า ก่อนเรียนนักเรียนได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.23 คิดเป็นร้อยละ 60.77 หลังเรียนนักเรียนได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.46 คิดเป็นร้อยละ 78.20 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และนักเรียนมีความก้าวหน้าค่าเฉลี่ย 5.23 คิดเป็นร้อยละ 17.43 2) ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดพบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด พบว่าหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

Shlton (1982) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชากรอ่าน พบว่า นักศึกษามีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นหลังได้รับการสอนแบบ SQ4R

กิลเบิร์ต (Gilbert and Gilbert, 1992) ได้ศึกษาโดยนำวิธีการสอนแบบ SQ4R ไปใช้ในการอ่านตำราที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับจิตวิทยาเพื่อทำความเข้าใจกับการอ่านคำสั่งในบทนั้น ให้ผู้อ่านอ่านเนื้อเรื่องเกี่ยวกับจิตวิทยาทั่วไป โดยใช้ขั้นตอนทั้งหก คือ ขั้นสำรวจ ให้ผู้เรียนดูบทนำและบทสรุปของเรื่อง เพื่อที่จะสำรวจว่าใจความของเรื่องคืออะไร หลังจากนั้นใช้วิธีกวาดสายตาคำตอบจากบทอ่านอย่างรวดเร็วเพื่อดูหัวข้อ หัวข้อย่อย ข้อความที่เน้น รูปภาพ ตาราง และบทสรุป เพื่อไปสู่ขั้นตั้งคำถามโดยเปลี่ยนสิ่งที่กวาดสายตาเรื่องที่อ่านในขั้นตอนแรกให้เป็นคำถามที่สามารถตอบได้ ขั้นอ่านในขั้นนี้ให้ผู้อ่านอ่านอย่างรวดเร็วและละเอียด และหากมีข้อมูลใหม่ที่ได้เพิ่มเติมให้จดคำถามใหม่ลงไป ในขั้นต่อไปให้ผู้อ่านพูดคำตอบที่ถูกต้องโดยการถอดความ หลังจากนั้นในขั้นเขียน ให้เขียนคำตอบออกมา โดยคำตอบนั้นจะต้องเป็นประโยคที่แต่งขึ้นเอง ไม่ลอกจากบทอ่านมา และขั้นทบทวนนั้น หลังจากทีอ่านจบ ให้ทบทวนสิ่งที่อ่านไปแล้ว ซึ่งจากวิธีการสอน และขั้นตอนดังกล่าว พบว่าผู้เรียนสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามมากเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งนำไปสู่การสรุปใจความ และมีความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้

Brandshaw (1998) ได้ศึกษาผลการใช้วิธีการสอนแบบการสร้างเรื่องใหม่และการสอนแบบ SQ4R พัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจตำราเรียน โดยใช้แบบแผนวิจัยแบบกึ่งทดลองทดสอบก่อนและหลังโดยมีกลุ่มควบคุม 1 กลุ่มและกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

Linda (2005) ได้เปรียบเทียบผลย้อนกลับจากการอ่านปากเปล่าเพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ โดยทำการทดลองแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม โดยคำนึงถึงอายุ ชั้น เพศ และการแสดงออกทางด้านการอ่านทั่วไป กลุ่มที่ 1 จัดการเรียนรู้อ่านแบบปกติเป็นฐานย้อนกลับ กลุ่มที่ 2 จัดการเรียนรู้อ่านเพื่อการสื่อสารเป็นฐานย้อนกลับ หลังการทดลอง 10 ชั่วโมง พบว่า กลุ่มที่ 2 มีความเข้าใจในการอ่านและเข้าใจความถามของเรื่องที่อ่านสูงกว่ากลุ่มที่ 1 แต่ไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 เกี่ยวกับความสามารถในการตอบคำถามเกี่ยวกับที่ตั้ง การบรรยาย หรือคำถามที่เกี่ยวกับการสรุปรายละเอียด

กิลเบิร์ต และกิลเบิร์ต (Gilbert and Gilbert, 1992) กล่าวว่าหากได้รับการสอนเหมาะสมแล้ว ผู้เรียนสามารถเข้าใจวิธีการ เรียนและนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เขาได้นำวิธีการสอนแบบ SQ4R ไปใช้ในการอ่านตำราที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับจิตวิทยาเพื่อทำความเข้าใจกับบทอ่านคำสั่ง

บทนั้น โดยให้ผู้อ่านอ่านเรื่องเกี่ยวกับจิตวิทยาทั่วไป ซึ่งจากวิธีการสอนและขั้นตอนการสอนแบบ SQ4R พบว่าผู้เรียนสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ ซึ่งนำไปสู่การสรุปใจความ และมีความเข้าใจเรื่องที่อ่าน

ดังนั้น สรุปได้ว่า จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้ง ภายในประเทศและต่างประเทศ พบว่าในการพัฒนาการอ่านนั้น ต้องได้รับการฝึกฝนอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยเทคนิควิธีการ รูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อให้ได้ผลที่ดี ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่นำการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ซึ่งเป็นวิธีการสอนการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับผู้อ่าน โดยสามารถพัฒนาความสามารถในด้านการอ่านจับใจความได้ดียิ่งขึ้น



บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน
ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. รูปแบบการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. ขั้นตอนดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านเลิงใต้ อำเภอโกสุมพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 3 จำนวน 1 ห้องเรียน 6 คน

รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการ
วิจัยตามวงจรของการปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (1988) ขั้นตอนของ
การวิจัยเชิงปฏิบัติการ PAOR มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นวางแผน (Planning) ขั้นปฏิบัติการ (Action)
ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) โดยมีขั้นตอนการทำวิจัย
ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Planning-P)

1. สำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหาในการเรียนการสอน โดยรวบรวมข้อมูลจาก
ผลการเรียนของนักเรียน

2. ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

3. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R วิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พร้อมทั้งนำแนวคิด ทฤษฎีในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน เวลา 12 ชั่วโมง

4. ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R และเครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลการปฏิบัติ คือ แบบทดสอบท้ายวงจร แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และแบบวัดพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ที่ได้เรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R

5. นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ (Action-A)

1. ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงแล้วมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R จนครบ 3 วงจร ไปดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับกลุ่มเป้าหมาย

2. ผู้วิจัยและผู้เรียนร่วมลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกตการณ์ (Observation-O)

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลขณะปฏิบัติการสอน และหลังจากสิ้นสุดการสอนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยการบันทึกพฤติกรรมนักเรียนของนักเรียน และแบบทดสอบท้ายวงจร 3 ชุด

ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนการปฏิบัติการ (Reflection-R)

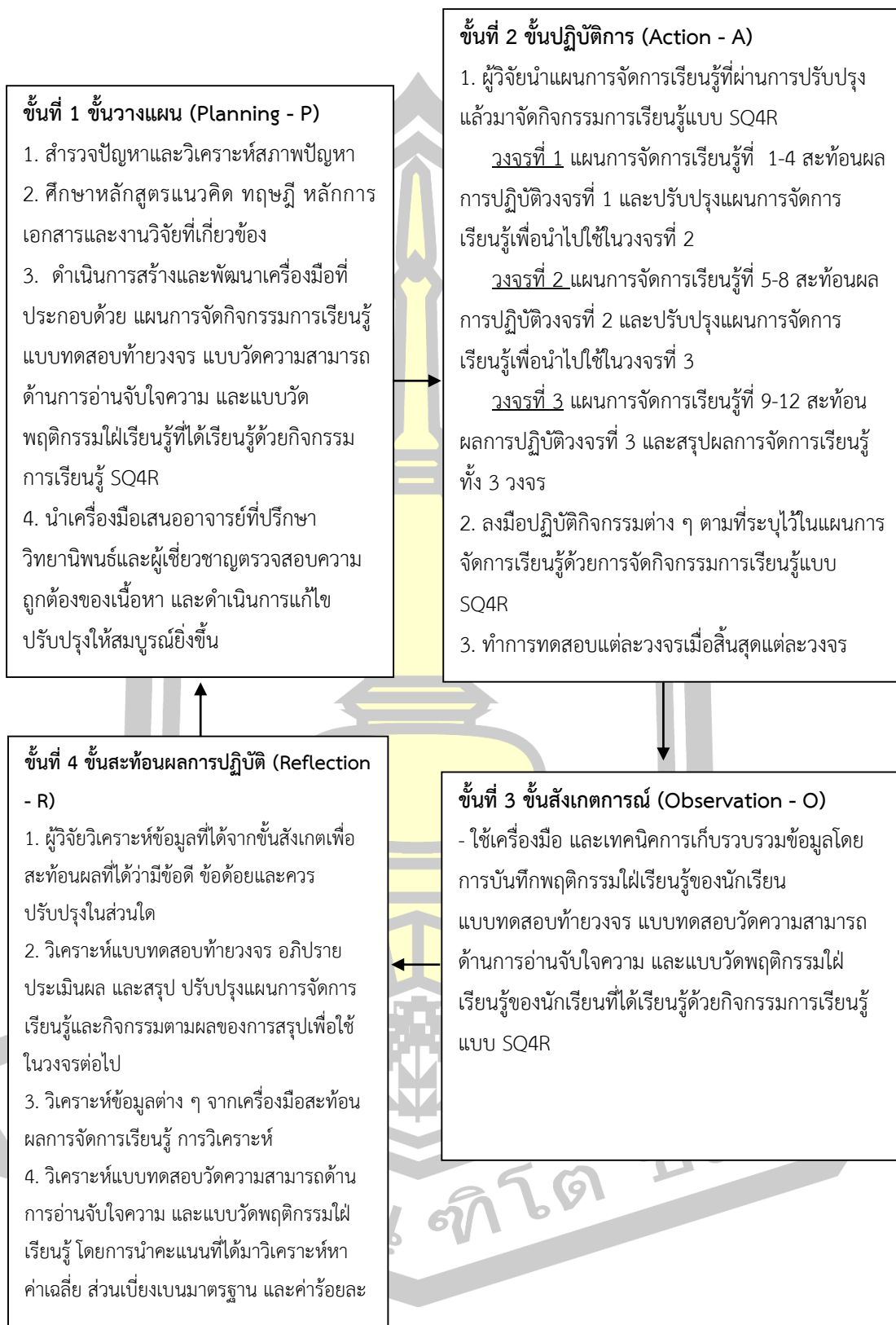
1. เมื่อผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ที่เขียนไว้ในขั้นที่ 1 สอนกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายครบจำนวน 4 แผน (วงจรที่ 1) แล้วทำการทดสอบท้ายวงจรที่ 1 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการประเมินการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยสะท้อนผลแล้วนำไปปรับปรุง การจัดการเรียนรู้ในวงจรที่ 2 ต่อไป และเมื่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่ผ่านการปรับปรุงแล้วจนครบ 4 แผน แล้วทำการทดสอบท้ายวงจรที่ 2 เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดการเรียนรู้ แล้วนำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมในวงจรที่ 3 ต่อไป

2. วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ จากเครื่องมือสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ โดยข้อมูลจากการบันทึกทั้งหมดในชั้นสังเกตการณ์มาวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในวงจรต่อไป

3. วิเคราะห์แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และแบบวัดพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน โดยการนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4. จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปเป็นภาพแสดงขอบข่ายการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และโครงสร้าง ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 3 วงจรการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ได้ดังนี้





ภาพประกอบ 1 ขอบข่ายการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีทั้งหมด 3 ชนิด ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 12 แผน เวลา 12 ชั่วโมง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลเชิงปฏิบัติการ ได้แก่

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง

2.2 แบบทดสอบท้ายวงจร เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนหลังจากการสอนในแต่ละวงจรปฏิบัติการเสร็จสิ้นลง โดยเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก 15 ข้อ และเป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย ชนิดเขียนตอบ 5 ข้อ รวม 20 ข้อ จำนวน 3 ชุด โดยจะใช้แบบทดสอบเมื่อสอนจบแต่ละวงจร

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการวิจัย มี 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบแบบอัตนัย ชนิดเขียนตอบ จำนวน 10 ข้อ

ชุดที่ 2 แบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้เรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างและการคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R พัฒนาความสามารถและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 12 แผน ๆ ละ 1 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน การอ่านจับใจความสำคัญ พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R หลักสูตรสถานศึกษา แผนการเรียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิควิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

1.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของรายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้ ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ จุดประสงค์และเวลาที่ใช้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 รายละเอียด แผนการจัดการเรียนรู้ และเวลาที่ใช้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

วงจรปฏิบัติ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์	จำนวนชั่วโมง
1	1	ท 1.1 ป. 3/3 ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท 5.1 ป. 3/3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่าน ท 1.1 ป. 3/9 มีมารยาทในการอ่าน	การอ่านจับใจความจากนิทานเรื่องเศรษฐีเจ้าเล่ห์	1. นักเรียนสามารถอธิบายหลักของการอ่านจับใจความได้ 2. นักเรียนสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ 3. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่านได้ 4. นักเรียนมุ่งมั่น ตั้งใจในการทำกิจกรรม	1
	2	ท 1.1 ป. 3/3 ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ท 5.1 ป. 3/3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่าน ท 1.1 ป. 3/9 มีมารยาทในการอ่าน	การอ่านจับใจความจากนิทานเรื่องพี่ชายกับน้องสาว	1. นักเรียนสามารถอธิบายหลักของการอ่านจับใจความได้ 2. นักเรียนสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ 3. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่านได้ 4. นักเรียนมุ่งมั่น ตั้งใจในการทำกิจกรรม	1

ตาราง 2 (ต่อ)

วงจรปฏิบัติ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์	จำนวนชั่วโมง
	3	<p>ท 1.1 ป. 3/3 ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน</p> <p>ท 5.1 ป. 3/3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่าน</p> <p>ท 1.1 ป. 3/9 มีมารยาทในการอ่าน</p>	<p>การอ่านจับใจความจากนิทานเรื่องหมาจิ้งจอกกับนกกระสา</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถอธิบายหลักของการอ่านจับใจความได้ 2. นักเรียนสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ 3. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่านได้ 4. นักเรียนมุ่งมั่น ตั้งใจในการทำกิจกรรม 	1
	4	<p>ท 1.1 ป. 3/3 ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน</p> <p>ท 5.1 ป. 3/3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่าน</p> <p>ท 1.1 ป. 3/9 มีมารยาทในการอ่าน</p>	<p>การอ่านจับใจความจากนิทานเรื่องม้ากับลา</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถอธิบายหลักของการอ่านจับใจความได้ 2. นักเรียนสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ 3. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่านได้ 4. นักเรียนมุ่งมั่น ตั้งใจในการทำกิจกรรม 	1
	5	<p>ท 1.1 ป. 3/2 อธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน</p> <p>ท 1.1 ป. 3/5 สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>ท 5.1 ป. 3/1 ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p>	<p>การอ่านจับใจความจากเพลงที่ไม่มีใคร</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่านได้ 2. นักเรียนสามารถสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ 3. นักเรียนสามารถระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน 	1

ตาราง 2 (ต่อ)

วงจรปฏิบัติ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์	จำนวนชั่วโมง
	6	<p>ท 1.1 ป. 3/2 อธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน</p> <p>ท 1.1 ป. 3/5 สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>ท 5.1 ป. 3/1 ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p>	<p>การอ่านจับใจความจากเพลงดอกหญ้าในป่าปูน</p>	<p>1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่านได้</p> <p>2. นักเรียนสามารถสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้</p> <p>3. นักเรียนสามารถระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p>	1
	7	<p>ท 1.1 ป. 3/2 อธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน</p> <p>ท 1.1 ป. 3/4 ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ</p> <p>ท 1.1 ป. 3/5 สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <p>ท 5.1 ป. 3/1 ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p>	<p>การอ่านจับใจความจากเพลงบินหลาดง</p>	<p>1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่านได้</p> <p>2. นักเรียนสามารถลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบได้</p> <p>3. นักเรียนสามารถสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้</p> <p>4. นักเรียนสามารถระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน</p>	1

ตาราง 2 (ต่อ)

วงจรปฏิบัติ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์	จำนวนชั่วโมง
	8	ท 1.1 ป. 3/2 อธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน ท 1.1 ป. 3/5 สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ท 5.1 ป. 3/1 ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	การอ่านจับใจความจากเพลงอ้อเจ้าอ้อย	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่านได้ 2. นักเรียนสามารถสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ 3. นักเรียนสามารถระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	1
3	9	ท 1.1 ป. 3/2 อธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน ท 1.1 ป. 3/4 ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบได้ ท 5.1 ป. 3/3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่าน	การอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง เรื่อง แม่ไก่	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่านได้ 2. นักเรียนสามารถลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบได้ 3. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่านได้	1
	10	ท 1.1 ป. 3/2 อธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน ท 1.1 ป. 3/4 ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบได้ ท 5.1 ป. 3/3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่าน	การอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง เรื่อง นกกระจอก นกกระजิบ	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่านได้ 2. นักเรียนสามารถลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบได้ 3. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่านได้	1

ตาราง 2 (ต่อ)

วงจรปฏิบัติ	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์	จำนวนชั่วโมง
	11	ท 1.1 ป. 3/2 อธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน ท 1.1 ป. 3/4 ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผลประกอบได้ ท 5.1 ป. 3/3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่าน	การอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง เรื่อง วันเพ็ญเดือนสิบสอง	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่านได้ 2. นักเรียนสามารถลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผลประกอบได้ 3. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่านได้	1
	12	ท 1.1 ป. 3/2 อธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน ท 1.1 ป. 3/4 ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผลประกอบได้ ท 5.1 ป. 3/3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่าน	การอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง เรื่อง สักวา	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่านได้ 2. นักเรียนสามารถลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผลประกอบได้ 3. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่านได้	1

1.4 นำข้อมูลทั้งหมดมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R จำนวน 12 แผน เวลา 12 ชั่วโมง

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบเสนอแนะ โดยได้แก้ไข ดังนี้ วางแผนการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับเวลา ความสอดคล้องของการใช้สื่อการสอน ความชัดเจนในการใช้ภาษากับวัยของผู้เรียน และ ความครอบคลุมถูกต้องของเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้วิจัยได้นำไปปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจสอบ เสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

1.6.1 นางพิมพ์พิศา ผลสว่าง วุฒิการศึกษา ศศ.ม. การสอนภาษาไทย
ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 3 จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย

1.6.2 ดร.ศักดิ์สิทธิ์ สีหลวงเพชร วุฒิการศึกษา กศ.ด. หลักสูตรและการสอน
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 3 จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

1.6.3 ดร.ไพฑูล พรหมมากุล วุฒิการศึกษา ป.ด. วิจัยและประเมินผลการ
จัดการศึกษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนกันทรวิชัย อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินผลการจัดการศึกษา

1.6.4 นางรุ่งอรุณ สิงห์สุพรรณ วุฒิการศึกษา กศ.ม. หลักสูตรและการสอน
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม
เขต 2 จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร

1.6.5 นางวิไลลักษณ์ กล้าหาญ วุฒิการศึกษา ศศ.ม. การสอนภาษาไทย
ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโคกไร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 2 จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย

1.7 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และ
นำผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ของผู้เชี่ยวชานมาหาค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งเป็นคะแนน
ที่คำนวณจากแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ซึ่งมี 5 ระดับ

- | | | |
|---|---------|---------------------------------------|
| 5 | หมายถึง | แผนการจัดการเรียนรู้เหมาะสมมากที่สุด |
| 4 | หมายถึง | แผนการจัดการเรียนรู้เหมาะสมมาก |
| 3 | หมายถึง | แผนการจัดการเรียนรู้เหมาะสมปานกลาง |
| 2 | หมายถึง | แผนการจัดการเรียนรู้เหมาะสมน้อย |
| 1 | หมายถึง | แผนการจัดการเรียนรู้เหมาะสมน้อยที่สุด |

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์โดยเปรียบเทียบกับ
เกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

- | | | | |
|-----------|-------------|---------|-------------------|
| ค่าเฉลี่ย | 4.51 – 5.00 | หมายถึง | เหมาะสมมากที่สุด |
| ค่าเฉลี่ย | 3.51 – 4.50 | หมายถึง | เหมาะสมมาก |
| ค่าเฉลี่ย | 2.51 – 3.50 | หมายถึง | เหมาะสมปานกลาง |
| ค่าเฉลี่ย | 1.51 – 2.50 | หมายถึง | เหมาะสมน้อย |
| ค่าเฉลี่ย | 1.00 – 1.50 | หมายถึง | เหมาะสมน้อยที่สุด |

1.8 นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์คุณภาพตั้งแต่ 3.51–5.00 จะถือว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ได้

1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขจากการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้ให้ข้อเสนอแนะ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ควรมีการปรับภาษาที่ใช้ให้เหมาะสมและเข้าใจง่าย วางแผนการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับเวลา ผู้วิจัยได้ปรับตามข้อเสนอแนะ ได้ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตั้งแต่ 4.85–4.90

1.10 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงแล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. การสร้างและการคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลเชิงปฏิบัติการวิจัยมีดังนี้

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน

เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมที่เกี่ยวกับพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนในขณะที่ยังดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละแผนการเรียนรู้ เพื่อเป็นข้อมูลในการสะท้อนผลการปฏิบัติและนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนครั้งต่อไป

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน

2. กำหนดขอบข่ายรายการในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน

3. สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน ตามขอบข่ายรายการที่กำหนดไว้ และการแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ร้อยละ 80-100 ระดับคุณภาพดีมาก

ร้อยละ 70-79 ระดับคุณภาพดี

ร้อยละ 60-69 ระดับคุณภาพผ่าน

4. นำแบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

5. นำแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน ที่ผ่านการเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม

6. ปรับปรุงแบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน จากการประเมินแบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้ให้ข้อเสนอแนะ คือ ความเหมาะสมของถ้อยคำ ภาษา ความชัดเจนในข้อความ ความครอบคลุมในเรื่องของตัวชี้วัดในการวัดพฤติกรรม

ไฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนและเกณฑ์ในการวัดและประเมินพฤติกรรมไฝ่เรียนรู้ ผู้วิจัยได้ปรับตามข้อเสนอแนะ ได้ดัชนีความสอดคล้อง (IC) เท่ากับ 1.00

7. นำแบบสังเกตพฤติกรรมไฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนไปใช้เก็บข้อมูลกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

2.2 แบบทดสอบท้ายวงจร

เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียน หลังจากการเรียนการสอนในแต่ละวงจรปฏิบัติการเสร็จสิ้นลง มีทั้งหมด 3 ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติการสอนดังกล่าวข้างต้นแต่ละชนิดมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตร คู่มือครู แบบเรียนรายวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สารที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

2. ศึกษาหนังสือ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

3. วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ เพื่อสร้างแบบทดสอบ ตอนที่ 1 แบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 3 ชุด ชุดละ 15 ข้อ และ ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย ชนิดเขียนตอบ 5 ข้อ รวมทั้ง 2 ตอน จำนวนชุดละ 20 ข้อ ดังตาราง 3

ตาราง 3 กำหนดเนื้อหาข้อสอบแบบทดสอบท้ายวงจร (แบบทดสอบท้ายวงจรชุดที่ 1-3)

เนื้อหาข้อสอบ	จำนวนข้อสอบที่สร้าง	จำนวนข้อสอบที่คัดเลือกไปใช้จริง
1. อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน	7	4
2. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	6	3
3. ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผลประกอบ	4	3
4. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	7	4

ตาราง 3 (ต่อ)

เนื้อหาข้อสอบ	จำนวนข้อสอบที่สร้าง	จำนวนข้อสอบที่คัดเลือกไปใช้จริง
5. ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	7	4
6. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณกรรมที่อ่าน	4	2
รวม	35	20

4. นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ เสนอต่ออาจารย์ที่
ปรึกษา เพื่อตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสม ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
การเรียนรู้

5. นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ มาปรับปรุงแก้ไขตาม
ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา จากการประเมินแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความของ
อาจารย์ที่ปรึกษา ได้ให้ข้อเสนอแนะ คือ ความชัดเจน เข้าใจง่ายของภาษาที่ใช้ในข้อคำถาม
ความสอดคล้องและความครอบคลุมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ผู้วิจัยได้ปรับตามข้อเสนอแนะ

6. นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ เสนอต่อ
ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาความเหมาะสมเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อสอบกับ
จุดประสงค์การเรียนรู้ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อสอบนั้นไม่ได้วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

7. นำผลการประเมินที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความสอดคล้องระหว่าง
ข้อสอบแต่ละข้อกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มี
ค่าเฉลี่ย 0.50–1.00 เป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ จากการพิจารณาแบบ
วัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC)
ของข้อสอบแต่ละข้อและจุดประสงค์การเรียนรู้ตั้งแต่ 0.60-1.00

8. จัดพิมพ์ข้อสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือ
ในการวิจัยสำหรับเก็บข้อมูลต่อไป

9. นำข้อสอบไป Try Out กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนน้ำจ้อยหนองหอยคุรุราชรังสรรค์ จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นโรงเรียนในเขตบริการของตำบลเลิงใต้

10. นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (B) โดยเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20-0.80 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20-1.00 พบว่ามีข้อสอบเข้าเกณฑ์และคัดเลือกไว้ใช้จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.26-0.64 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.28-0.64

11. พิมพ์แบบทดสอบเป็นฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บข้อมูล

3. การสร้างและการคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการวิจัย มี 2 ชุด ดังนี้

3.1 แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ เพื่อสร้างแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ และจะเลือกไว้เพื่อนำไปใช้จริง 30 ข้อ โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ตอนที่ 2 แบบทดสอบแบบอัตนัย ชนิดเขียนตอบ จำนวน 10 ข้อ ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 กำหนดเนื้อหาข้อสอบ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

เนื้อหาข้อสอบ	จำนวนข้อสอบที่สร้าง	จำนวนข้อสอบที่คัดเลือกไปใช้จริง
1. อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน	8	6
2. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	8	5
3. ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผลประกอบ	8	4
4. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	8	6
5. ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	8	6
6. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณกรรมที่อ่าน	5	3
รวม	45	30

3.1.3 นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสม ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

3.1.4 นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา จากการประเมินแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความของอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ให้ข้อเสนอแนะ คือ ความชัดเจน เข้าใจง่ายของภาษาที่ใช้ในข้อคำถาม ความสอดคล้องและความครอบคลุมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ปรับตามข้อเสนอแนะ

3.1.5 นำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาความเหมาะสมเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อสอบนั้นไม่ได้วัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

3.1.6 นำผลการประเมินที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบแต่ละข้อกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าเฉลี่ย 0.50–1.00 เป็นข้อสอบที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ จากการพิจารณาแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของข้อสอบแต่ละข้อและจุดประสงค์การเรียนรู้ตั้งแต่ 0.60-1.00

3.1.7 จัดพิมพ์ข้อสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยสำหรับเก็บข้อมูลต่อไป

3.1.8 นำข้อสอบไป Try Out กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนน้ำจ้อยหนองหอยคุรุราษฎร์รังสรรค์ จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นโรงเรียนในเขตบริการของตำบลเลิงใต้

3.1.9 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (B) โดยเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20-0.80 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20-1.00 พบว่ามีข้อสอบเข้าเกณฑ์และคัดเลือกไว้ใช้จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.28-0.62 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.36-0.74

3.1.10 พิมพ์แบบทดสอบเป็นฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บข้อมูล

3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้เรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R มีขั้นตอนการสร้างและหาคคุณภาพ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการไฟ้เรียนรู้ เพื่อเขียนนิยามพฤติกรรมไฟ้เรียนรู้

3.2.2 ศึกษาเทคนิควิธีการสร้างเครื่องมือการสร้างแบบประเมิน จากหนังสือ ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2553) หนังสือการวิจัย เบื้องต้น (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมไฟ้เรียนรู้

3.2.3 วิเคราะห์ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านไฟ้เรียนรู้ เพื่อกำหนด พฤติกรรมไฟ้เรียนรู้และจำนวนข้อคำถามเป็นรายด้านของแบบสังเกตพฤติกรรมไฟ้เรียนรู้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้เรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้อิง SQ4R ปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 วิเคราะห์พฤติกรรมไฟ้เรียนรู้ ตัวชี้วัด จำนวนข้อคำถามที่สร้าง และจำนวนที่ใช้จริง

พฤติกรรมบ่งชี้ คุณลักษณะ พฤติกรรมไฟ้เรียนรู้	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)
1. ตั้งใจเรียน	ตั้งใจ มีความมุ่งมั่น เอาใจใส่ จดจ่อในการเรียนสม่ำเสมอ	ตั้งใจ มีความมุ่งมั่นเอาใจใส่จดจ่อกับการเรียน ไม่สม่ำเสมอ	ไม่ค่อยเอาใจใส่กับการเรียน ชอบคุยหรือเล่นกับเพื่อนในขณะที่ครูสอน
2. ความเพียรพยายามในการเรียนรู้อ	มีความพยายามในการเรียนรู้อ ปฏิบัติกิจกรรมและการทำงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้สำเร็จได้ตามเป้าหมาย	มีความพยายามในการเรียนรู้อ ปฏิบัติกิจกรรมและการทำงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้สำเร็จน้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่มีความเพียรพยายามในการเรียนรู้อ ทำงานไม่สำเร็จ
3. สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อต่าง ๆ	มีความกระตือรือร้น สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อทุกกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ	สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อน้อยกว่าร้อยละ 80	เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อเมื่อถูกบังคับ

ตาราง 5 (ต่อ)

พฤติกรรมบ่งชี้ คุณลักษณะ พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)
4. การแสวงหา ความรู้	ค้นคว้าหาความรู้จาก แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ได้ เองและมีข้อมูลจาก การค้นคว้าเสมอ	ค้นคว้าหาความรู้จาก แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ได้ เองโดยไม่ต้องให้ครู แนะนำ	ไม่ค้นคว้าหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ นอกจากที่ครูเตรียมให้
5. บันทึกความรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้	บันทึกความรู้ สรุปองค์ ความรู้จากสิ่งที่เรียนรู้ ได้อย่างเป็นระบบ	บันทึกความรู้ สรุปองค์ ความรู้จากสิ่งที่เรียนรู้ ได้แต่ขาดการจัดระบบ ข้อมูล	บันทึกความรู้ได้ แต่ไม่ สามารถสรุปองค์ ความรู้ได้อย่างเป็น ระบบ
6. การสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	สะท้อนผล แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และนำความรู้ที่ ได้ไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่าง สม่ำเสมอ	สะท้อนผล แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และนำความรู้ที่ ได้ไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้น้อย กว่าร้อยละ 80	สะท้อนผลได้ แต่ไม่ สามารถแลกเปลี่ยน เรียนรู้และนำความรู้ไป ปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

3.2.4 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ชนิดเกณฑ์การประเมินรูบรีคส์ (Rubrics) จำนวน 1 ฉบับ
และการแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ร้อยละ 80-100 ระดับคุณภาพดีมาก

ร้อยละ 70-79 ระดับคุณภาพดี

ร้อยละ 60-69 ระดับคุณภาพผ่าน

3.2.5 นำแบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
เพื่อตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสม ความสอดคล้องกับพฤติกรรมด้านใฝ่เรียนรู้

3.2.6 ปรับปรุงแบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียน จากการประเมินแบบ
สังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้ให้ข้อเสนอแนะ คือ ความเหมาะสม
ของถ้อยคำ ภาษา ความชัดเจนในข้อความถาม ความครอบคลุมในเรื่องของตัวชี้วัดในการวัดพฤติกรรม

ใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนและเกณฑ์ในการวัดและประเมินพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ ผู้วิจัยได้ปรับตามข้อเสนอแนะ ได้ดัชนีความสอดคล้อง (IC) เท่ากับ 1.00

3.2.7 วิเคราะห์ข้อมูล หาดัชนีความสอดคล้องข้อคำถามของแบบวัดโดยใช้ IC แล้วเลือกข้อคำถามของแบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R นำแบบวัดพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาความเหมาะสมเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมด้านการเรียนรู้ในแต่ละด้าน ดังนี้

ให้ +1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้ตรงพฤติกรรม

ให้ 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นสามารถวัดได้ตรงพฤติกรรม

ให้ -1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นไม่สามารถวัดได้ตรงพฤติกรรม

3.2.8 นำผลการประเมินที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้โดยหาดัชนีความสอดคล้อง แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ย 0.50 ขึ้นไป เป็นแบบวัดที่อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ โดยมีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

3.2.9 จัดพิมพ์แบบวัดที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยสำหรับเก็บข้อมูลต่อไป

3.2.10 นำแบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ฉบับจริงไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขั้นตอนดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (P)

1.1 สำรวจปัญหาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1.2 กำหนด/ระบุปัญหา (ความสามารถและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความ) พร้อมทั้งแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อใช้ในแก้ปัญหา

1.3 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน การอ่านจับใจความสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R หลักสูตรสถานศึกษา แนวการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิควิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

2. ชั้นปฏิบัติการ (A)

2.1 ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งนี้ว่า เป็นการพัฒนาความสามารถและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความ ด้วยกิจกรรม การเรียนรู้แบบ SQ4R

2.2 ผู้วิจัยชี้แจงบทบาทของครู และบทบาทของนักเรียน วิธีการวัดและประเมินผล เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผนการเรียนรู้ เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ

2.3 สอนโดยใช้แผนการสอน จำนวน 12 แผน ใช้เวลาทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

2.4 การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ใช้เวลาในการดำเนินการ ทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

2.5 วัดผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความ แล้วสรุปผล

2.6 วัดพฤติกรรมใฝ่เรียนเรียนของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R จำนวน 8 ข้อ

3. ชั้นการสังเกต (O)

สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งปัญหาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ทุกครั้ง

4. ชั้นการสะท้อนผล (R)

นำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกและผลจากการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบทดสอบ และแบบวัดพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้สะท้อนผลที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างดำเนินการปฏิบัติการวิจัย และหลัง สิ้นสุดการปฏิบัติการวิจัย ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยใช้สถิติ เพื่อหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าร้อยละ (%) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้จากแบบบันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์

เพื่อประเมินสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนว่า มีปัญหา หรืออุปสรรค
อย่างไรควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร เพื่อนำไปพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 การหาคุณภาพของแบบทดสอบ

การหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความ คำนวณโดยใช้สูตรดัชนี
ความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) (ประสาธน์ เนิ่งเฉลิม, 2560)
จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 การหาความเที่ยงตรงของแบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ โดยใช้วิธีหาดัชนี
ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ที่ได้เรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R
มีสูตรดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2553)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IC แทน ดัชนีความสอดคล้องข้อคำถามพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.3 ค่าความยากง่าย (p) โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2551)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากของข้อสอบ
R แทน จำนวนผู้ตอบถูก
N แทน จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

1.4 ค่าอำนาจจำแนก (B) โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2551)

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนก
U แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
L แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
N₁ แทน จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์
N₂ แทน จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์

1.5 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้สูตรของ Lovett (สมนึก ภัททิยธนี, 2553)

$$r_{cc} = 1 - \frac{k \sum_i X_i - \sum_i X_i^2}{(k-1) \sum_i (X_i - C)^2}$$

เมื่อ r_{cc} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
K แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบทั้งหมด
X_i แทน คะแนนสอบของนักเรียนแต่ละคน
C แทน คะแนนจุดตัด

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ประสาท เนืองเฉลิม, 2560)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ของคะแนนโดยคำนวณจากสูตรต่อไปนี้

(ประสาท เนืองเฉลิม, 2560)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคนทั้งหมด

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยคำนวณจากสูตร ต่อไปนี้

(ประสาท เนืองเฉลิม, 2560)

$$S.D. = \frac{\sqrt{N \sum X^2 - (\sum X)^2}}{N(N-1)}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนทดสอบของนักเรียนแต่ละคน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทดสอบของนักเรียนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

- p แทน ร้อยละ
 \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย
S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยนี้ นำเสนอใน 2 ประเด็น คือ

1. ผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป
2. ผลการศึกษาพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ที่ได้เรียนรู้โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ที่ได้เรียนรู้โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R วงจรปฏิบัติที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ดังนี้

1.1 ชั้นวางแผน (Plan) ผู้วิจัยได้วางแผนพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ที่ได้เรียนรู้โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ดังนี้

ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R จำนวน 4 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 4 ชั่วโมง มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนประกอบด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ซึ่งมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) Survey (S) อ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง 2) Question (Q) การตั้งคำถาม เป็นการกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความอยากรู้อยากเห็น 3) Read (R) การอ่านข้อความ หวามในบทหรือตอนนั้น ๆ ซ้ำอย่างละเอียดและในขณะเดียวกัน ก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถาม ที่ได้ตั้งไว้ 4) Record (R) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่าน 5) Recite (R) ให้ผู้เรียน เขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเอง และ 6) Reflect (R) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิจารณ์ บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้อง หรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง

1.1 เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย

1.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R จำนวน 4 แผน ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่อง เศรษฐีเจ้าเล่ห์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่อง พี่ชายกับน้องสาว

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่อง หมาจิ้งจอกกับนกกระสา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่อง ม้ากับลา

1.1.2 แบบทดสอบทำยวงจรปฏิบัติการที่ 1 จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ และ ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย ชนิดเขียนตอบ 5 ข้อ รวมทั้ง 2 ตอน จำนวน 20 ข้อ โดยเนื้อหาของข้อสอบประกอบด้วย 1) อธิบาย ความหมายของคำและข้อความที่อ่าน 2) ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน 3) ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ 4) สรุปความรู้ และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน 5) ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรม เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และ 6) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณกรรมที่อ่าน

1.1.3 แบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ คุณลักษณะพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ 6 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) ตั้งใจเรียน 2) ความเพียรพยายามในการเรียนรู้

3) สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ 4) การแสวงหาความรู้ 5) บันทึกความรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้ 6) การสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.2 ชั้นปฏิบัติ (Act) ผู้วิจัยดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ตามแผนที่ 1-4 โดยดำเนินการดังตาราง

ตาราง 6 วันและเวลาที่ใช้ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	วัน/เดือน/ปี	เวลา
1	1	18 พฤศจิกายน 2562	08.30 – 09.30 น.
2	2	19 พฤศจิกายน 2562	08.30 – 09.30 น.
3	3	20 พฤศจิกายน 2562	08.30 – 09.30 น.
4	4	21 พฤศจิกายน 2562	08.30 – 09.30 น.

1.2.1 ชั้นสำรวจ Survey (S) ครูชี้แจงจุดประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งถามนักเรียนเกี่ยวกับนิทานที่นักเรียนชื่นชอบ จากนั้นแจกท่อนิทานเรื่องให้นักเรียนทุกคน และให้นักเรียนสำรวจเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยครูคอยชี้แนะวิธีการอ่านให้ฝึกอ่านแบบกวาดสายตารวดเร็ว

1.2.2 ชั้นตั้งคำถาม Question (Q) เมื่ออ่านจบ ครูให้นักเรียนบันทึกข้อความไว้ในสมุดคร่าว ๆ เกี่ยวกับตัวละครและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่อง จากนั้นครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนตอบ ดังนี้ ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง และนักเรียนชอบตัวละครตัวใดเพราะอะไร ตัวละครในนิทานเรื่องนี้ มีลักษณะนิสัยอย่างไร เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น ผลเป็นอย่างไร สรุปว่าได้ข้อคิดอะไรจากนิทานเรื่องนี้ นักเรียนจะนำข้อคิดนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

1.2.3 ชั้นอ่าน Read (R) นักเรียนอ่านนิทานที่กำหนดให้โดยละเอียดอีกครั้ง เพื่อหาคำตอบ ที่นักเรียนได้ตั้งคำถามเอาไว้ในสมุดบันทึก

1.2.4 ชั้นจดบันทึก Record (R) นักเรียนบันทึกข้อมูลสาระและใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านในแต่ละย่อหน้าลงในสมุดอย่างคร่าว

1.2.5 ชั้นสรุปใจความ Recite (R) ครูแจกใบกิจกรรม อ่านจับใจความจากนิทานให้กับนักเรียนโดยให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของนิทานที่อ่านที่ได้บันทึกไว้ลงในใบกิจกรรม

1.2.6 ขั้นทบทวน Reflect (R) นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อนิทานที่อ่าน
 ดังนี้ นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากนิทาน นิทานที่อ่านมีคุณค่าต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือไม่
 อย่างไร ครูเขียนข้อคิดเห็นที่นักเรียนเสนอเหล่านั้นไว้บนกระดาน เป็นการสะท้อน
 ความคิดเห็นจากนิทานที่ได้อ่าน พร้อมทั้งสรุปกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความจากนิทาน
 ให้ครอบคลุมทุกประเด็นว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และผลเป็นอย่างไร

1.3 ขั้นสังเกต (Observe) ผู้วิจัยนำเสนอผลการใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลตามลำดับ
 ขั้นตอน ดังนี้

1.3.1 ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยการจัดกิจกรรม
 การเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่อง การอ่านจับใจความจากนิทาน ตามแผนที่ 1-4 ซึ่งแต่ละแผนการจัด
 กิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินการ ดังนี้

1.3.1.1 ขั้นสำรวจ Survey (S) ครูชี้แจงจุดประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 พร้อมทั้งถามนักเรียนเกี่ยวกับนิทานที่นักเรียนชื่นชอบ จากนั้นแจกบทอ่านนิทานให้นักเรียนทุกคน
 และให้นักเรียนสำรวจเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยครูคอย
 ชี้แนะวิธีการอ่านให้ฝึกอ่านแบบกวาดสายตารวดเร็ว ซึ่งพบว่านักเรียนจำนวน 4 คน
 คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีความสนใจ ตั้งใจ ตื่นเต้นกับการอ่านนิทานที่ได้รับ และสามารถแสดง
 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ครูถามได้ และยังมีนักเรียนจำนวน 2 คน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 33.33
 ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ครูถาม ไม่สนใจ ตั้งใจในการอ่าน นั่งขีดเขียนบทอ่านนิทานที่ครูแจก
 และจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนระหว่างปฏิบัติกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านความ
 รับผิดชอบต่อการเรียน คือ เอาใจใส่ต่อการเรียน ตั้งใจมุ่งมั่น และทำงานเสร็จตรงเวลาที่กำหนด

1.3.1.2 ขั้นตั้งคำถาม Question (Q) เมื่ออ่านจบ ครูให้นักเรียนบันทึกข้อความ
 ไว้ในสมุดคร่าว ๆ เกี่ยวกับตัวละครและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่อง จากนั้นครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียน
 ตอบ ดังนี้ ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง และนักเรียนชอบตัวละครตัวใดเพราะอะไร ตัวละครในนิทาน
 เรื่องนี้มีลักษณะนิสัยอย่างไร เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น ผลเป็นอย่างไร สรุปว่าได้ข้อคิดอะไรจากนิทาน
 เรื่องนี้ นักเรียนจะนำข้อคิดนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร ซึ่งพบว่านักเรียนจำนวน 5 คน
 คิดเป็นร้อยละ 83.33 สามารถบันทึกคำถามที่ได้อ่านจากบทอ่านนิทานได้อย่างตรงประเด็นกับ
 เนื้อเรื่อง และสามารถตอบคำถามในสิ่งที่ครูถามจากนิทานได้ถูกต้อง และยังมีนักเรียนจำนวน 1 คน
 คิดเป็นจำนวนร้อยละ 16.67 ไม่สามารถตั้งคำถามที่ตนเองอยากรู้เกี่ยวกับนิทานที่อ่านได้ และไม่สามารถ
 ตอบคำถามของครูจากนิทานได้ตรงประเด็น และจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนระหว่างปฏิบัติ
 กิจกรรม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านความร่วมมือในการทำกิจกรรม คือ มีความกระตือรือร้น
 สนใจและทำกิจกรรมอย่างเต็มใจและสนุกสนาน

1.3.1.3 ขั้นอ่าน Read (R) นักเรียนอ่านนิทานที่กำหนดให้โดยละเอียดอีกครั้ง เพื่อหาคำตอบ ที่นักเรียนได้ตั้งคำถามเอาไว้ในสมุดบันทึก ซึ่งพบว่านักเรียนจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีความสนใจ ตั้งใจ ตื่นเต้นกับการอ่านนิทานที่ได้รับ และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ครูดถามได้ และยังมีนักเรียนจำนวน 2 คน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 33.33 ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ครูดถาม ไม่สนใจ ตั้งใจในการอ่าน นั่งขีดเขียนบทอ่านนิทานที่ครูดแจก และจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนระหว่างปฏิบัติกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้าน ความความรับผิดชอบต่อการเรียน คือ เอาใจใส่ต่อการเรียน ตั้งใจมุ่งมั่น และทำงานเสร็จตรงเวลาที่ กำหนด

1.3.1.4 ขั้นจดบันทึก Record (R) นักเรียนบันทึกข้อมูลสาระและใจความสำคัญ จากเรื่องที่อ่านในแต่ละย่อหน้าลงในสมุดอย่างคร่าว ซึ่งพบว่านักเรียนจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีความสนใจ ตั้งใจ ตื่นเต้นกับการอ่านนิทานที่ได้รับอีกครั้ง โดยไม่แสดงอาการเบื่อหรือเหนื่อย พร้อมทั้งใช้ดินสอขีดเส้นใต้ข้อความที่ตนคิดว่าเป็นใจความสำคัญของเรื่อง และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ครูดถามได้ และยังมีนักเรียนจำนวน 3 คน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 50.00 ไม่ค่อยตั้งใจ และสนใจในการอ่านอีกครั้ง นั่งเล่น เหม่อลอย ขีดเขียนเล่นบนบทอ่านจากแจกไป สามารถแสดงความคิดเห็นได้แต่ไม่สามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ และจากการสังเกต พฤติกรรมการเรียนระหว่างปฏิบัติกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านแสวงหาความรู้ คือ ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองในสิ่งที่สงสัยหรือตั้งคำถามไว้ พร้อมทั้งใช้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในการค้นหา คำตอบด้วย เช่น อินเทอร์เน็ตจากคอมพิวเตอร์ในห้องเรียน เป็นต้น

1.3.1.5 ขั้นสรุปใจความ Recite (R) ครูแจกใบกิจกรรม อ่านจับใจความจาก นิทานให้กับนักเรียนโดยให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของนิทานที่อ่านที่ได้บันทึกไว้ลงในใบกิจกรรม ซึ่งพบว่านักเรียนจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 สามารถสรุปใจความสำคัญจากนิทานที่อ่านได้ ตรงประเด็นและถูกต้อง และยังมีนักเรียนจำนวน 3 คน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 50.00 ไม่สามารถตอบ คำถามและสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้อย่างตรงประเด็น และจากการสังเกตพฤติกรรมการ เรียนระหว่างปฏิบัติกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านความความรับผิดชอบต่อการเรียน คือ เอาใจใส่ต่อการเรียน ตั้งใจมุ่งมั่น และทำงานเสร็จตรงเวลาที่กำหนด

1.3.1.6 ขั้นทบทวน Reflect (R) นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อนิทาน ที่อ่าน ดังนี้ นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากนิทาน นิทานที่อ่านมีคุณค่าต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือไม่ อย่างไร ครูเขียนข้อคิดเห็นที่นักเรียนเสนอเหล่านั้นไว้บนกระดานเป็นการสะท้อนความคิดเห็น จากนิทานที่ได้อ่าน พร้อมทั้งสรุปกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความจากนิทาน ให้ครอบคลุม ทุกประเด็นว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และผลเป็นอย่างไร ซึ่งพบว่านักเรียนจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 สามารถสะท้อนความคิดเห็นของตนเองและสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากการ

อ่านนิทานได้ และยังมีนักเรียนจำนวน 2 คน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 33.33 ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่อ่านได้ อีกทั้งไม่สามารถบอกข้อคิดจากเรื่องได้ตรงประเด็นกับเรื่องที่อ่าน และจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนระหว่างปฏิบัติการพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านการสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน คือ สะท้อนผล จับประเด็นของใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน และแสดงความคิดเห็นจากนิทานที่ได้อ่าน

1.3.2 ผลการทดสอบท้ายวงจรมูลนิธิปฏิบัติการณ์ที่ 1 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ตามแผนที่ 1-4 ปรากฏดังตาราง 7 ตาราง 7 ผลการทดสอบท้ายวงจร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ในวงจรมูลนิธิปฏิบัติการณ์ที่ 1

นักเรียนคนที่	ผลการทดสอบ	
	คะแนนที่ได้ (เต็ม 20 คะแนน)	ร้อยละ
1	11	55.00
2	15	75.00
3	15	75.00
4	9	45.00
5	17	85.00
6	12	60.00
\bar{X}	13.17	65.83
S.D.	2.99	

จากตาราง 7 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ในวงจรมูลนิธิปฏิบัติที่ 1 มีผลคะแนนเฉลี่ยการทดสอบท้ายวงจร คิดเป็นร้อยละ 65.83 เมื่อพิจารณา นักเรียนเป็นรายบุคคลยังมีนักเรียนที่มีผลการทดสอบไม่ผ่านตามเกณฑ์การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ร้อยละ 75 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

1.3.3 ผลการสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-4 ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 ผลการสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ในวงจรปฏิบัติการที่ 1

นักเรียนคนที่	พฤติกรรมบ่งชี้ใฝ่เรียนรู้						คะแนนเต็ม 18	ร้อยละ
	1. ตั้งใจเรียน	2. ความเพียรพยายามในการเรียนรู้	3. สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้	4. การแสวงหาความรู้	5. บันทึกความรู้เป็นองค์ความรู้	6. การสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน		
1	1	1	2	1	1	2	8	44.44
2	2	2	2	2	2	2	12	66.67
3	3	2	3	2	2	2	14	77.78
4	1	1	2	1	1	1	7	38.89
5	3	3	3	2	2	2	15	83.33
6	2	1	2	1	1	2	9	50
\bar{X}	2	1.67	2.33	1.5	1.5	1.83	10.83	60.17
S.D.	0.89	0.82	0.52	0.55	0.55	0.41	3.31	

จากตาราง 8 นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 มีผลคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 60.17 โดยรวมพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน จากวงจรปฏิบัติการที่ 1 อยู่ในระดับคุณภาพ ผ่าน

1.4 ขั้นการสะท้อนการปฏิบัติ (Reflect) การสะท้อนผลการดำเนินการตามวงจรปฏิบัติการที่ 1

ผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 ได้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R จำนวน 4 แผน แผนละ 4 ชั่วโมง รวม 4 ชั่วโมง ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละแผนประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นสำรวจ Survey (S) 2) ขั้นตั้งคำถาม Question (Q) 3) ขั้นการอ่าน Read (R) 4) ขั้นจดบันทึก Record (R) 5) ขั้นสรุปใจความ Recite (R) และ 6) ขั้นทบทวน Reflect (R) ได้ผลการดำเนินการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 หลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 พบว่า 1)นักเรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ

แสดงความคิดเห็นจากนิทาน 2) นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน อีกทั้งสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านนิทานได้ แต่ในช่วงแรกของการทำกิจกรรมระหว่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-2 นักเรียนยังไม่ค่อยสนใจเมื่อได้รับใบกิจกรรมแล้ว นักเรียนนั่งขีดเขียนบนใบกิจกรรมเล่น แนวทางการแก้ไข คือ 1) ครูกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนตอบคำถามพร้อมกับให้คะแนนกับคนที่ตอบคำถาม โดยสะสมสติ๊กเกอร์เพื่อติดบนใบกิจกรรม 2) ครูช่วยกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นให้มีส่วนร่วมในการคิด โดยเสริมแรงทางบวก

นักเรียนคนที่ 2 หลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 พบว่า 1) นักเรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแสดงความคิดเห็นจากนิทาน 2) นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน อีกทั้งสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านนิทานได้ 3) นักเรียนมีความเพียรพยายามในการทำกิจกรรมให้สำเร็จเมื่อได้รับใบกิจกรรมนักเรียนตั้งใจอ่านและนำดินสอมาขีดเน้นส่วนที่บอกถึงว่าใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร ทุกกิจกรรมจากนั้นก็นำสิ่งที่ได้ขีดเน้นย้ำไว้มาตอบลงในใบกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง

นักเรียนคนที่ 3 หลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 พบว่า 1) นักเรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแสดงความคิดเห็นจากนิทาน 2) นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน อีกทั้งสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านนิทานได้ 3) นักเรียนมีความเพียรพยายามในการทำกิจกรรมให้สำเร็จ

นักเรียนคนที่ 4 หลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 พบว่า 1) นักเรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 2) นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน แต่ยังไม่สามารถบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านนิทานได้ และในช่วงแรกของการทำกิจกรรมระหว่างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-2 นักเรียนยังไม่ค่อยสนใจเมื่อได้รับใบกิจกรรมแล้ว นักเรียนนั่งขีดเขียนบนใบกิจกรรมเล่น 3) นักเรียนไม่สามารถลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้ ไม่สามารถบอกเหตุผลประกอบเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ 4) เมื่อได้รับใบกิจกรรมนักเรียนมักจะเหม่อลอย ขีดเขียนใบกิจกรรมเล่น ไม่สามารถทำใบกิจกรรมได้และทำให้ทำกิจกรรมไม่เสร็จทันเวลาที่กำหนด แนวทางการแก้ไข คือ 1) ครูกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนตอบคำถามพร้อมกับให้คะแนนกับคนที่ตอบคำถาม โดยสะสมสติ๊กเกอร์เพื่อติดบนใบกิจกรรม 2) ครูช่วยกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นให้มีส่วนร่วมในการคิด โดยเสริมแรงทางบวก 3) ครูให้นักเรียนมานั่งใกล้ ๆ เมื่อสังเกตเห็นว่านักเรียนไม่ทำใบกิจกรรมและเหม่อลอย ครูจะกระตุ้นและคอยชี้แนะแนวทางในการทำงาน

นักเรียนคนที่ 5 หลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 1

พบว่า 1) นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแสดงความคิดเห็นจากนิทานที่อ่านได้ตรงประเด็น 2) นักเรียนสามารถอธิบาย หลักการอ่านจับใจความได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน อีกทั้งสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านนิทานได้ 3) เมื่อนักเรียนได้รับใบกิจกรรมนักเรียนนำดินสอมาขีดเส้นใต้ข้อความที่เป็นส่วนสำคัญของแต่ละย่อหน้าไว้ จากนั้นนำมาตอบคำถามในใบกิจกรรม และสามารถทำงานได้เสร็จทันเวลา อีกทั้งนักเรียนกล้าแสดงออก สามารถสะท้อนผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ๆ ได้

นักเรียนคนที่ 6 หลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 พบว่า

1) นักเรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 2) นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน แต่ยังสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านนิทานได้ และในช่วงแรกของการทำกิจกรรมระหว่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1-2 นักเรียนยังไม่ค่อยสนใจเมื่อได้รับใบกิจกรรมแล้ว นักเรียนนั่งขีดเขียนบนใบกิจกรรมเล่น 3) นักเรียนไม่สามารถลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้ ไม่สามารถบอกเหตุผลประกอบเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ 5) นักเรียนไม่สามารถทำใบกิจกรรมได้และทำให้ทำกิจกรรมไม่เสร็จทันเวลาที่กำหนด แนวทางในการแก้ไขคือ 1) ครูกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนตอบคำถามพร้อมกับให้คะแนนกับคนที่ตอบคำถาม โดยสะสมสติ๊กเกอร์เพื่อติดบนใบกิจกรรม 2) ครูช่วยกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นให้มีส่วนร่วมในการคิด โดยเสริมแรงทางบวก 3) ครูกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนได้ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นของตนเอง

จากวงจรปฏิบัติการที่ 1 ที่ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ผู้วิจัยได้

ดำเนินการจัดกิจกรรมตามวงจรปฏิบัติการที่ 1 พบว่า 1) นักเรียนมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ สนใจ และมีความสนุกสนานเพลิดเพลินในการทำกิจกรรมและได้อ่านนิทาน 2) นักเรียนสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามได้เป็นอย่างดี 3) นักเรียนกล้าแสดงออก รับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน 4) นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเองและทำให้มีความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น 5) นักเรียนแสดงออกทางพฤติกรรมที่เหมาะสม และควบคุมอารมณ์ของตนจากสถานการณ์ต่าง ๆ ได้จากความเห็นต่าง ๆ ของเพื่อน ๆ ส่งผลให้นักเรียนมีคะแนนการทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.17 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 65.83 และนักเรียนมีคะแนนพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.83 จากคะแนน 18 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 60.17 พบว่า คะแนนการทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 1 ยังมีนักเรียน 3 คน ไม่มีคะแนน ไม่ผ่านร้อยละ 75 ขึ้นไป ซึ่งผู้วิจัยได้พบปัญหาอุปสรรคพร้อมทั้งแนวทางแก้ไข ปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขในวงจรปฏิบัติการที่ 1

ปัญหาและอุปสรรค	แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ
1) นักเรียนยังไม่สามารถอธิบายความหมายและขั้นตอนของการอ่านจับใจความได้	ผู้วิจัยอธิบายความหมายของการอ่านจับใจความ อีกทั้งแนะนำให้นักเรียนสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น
2) นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามจากนิทานที่อ่านได้อย่างตรงประเด็นของคำถาม	ผู้วิจัยแนะนำให้นักเรียนสังเกตเนื้อเรื่องของนิทานที่ละเอียดอ่อน ให้นักเรียนบอกหัวใจความสำคัญของย่อหน้านั้นมีอะไรบ้างพร้อมทั้งบันทึกลงในสมุดวิชาภาษาไทย
3) นักเรียนไม่สามารถแสดงความคิดเห็นและบอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้	ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบทีละคนพร้อมกับให้คำชมเชย พร้อมทั้งสติ๊กเกอร์สะสมคะแนนเมื่อมีนักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นของตนเอง
4) นักเรียนขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่กล้าซักถามครู และไม่กล้าที่จะอธิบายหรือแสดงความคิดเห็นของตนเอง	ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบทีละคนพร้อมกับให้คำชมเชย พร้อมทั้งสติ๊กเกอร์สะสมคะแนนเมื่อมีนักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นของตนเอง
5) การจัดกิจกรรมในช่วงแรกนักเรียนทำกิจกรรมไม่ทันเวลา	ผู้วิจัยปรับเนื้อเรื่องของนิทานที่นำมาให้นักเรียนอ่านให้สั้นและกระชับขึ้น เพราะเนื่องจากเนื้อหานิทานที่ยาวเกินไปทำให้นักเรียนใช้เวลาอ่านนานเกินกว่าเวลาที่กำหนด จึงทำให้งิจกรรมอื่น ๆ ล่าช้าไม่ทันเวลา

จากปัญหาและอุปสรรคดังตารางข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการพัฒนาในวงจรปฏิบัติการที่ 2 โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความในเรื่องของบทเพลง ซึ่งเป็นการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนจับใจความจากบทเพลง นักเรียนจะได้สนุกสนานและเพลิดเพลินไปกับบทเพลง เกิดสุนทริยภาพในการทำกิจกรรม ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น มุ่งมั่นตั้งใจมากขึ้น ส่งเสริมพัฒนาการด้านการอ่านจับใจความ และพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้น

2. ผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และพฤติกรรมไม่เรียนรู้ของนักเรียน ที่ได้เรียนรู้โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R วงจรปฏิบัติการที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ดังนี้

2.1 ชั้นวางแผน (Plan) ผู้วิจัยได้วางแผนพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และพฤติกรรมไม่เรียนรู้ของนักเรียน ที่ได้เรียนรู้โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ดังนี้

2.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลผลการทดสอบท้ายวงจรที่ 1 ของนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป ปรากฏผลตามวงจรปฏิบัติการที่ 1 ดังนี้

2.1.1.1 นักเรียนยังไม่สามารถอธิบายความหมายและขั้นตอนของการอ่านจับใจความได้

2.1.1.2 นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามจากนิทานที่อ่านได้อย่างตรงประเด็นของคำถาม

2.1.1.3 นักเรียนไม่สามารถแสดงความคิดเห็นและบอกข้อความจากเรื่องที่อ่านได้

2.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมไม่เรียนรู้ของนักเรียนที่ปรากฏผลตามวงจรปฏิบัติการที่ 1 ดังนี้

2.1.2.1 นักเรียนขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่กล้าซักถามครู

2.1.2.2 นักเรียนไม่กล้าที่จะอธิบายหรือแสดงความคิดเห็นของตนเอง

ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R จำนวน 4 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 4 ชั่วโมง มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนประกอบด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ซึ่งมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) Survey (S) อ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง 2) Question (Q) การตั้งคำถาม เป็นการกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความอยากรู้อยากเห็น 3) Read (R) การอ่านข้อความหวมในบทหรือตอนนั้น ๆ ซ้ำอย่างละเอียดและในขณะเดียวกัน ก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ 4) Record (R) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่าน 5) Recite (R) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเอง และ 6) Reflect (R) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิพากษ์ บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R จำนวน 4 แผน ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การอ่านจับใจความจากเพลงที่ไม่มีมีครู

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การอ่านจับใจความจากเพลงดอกหญ้า
ในป่าปูน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การอ่านจับใจความจากเพลงบินหลาแดง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การอ่านจับใจความจากเพลงอ้อเจ้าอ้อย

2.1.1.2 แบบทดสอบทำยวงจรปฏิบัติการที่ 1 จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น 2 ตอน
ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ และ ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย ชนิด
เขียนตอบ 5 ข้อ รวมทั้ง 2 ตอน จำนวน 20 ข้อ โดยเนื้อหาของข้อสอบประกอบด้วย 1) อธิบาย
ความหมายของคำและข้อความที่อ่าน 2) ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
3) ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ 4) สรุปความรู้
และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน 5) ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรม
เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และ 6) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณกรรมที่อ่าน

2.1.1.3 แบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้
คุณลักษณะพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ 6 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) ตั้งใจเรียน 2) ความเพียรพยายามในการเรียนรู้
3) สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ 4) การแสวงหาความรู้ 5) บันทึกความรู้ สรุปเป็น
องค์ความรู้ 6) การสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.2 ชั้นปฏิบัติ (Act) ผู้วิจัยดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับ
ใจความด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ตามแผนที่ 5-8 โดยดำเนินการ ปรากฏดังตาราง 10
ตาราง 10 วันและเวลาที่ใช้ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วย
กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	วัน/เดือน/ปี	เวลา
5	5	25 พฤศจิกายน 2562	08.30 – 09.30 น.
6	6	26 พฤศจิกายน 2562	08.30 – 09.30 น.
7	7	27 พฤศจิกายน 2562	08.30 – 09.30 น.
8	8	28 พฤศจิกายน 2562	08.30 – 09.30 น.

2.2.1 ขั้นสำรวจ Survey (S) ครูชี้แจงจุดประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
พร้อมทั้งถามนักเรียนเกี่ยวกับเพลงต่าง ๆ ที่นักเรียนชื่นชอบ เช่น แนวเพลง เป็นต้น จากนั้นแจก

บทเพลงให้นักเรียนทุกคน และให้นักเรียนสำรวจเนื้อหาลักษณะคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหาใจความสำคัญของเพลงที่อ่าน

2.2.2 ขั้นตั้งคำถาม Question (Q) เมื่ออ่านจบ ครูให้นักเรียนบันทึกข้อความไว้ในสมุดคร่าว ๆ เกี่ยวกับบุคคลและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเพลง จากนั้นครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนตอบ ดังนี้ ในบทเพลงกล่าวถึงบุคคลหรือตัวละครใด เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในบทเพลง เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น ผลเป็นอย่างไร สรุปว่าได้ข้อคิดอะไรจากเพลงนี้ นักเรียนจะนำข้อคิดนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

2.2.3 ขั้นอ่าน Read (R) นักเรียนอ่านเพลงที่กำหนดให้โดยละเอียดอีกครั้งเพื่อหาคำตอบ ที่นักเรียนได้ตั้งคำถามเอาไว้ในสมุดบันทึก

2.2.4 ขั้นจดบันทึก Record (R) นักเรียนบันทึกข้อมูลสาระและใจความสำคัญจากเพลงที่อ่านในแต่ละย่อหน้าลงในสมุดอย่างคร่าว

2.2.5 ขั้นสรุปใจความ Recite (R) ครูแจกใบกิจกรรม อ่านจับใจความจากเพลง ให้นักเรียนโดยให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเพลงที่อ่านที่ได้บันทึกไว้ในใบกิจกรรม

2.2.6 ขั้นทบทวน Reflect (R) นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อเพลงที่อ่าน ดังนี้ นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเพลง เพลงที่นักเรียนได้อ่านมีคุณค่าต่อการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันหรือไม่ อย่างไร ครูเขียนข้อคิดเห็นที่นักเรียนเสนอเหล่านั้นไว้บนกระดาน เป็นการสะท้อนความคิดเห็นจากเพลงที่ได้อ่าน พร้อมทั้งสรุปกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความจากเพลง ให้ครอบคลุมทุกประเด็นว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และผลเป็นอย่างไร

2.3 ขั้นสังเกต (Observe) ผู้วิจัยนำเสนอผลการใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.3.1 ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องการอ่านจับใจความจากเพลง ตามแผนที่ 5-8 ซึ่งแต่ละแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินการ ดังนี้

2.3.1.1 ขั้นสำรวจ Survey (S) ครูแจกบทเพลงให้นักเรียนทุกคน และให้นักเรียนสำรวจเนื้อเพลงอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหาใจความสำคัญของเพลงที่อ่าน โดยครูคอยชี้แนะวิธีการอ่านให้ฝึกอ่านแบบกวาดสายตาอย่างรวดเร็ว ซึ่งพบว่ายังมีนักเรียนจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 มีความสนใจ ตั้งใจ ตื่นเต้นกับการอ่านเพลงที่ได้รับ และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ครูถามได้ และยังมีนักเรียนจำนวน 1 คน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 16.67 ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ครูถาม ไม่ตั้งใจในการอ่านเพลงที่ได้รับ นิ่งเหม่อลอย ครูจึงได้เปิดเพลงคลอไปด้วยเพื่อให้นักเรียนสนใจ และเร้าอารมณ์ในการอ่านเพลงมากขึ้น และจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนระหว่างปฏิบัติกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบต่อการเรียน คือ เอาใจใส่ต่อการเรียน ตั้งใจมุ่งมั่น

2.3.1.2 ขั้นตั้งคำถาม Question (Q) เมื่ออ่านจบ ครูให้นักเรียนบันทึกข้อความไว้ในสมุดคร่าวๆ เกี่ยวกับตัวละครและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเพลง จากนั้นครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนตอบ ดังนี้ ตัวละครในเพลงมีใครบ้าง เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น ผลเป็นอย่างไร สรุปว่าได้ข้อคิดอะไรจากเพลงนี้ นักเรียนจะนำข้อคิดนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร ซึ่งพบว่านักเรียนจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 สามารถบันทึกคำถามที่ได้อ่านจากบทเพลงได้อย่างตรงประเด็นกับเนื้อเพลง และสามารถตอบคำถามในสิ่งที่ครูถามจากเพลงได้ถูกต้อง และยังมีนักเรียนจำนวน 1 คน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 16.67 ไม่สามารถตั้งคำถามที่ตนอยากรู้เกี่ยวกับเพลงได้ และไม่สามารถตอบคำถามของครูจากเพลงได้ตรงประเด็น และจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนระหว่างปฏิบัติกิจกรรม พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมด้านความร่วมมือในการทำกิจกรรม คือ มีความกระตือรือร้น สนใจให้ความร่วมมือและทำกิจกรรมอย่างเต็มใจและสนุกสนาน

2.3.1.3 ขั้นอ่าน Read (R) นักเรียนอ่านบทเพลงที่กำหนดให้โดยละเอียดอีกครั้งเพื่อหาคำตอบ ที่นักเรียนได้ตั้งคำถามเอาไว้ในสมุดบันทึก ซึ่งพบว่านักเรียนจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 มีความสนใจ ตั้งใจ ตื่นเต้นกับบทเพลงที่ได้รับ และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ครูถามได้ และยังมีนักเรียนจำนวน 1 คน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 16.67 ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่ครูถาม ไม่สนใจ ตั้งใจในการอ่าน นั่งเหม่อลอย และจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนระหว่างปฏิบัติกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ คือ เอาใจใส่ต่อการเรียน ตั้งใจมุ่งมั่น และทำงานเสร็จตรงเวลาที่กำหนด

2.3.1.4 ขั้นจดบันทึก Record (R) นักเรียนบันทึกข้อมูลสาระและใจความสำคัญจากเพลงที่อ่านในแต่ละย่อหน้าลงในสมุดอย่างคร่าวๆ ซึ่งพบว่านักเรียนจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีความสนใจ ตั้งใจ ตื่นเต้นกับการอ่านเพลงที่ได้รับอีกครั้ง โดยไม่แสดงอาการเบื่อหรือเหนื่อย พร้อมทั้งใช้ดินสอขีดเส้นใต้ข้อความที่ตนคิดว่าเป็นใจความสำคัญของเพลง และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ครูถามได้ และยังมีนักเรียนจำนวน 2 คน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 33.33 ไม่ค่อยตั้งใจ และสนใจในการอ่านอีกครั้ง นั่งเล่น เหม่อลอย ขีดเขียนเล่นบนบทเพลงจากแจกไป สามารถแสดงความคิดเห็นได้แต่ไม่สามารถจับประเด็นสำคัญของเพลงได้ และจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนระหว่างปฏิบัติกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านแสวงหาความรู้ คือ ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองในสิ่งที่สงสัยหรือตั้งคำถามไว้ พร้อมทั้งใช้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในการค้นหาคำตอบด้วย เช่น อินเทอร์เน็ตจากคอมพิวเตอร์ในห้องเรียน เป็นต้น

2.3.1.5 ขั้นสรุปใจความ Recite (R) ครูแจกใบกิจกรรม อ่านจับใจความจากเพลงให้นักเรียนโดยให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเพลงที่อ่านที่ได้บันทึกไว้ลงในใบกิจกรรม ซึ่งพบว่านักเรียนจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 สามารถสรุปใจความสำคัญจากเพลงที่อ่านได้ตรงประเด็นและถูกต้อง และยังมีนักเรียนจำนวน 2 คน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 33.33 ไม่สามารถ

ตอบคำถามและสรุปใจความสำคัญจากเพลงที่อ่านได้อย่างตรงประเด็น และจากการสังเกตพฤติกรรม การเรียนระหว่างปฏิบัติกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านความความรับผิดชอบต่อการเรียน คือ เอาใจใส่ต่อการเรียน ตั้งใจมุ่งมั่น และทำงานเสร็จตรงเวลาที่กำหนด

2.3.1.6 ชั้นบททวน Reflect (R) นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อเพลงที่อ่าน ดังนี้ นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเพลง เพลงที่อ่านมีคุณค่าต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือไม่ อย่างไร , ครูเขียนข้อคิดเห็นที่นักเรียนเสนอเหล่านั้นไว้บนกระดาน เป็นการสะท้อนความคิดเห็นจากเพลงที่ได้อ่าน พร้อมทั้งสรุปกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความจากเพลง ให้ครอบคลุมทุกประเด็นว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และผลเป็นอย่างไร ซึ่งพบว่านักเรียนจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 สามารถสะท้อนความคิดเห็นของตนเองและสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านเพลงได้ และยังมีนักเรียนจำนวน 1 คน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 16.67 ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่อ่านได้อีกทั้งไม่สามารถบอกข้อคิดจากเพลงได้ตรงประเด็นกับเพลงที่อ่าน และจากการสังเกตพฤติกรรมเรียนระหว่างปฏิบัติกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านการสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน คือ สะท้อนผล จับประเด็นของใจความสำคัญจากเพลงที่อ่าน และแสดงความคิดเห็นจากเพลงที่ได้อ่าน

2.3.2 ผลการทดสอบท้ายวงจรถูกปฏิบัติครั้งที่ 2 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ตามแผนที่ 5-8 ปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 ผลการทดสอบท้ายวงจรถูกปฏิบัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ในวงจรถูกปฏิบัติครั้งที่ 2

นักเรียนคนที่	ผลการทดสอบ	
	คะแนนที่ได้ (เต็ม 20 คะแนน)	ร้อยละ
1	15	75.00
2	16	80.00
3	17	85.00
4	11	55.00
5	17	85.00
6	14	70.00
\bar{X}	15	75.00
S.D.	2.28	

จากตาราง 11 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ในวงจรปฏิบัติที่ 2 มีผลคะแนนเฉลี่ยการทดสอบท้ายวงจร คิดเป็นร้อยละ 75.00 เมื่อพิจารณา นักเรียนเป็นรายบุคคลยังมีนักเรียนที่มีผลการทดสอบไม่ผ่านตามเกณฑ์การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ร้อยละ 75 ขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

2.3.3 ผลการสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5-8 ปรากฏดังตาราง 12

ตาราง 12 ผลการสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ในวงจรปฏิบัติการที่ 2

นักเรียน คนที่	พฤติกรรมบ่งชี้ใฝ่เรียนรู้						คะแนน เต็ม 18	ร้อยละ
	1. ตั้งใจ เรียน	2. ความ เพียร พยายาม ในการ เรียนรู้	3. สนใจ เข้าร่วม กิจกรรม การ เรียนรู้	4. การ แสวงหา ความรู้	5. บันทึก ความรู้ สรุปเป็น องค์ความรู้	6. การสะท้อน ผล แลกเปลี่ยน เรียนรู้และ นำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน		
1	2	2	2	2	2	2	12	66.67
2	3	2	3	2	2	2	14	77.78
3	3	3	3	2	3	2	16	88.89
4	1	2	2	2	2	2	11	61.11
5	3	3	2	2	3	3	16	88.89
6	2	2	2	2	2	2	12	66.67
\bar{X}	2.33	2.33	2.33	2	2.33	2.17	13.50	75.00
S.D.	0.82	0.52	0.52	0	0.52	0.41	2.18	

จากตาราง 12 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 มีผลคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 75.00 โดยรวมพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน จากวงจรปฏิบัติการที่ 2 อยู่ในระดับคุณภาพ ดี

4. ขั้นการสะท้อนการปฏิบัติ (reflect) ตามวงจรปฏิบัติการที่ 2

ผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรมไม่เรียนรู้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 ได้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R จำนวน 4 แผน แผนละ 4 ชั่วโมง รวม 4 ชั่วโมง ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละแผนประกอบด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นสำรวจ Survey (S) 2) ขั้นตั้งคำถาม Question (Q) 3) ขั้นการอ่าน Read (R) 4) ขั้นจดบันทึก Record (R) 5) ขั้นสรุปใจความ Recite (R) และ 6) ขั้นทบทวน Reflect (R) ได้ผลการดำเนินการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 หลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 พบว่า

1) นักเรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแสดงความคิดเห็นจากเพลง แต่ในบางช่วงของการทำกิจกรรมนักเรียนจะชวนเพื่อนคุยทำให้ในบางกิจกรรมทำงานไม่เสร็จทันภายในเวลาที่กำหนด แนวทางแก้ไข ครูเปิดเพลงคลอตามขณะอ่านบทเพลงและทำกิจกรรมทำให้นักเรียนเกิดอารมณ์สุนทรีย์และตั้งใจ ใส่ใจในการทำกิจกรรมมากขึ้น
2) นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน อีกทั้งสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากเพลงที่ได้รับ 3) นักเรียนสามารถบันทึกและสามารถสะท้อนความคิดเห็น แลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้จากบทเพลงกับเพื่อน ๆ ได้

นักเรียนคนที่ 2 หลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 พบว่า

1)นักเรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแสดงความคิดเห็นจากนิทาน 2) นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน อีกทั้งสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านเพลงได้ 3) นักเรียนมีความพยายามในการทำกิจกรรมให้สำเร็จเมื่อได้รับใบกิจกรรมนักเรียนตั้งใจอ่านและนำดินสอมาขีดเน้นส่วนที่บอกถึงว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร ทุกกิจกรรมจากนั้นก็นำสิ่งที่ได้ขีดเน้นย้ำไว้มาตอบลงในใบกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง 4) นักเรียนสามารถบันทึกและสามารถสะท้อนความคิดเห็น แลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้จากบทเพลงกับเพื่อน ๆ ได้

นักเรียนคนที่ 3 หลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 พบว่า

1)นักเรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแสดงความคิดเห็นจากนิทาน 2) นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน อีกทั้งสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านเพลงได้ 3) นักเรียนมีความพยายามในการทำกิจกรรมให้สำเร็จ 4) นักเรียนสามารถบันทึกและสามารถสะท้อนความคิดเห็น แลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้จากบทเพลงกับเพื่อน ๆ และสามารถแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างจากเพื่อนได้

นักเรียนคนที่ 4 หลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 พบว่า

1) นักเรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้นเนื่องจากเป็นบทเพลงและครูเปิดเพลงคลอขณะทำกิจกรรมทำให้นักเรียนเกิดอารมณ์สุนทรีย์และมีความสุขในการทำกิจกรรมมากขึ้น 2) นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน 3) นักเรียนสามารถลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่ได้ แต่ยังไม่สามารถบอกเหตุผลประกอบเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้

แนวทางการแก้ไข คือ 1) ครูกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนตอบคำถามพร้อมกับให้คะแนนกับคนที่ตอบคำถาม โดยสะสมสติ๊กเกอร์เพื่อติดบนใบกิจกรรม 2) ครูช่วยกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นให้มีส่วนร่วมในการคิด โดยเสริมแรงทางบวก 3) ครูเปิดเพลงคลอตามขณะอ่านบทเพลงและทำกิจกรรมทำให้นักเรียนเกิดอารมณ์สุนทรีย์และตั้งใจ ใฝ่ใจในการทำกิจกรรมมากขึ้น

นักเรียนคนที่ 5 หลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 พบว่า

1)นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถสะท้อนผลแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแสดงความคิดเห็นจากเพลงที่อ่านได้ตรงประเด็น 2) นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน อีกทั้งสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านเพลงได้ 3) เมื่อนักเรียนได้รับใบกิจกรรมนักเรียนจำนำดินสอมาขีดเส้นใต้ข้อความที่เป็นส่วนสำคัญของแต่ละย่อหน้าไว้ จากนั้นนำมาตอบคำถามในใบกิจกรรม และสามารถทำงานได้เสร็จทันเวลา อีกทั้งนักเรียนกล้าแสดงออก สามารถสะท้อนผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ๆ ได้ 4) นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองและสามารถแปลความหมายของคำ ประโยคจากบทเพลงเป็นภาษาของตนเองได้อย่างตรงประเด็นและสามารถอธิบายให้เพื่อนเข้าใจได้

นักเรียนคนที่ 6 หลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 พบว่า

1)นักเรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 2) นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน และสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านนิทานได้ 3) นักเรียนไม่สามารถลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่ได้ ไม่สามารถบอกเหตุผลประกอบเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ 4) นักเรียนไม่สามารถทำใบกิจกรรมได้และทำให้ทำกิจกรรมไม่เสร็จทันเวลาที่กำหนด

แนวทางการแก้ไข คือ 1) ครูกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนตอบคำถามพร้อมกับให้คะแนนกับคนที่ตอบคำถาม โดยสะสมสติ๊กเกอร์เพื่อติดบนใบกิจกรรม 2) ครูช่วยกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นให้มีส่วนร่วมในการคิด โดยเสริมแรงทางบวก 3) ครูกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนได้ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นของตนเอง

จากวงจรปฏิบัติการที่ 2 ที่ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมตามวงจรปฏิบัติการที่ 2 พบว่า 1) นักเรียนสนุกกับกิจกรรมเพราะได้อ่านและฟังเพลงในเวลาเดียวกัน ทำให้นักเรียนเกิดอารมณ์สุนทรีย์ มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมเดี่ยวและกิจกรรมกลุ่ม 2) นักเรียนสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามได้ดียิ่งขึ้น 3) นักเรียนกล้าแสดงออก

รับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน 4) นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเองและทำให้มีความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น 5) นักเรียนแสดงออกทางพฤติกรรมที่เหมาะสม และควบคุมอารมณ์ของตนเองจากสถานการณ์ต่าง ๆ ได้จากความคิดเห็นต่าง ๆ ของเพื่อน ๆ ส่งผลให้นักเรียนมีคะแนนการทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 2 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และนักเรียนมีคะแนนพฤติกรรมไม่เรียนรู้ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.50 จากคะแนน 18 คิดเป็นร้อยละ 75.00 พบว่าคะแนนการทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 2 ยังมีนักเรียน 2 คนไม่มีคะแนนไม่ผ่านร้อยละ 75 ขึ้นไป ซึ่งผู้วิจัยได้พบปัญหาอุปสรรคพร้อมทั้งแนวทางแก้ไข ดังตาราง 13

ตาราง 13 ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขในวงจรปฏิบัติการที่ 2

ปัญหาและอุปสรรค	แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ
1. นักเรียนบางคนยังไม่กล้าตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นของตนเอง	ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบทีละคนพร้อมกับให้คำชมเชย พร้อมทั้งสติ๊กเกอร์สะสมคะแนนเมื่อนักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นของตนเอง
2. นักเรียนบางคนไม่ยอมอ่านบทเพลงที่ครูแจก มักจะนั่งเหม่อลอยและนำดินสอมาขีดเขียนบนบทเพลง	ผู้วิจัยเปิดเพลงคลอไปพร้อม ๆ กับการทำกิจกรรมการอ่านทำให้นักเรียนเพลิดเพลินในการอ่านมากยิ่งขึ้น
3. นักเรียนจำนวน 1 คนยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องจากเพลงที่อ่าน ได้แย้งในประเด็นที่ไม่เห็นด้วยได้ และยังทำใบกิจกรรมไม่ผ่าน	ผู้วิจัยกระตุ้นให้นักเรียนตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นของตนเองพร้อมกับให้คำชมเชย พร้อมทั้งสติ๊กเกอร์สะสมคะแนน
4. นักเรียน 1 คนตอบคำถามไม่ตรงประเด็นเท่าที่ควร	ผู้วิจัยแนะนำให้ให้นักเรียนสังเกตเนื้อเพลงทีละย่อหน้า ให้นักเรียนบอกหัวใจความสำคัญของย่อหน้านั้นมีอะไรบ้างพร้อมทั้งบันทึกลงในสมุดวิชาภาษาไทย

จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวข้างต้นในวงจรปฏิบัติการที่ 2 ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการพัฒนาในวงจรปฏิบัติการที่ 3 โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความในเรื่องของบทเพลง ซึ่งเป็นการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนจับใจความจาก

บทร้อยกรองที่นักเรียนจะได้สัมผัสกับบทอ่านที่ร้อยเรียงคล้องจองกัน ทำให้นักเรียนเพลิดเพลินในการทำกิจกรรม ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น มุ่งมั่นตั้งใจ เพียรพยายามมากขึ้น ส่งเสริมพัฒนาการด้านการอ่านจับใจความ และพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้น

3. ผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ที่ได้เรียนรู้โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R วงจรปฏิบัติการที่ 3 ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ดังนี้

3.1 ชั้นวางแผน (Plan) ผู้วิจัยได้วางแผนพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ที่ได้เรียนรู้โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ดังนี้

3.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลผลการทดสอบท้ายวงจรที่ 2 ของนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป ปรากฏผลตามวงจรปฏิบัติการที่ 2 ดังนี้

3.1.1.1 นักเรียนไม่สามารถตอบคำถามจากบทเพลงที่อ่านได้อย่างตรงประเด็นของคำถาม

3.1.1.3 นักเรียนไม่สามารถแสดงความคิดเห็นจากบทเพลงที่อ่านได้

3.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนปรากฏผลตามวงจรปฏิบัติการที่ 2 ดังนี้

3.1.2.1 นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำงาน เอาใจใส่งานที่ได้รับมอบหมาย

3.1.2.2 นักเรียนมีความรับผิดชอบในการทำงาน

3.1.2.3 นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำงานและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

ผู้วิจัยได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R จำนวน 4 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 4 ชั่วโมง มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผน ประกอบด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ซึ่งมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) Survey (S) อ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง 2) Question (Q) การตั้งคำถาม เป็นการกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความอยากรู้อยากเห็น 3) Read (R) การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้น ๆ ซ้ำอย่างละเอียดและในขณะเดียวกัน ก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ 4) Record (R) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่าน 5) Recite (R) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยพยายามใช้ภาษาของตนเอง และ 6) Reflect (R) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิเคราะห์ บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้อง หรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R

จำนวน 4 แผน ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 การอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง เรื่อง แม่ไก่
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 การอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง เรื่อง

นกกระจอก นกกระจิบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 การอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง เรื่อง วัน

เพ็ญเดือนสิบสอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 การอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง เรื่อง สักวา

3.1.3 แบบทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 1 จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 แบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 15 ข้อ และ ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย ชนิด
เขียนตอบ 5 ข้อ รวมทั้ง 2 ตอน จำนวน 20 ข้อ โดยเนื้อหาของข้อสอบประกอบด้วย 1) อธิบาย
ความหมายของคำและข้อความที่อ่าน 2) ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
3) ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ 4) สรุปความรู้
และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน 5) ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อ
นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และ 6) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณกรรมที่อ่าน

3.1.4 แบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะ
พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ 6 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) ตั้งใจเรียน 2) ความเพียรพยายามในการเรียนรู้ 3) สนใจเข้า
ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ 4) การแสวงหาความรู้ 5) บันทึกความรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้
6) การสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.2 ชั้นปฏิบัติ (Act) ผู้วิจัยดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับ
ใจความด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ตามแผนที่ 9-12 โดยดำเนินการ ปรากฏดัง
ตาราง 14

ตาราง 14 วันและเวลาที่ใช้ในวงจรปฏิบัติการที่ 3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วย
กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	วัน/เดือน/ปี	เวลา
9	9	2 ธันวาคม 2562	08.30 – 09.30 น.
10	10	3 ธันวาคม 2562	08.30 – 09.30 น.
11	11	4 ธันวาคม 2562	08.30 – 09.30 น.
12	12	6 ธันวาคม 2562	08.30 – 09.30 น.

3.2.1 ขั้นสำรวจ Survey (S) ครูชี้แจงจุดประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งถามนักเรียนเกี่ยวกับบทกลอนต่าง ๆ ที่นักเรียนรู้จัก เคยได้ยินและชื่นชอบ จากนั้นแจกบัตรย่อยกรองให้นักเรียนทุกคน และให้นักเรียนสำรวจเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหาใจความสำคัญของบัตรย่อยกรองที่อ่าน

3.2.2 ขั้นตั้งคำถาม Question (Q) เมื่ออ่านจบ ครูให้นักเรียนบันทึกข้อความไว้ในสมุดคร่าว ๆ เกี่ยวกับบุคคลและเหตุการณ์ต่าง ๆ จากบัตรย่อยกรอง จากนั้นครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนตอบ ดังนี้ ในบัตรย่อยกรองกล่าวถึงบุคคลใด เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในบัตรย่อยกรอง เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น ผลเป็นอย่างไร สรุปว่าได้ข้อคิดอะไรจากบัตรย่อยกรอง นักเรียนจะนำข้อคิดนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

3.2.3 ขั้นอ่าน Read (R) นักเรียนอ่านบัตรย่อยกรองที่กำหนดให้โดยละเอียดอีกครั้ง เพื่อหาคำตอบที่นักเรียนได้ตั้งคำถามเอาไว้ในสมุดบันทึก

3.2.4 ขั้นจดบันทึก Record (R) นักเรียนบันทึกข้อมูลสาระและใจความสำคัญจากบัตรย่อยกรองที่อ่านในแต่ละย่อหน้าลงในสมุดอย่างคร่าว

3.2.5 ขั้นสรุปใจความ Recite (R) ครูแจกใบกิจกรรม อ่านจับใจความจากบัตรย่อยกรองให้กับนักเรียนโดยให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของบัตรย่อยกรองที่อ่านที่ได้บันทึกไว้ลงในใบกิจกรรม

3.2.6 ขั้นทบทวน Reflect (R) นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อบัตรย่อยกรองที่อ่าน ดังนี้ นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากบัตรย่อยกรอง , บัตรย่อยกรองที่นักเรียนได้อ่านมีคุณค่าต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือไม่ อย่างไร ครูเขียนข้อคิดเห็นที่นักเรียนเสนอเหล่านั้นไว้บนกระดาน เป็นการสะท้อนความคิดเห็นจากบัตรย่อยกรองที่ได้อ่าน พร้อมทั้งสรุปกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความจากบัตรย่อยกรอง ให้ครอบคลุมทุกประเด็นว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และผลเป็นอย่างไร

3.3 ขั้นสังเกต (Observe) ผู้วิจัยนำเสนอผลการใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่อง การอ่านจับใจความจากเพลง ตามแผนที่ 9-12 ซึ่งแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ดำเนินการ ดังนี้

3.3.1.1 ขั้นสำรวจ Survey (S) ครูแจกบัตรย่อยกรองให้นักเรียนทุกคน และให้นักเรียนสำรวจบัตรย่อยกรองอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหาใจความสำคัญของบัตรย่อยกรองที่อ่าน โดยครูคอยชี้แนะวิธีการอ่านให้ฝึกอ่านแบบกวาดสายตารวดเร็ว ซึ่งพบว่ายังมีนักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจ ตื่นเต้นกับการอ่านบัตรย่อยกรองที่ได้รับ และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ครู

ถามได้ และจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนระหว่างปฏิบัติกิจกรรม พบว่า นักเรียนเอาใจใส่ต่อการเรียน ตั้งใจมุ่งมั่น มีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ปฏิบัติกิจกรรมและงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างสำเร็จทุกคน

3.3.1.2 ขั้นตั้งคำถาม Question (Q) เมื่ออ่านจบ ครูให้นักเรียนบันทึกข้อความในสมุดคร่าว ๆ เกี่ยวกับเหตุการณ์และสิ่งที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดออกมาจากบทร้อยกรองที่ได้ อ่าน จากนั้นครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนตอบ ดังนี้ ในบทร้อยกรองกล่าวถึงใครบ้าง เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น ผลเป็นอย่างไร สรุปว่าได้ข้อคิดอะไรจากบทร้อยกรองนี้ นักเรียนจะนำข้อคิดนี้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันอย่างไร ซึ่งพบว่านักเรียนสามารถบันทึกคำถามที่ได้อ่านจากบทรองได้อย่างตรง ประเด็นกับบทร้อยกรอง และสามารถตอบคำถามในสิ่งที่ครูถามจากบทร้อยกรองได้ และจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนระหว่างปฏิบัติกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ สนใจบันทึกความรู้ที่ได้จากบทร้อยกรองเพื่อใช้ประกอบการตอบคำถาม

3.1.1.3 ขั้นอ่าน Read (R) นักเรียนอ่านบทร้อยกรองที่กำหนดให้โดยละเอียดอีกครั้งเพื่อหาคำตอบ ที่นักเรียนได้ตั้งคำถามเอาไว้ในสมุดบันทึก ซึ่งพบว่านักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจ ตื่นเต้นกับบทร้อยกรองที่ได้รับ พร้อมทั้งถอดบทร้อยกรองเป็นร้อยแก้วเพื่อถ่ายทอดความเข้าใจ และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ครูถามได้ และจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนระหว่างปฏิบัติกิจกรรม พบว่า นักเรียนเอาใจใส่ต่อการเรียน ตั้งใจมุ่งมั่น และทำงานเสร็จตรงเวลาที่กำหนด

3.3.1.4 ขั้นจดบันทึก Record (R) นักเรียนบันทึกข้อมูลสาระและใจความสำคัญจากบทร้อยกรองที่อ่านในแต่ละย่อหน้าลงในสมุดอย่างคร่าว ๆ ซึ่งพบว่านักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจ ตื่นเต้นกับการอ่านรองที่ได้รับอีกครั้ง โดยไม่แสดงอาการเบื่อหรือเหนื่อย และสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ครูถามได้ และจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนระหว่างปฏิบัติกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านแสวงหาความรู้ คือ ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองในสิ่งที่สงสัยหรือตั้งคำถามไว้ พร้อมทั้งใช้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในการค้นหาคำตอบด้วย เช่น อินเทอร์เน็ตจากคอมพิวเตอร์ในห้องเรียน เป็นต้น และพยายามถอดบทร้อยกรองเป็นบทร้อยแก้วเพื่อถ่ายทอดความเข้าใจ

3.3.1.5 ขั้นสรุปใจความ Recite (R) ครูแจกใบกิจกรรม อ่านจับใจความจากบทร้อยกรองให้กับนักเรียนโดยให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของบทร้อยกรองที่อ่านที่ได้บันทึกไว้ลงในใบกิจกรรม ซึ่งพบว่านักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญจากบทร้อยกรองที่อ่านได้ตรงประเด็นและถูกต้อง และจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนระหว่างปฏิบัติกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านความความรับผิดชอบต่อการเรียน คือ เอาใจใส่ต่อการเรียน ตั้งใจมุ่งมั่น และทำงานเสร็จตรงเวลาที่กำหนด

3.1.6 ขั้นทบทวน Reflect (R) นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อบทร้อยกรองอ่าน ดังนี้ นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากบทร้อยกรอง , บทร้อยกรองมีคุณค่าต่อการนำไปใช้ใน

ชีวิตประจำวันหรือไม่ อย่างไร , ครูเขียนข้อคิดเห็นที่นักเรียนเสนอเหล่านั้นไว้บนกระดาน เป็นการสะท้อนความคิดเห็นจากบทร้อยกรองที่ได้อ่าน พร้อมทั้งสรุปกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความจากบทร้อยกรองให้ครอบคลุมทุกประเด็นว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และผลเป็นอย่างไร ซึ่งพบว่านักเรียนสามารถสะท้อนความคิดเห็นของตนเองและสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านบทร้อยกรองได้ และจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ระหว่างปฏิบัติกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านการสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน คือ สะท้อนผล จับประเด็นของใจความสำคัญจากเพลงที่อ่าน และแสดงความคิดเห็นจากเพลงที่ได้อ่าน

3.3.2 ผลการทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 2 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ตามแผนที่ 9-12 ปรากฏดังตาราง 15

ตาราง 15 ผลการทดสอบท้ายวงจร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้พัฒนาการอ่านจับใจความด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ในวงจรปฏิบัติการที่ 3

นักเรียนคนที่	ผลการทดสอบ	
	คะแนนที่ได้ (เต็ม 20 คะแนน)	ร้อยละ
1	16	80.00
2	17	85.00
3	17	85.00
4	15	75.00
5	18	90.00
6	15	75.00
\bar{X}	16.33	81.67
S.D.	1.21	

จากตาราง 15 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ในวงจรปฏิบัติการที่ 3 มีผลคะแนนเฉลี่ยการทดสอบท้ายวงจร คิดเป็นร้อยละ 81.67 เมื่อพิจารณา นักเรียนเป็นรายบุคคลพบว่านักเรียนทุกคนผ่านตามเกณฑ์การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความร้อยละ 75 ขึ้นไป

3.3.3 ผลการสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ตามแผนที่ 9-12 ปรากฏดังตาราง 16

ตาราง 16 ผลการสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ในวงจรปฏิบัติการที่ 3

นักเรียน คนที่	พฤติกรรมบ่งชี้ใฝ่เรียนรู้						คะแนน เต็ม 18	ร้อยละ
	1. ตั้งใจ เรียน	2. ความ เพียร พยายาม ในการ เรียนรู้	3. สนใจ เข้าร่วม กิจกรรม การ เรียนรู้	4. การ แสวงหา ความรู้	5. บันทึก ความรู้ สรุปเป็น องค์ความรู้	6. การสะท้อน ผล แลกเปลี่ยน เรียนรู้และ นำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน		
1	2	2	3	2	2	2	13	72.22
2	3	2	3	3	2	2	15	83.33
3	3	3	3	2	3	2	16	88.89
4	2	2	3	2	2	2	13	72.22
5	3	3	2	2	3	3	16	88.89
6	2	3	3	2	2	2	14	77.78
\bar{X}	2.50	2.50	2.83	2.17	2.33	2.17	14.50	80.56
S.D.	0.55	0.55	0.41	0.41	0.52	0.41	1.38	

จากตาราง 16 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ในวงจรปฏิบัติการที่ 3 มีผลคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 80.56 โดยรวมพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน จากวงจรปฏิบัติการที่ 3 อยู่ในระดับคุณภาพ ดีมาก

4. ขั้นการสะท้อนการปฏิบัติ (reflect) ตามวงจรปฏิบัติการที่ 3

ผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ในวงจรปฏิบัติการที่ 3 ได้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R จำนวน 4 แผน แผนละ 4 ชั่วโมง รวม 4 ชั่วโมง ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละแผนประกอบด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นสำรวจ Survey (S) 2) ขั้นตั้งคำถาม Question (Q) 3) ขั้นการอ่าน Read (R) 4) ขั้นจด

บันทึก Record (R) 5) ชั้นสรุปใจความ Recite (R) และ 6) ชั้นทบทวน Reflect (R) ได้ผลการดำเนินการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 3 ดังนี้

นักเรียนคนที่ 1 หลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 3 พบว่า

- 1) นักเรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแสดงความคิดเห็นจากบทร้อยกรอง และสามารถทำงานไม่เสร็จทันภายในเวลาที่กำหนด
- 2) นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน อีกทั้งสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากบทร้อยกรองที่ได้รับ
- 3) นักเรียนสามารถบันทึกและสามารถสะท้อนความคิดเห็น แลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้จากบทเพลงกับเพื่อน ๆ และแสดงความคิดเห็นต่างจากเพื่อนมากขึ้น

นักเรียนคนที่ 2 หลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 3 พบว่า

- 1) นักเรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแสดงความคิดเห็นจากนิทาน
- 2) นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน อีกทั้งสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านบทร้อยกรองได้
- 3) นักเรียนมีความเพียรพยายามในการทำกิจกรรมให้สำเร็จเมื่อได้รับใบกิจกรรมนักเรียนตั้งใจอ่านและนำดินสอมาขีดเน้นข้อความทุกกิจกรรมจากนั้นก็นำสิ่งที่ได้ขีดเน้นย้าไว้มาตอบลงในใบกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง
- 4) นักเรียนสามารถบันทึกและสามารถสะท้อนความคิดเห็นและความเห็นต่างจากเพื่อนมากขึ้น

นักเรียนคนที่ 3 หลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 3 พบว่า

- 1) นักเรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแสดงความคิดเห็นจากนิทาน
- 2) นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน อีกทั้งสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านบทร้อยกรองได้
- 3) นักเรียนมีความเพียรพยายามในการทำกิจกรรมให้สำเร็จ
- 4) นักเรียนสามารถบันทึกและสามารถสะท้อนความคิดเห็น แลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้จากบทร้อยกรองกับเพื่อน ๆ และสามารถแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างจากเพื่อนได้

นักเรียนคนที่ 4 หลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 3 พบว่า

- 1) นักเรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น
- 2) นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน
- 3) นักเรียนสามารถลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้
- 4) นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นจากบทร้อยกรองที่อ่านได้และแสดงความคิดเห็นต่างจากเพื่อนมากขึ้น แต่ในบางครั้งยังไม่ตรงประเด็น แนวทางการแก้ไข ครูคอยชี้แนะในส่วนที่ยังไม่ตรงกับประเด็นที่นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นของบทร้อยกรองนั้น ๆ ที่นักเรียนได้อ่าน

นักเรียนคนที่ 5 หลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 3 พบว่า

- 1) นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแสดงความคิดเห็นจากบทร้อยกรองที่อ่านได้ตรงประเด็น
- 2) นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน อีกทั้งสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านบท

ร้อยกรองได้ 3) เมื่อนักเรียนได้รับใบกิจกรรมนักเรียนจํานำดินสอมาขีดเส้นใต้ข้อความที่เป็นส่วนสำคัญของแต่ละย่อหน้าไว้ จากนั้นนำมาตอบคำถามในใบกิจกรรม และสามารถทำงานได้เสร็จทันเวลา อีกทั้งนักเรียนกล้าแสดงออก สามารถสะท้อนผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ๆ ได้ 4) นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองและสามารถแปลความหมายของคำ ประโยคจากบทร้อยกรองเป็นภาษาของตนเองได้อย่างตรงประเด็นและสามารถอธิบายให้เพื่อนเข้าใจได้

นักเรียนคนที่ 6 หลังสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรปฏิบัติการที่ 3 พบว่า

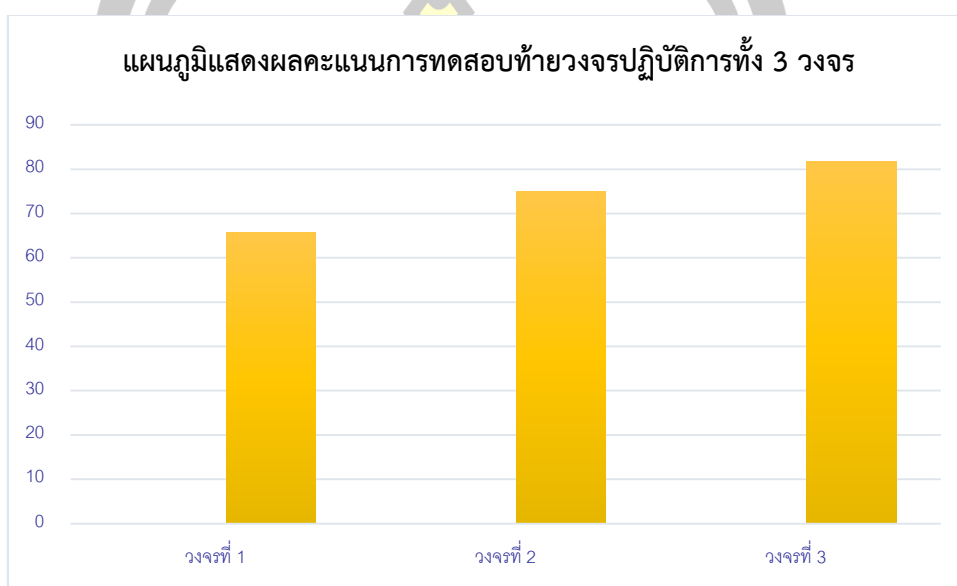
1)นักเรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ 2) นักเรียนสามารถอธิบายหลักการอ่านจับใจความได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน และสามารถบอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านนิทานได้ 3) นักเรียนสามารถลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้ 4) นักเรียนสามารถทำใบกิจกรรมได้และทำกิจกรรมเสร็จทันเวลาที่กำหนด

จากวงจรปฏิบัติการที่ 3 ที่ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรม พบว่า 1) นักเรียนสนุกกับกิจกรรม มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม 2) นักเรียนสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามได้ดียิ่งขึ้น 3) นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย มีความมั่นใจและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน 4) นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเองและทำให้มีความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น 5) นักเรียนแสดงออกทางพฤติกรรมที่เหมาะสม และควบคุมอารมณ์ของตนเองจากสถานการณ์ต่าง ๆ ได้จากความเห็นต่าง ๆ ของเพื่อน ๆ ส่งผลให้นักเรียนมีคะแนนการทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 3 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.33 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.67 และนักเรียนมีคะแนนพฤติกรรมไม่เรียนรู้ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.50 จากคะแนน 18 คิดเป็นร้อยละ 80.56

ตาราง 17 แสดงคะแนนเฉลี่ย ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย จากผลการทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการทั้ง 3 วงจร

วงจรที่	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย
1	6	20	2.99	13.17	65.83
2	6	20	2.28	15.00	75.00
3	6	20	1.21	16.33	81.67

จากตาราง 17 ผลการทดสอบท้ายวงจรที่ 1 ของนักเรียนมีคะแนน คิดเป็นร้อยละ 65.83 และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ผลการทดสอบท้ายวงจรที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 75.00 และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ของนักเรียนจำนวนทั้งหมด ผลการทดสอบท้ายวงจรที่ 3 นักเรียนมีคะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.67 และนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ตามที่กำหนดไว้ทุกคน



ภาพประกอบ 2 แผนภูมิแสดงผลการทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการทั้ง 3 วงจร

จากภาพประกอบ 2 แสดงผลคะแนนการทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการทั้ง 3 วงจร พบว่าการทดสอบท้ายวงจรคะแนนเต็ม 20 คะแนน วงจรที่ 1 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 65.83 วงจรที่ 2 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75.00 วงจรที่ 3 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 81.67 แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมแบบ SQ4R ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการความสามารถด้านการอ่านจับใจความสูงขึ้น

4. ผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความที่ได้เรียนรู้โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R

หลังจากที่ผู้วิจัยดำเนินการปฏิบัติตามกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R จบทั้ง 3 วงจร ผู้วิจัยได้ทดสอบนักเรียนโดยใช้แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ เพื่อวัด

และประเมินผลการวิจัยว่านักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงของผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน
จับใจความอยู่ในระดับใด โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้ คือ

แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ แบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ
และแบบอัตนัย เขียนตอบ จำนวน 10 ข้อ รวม 30 ข้อ 30 คะแนน ให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป

ตาราง 18 แสดงข้อมูลผลการวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

นักเรียนคนที่	ผลการทดสอบ	
	คะแนนที่ได้ (เต็ม 30 คะแนน)	ร้อยละ
1	24	80
2	26	86.67
3	26	86.67
4	23	76.67
5	27	90
6	24	80
\bar{X}	25.00	83.33
S.D.	1.55	

จากตาราง 18 การทดสอบกำหนดให้นักเรียนต้องผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป พบว่า
ผลจากการทำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
จำนวน 6 คน ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มเป้าหมายนั้น ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไปทุกคน นักเรียนทั้งชั้น
มีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 83.33 ดังนั้น การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ด้วยกิจกรรม
การเรียนรู้แบบ SQ4R นักเรียนทุกคน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป

5. ผลการสังเกตพฤติกรรมไม่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R

หลังจากที่ผู้วิจัยดำเนินการปฏิบัติตามกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R
จบทั้ง 3 วงจร ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมไม่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อวัดและประเมินพฤติกรรมไม่เรียนรู้ของนักเรียนอยู่ในระดับใด
โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้ คือ

ศึกษาพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ที่ได้เรียนรู้โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ชนิดเกณฑ์การประเมินรูบรีคส์ (Rubrics)

ตาราง 19 ผลการสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R

นักเรียน คนที่	พฤติกรรมบ่งชี้ใฝ่เรียนรู้						คะแนน เต็ม 18	ร้อยละ
	1. ตั้งใจ เรียน	2. ความ เพียร พยายาม ในการ เรียนรู้	3. สนใจ เข้าร่วม กิจกรรม การ เรียนรู้	4. การ แสวงหา ความรู้	5. บันทึก ความรู้ สรุปเป็น องค์ความรู้	6. การสะท้อน ผล แลกเปลี่ยน เรียนรู้และ นำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน		
1	2	2	3	2	2	2	13	72.22
2	3	2	3	3	2	2	15	83.33
3	3	3	3	2	3	2	16	88.89
4	2	2	3	2	2	2	13	72.22
5	3	3	2	2	3	3	16	88.89
6	2	3	3	2	2	2	14	77.78
\bar{X}	2.50	2.50	2.83	2.17	2.33	2.17	14.50	80.56
S.D.	0.55	0.55	0.41	0.41	0.52	0.41	1.38	

จากตาราง 19 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R มีผลคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 80.56 โดยรวมจากการสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก

โดยรวมผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R วงจรปฏิบัติการที่ 1 มีผลคะแนนทดสอบท้ายวงจร คิดเป็นร้อยละ 65.83 วงจรปฏิบัติการที่ 2 มีผลคะแนนทดสอบท้ายวงจร คิดเป็นร้อยละ 75.00 วงจรปฏิบัติการที่ 3 มีผลคะแนนทดสอบท้ายวงจร คิดเป็นร้อยละ 81.67 และหลังจากที่ผู้วิจัยดำเนินการปฏิบัติตามกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ครบทั้ง 3 วงจร ผู้วิจัยได้ทดสอบนักเรียนโดยใช้แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ เพื่อวัดและประเมินผลการวิจัยว่านักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงของผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ พบว่า ผลจากการทำแบบวัด

ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไปทุกคน นักเรียนทั้งชั้น มีคะแนนเฉลี่ย 25.00 คิดเป็นร้อยละ 83.33

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 คน โรงเรียนบ้านเลิงใต้ ที่เรียนด้วย กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R วงจรปฏิบัติการณ์ที่ 1 มีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 60.17 วงจรปฏิบัติการณ์ที่ 2 มีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 75.00 วงจรปฏิบัติการณ์ที่ 3 มีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 80.56 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมบ่งชี้ใฝ่เรียนรู้ทั้ง 6 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับคุณภาพ ดีมาก



บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรมการ
ใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ที่ได้เรียนรู้โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
แบบ SQ4R

สรุปผล

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R นักเรียนร้อยละ 100 มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ
83.33
2. พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้เรียนรู้ด้วยกิจกรรม
การเรียนรู้แบบ SQ4R นักเรียนมีพฤติกรรมการใฝ่เรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 80.56 อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรม
ใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R สามารถอภิปราย
ผลได้ดังนี้

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R
ความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยกิจกรรม
การเรียนรู้แบบ SQ4R นักเรียนร้อยละ 100 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป จากวงจรปฏิบัติการที่ 1
มีผลคะแนนทดสอบท้ายวงจร คิดเป็นร้อยละ 65.83 วงจรปฏิบัติการที่ 2 มีผลคะแนนทดสอบท้าย
วงจร คิดเป็นร้อยละ 75.00 วงจรปฏิบัติการที่ 3 มีผลคะแนนทดสอบท้ายวงจร คิดเป็นร้อยละ 81.67
และหลังจากที่ผู้วิจัยดำเนินการปฏิบัติตามกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R จบทั้ง 3 วงจร
ผู้วิจัยได้ทดสอบนักเรียนโดยใช้แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ เพื่อวัดและประเมิน
ผลการวิจัยว่านักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงของผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ
พบว่า ผลจากการทำแบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75
ขึ้นไปทุกคน นักเรียนทั้งชั้นมีคะแนนเฉลี่ย 25.00 คิดเป็นร้อยละ 83.33 ผลการศึกษาเช่นนี้เป็นผล
สืบเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้พัฒนาขึ้น มีกระบวนการที่
เชื่อถือได้ผ่านการพิจารณาคัดเลือกตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญในการ
พัฒนาทั้งด้านกิจกรรมการเรียนการสอน เทคนิคการสอน SQ4R ตลอดจนใบกิจกรรมต่าง ๆ
ซึ่งจากวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีจุดมุ่งหมาย
ในการอ่าน โดยการตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าให้รู้ว่าการอ่านแล้วต้องรู้อะไร สรุปใจความสำคัญและ
แสดงความคิดเห็นได้ ซึ่งผู้เรียนได้เรียนรู้ไปทีละขั้นตอนอย่างต่อเนื่องด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
แบบ SQ4R ทั้ง 6 ขั้นตอน จึงส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาการในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้
เพราะขั้นตอนในการอ่านไม่ซับซ้อนทำให้ผู้อ่าน อ่านอย่างมีทิศทาง โดยเริ่มจากขั้นตอนง่าย ๆ ผู้เรียน
ได้ค่อย ๆ เรียนรู้ไปทีละขั้น ๆ เหมือนขั้นบันไดทีละขั้น โดยการสอนแบบ SQ4R สามารถส่งเสริมให้
เกิดการเรียนรู้ได้ดีเพราะมีคำถามกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความอยากรู้อยากเห็น ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจ
เรื่องราวได้เร็วขึ้น และจดจำเรื่องได้อย่างแม่นยำ ดังที่ สุนันท์ สินธพานนท์ และคณะ (2545)
ได้กล่าวถึงวิธีสอนแบบ SQ4R เป็นการสอนอ่านอย่างคร่าวๆเพื่อหาข้อมูลสำคัญของเรื่องโดยให้
นักเรียนอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจ หาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน (Survey) และต่อจากนั้นเป็น
การตั้งคำถามโดยเปลี่ยนจากใจความสำคัญของเรื่อง เป็นคำถาม (Question) ขั้นตอนที่ต่อไปให้
นักเรียนได้อ่านบทอ่านเพื่อหาคำตอบโดยละเอียด (Read) แล้วให้นักเรียน จดข้อมูลต่าง ๆ (Record)
ขั้นตอนที่ต่อไปให้นักเรียนได้มี โอกาสเล่าเรื่องหรือทบทวนเรื่องที่อ่านจากข้อมูลที่ได้จดบันทึกไว้

(Recite) ขั้นตอนสุดท้ายให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่นักเรียนได้อ่าน (Reflect) ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของอรุณี พงษ์เพ็ญกุล (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยวิธีการสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยวิธีการสอนแบบ SQ4R หลังการสอนสูงกว่าก่อนสอน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และยังพบอีกว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สอนโดยวิธีการสอนแบบ SQ4R สูงกว่าวิธีสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับงานวิจัย อมรรัตน์ จิตตะกาล (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าก่อนเรียน และมัทธิตรา ศิริदानนท์ (2559) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด พบว่า 1) ความสามารถในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด พบว่า ก่อนเรียนนักเรียนได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.23 คิดเป็นร้อยละ 60.77 หลังเรียนนักเรียนได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.46 คิดเป็นร้อยละ 78.20 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และนักเรียนมีความก้าวหน้าค่าเฉลี่ย 5.23 คิดเป็นร้อยละ 17.43 2) ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด พบว่า หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R มีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้เรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R นักเรียน มีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 80.56 อยู่ในระดับคุณภาพ ดีมาก ดังวงจรปฏิบัติการที่ 1 มีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 60.17 วงจรปฏิบัติการที่ 2 มีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 75.00 วงจรปฏิบัติการที่ 3 มีพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 80.56 เมื่อพิจารณาพฤติกรรมบ่งชี้ใฝ่เรียนรู้ทั้ง 6 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับคุณภาพ ดี ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนเป็นเนื้อหาที่สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และชีวิตประจำวัน และการออกแบบกิจกรรม

การเรียนการสอนทำให้นักเรียนได้ฝึกฝนการอ่านและคิด และสามารถจับใจความเรื่องราวที่นักเรียนได้อ่าน อีกทั้งทางด้านเนื้อหาต้องมีความน่าสนใจ เช่น นิทาน บทเพลง และบทร้อยกรอง สามารถนำข้อคิดจากเรื่องที่ได้อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงทำให้ได้รับความรู้อย่างเป็นขั้นตอนตามรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ได้ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ นักเรียนกล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น ปฏิบัติกิจกรรมอย่างมีความสุข และได้มุ่งมั่นต่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ ยุพิน โภคณา และคณะ (2544) กล่าวว่า นักเรียนที่แสดงออกถึงความกระตือรือร้น สนใจแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มาเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียน และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมเป็นผู้มีคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของปิลันญา วงศ์บุญ (2550) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 พบว่า นักเรียนที่แสดงพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้นั้น จะมีคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ด้านคิดริเริ่ม ความอยากรู้อยากเห็น ความมีเหตุผล ความเพียรพยายาม ความตั้งใจอย่างมีสติ และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และทิพวรรณ คำยนต์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พัฒนาความสนใจใฝ่รู้และสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ความสนใจใฝ่รู้ของนักเรียนนั้น เมื่อนักเรียนมีการพัฒนาเจตคติที่ดี จะส่งผลให้นักเรียนกล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น ทำกิจกรรม ด้วยความสนุกสนาน และมีความสุข และนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนให้ปฏิบัติกิจกรรมเพิ่มเติม เช่น การบันทึกการอ่าน นักเรียนมีพฤติกรรมการแสดงถึงเป็นผู้มีความสนใจใฝ่เรียนรู้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้
 - 1.1 ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ไปใช้ในการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
 - 1.2 ในการเลือกบทอ่าน ครูผู้สอนควรเลือกบทอ่านที่จะสอนให้มีความน่าสนใจ และมีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
 - 1.3 ในด้านการจัดกิจกรรม ครูควรกระชับเวลาในชั้นอื่น ๆ แต่เพิ่มเวลาในชั้นทำกิจกรรมจับใจความลงใบกิจกรรม เนื่องจากการพัฒนาด้านการอ่านจับใจความต้องใช้เวลา และค่อยเป็นค่อยไปจึงจะส่งผลให้การจับใจความของนักเรียนมีประสิทธิภาพและตรงประเด็นคำถาม

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

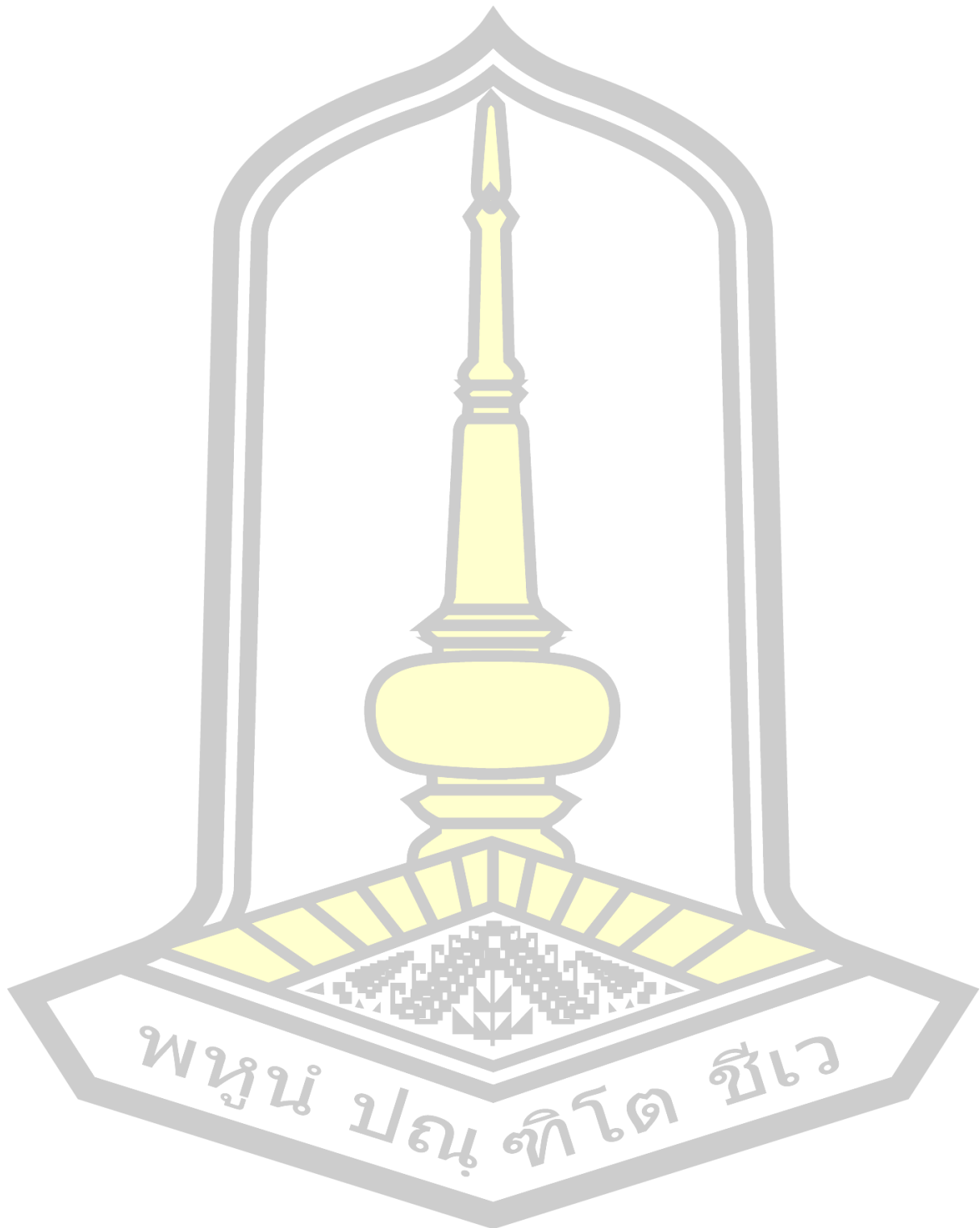
2.1 ควรนำผลการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ไปใช้ทดลองกับนักเรียนที่มีบริบทต่างกัน เพื่อหาข้อสรุปผลการศึกษาที่ครอบคลุมยิ่งขึ้น

2.2 ควรนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ไปใช้กับเนื้อหาอื่น และในระดับอื่น ๆ ให้ครบทุกระดับชั้นให้มีความต่อเนื่องและศึกษาผลการจัดการเรียนรู้จากบริบทที่แตกต่างกัน

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R กับนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนวิธีอื่น ๆ เช่นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ด้วยการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ CIRC เป็นต้น เพื่อศึกษาความแตกต่างของการสอนแต่ละวิธี



บรรณานุกรม



บรรณานุกรม

กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2542). *การปฏิรูปการศึกษาตลอดชีวิต : กรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์*.

กรุงเทพฯ : รั้งสี.

กรมวิชาการ. (2546). *กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ศูนย์สภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม*

(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ : ศูนย์สภา

กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ชุด การเรียนรู้ด้วย*

ตัวเอง ชุดที่ 8 โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งโรงเรียนในฝัน. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

การุณนันทน์ รัตนแสนวงษ์. (2548). *การใช้ภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการทั่วไป

มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

กิ่งกาญจน์ สิริสุนทร. (2550). *รูบรีค รูบรีคการให้คะแนน*. กรุงเทพฯ : กลุ่มส่งเสริมการเรียนการสอน

และประเมินผล สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

ครรชิต มนูญผล. (2547). *เศรษฐกิจพอเพียงสู่หลักสูตรหลุดโลก*. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.

จรรย์ สุขเกษม. (2542). *การสร้างแบบฝึกการสอนซ่อมเสริมการอ่านออกเสียงภาษาไทยชั้น*

ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอระโนด

จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2556). *การอ่านและการเขียนทางวิชาการ*. กรุงเทพฯ :

โอเดียนส์ไตร์.

จิราพร หนูลาย. (2550). *ผลการใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่าน*

ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร

และการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสารานู. (2547). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : โครงการตำรา

และหนังสือคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชิตสุภางค์ ทิพย์เที่ยงแท้ และคณะ. (2550). *รายงานการวิจัยผลการสำรวจภาวะสุขภาพ ความสุข*

ความเครียดและคุณภาพชีวิตของประชากรตำบลคูบัว อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี. ราชบุรี :

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีราชบุรี.

- ฐะปะณี นาครทรรพ และคณะ. (2546). *ภาษาไทย ม.1*. กรุงเทพฯ : ไทยรุ่มแก้ว.
- ณัฐสุภางค์ ยิ่งสง่า. (2550). *การเปรียบเทียบการอ่านจับใจความภาษาไทยและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดกิจกรรมตามหลักการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานและการจัดกิจกรรมตามรูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัย สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เถกิงกิจ แก้วเสนห์. (2541). *อ่านอย่างไร อ่านให้ดี*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ทวีป ศิริรัมย์. (2537). การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research). *ข่าวสารวิจัยการศึกษา*, 17(6), 9-21.
- ทักษิณี ศุภเมธี. (2542). *การสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ทิพย์สุนทร อนันมบุตร. (2551). *การอ่านเพื่อการวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทิพวรรณ คำยงค์. (2551). *การพัฒนาความสนใจใฝ่รู้และสร้างสรรค์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนโนนค้อวิทยาคม อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและ ประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ธนู ทดแทนคุณ และกุลวดี แพทย์พิทักษ์. (2549). *ภาษาไทย 1*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ธัญมาส ต้นเสถียร. (2544). *การใช้วิธีอ่านเรื่องเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีความสามารถทางการอ่านต่ำกว่าระดับเฉลี่ย โรงเรียนสอาดเผดิม วิทยา จังหวัดชุมพร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอน ภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นพดล จันทร์เพ็ญ. (2539). *การใช้ภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เจเนซิส มีเดียคอม.
- น้อยทิพย์ ลิมยิ่งเจริญ. (2547). *รายงานการวิจัยการพัฒนาระบบการเรียนรู้โดยใช้วิธีการบูรณาการ และกระบวนการกลุ่ม เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ เก่ง ดี มีสุข และพัฒนาความมีวินัยด้าน ความรับผิดชอบต่อกลุ่ม และใฝ่รู้ใฝ่เรียน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- นิภาวณิช สุรภินันท์. (2548). *การสร้างแบบวัดคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน สำหรับนักเรียนระดับ ช่วงชั้นที่ 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิรันดร์ ตั้งธีระบัณฑิตกุล และคณะ. (2543). *รายงานการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ของ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.
- นุชวณา เหลืองอังกูร. (2546). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการและการวิจัยโดยผู้ปฏิบัติงาน = Action Research : AR and Practitioner Research : PR*. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 9, 3842.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- บุญชิต มณีโชติ. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมกับพฤติกรรม
 ใฝ่รู้ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยพยาบาลปริญา
 พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาล บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- ประพันธ์ เจียรกุล. (2546). การแปลผลและการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล. นนทบุรี :
 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประภัสสร เสวิกุล. (2552). คຸ່งน้ำค้ำ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อรุณ.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2554). หลักสูตรการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2560). วิจัยการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชญา วันแวน. (2551). การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ แบบคิดวิเคราะห์
 จากบทความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยาลัยพยาบาลปริญาครุศาสตร
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 อุดรดิตถ์.
- ปิลันญา วงศ์บุญ. (2550). การศึกษาคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียน ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์.
 วิทยาลัยพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พินิตนาถ ชูฤกษ์. (2551). อ่านเร็วให้เป็น จับประเด็นให้อยู่หมัด. กรุงเทพฯ : พิมพ์เพริสท์ออฟเซต.
- พรรณนิภา พลขาง. (2550). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความโดยใช้
 แผนผังมโนทัศน์ประกอบการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือ ด้วยเทคนิคจิกซอว์ ชั้นประถมศึกษา
 ปีที่ 5. วิทยาลัยพยาบาลปริญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พัชชา กรรัมย์. (2555). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจการคิดวิเคราะห์
 และการยอมรับนับถือตนเองระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดแผนผัง
 ความคิดและวิธีการเรียนรู้แบบ SQ4R วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.
 วิทยาลัยพยาบาลปริญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะ
 ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิมพ์ อินแบน. (2548). การรู้สารสนเทศของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
 บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 22(3), 1-22.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2540). อุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.

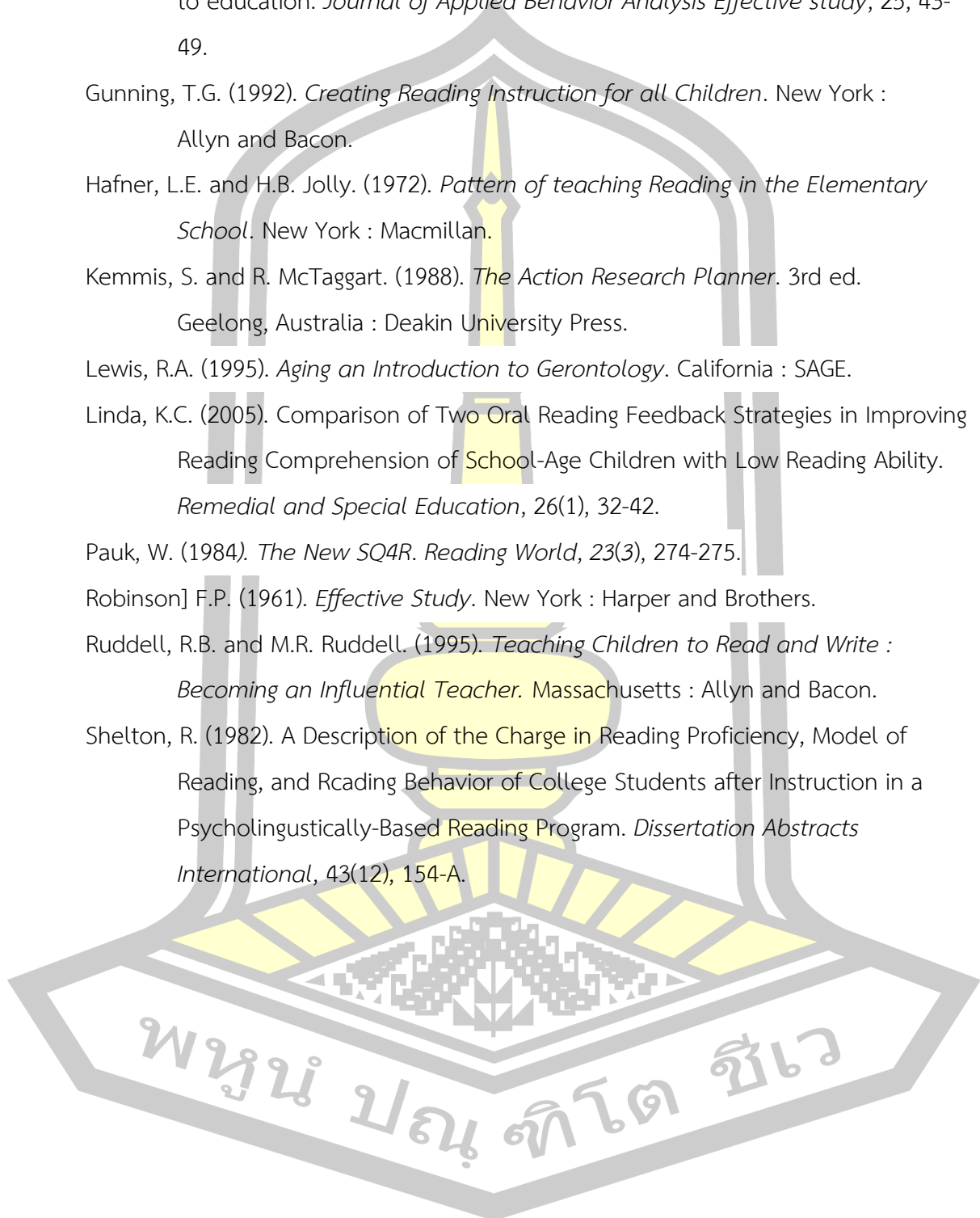
- ไพพรรณ อินทนิล. (2546). *การส่งเสริมการอ่าน*. ชลบุรี : ชลบุรีการพิมพ์.
- พองจันทร์ สุขยิ่ง. (2550). *ศิลปะการอ่านอย่างมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- ภัทรานิค มานนท์. (2540). *การประเมินผลการเรียน*. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.
- ภุริภัทร ทิศร. (2543). *การอ่านมีประโยชน์ โปรดมารักการอ่าน*. *วารสารวิชาการ*, 3(7), 10-14.
- มณีรัตน์ สุโขติรัตน์. (2537). *ไขปัญหาการคูณพีเวอร์ : แนวทางการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน*.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มณีวรรณ กมลพัฒนะ. (2536). *บันทึกต่อมคติ -2 : รู้จักตนเอง-เสียสละ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- มัทธิดา ศิริदानนท์. (2559). *การศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด*. *วารสารราช
พฤกษ์*, 14(3), 95-99.
- มานพ ถนอมศรี. (2546). *การเขียนหนังสือ สารคดี บันทึกรักสำหรับเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพฯ :
สปสพ.
- มิ่งขวัญธรรม ฉ่ำชื่นเมือง. (2543). *ฉลาดเรียน*. กรุงเทพฯ : ต้นธรรม.
- ยุพิน โกลงทา และคณะ. (2544). *รายงานการวิจัยการพัฒนาคุณลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านวังน้ำเขียว*. ประจวบคีรีขันธ์ : โรงเรียนบ้านวังน้ำเขียว.
- รัตนภรณ์ เลิศคำฟู. (2547). *การใช้วิธีสอนแบบเอสคิวพีอาร์ในการอ่านจับใจความสำคัญ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊ค.
- โรงเรียนบ้านเลิงใต้. (2561). *การประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ระดับศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาใกล้มีพี ปีการศึกษา
2561*. มหาสารคาม : โรงเรียนบ้านเลิงใต้.
- วรรณิ โสมประยูร. (2537). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วรรณิ โสมประยูร. (2553). *เทคนิคการสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้าวิชาการ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2541). *กระบวนการค้นคว้าใหม่ : การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล*.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2547). *นวัตกรรมทางการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : ช่างทอง.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2549). *นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้*. มหาสารคาม : ภาควิชาหลักสูตร
และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- แวมมยุรา เหมือนนิล. (2541). *การอ่านจับใจความ*. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.

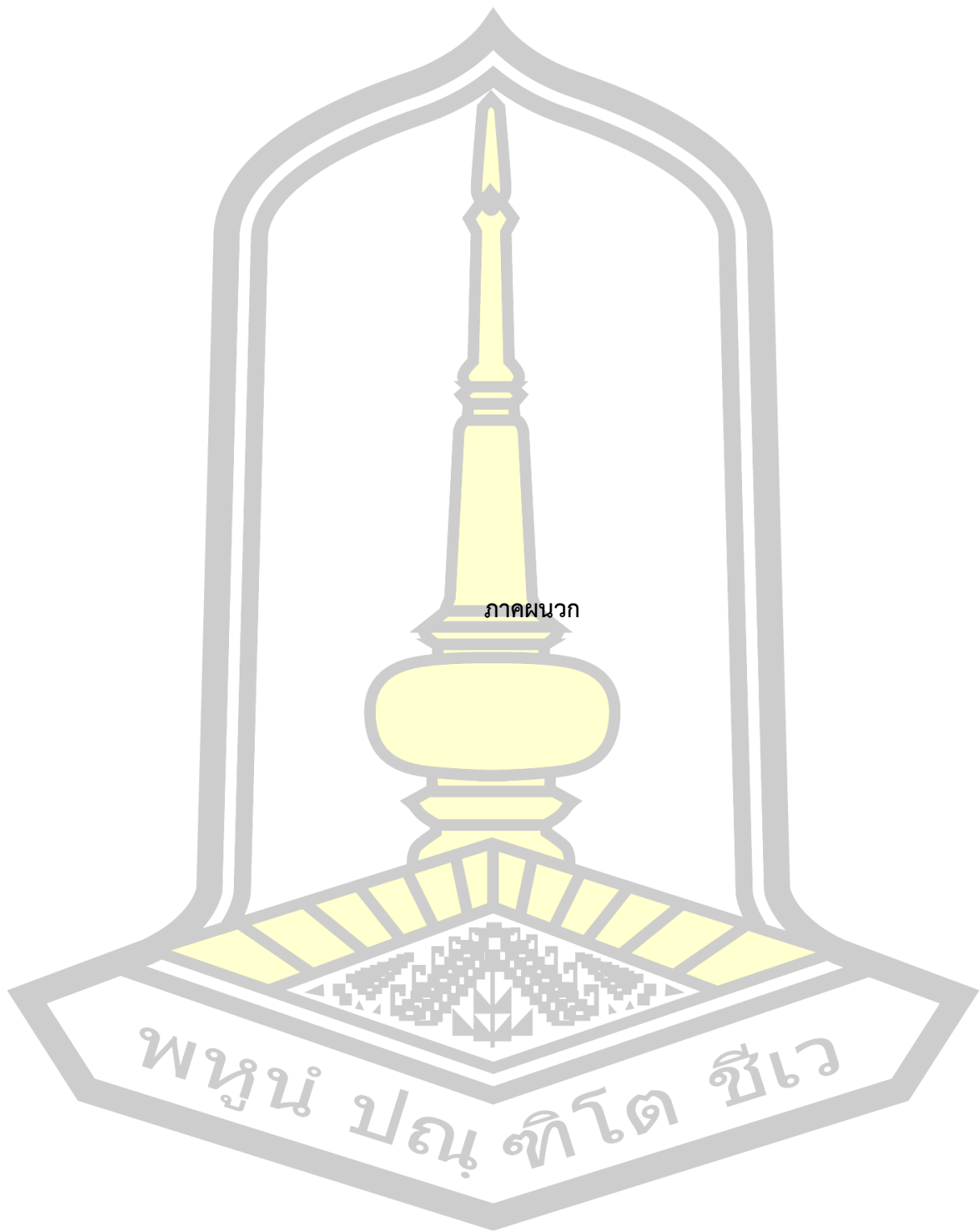
- ศศิธร ไชยเทศ. (2554). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการคิดวิเคราะห์และการยอมรับ
นับถือตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศศิธร อินต๋น. (2535). การพัฒนาแบบฝึกหัดการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ส.วาสนา ประवालพุกษ์. (2538). การประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับสภาพจริง :
การใช้แฟ้มสะสมงาน. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
16(48), 31-36.
- สนิท สัตโยภาส. (2545). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น. กรุงเทพฯ : บริษัท 21. เซ็นจูรี่.
- สมชาย หอมยก. (2550). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2551). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2553). การวัดผลการศึกษา. มหาสารคาม : ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมบัติ จำปาเงิน. (2548). กลเม็ดการอ่านให้เก่ง. กรุงเทพฯ : สถาพรบุ๊ค.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2551). การวิจัยการศึกษาเบื้องต้น. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมพร แผงพิพัฒน์. (2547). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สายสุณี สุกุลแก้ว. (2534). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความ ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. (2560). มาตรฐานการเรียนรู้และ
ตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. มหาสารคาม : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). แนวดำเนินงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่
การศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2540). *ระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- สำนักงานคณะกรรมการวิชาการภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. (2553). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*.
กรุงเทพฯ : ศูนย์วิชาบูรณาการ หมอวชิราวุฒิชัยศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2554). *รายงานสรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง (พ.ศ.2549-2553)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2548). *การประเมินคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ :
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- สิริรัตน์ รักซ้อน. (2556). *เตรียมพร้อมภาษาไทย มั่นใจเต็มร้อย*. กรุงเทพฯ : ไอดีซี.
- สุคนธ์ สิทธิพานนท์ และคณะ. (2554). *วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพเยาวชน*.
กรุงเทพฯ : เทคนิคพรินต์ติ้ง.
- สุคนธ์ สิทธิพานนท์ และคณะ. (2545). *การจัดกระบวนการเรียนรู้: เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- สุจิต บุญเต็ม. (2554). *ผลการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบ SQ4R ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). *หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2551). *การใช้เทคนิคสcaffolding เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน = Using Scaffolding Techniques for Developing Reading Skills*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.*,
2(4), 1-9.
- สุภาณี ไสโท. (2554). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษการคิดวิเคราะห์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ KWL PLUS กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภาพร มากแจ้ง. (2544). *รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์*.
กรุงเทพฯ : โครงการบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏธนบุรี.

- สุริยา ตอพล. (2541). *การพัฒนาหนังสือเรียนและแบบฝึกเสริมทักษะสำหรับการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวรรณา ตั้งทีฆะรักษ์. (2543). *การอ่าน*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2544). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล. (2546). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- โสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล. (2554). *ภาษาไทย 1*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- อมรรัตน์ จิตตะกาล. (2556). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อรธฤต ตรีภักจรรกุล. (2542). *เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและความสามารถในการเขียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธี เอส คิว โฟร์ อาร์ กับ TSL และนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อรุณี พงษ์ไพบูลย์. (2550). *การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ3R กับวิธีสอนตามคู่มือครู*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- อัจฉรา ประดิษฐ์. (2550). *ชวนเด็กไทยให้เป็นนักอ่าน 1*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อุทยานการเรียนรู้.
- อารี พันธุ์มณี. (2543). *คิดอย่างสร้างสรรค์*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ 1999.
- Bradshaw, G.J. (1998). *An investigation into the effectiveness of two teaching methods for developing textbook comprehension college student*. Ph.D. Thesis, Peabody College Teachers of Vanderbilt University.
- Brubacher, J.W. and others. (1994). *Becoming a Reflective Educator : how to build a Culture of Inquiry in the School*. California : Corwin Press.
- Burns, C.P., Roe D.B. and P.E. Ross. (1984). *Teaching Reading in Today's Elementary School*, 3rd ed. New York : Houghton Mifflin.

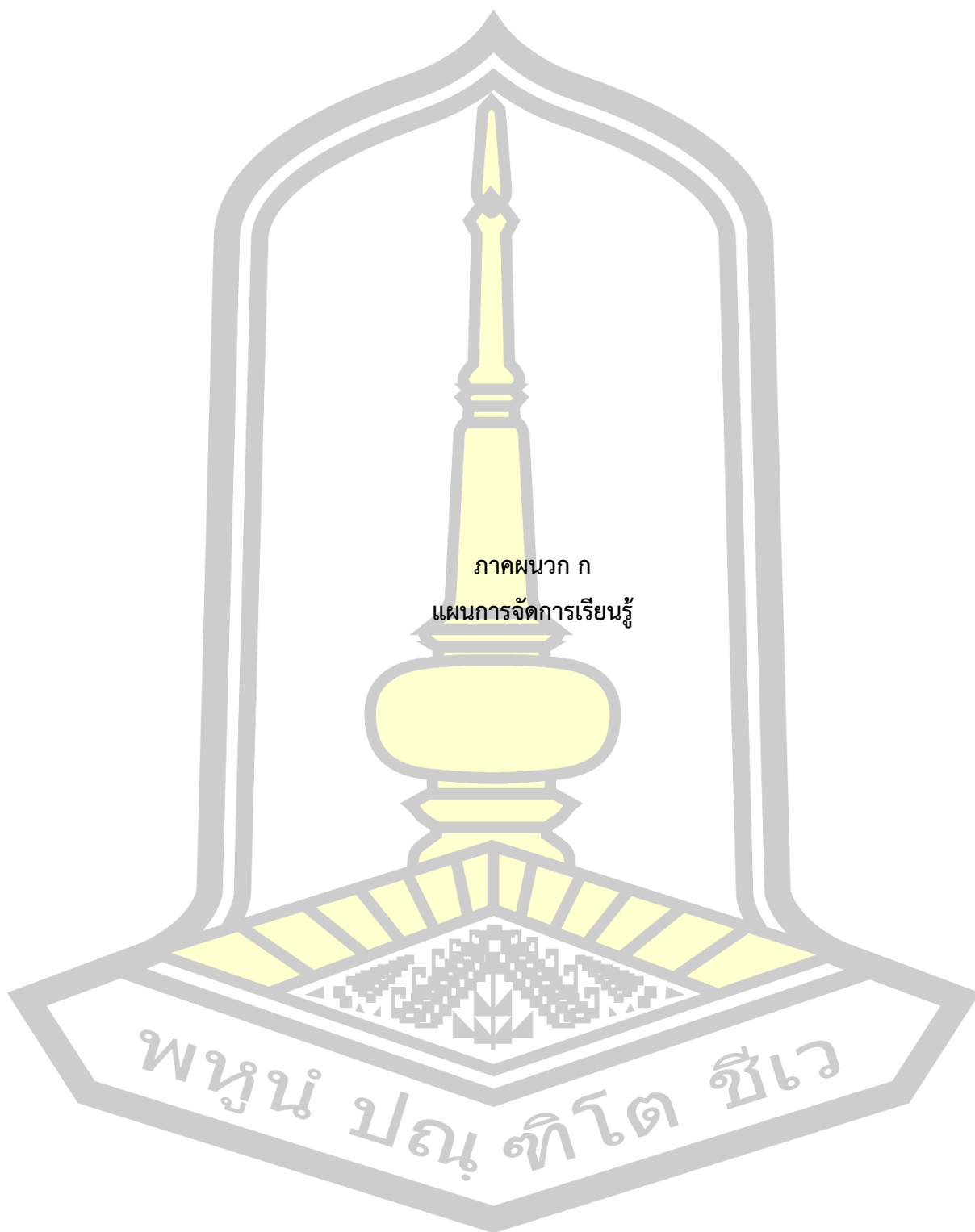
- Gilbert, T.F. and M.B. Gilbert. (1992). Potential contributions of performance science to education. *Journal of Applied Behavior Analysis Effective study*, 25, 43-49.
- Gunning, T.G. (1992). *Creating Reading Instruction for all Children*. New York : Allyn and Bacon.
- Hafner, L.E. and H.B. Jolly. (1972). *Pattern of teaching Reading in the Elementary School*. New York : Macmillan.
- Kemmis, S. and R. McTaggart. (1988). *The Action Research Planner*. 3rd ed. Geelong, Australia : Deakin University Press.
- Lewis, R.A. (1995). *Aging an Introduction to Gerontology*. California : SAGE.
- Linda, K.C. (2005). Comparison of Two Oral Reading Feedback Strategies in Improving Reading Comprehension of School-Age Children with Low Reading Ability. *Remedial and Special Education*, 26(1), 32-42.
- Pauk, W. (1984). *The New SQ4R*. *Reading World*, 23(3), 274-275.
- Robinson] F.P. (1961). *Effective Study*. New York : Harper and Brothers.
- Ruddell, R.B. and M.R. Ruddell. (1995). *Teaching Children to Read and Write : Becoming an Influential Teacher*. Massachusetts : Allyn and Bacon.
- Shelton, R. (1982). A Description of the Change in Reading Proficiency, Model of Reading, and Reading Behavior of College Students after Instruction in a Psycholinguistically-Based Reading Program. *Dissertation Abstracts International*, 43(12), 154-A.





ภาคผนวก

พหุมนุ ปณฺ ทิโต ชีเว



ภาคผนวก ก
แผนการจัดการเรียนรู้

พหุ ประทีป วิทยา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
หน่วยการเรียนรู้ การอ่านจับใจความ	เวลา 12 ชั่วโมง
เรื่อง การอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องเศรษฐีเจ้าเล่ห์	เวลา 1 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นางสาวพิมพ์ชนก เนื่องทะเล	วันที่.....

มาตรฐานการเรียนรู้

ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดชั้นปี

ท 1.1 ป. 3/3 ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

ท 1.1 ป. 3/9 มีมารยาทในการอ่าน

ท 5.1 ป. 5/3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่าน

สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เป็นการอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องให้ได้ ว่าใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร มีสาระสำคัญอย่างไร ส่งเสริมคุณธรรมเรื่องอะไรบ้าง ข้อคิดหรือคติเตือนใจที่ได้จากเรื่องคืออะไร นิทานเรื่องเศรษฐีเจ้าเล่ห์ เป็นนิทานเกี่ยวกับเศรษฐีขี้โกง ที่ต้องการจะแต่งงานกับหญิงสาวลูกชานาที่เป็นหนี้จนสร้างกลอุบายขึ้นมาเพื่อจะได้แต่งงานกับเธอ แต่หญิงสาวกลับรู้ทันกลอุบายของเขาทำให้ชานาพ้นสภาพลูกหนี้และลูกสาวไม่ต้องแต่งงานกับเศรษฐีขี้โกงคนนั้น

สาระการเรียนรู้

1. หลักการอ่านจับใจความ
2. นิทานเรื่อง เศรษฐีเจ้าเล่ห์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายหลักของการอ่านจับใจความได้
2. นักเรียนสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่านได้
4. นักเรียนมุ่งมั่น ตั้งใจในการทำกิจกรรม

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจ Survey (S) ครูชี้แจงจุดประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งถามนักเรียนเกี่ยวกับนิทานที่นักเรียนชื่นชอบ จากนั้นแจกบทอ่านนิทานเรื่องเศรษฐีเจ้าเล่ห์ให้นักเรียนทุกคน และให้นักเรียนสำรวจเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยครูคอยชี้แนะวิธีการอ่านให้ฝึกอ่านแบบกวาดสายตาอย่างรวดเร็ว (ใช้เวลา 5 นาที)

ขั้นที่ 2 ขั้นตั้งคำถาม Question (Q) เมื่ออ่านจบให้นักเรียนบันทึกข้อความไว้ในสมุดคร่าว ๆ เกี่ยวกับตัวละครและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่อง จากนั้นครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนตอบ ดังนี้ (ใช้เวลา 10 นาที)

- ◆ ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง และนักเรียนชอบตัวละครตัวใดเพราะอะไร
- ◆ ตัวละครในนิทานเรื่องนี้มีลักษณะนิสัยอย่างไร
- ◆ เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น
- ◆ ผลเป็นอย่างไร สรุปว่าได้ข้อคิดอะไรจากนิทานเรื่องนี้
- ◆ นักเรียนจะนำข้อคิดนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

ขั้นที่ 3 ขั้นอ่าน Read (R) นักเรียนอ่านนิทานเรื่องเศรษฐีเจ้าเล่ห์โดยละเอียดอีกครั้ง เพื่อหาคำตอบ ที่นักเรียนได้ตั้งคำถามเอาไว้ในสมุดบันทึก (ใช้เวลา 10 นาที)

ขั้นที่ 4 ขั้นจดบันทึก Record (R) นักเรียนบันทึกข้อมูลสาระและใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านในแต่ละย่อหน้าลงในสมุดอย่างคร่าว ๆ (ใช้เวลา 10 นาที)

ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปใจความ Recite (R) ครูแจกใบกิจกรรม อ่านจับใจความจากนิทานเรื่องเศรษฐีเจ้าเล่ห์ที่ให้กับนักเรียนโดยให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของนิทานที่อ่านที่ได้บันทึกไว้ลงในใบกิจกรรม (ใช้เวลา 15 นาที)

ขั้นที่ 6 ขั้นทบทวน Reflect (R) นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อนิทานที่อ่าน ดังนี้

- 6.1 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากนิทานเศรษฐีเจ้าเล่ห์
- 6.2 นิทานที่อ่านมีคุณค่าต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือไม่ อย่างไร
- 6.3 ครูเขียนข้อคิดเห็นที่นักเรียนเสนอเหล่านั้นไว้บนกระดาน เป็นการสะท้อน

ความคิดเห็นจากนิทานที่ได้อ่าน พร้อมทั้งสรุปกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความจากนิทานเรื่อง เศรษฐีเจ้าเล่ห์ให้ครอบคลุมทุกประเด็นว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำไม และผลเป็นอย่างไร (ใช้เวลา 10 นาที)

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. บทอ่านนิทานเรื่องเศรษฐีเจ้าเล่ห์
2. ใบกิจกรรมการอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องเศรษฐีเจ้าเล่ห์

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. นักเรียนสามารถอธิบายหลักของการอ่านจับใจความได้	การตอบคำถาม การประเมินผลงาน	ใบกิจกรรม	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป
2. นักเรียนสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้	การตอบคำถาม การประเมินผลงาน	ใบกิจกรรม	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป
3. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่านได้	การตอบคำถาม การประเมินผลงาน	ใบกิจกรรม	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป
4. นักเรียนมุ่งมั่น ตั้งใจในการทำกิจกรรม	การสังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกต พฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป

ข้อเสนอแนะของผู้บริการ

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(นางเพ็ญศรี กองเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเลิงใต้

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านกระบวนการ (P)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านเจตคติ (A)

.....

.....

.....

.....

.....

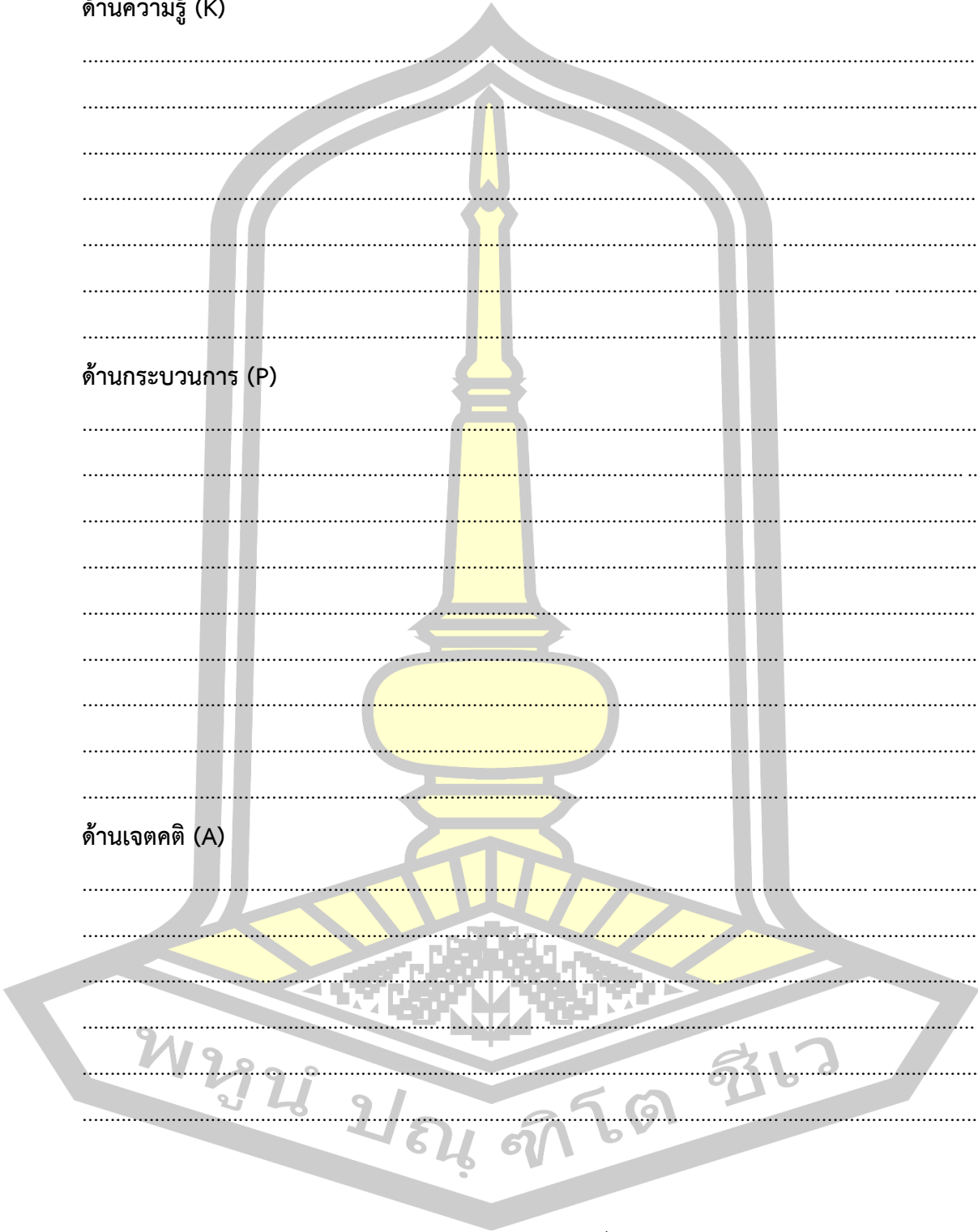
.....

.....

.....

.....

.....



ลงชื่อ..... ครูผู้สอน
(นางสาวพิมพ์ชนก เนื่องทะเล)

นิทาน เรื่อง เศรษฐีเจ้าเล่ห์

เศรษฐีคนหนึ่งชอบใจลูกสาวชานายากรั้เขาเชิญชานากับลูกสาวไปที่สวนในคฤหาสน์ของเขาเป็นสวนกรวดกว้างใหญ่ที่มีแต่กรวดสีดำกับสีขาว เศรษฐีบอก ชานานาว่า “ท่านเป็นหนี้สินข้าจำนวนหนึ่ง แต่หากท่านยกลูกสาวให้ข้าจะยกหนี้สินทั้งหมดให้” ชานานาไม่ตกลง เศรษฐีบอกว่า “ถ้าเช่นนั้นเรามานพนันกันดีไหม ข้าจะหยิบกรวดสองก้อนขึ้นมาจากสวนกรวดใสในถุงผ้านี้ ก้อนหนึ่งสีดำ ก้อนหนึ่งสีขาว ให้ลูกสาวของท่านหยิบก้อนกรวดจากถุงนี้ หากนางหยิบได้ ก้อนสีขาว ข้าจะยกหนี้สินให้ท่านและนางไม่ต้องแต่งงานกับข้า แต่หากนางหยิบได้ก้อนสีดำนาง ต้องแต่งงานกับข้า และแน่นอนข้าจะยกหนี้ให้ท่านด้วย” ชานานาตกลง เศรษฐีหยิบกรวดสองก้อนใสในถุงผ้า หญิงสาวเหลือบไปเห็นว่ากรวดทั้งสองก้อนนั้นเป็นสีดำ เธอจะทำอย่างไรหากเธอไม่เปิดโปงความจริงก็ต้องแต่งงานกับเศรษฐีขี้โกง หากเธอเปิดโปงความจริงเศรษฐีย่อมเสียหน้าและยกเลิกเกมนี้แต่บิดาของเธอก็จะยังคงเป็นหนี้ เศรษฐีต่อไปอีกนาน ลูกสาวชานาเอี่ยมมือลงไปในถุงผ้าหยิบกรวดขึ้นมาหนึ่งก้อนพลันเธอปล่อย กรวดในมือร่วงลงสู่พื้นกลิ้งหายไปใต้อันสีดำและขาวของสวนกรวด เธอมองหน้าเศรษฐีพร้อมเอ่ยว่า “ขอภัยที่ข้าพลั้งเผลอปล่อยหินร่วงหล่นแต่ไม่เป็นไรในเมื่อท่านใส่กรวดสีขาวกับสีดำอย่างละหนึ่งก้อนลงไปใต้อันนี้ ดังนั้นเมื่อเราเปิดถุงออกดูสีกรวดก้อนที่เหลือ ก็ย่อมรู้ทันทีว่ากรวดที่ข้าหยิบไปเมื่อครู่เป็นสีอะไร” ที่กันถุงเป็นกรวดสีดำ

“...ดังนั้นกรวดก้อนที่ข้าทำตกย่อมเป็นสีขาว”

ชานานาพ้นสภาพลูกหนี้และลูกสาวไม่ต้องแต่งงานกับเศรษฐีขี้โกงคนนั้น

ชื่อ _____ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เลขที่.....

วิชา ภาษาไทย โรงเรียนบ้านเลิงใต้ สพป.มหาสารคาม เขต 3 วันที่

ใบกิจกรรมการอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องเศรษฐีเจ้าเล่ห์

☺ ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องของนิทานที่กำหนดให้ จากนั้นจับใจความของเนื้อเรื่องและตอบคำถามต่อไปนี้

1. เศรษฐีพาขานาและลูกสาวไปที่แห่งใด

ตอบ

2. เศรษฐีได้ตั้งเงื่อนไขการพนันกับขานาสองข้อ คืออะไร

ตอบ

3. ความจริงแล้วในถุงผ้ามีก้อนกรวดสีใดบ้าง

ตอบ

4. เพราะเหตุใดลูกขานาจึงไม่เปิดโปงความจริงว่าเศรษฐีนั้นเล่นไม่ซื่อ

ตอบ

5. สุดท้ายแล้วขานายังคงเป็นหนี้เศรษฐีและลูกสาวต้องแต่งงานกับเศรษฐีหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ



แบบบันทึกผลการตรวจใบกิจกรรม
 การอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่อง เศรษฐีเจ้าเล่ห์
 รายวิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 โรงเรียนบ้านเลิงใต้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

ที่	ชื่อ-สกุลนักเรียน	ข้อที่					รวม คะแนน (10)	ผลการ ประเมิน	
		1	2	3	4	5		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	เด็กชายภูมิภัทร โพธิ์ซี								
2	เด็กชายนรินทร์ ศรีกิ่งพาน								
3	เด็กชายจิระศักดิ์ อุดทาทอง								
4	เด็กชายฐิตินันท์ ทะนาชัย								
5	เด็กชายคณาธิป สีหานาถ								
6	เด็กชายวรวิช นามเขียงใต้								
	รวมทั้งสิ้น								
	เฉลี่ยร้อยละ								

ผลการพิจารณา

นักเรียนทำใบกิจกรรมแล้วผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป

ลงชื่อ ผู้บันทึก

(นางสาวพิมพ์ชนก เนื่องทะบาล)

พหุ ประถมศึกษา

แบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผู้ประเมิน ครู

ผู้รับการประเมิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เลขที่.....

ครั้งที่ วันที่

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนแล้ว / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคุณภาพ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)
1. ตั้งใจเรียน			
2. ความเพียรพยายามในการเรียนรู้			
3. สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้			
4. การแสวงหาความรู้			
5. บันทึกความรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้			
6. นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน			
รวม			
ร้อยละ			
ระดับคุณภาพ			

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงร้อยละ	ระดับคุณภาพ
ร้อยละ 80-100	ดีมาก
ร้อยละ 70-79	ดี
ร้อยละ 60-69	ผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(นางสาวพิมพ์ชนก เนื่องทะเล)

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้

พฤติกรรมบ่งชี้ คุณลักษณะ พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)
1. ตั้งใจเรียน	ตั้งใจ มีความมุ่งมั่น เอาใจใส่ จดจ่อในการเรียนสม่ำเสมอ	ตั้งใจ เอาใจใส่จดจ่อกับการเรียน	ไม่ค่อยเอาใจใส่กับการเรียน ชอบคุยหรือเล่นกับเพื่อนในขณะที่ครูสอน
2. ความเพียรพยายามในการเรียนรู้	มีความพยายามในการเรียนรู้ ปฏิบัติกิจกรรมและการทำงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้สำเร็จได้ตามเป้าหมาย	มีความพยายามในการเรียนรู้ ปฏิบัติกิจกรรมและการทำงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้สำเร็จน้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่มีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ทำงานไม่สำเร็จ
3. สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ	มีความกระตือรือร้น สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทุกกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ	สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้น้อยกว่าร้อยละ 80	เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เมื่อถูกบังคับ
4. การแสวงหาความรู้	ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ได้เองอย่างหลากหลายและมีข้อมูลจากการค้นคว้าเสมอ	ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ได้เองโดยไม่ต้องให้ครูแนะนำ	ไม่ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ นอกจากที่ครูเตรียมให้
5. บันทึกความรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้	บันทึกความรู้ สรุปองค์ความรู้จากสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ	บันทึกความรู้ สรุปองค์ความรู้จากสิ่งที่เรียนรู้ได้ แต่ขาดการจัดระบบข้อมูล	บันทึกความรู้ได้ แต่ไม่สามารถสรุปองค์ความรู้ได้อย่างเป็นระบบ
6. การสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	สะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างสม่ำเสมอ	สะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้น้อยกว่าร้อยละ 80	สะท้อนผลได้ แต่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำความรู้ไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
หน่วยการเรียนรู้ การอ่านจับใจความ	เวลา 12 ชั่วโมง
เรื่อง การอ่านจับใจความจากเพลงที่ไม่มีมีครุ (ถามย้ำให้ชัด)	เวลา 1 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นางสาวพิมพ์ชนก เนื่องทะเล	วันที่.....

มาตรฐานการเรียนรู้

ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดชั้นปี

ท 1.1 ป. 3/2 อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน

ท 1.1 ป. 3/5 สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ท 5.1 ป. 3/1 ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สาระสำคัญ

บทเพลง หมายถึง ถ้อยคำที่นักประพันธ์เรียงร้อย ทำให้เกิดความไพเราะ สร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้ฟัง มีคุณค่าด้านวรรณศิลป์ ทั้งด้านการเลือกสรรคำที่ใช้ในการแต่ง การเรียบเรียงประโยค และการใช้โวหาร เพลงนั้นอาจให้ข้อคิดแก่ผู้ฟังในการดำเนินชีวิต เพลงที่ไม่มีมีครุ เป็นบทเพลงที่สะท้อนให้เห็นถึงการเผ่าคอยครูที่จะไปสอนของนักเรียนในพื้นที่ชายแดนแสนอันตรายที่ขาดแคลนครู

สาระการเรียนรู้

1. หลักการอ่านจับใจความ
2. บทเพลงที่ไม่มีมีครุ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3. นักเรียนสามารถระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจ Survey (S) สนทนาซักถามเกี่ยวกับเพลง ว่านักเรียนรู้จักหรือเคยได้ยินหรือฟังเพลงอะไรบ้าง ชอบเพลงประเภทใดมากที่สุด เพลงที่นักเรียนชอบที่สุด เหตุผลที่ชอบ ครูแจกบทเพลง เพลงที่นี้ไม่มีครู ให้นักเรียนทุกคน และให้นักเรียนสำรวจเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหาใจความสำคัญของเพลงที่อ่าน โดยครูคอยชี้แนะวิธีการอ่านให้ฝึกอ่านแบบกวาดสายตารวดเร็ว

ขั้นที่ 2 ขั้นตั้งคำถาม Question (Q) เมื่ออ่านจบให้นักเรียนช่วยกันฝึกตั้งคำถามเกี่ยวกับตัวละครและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่อง ดังนี้

- ◆ ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง
- ◆ เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น
- ◆ ผลเป็นอย่างไร สรุปว่าได้ข้อคิดอะไรจากเพลงนี้
- ◆ นักเรียนจะนำข้อคิดนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

โดยนักเรียนช่วยกันฝึกตั้งคำถามที่ได้จากบทเพลงแต่ละย่อหน้า

ขั้นที่ 3 ขั้นอ่าน Read (R) นักเรียนอ่านบทเพลง เพลงที่นี้ไม่มีครู โดยละเอียดอีกครั้งเพื่อหาคำตอบ ที่นักเรียนได้ตั้งคำถามเอาไว้

ขั้นที่ 4 ขั้นจดบันทึก Record (R) นักเรียนบันทึกข้อมูลสาระสำคัญของบทเพลงที่อ่าน ลงในใบกิจกรรมถามย้ำให้ชัด การอ่านจับใจความจากบทเพลง เพลง ที่นี้ไม่มีครู

ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปใจความ Recite (R) ตัวแทนนักเรียนออกมาสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ได้สรุปและบันทึกไว้

ขั้นที่ 6 ขั้นทบทวน Reflect (R) นักเรียนแต่ละคนแสดงความคิดเห็นต่อบทเพลงที่อ่าน และช่วยกันบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่อง มีคุณค่าต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือไม่ อย่างไร พยายามตอบคำถามให้ครอบคลุม

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. บทเพลง เพลงที่นี้ไม่มีครู
2. ใบกิจกรรมการอ่านจับใจความจากบทเพลง เพลงที่นี้ไม่มีครู

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่านได้	การประเมินผลงาน	แบบบันทึกผลการตรวจใบกิจกรรม	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป
2. นักเรียนสามารถสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	การตอบคำถาม การประเมินผลงาน	แบบบันทึกผลการตรวจใบกิจกรรม	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป
3. นักเรียนสามารถระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	การตอบคำถาม การสังเกตพฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป

ข้อเสนอแนะของผู้บริการ

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(นางเพ็ญศรี กองเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเลิงใต้

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านกระบวนการ (P)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านเจตคติ (A)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

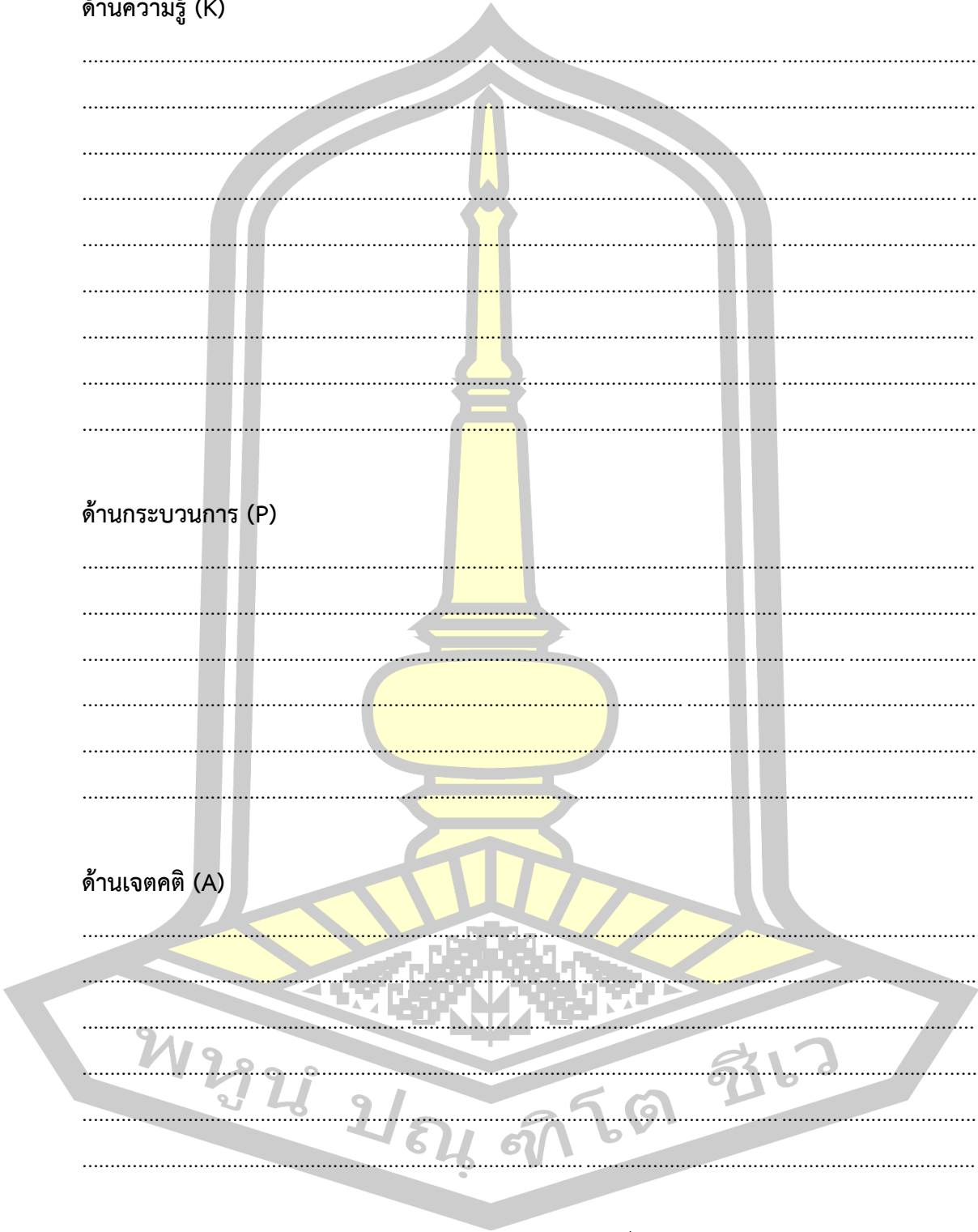
.....

.....

.....

.....

.....



ลงชื่อ..... ครูผู้สอน
(นางสาวพิมพ์ชนก เนื่องทะบาล)

ชื่อ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	เลขที่
วิชา ภาษาไทย	โรงเรียนบ้านเลิงใต้ สพ.มหาสารคาม เขต 3	วันที่

ใบกิจกรรมถามย้ำให้ชัด การอ่านจับใจความจากเพลงที่นี้ไม่มีครู

☺ ให้นักเรียนอ่านบทเพลงที่กำหนดให้ จากนั้นจับใจความของเนื้อเรื่องและตอบคำถามต่อไปนี้

เพลง ที่นี้ไม่มีครู

ศิลปิน วงแฮมเมอร์

ทำไมครูที่นี้มีน้อยนัก เด็ก ๆ มักถามถึงครูอยู่เสมอ ครูคนใหม่อยู่ไหนกันเล่าเออ
เด็กชะเง้อคอยครูอยู่ทุกวัน

ครูมากมายมีไหมในวันนี้ จะยินดีมุ่งบ้านป่าอาสาสอน ร่วมทุกข์สุขกับเด็กในดงดอน
เอื้ออาทรสอนสั่งอย่างตั้งใจ

จงไปเถิดเด็กน้อยรอคอยอยู่ ต้องการครูนำทางไปทุกหน ถิ่นภายในป่ากว้าง
ยังมีดมน เพียงคู่คนเทียนส่องทางสว่างคอย

ครูจบแล้วทำไมไม่ยอมกลับ หรือใครจับครูไว้ที่ไหนหนอ เด็กเพียรถามหน้าเสา
นั่งเฝ้ารอ น้ำตาลอที่นี้ไม่มีครู น้ำตาลอที่นี้ไม่มีครู น้ำตาลอที่นี้ไม่มีครู

พูน ปณ ติโต



1. บทเพลงนี้กล่าวถึงอะไร

ตอบ

2. ทำไมโรงเรียนแห่งนี้จึงมีครูไม่มาก

ตอบ

3. ถ้านักเรียนมีส่วนในการช่วยแก้ปัญหาให้โรงเรียนแห่งนี้ นักเรียนจะช่วยทำอย่างไร

ตอบ

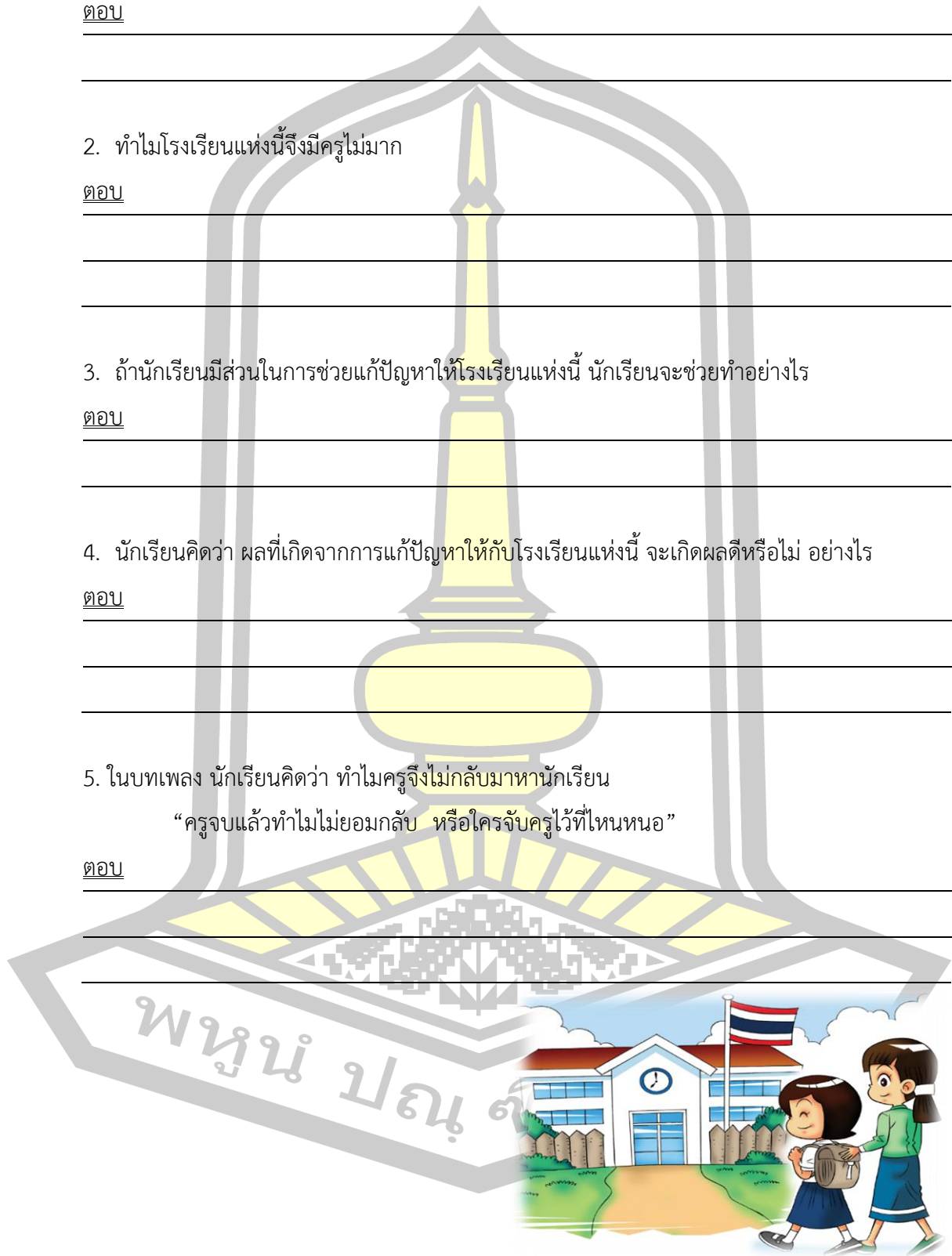
4. นักเรียนคิดว่า ผลที่เกิดจากการแก้ปัญหาให้กับโรงเรียนแห่งนี้ จะเกิดผลดีหรือไม่ อย่างไร

ตอบ

5. ในบทเพลง นักเรียนคิดว่า ทำไมครูจึงไม่กลับมาหานักเรียน

“ครูจบแล้วทำไมไม่ยอมกลับ หรือใครจับครูไว้ที่ไหนหนอ”

ตอบ



แบบบันทึกผลการตรวจใบกิจกรรมถ้อยคำให้ชัด
 การอ่านจับใจความจากเพลง ที่นี้ไม่มีครู
 รายวิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 โรงเรียนบ้านเลิงใต้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

ที่	ชื่อ-สกุลนักเรียน	ข้อที่					รวมคะแนน (10)	ผลการประเมิน	
		1	2	3	4	5		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	เด็กชายภูมิภัทร โพธิ์ชี								
2	เด็กชายนรินทร์ ศรีกิ่งพาน								
3	เด็กชายจิระศักดิ์ อุดทาทอง								
4	เด็กชายฐิตินันท์ ทะนาชัย								
5	เด็กชายคณาธิป สีหานาถ								
6	เด็กชายนววิช นามเชียงใต้								
	รวมทั้งสิ้น								
	เฉลี่ยร้อยละ								

ผลการพิจารณา

นักเรียนทำใบกิจกรรมแล้วผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป

ลงชื่อ ผู้บันทึก

(นางสาวพิมพ์ชนก เนื่องทะเล)

พูน ปณ ทัต ชีเว

แบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผู้ประเมิน ครู

ผู้รับการประเมิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เลขที่.....

ครั้งที่ วันที่

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนแล้ว / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคุณภาพ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)
1. ตั้งใจเรียน			
2. ความเพียรพยายามในการเรียนรู้			
3. สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้			
4. การแสวงหาความรู้			
5. บันทึกความรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้			
6. นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน			
รวม			
ร้อยละ			
ระดับคุณภาพ			

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงร้อยละ	ระดับคุณภาพ
ร้อยละ 80-100	ดีมาก
ร้อยละ 70-79	ดี
ร้อยละ 60-69	ผ่าน

ลงชื่อ ผู้สังเกต

(นางสาวพิมพ์ชนก เนื่องทะเล)

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้

พฤติกรรมบ่งชี้ คุณลักษณะพฤติกรรม ใฝ่เรียนรู้	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)
1. ตั้งใจเรียน	ตั้งใจ มีความมุ่งมั่น เอาใจใส่ จดจ่อในการเรียนสม่ำเสมอ	ตั้งใจ เอาใจใส่จดจ่อกับการเรียน	ไม่ค่อยเอาใจใส่กับการเรียน ชอบคุยหรือเล่นกับเพื่อนในขณะที่ครูสอน
2. ความเพียรพยายามในการเรียนรู้	มีความพยายามในการเรียนรู้ ปฏิบัติกิจกรรมและการทำงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้สำเร็จได้ตามเป้าหมาย	มีความพยายามในการเรียนรู้ ปฏิบัติกิจกรรมและการทำงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้สำเร็จน้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่มีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ทำงานไม่สำเร็จ
3. สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ	มีความกระตือรือร้น สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทุกกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ	สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้น้อยกว่าร้อยละ 80	เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เมื่อถูกบังคับ
4. การแสวงหาความรู้	ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ได้เองอย่างหลากหลายและมีข้อมูลจากการค้นคว้าเสมอ	ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ได้เองโดยไม่ต้องให้ครูแนะนำ	ไม่ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ นอกจากที่ครูเตรียมให้
5. บันทึกความรู้สรุปเป็นองค์ความรู้	บันทึกความรู้ สรุปองค์ความรู้จากสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ	บันทึกความรู้ สรุปองค์ความรู้จากสิ่งที่เรียนรู้ได้ แต่ขาดการจัดระบบข้อมูล	บันทึกความรู้ได้ แต่ไม่สามารถสรุปองค์ความรู้ได้อย่างเป็นระบบ
6. การสะท้อนผลแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	สะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างสม่ำเสมอ	สะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้น้อยกว่าร้อยละ 80	สะท้อนผลได้ แต่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำความรู้ไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
หน่วยการเรียนรู้ การอ่านจับใจความ	เวลา 12 ชั่วโมง
เรื่อง การอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง วันเพ็ญเดือนสิบสอง	เวลา 1 ชั่วโมง
ครูผู้สอน นางสาวพิมพ์ชนก เนื่องทะเล	วันที่.....

มาตรฐานการเรียนรู้

ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดชั้นปี

ท 1.1 ป. 3/2 อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน

ท 1.1 ป. 3/4 ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ

ท 5.1 ป. 3/3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่าน

สาระสำคัญ

บทร้อยกรอง หมายถึง คำประพันธ์ที่เรียบเรียงขึ้นโดยข้อบังคับ จำกัดคำและวรรคตอนให้สัมผัสกันไพเราะตามเกณฑ์ที่ได้วางไว้ในฉันทลักษณ์ คำว่า “บทร้อยกรอง” มีคำที่ใช้เรียกแตกต่างกันหลายๆ อย่าง เช่น คำประพันธ์ คำประพันธ์ร้อยกรอง กาพย์กลอน กวีนิพนธ์ หรือบทกวี เป็นต้น

สาระการเรียนรู้

1. การอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง วันเพ็ญเดือนสิบสอง
2. การตอบคำถามจากบทร้อยกรองที่อ่าน
3. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทร้อยกรองที่อ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่านได้

2. นักเรียนสามารถลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องทีอ่านโดยระบุเหตุผลประกอบได้
3. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่านได้

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจ Survey (S) ครูและนักเรียนสนทนาซักถามเกี่ยวกับการลอกกระทงว่านักเรียนเคยไปลอกกระทงหรือไม่ ไปลอกที่ไหน เมื่อนักเรียนไปลอกกระทงนักเรียนจะอธิษฐานว่าอะไร เป็นต้น จากนั้นครูแจกบัตรย่อยกรอง วันเพ็ญเดือนสิบสองให้นักเรียนทุกคน และให้นักเรียนสำรวจเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหาใจความสำคัญของบัตรย่อยกรองที่อ่าน โดยครูคอยชี้แนะวิธีการอ่านให้ฝึกอ่านแบบกวาดสายตาอย่างรวดเร็ว

ขั้นที่ 2 ขั้นตั้งคำถาม Question (Q) เมื่ออ่านจบให้นักเรียนช่วยกันฝึกตั้งคำถามเกี่ยวกับตัวละครและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่อง ดังนี้

- ◆ บัตรย่อยกรองนี้กล่าวถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ
- ◆ จุดประสงค์ของการไปลอกกระทงคืออะไร
- ◆ เราจะไปลอกกระทงช่วงเดือนไหน
- ◆ สรุปว่าได้ข้อคิดอะไรจากบัตรย่อยกรองนี้

โดยนักเรียนช่วยกันฝึกตั้งคำถามที่ได้จากบัตรย่อยกรองแต่ละย่อหน้า

ขั้นที่ 3 ขั้นอ่าน Read (R) นักเรียนอ่านบัตรย่อยกรอง วันเพ็ญเดือนสิบสองโดยละเอียดอีกครั้งเพื่อหาคำตอบ ที่นักเรียนได้ตั้งคำถามเอาไว้

ขั้นที่ 4 ขั้นจดบันทึก Record (R) นักเรียนบันทึกข้อมูลสาระสำคัญของบัตรย่อยกรองที่อ่านลงในใบกิจกรรมการอ่านจับใจความจากบัตรย่อยกรอง วันเพ็ญเดือนสิบสอง

ขั้นที่ 5 ขั้นสรุปใจความ Recite (R) ตัวแทนนักเรียนออกมาสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ได้อ่านและบันทึกไว้

ขั้นที่ 6 ขั้นทบทวน Reflect (R) นักเรียนแต่ละคนแสดงความคิดเห็นต่อบัตรย่อยกรองที่อ่านและช่วยกันบอกข้อคิดที่ได้จากเรื่อง มีคุณค่าต่อการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันหรือไม่ อย่างไร พยายามตอบคำถามให้ครอบคลุม

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. บัตรย่อยกรอง วันเพ็ญเดือนสิบสอง
2. ใบกิจกรรมการอ่านจับใจความจากบัตรย่อยกรอง วันเพ็ญเดือนสิบสอง

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่านได้	การประเมินผลงาน	แบบบันทึกผลการตรวจใบกิจกรรม	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป
2. นักเรียนสามารถลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องี่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบได้	การตอบคำถาม การประเมินผลงาน	แบบบันทึกผลการตรวจใบกิจกรรม	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป
3. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่านได้	การตอบคำถาม การสังเกต พฤติกรรม	แบบสังเกตพฤติกรรม	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป

ข้อเสนอแนะของผู้บริการ

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(นางเพ็ญศรี กองเกิด)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเลิงใต้

พหุบัน ปณฺ ทิโต สีเว

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านกระบวนการ (P)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านเจตคติ (A)

.....

.....

.....

.....

.....

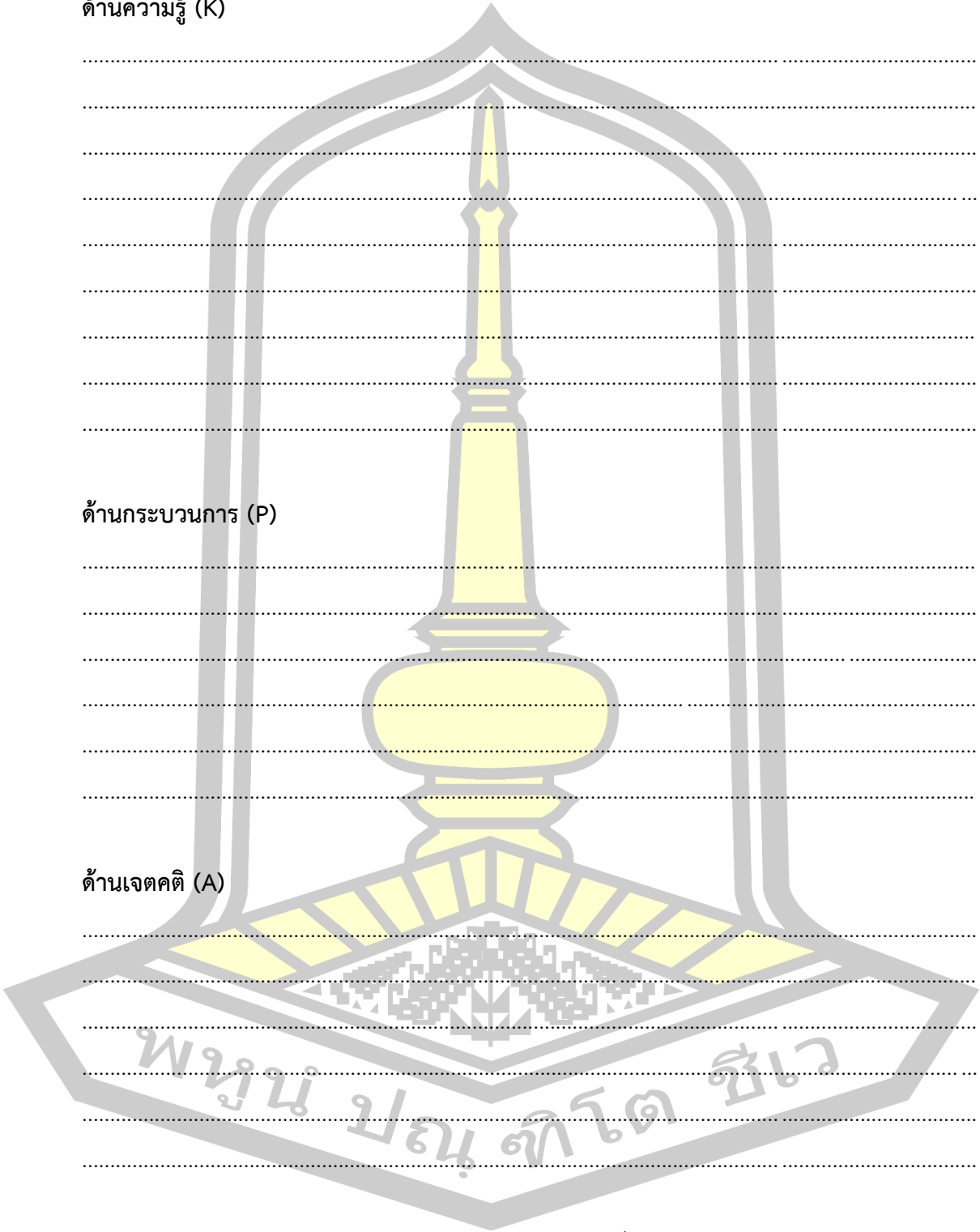
.....

.....

.....

.....

.....

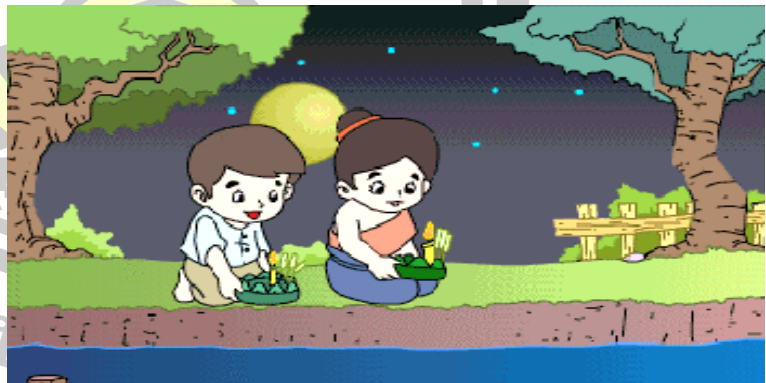


ลงชื่อ..... ครูผู้สอน
(นางสาวพิมพ์ชนก เนื่องทะบาล)

บทร้อยกรอง
วันเพ็ญเดือนสิบสอง



วันเพ็ญเดือนสิบสอง	น้ำเจิ้งนองสองริมฝั่ง
สี่บสานตำนานขลัง	เพิ่มพลังแห่งศรัทธา
ลอยเคราะห์ลอยทุกข์โศก	สิ่งอัปโชคสู่นาวา
รวมทั้งขอขมา	แม่คงคาแม่ธรณี
กระทรงรูปเทียนส่อง	ลอยละล่องสร้างสุขชี
ปลดปล่อยทุกข์ที่มี	สิ่งไม่ตีมลายไป
อัญเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์	ที่สถิตทั่วแดนไทย
ปรารถนาได้สิ่งใด	สรรเสริญให้สถาวร
ร่วมกันบูชาสินธุ์	ทั่วแผ่นดินทั่วสาคร
ชาวเราเอื้ออาทร	จงรู้ค่าทดแทนคุณ



พจน

ชื่อ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	เลขที่
วิชา ภาษาไทย	โรงเรียนบ้านเลิงใต้ สพ.ม.มหาสารคาม เขต 3	วันที่

ใบกิจกรรม

การอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง วันเพ็ญเดือนสิบสอง

☺ ให้นักเรียนอ่านบทเพลงที่กำหนดให้ จากนั้นจับใจความของเนื้อเรื่องและตอบคำถามต่อไปนี้

1. วันเพ็ญเดือนสิบสอง เป็นประเพณีที่อยู่ในเดือนใด

ตอบ

2. วันเพ็ญเดือนสิบสองตรงกับประเพณีใดของประเทศไทย

ตอบ

3. จุดประสงค์ในการลอยกระทงเพื่ออะไร

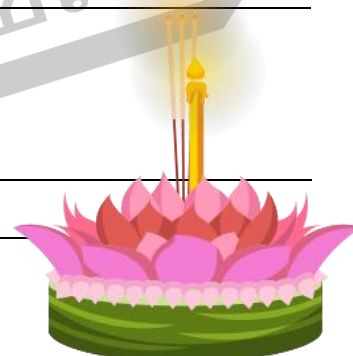
ตอบ

4. ให้นักเรียนบอกส่วนประกอบของกระทงที่ทำมาจากวัสดุธรรมชาติ

ตอบ

5. บอกข้อดีของกระทงที่ทำมาจากวัสดุธรรมชาติ

ตอบ



☺ ให้นักเรียนนำข้อความที่กำหนดจากบทร้อยกรอง วันเพ็ญเดือนสิบสอง ไปเขียนลงในตาราง ตามลำดับเหตุการณ์ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ลอยเคราะห์ลอยโศก สิ่งอัปโชคสู่นาวา

ขาขมาแม่คงคาแม่ธรณี

อัญเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่สถิตทั่วแดนไทย

ร่วมกันบูชาสิทธิ์ ทั้งแผ่นดินทั่วสาคร

วันเพ็ญเดือนสิบสอง น้ำเจิ้งนองริมสองฝั่ง

	ลำดับที่	เหตุการณ์
(ข้อ 6)	1	
(ข้อ 7)	2	
(ข้อ 8)	3	
(ข้อ 9)	4	
(ข้อ 10)	5	

พูนบุญ สืบ



แบบบันทึกผลการตรวจใบกิจกรรม
การอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง วันเพ็ญเดือนสิบสอง
รายวิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนบ้านเลิงใต้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

ที่	ชื่อ-สกุลนักเรียน	ข้อที่										รวมคะแนน (10)	ผลการประเมิน	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1	เด็กชายภูมิภัทร โพธิ์ซี													
2	เด็กชายรินทร์ ศรีกงพาน													
3	เด็กชายจิระศักดิ์ อุดทาทอง													
4	เด็กชายฐิตินันท์ ทะนาชัย													
5	เด็กชายคณาธิป สีหานาถ													
6	เด็กชายวรวิช นามเชียงใต้													
	รวมทั้งสิ้น													
	เฉลี่ยร้อยละ													

ผลการพิจารณา

นักเรียนทำใบกิจกรรมแล้วผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(นางสาวพิมพ์ชนก เนื่องทะเล)

พูน ปณ ทิโต ชีเว

แบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผู้ประเมิน ครู

ผู้รับการประเมิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เลขที่.....

ครั้งที่ วันที่

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนแล้ว / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคุณภาพ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)
1. ตั้งใจเรียน			
2. ความเพียรพยายามในการเรียนรู้			
3. สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้			
4. การแสวงหาความรู้			
5. บันทึกความรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้			
6. นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน			
รวม			
ร้อยละ			
ระดับคุณภาพ			

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

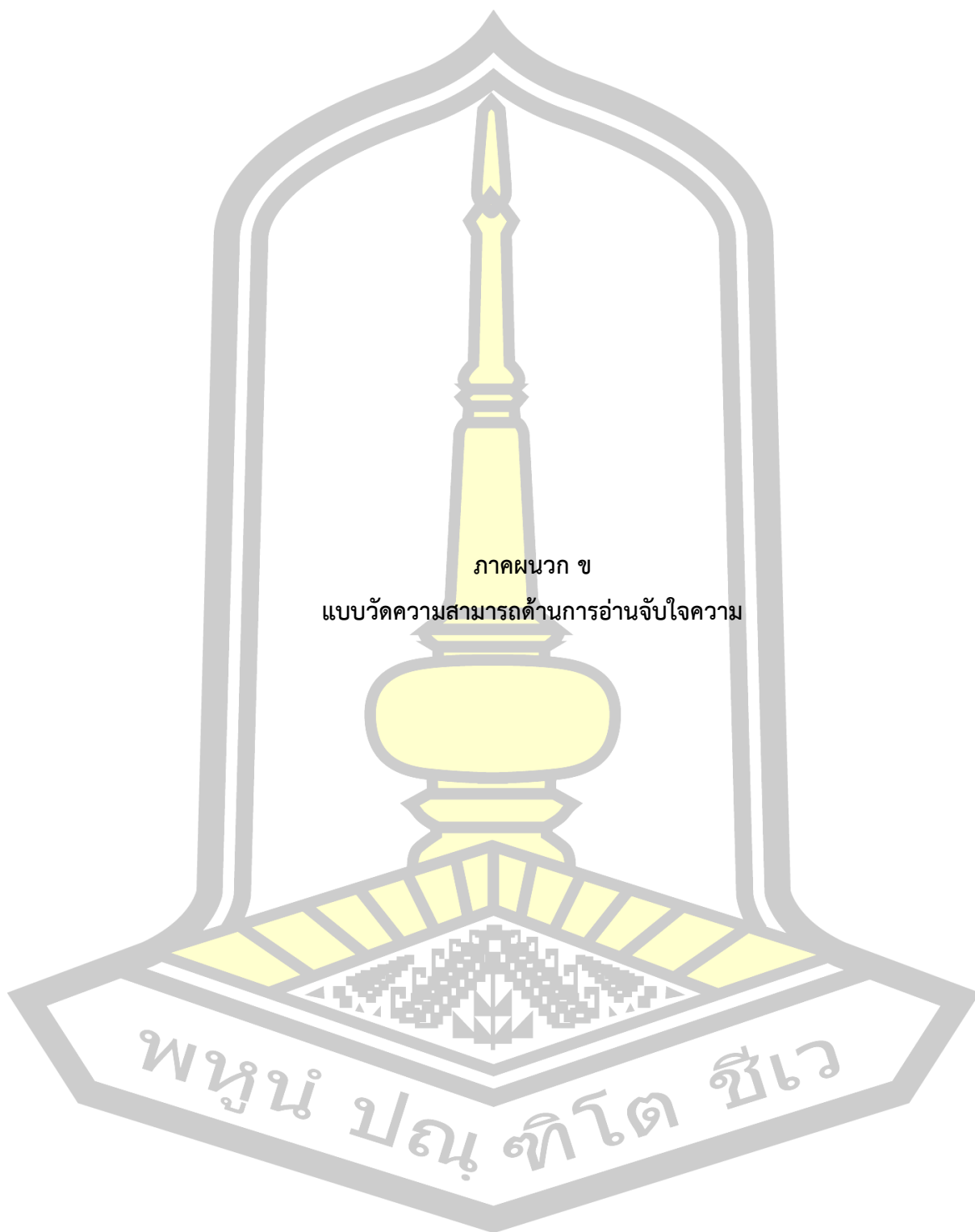
ช่วงร้อยละ	ระดับคุณภาพ
ร้อยละ 80-100	ดีมาก
ร้อยละ 70-79	ดี
ร้อยละ 60-69	ผ่าน

ลงชื่อผู้สังเกต

(นางสาวพิมพ์ชนก เนื่องทะเล)

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้

พฤติกรรมบ่งชี้ คุณลักษณะ พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)
1. ตั้งใจเรียน	ตั้งใจ มีความมุ่งมั่น เอาใจใส่ จดจ่อในการเรียนสม่ำเสมอ	ตั้งใจ เอาใจใส่จดจ่อกับการเรียน	ไม่ค่อยเอาใจใส่กับการเรียน ชอบคุยหรือเล่นกับเพื่อนในเวลาที่ครูสอน
2. ความเพียรพยายามในการเรียนรู้	มีความพยายามในการเรียนรู้ ปฏิบัติกิจกรรมและการทำงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้สำเร็จได้ตามเป้าหมาย	มีความพยายามในการเรียนรู้ ปฏิบัติกิจกรรมและการทำงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้สำเร็จน้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่มีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ทำงานไม่สำเร็จ
3. สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ	มีความกระตือรือร้นสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทุกกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ	สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้น้อยกว่าร้อยละ 80	เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เมื่อถูกบังคับ
4. การแสวงหาความรู้	ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ได้เองอย่างหลากหลายและมีข้อมูลจากการค้นคว้าเสมอ	ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ได้เองโดยไม่ต้องให้ครูแนะนำ	ไม่ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ นอกจากที่ครูเตรียมให้
5. บันทึกความรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้	บันทึกความรู้ สรุปองค์ความรู้จากสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ	บันทึกความรู้ สรุปองค์ความรู้จากสิ่งที่เรียนรู้ได้ แต่ขาดการจัดระบบข้อมูล	บันทึกความรู้ได้ แต่ไม่สามารถสรุปองค์ความรู้ได้อย่างเป็นระบบ
6. การสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	สะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างสม่ำเสมอ	สะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้น้อยกว่า ร้อยละ 80	สะท้อนผลได้ แต่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำความรู้ไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้



ภาคผนวก ข

แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

พหุจน์ ปณฺ ทิโต ชีเว

แบบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 30 ข้อ 30 คะแนน แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อสอบปรนัย แบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด
เพียงคำตอบเดียว จำนวน 20 ข้อ
ตอนที่ 2 ข้อสอบอัตนัย แบบเขียนตอบ ให้นักเรียนเขียนเติมคำตอบให้ถูกต้อง
จำนวน 10 ข้อ
2. ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 1 ชั่วโมง 30 นาที



ตอนที่ 1 แบบเลือกตอบ ข้อ 1–20 ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

อ่านเรื่องต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 1 – 3

“เม่นตัวหนึ่งไม่มีที่อยู่อาศัย มันไปขออยู่กับสัตว์อื่น ๆ แต่ก็ได้รับการปฏิเสธ ครั้นเมื่อได้พบกับฝูงงู มันพยายามอ้อนวอนจนพวกงูเกิดใจอ่อนยอมให้ที่อยู่อาศัยอยู่ในรูด้วยแต่ไม่นานเท่าใด งูก็รู้ว่าพวกตนคิดผิด เพราะต่างก็โดนขนที่แข็งและแหลมของเม่นทิ่มแทงตามร่างกายได้รับความเจ็บปวดไปตาม ๆ กัน “เพื่อนเอ๋ย เพื่อเห็นแก่ส่วนรวม เจ้าจงไปหาที่อยู่ใหม่เถอะ” ผู้เป็นหัวหน้างูพยายามวิงวอน “เพราะพวกเราลำบากกันเหลือเกิน” แต่เม่นกลับนอนเฉยทำเป็นไม่รู้ไม่ชี้ เมื่อรำคาญหนักเข้าเนื่องจากพวกงูเข้าซี้ให้ย้ายออกไปจากรัง มันจึงตวาดกลับไปว่า “ซื่ออยู่ที่นี้ก็สบายดีแล้ว หากพวกเจ้าคิดว่าลำบากจนทนไม่ไหวทำไมไม่อพยพไปอยู่ที่ใหม่ซะละ”

1. “เพื่อนเอ๋ย เพื่อเห็นแก่ส่วนรวม เจ้าจงไปหาที่อยู่ใหม่เถอะ” จากข้อความผู้พูดแสดงความรู้สึกอย่างไร

- ก. ขอความเมตตา
ข. อ้อนวอนขอความเห็นใจ
ค. ชักจูงให้เห็นด้วย

2. ขนของเม่นมีผลอย่างไรกับพวกงู

- ก. เกาในจุดที่คัน
ข. ช่วยงูลอกคราบ
ค. ทิ่มแทงจนเจ็บปวด

3. เม่นมีนิสัยอย่างไร

- ก. ชอบช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเวลาเดือดร้อน
ข. ไม่รู้จักบุญคุณของผู้ที่ช่วยเหลือตนเอง
ค. ถ้าใครมีผลประโยชน์ให้ก็จะทำดีด้วย

7. จากข้อความข้างต้นกล่าวถึงสัตว์กี่ชนิด

ก. 3 ชนิด

ข. 4 ชนิด

ค. 5 ชนิด

8. “ขณะที่ท้องฟ้ามืดครึ้ม” ข้อความนี้หมายความว่าอย่างไร

ก. ใกล้เคียงสว่าง

ข. ใกล้เคียงมืด

ค. ฝนกำลังจะตก

9. จากข้อความลูกสัตว์ต่าง ๆ มีนิสัยอย่างไร

ก. ตีรันไม่เชื่อฟังแม่

ข. เชื่อฟังแม่ทุกตัว

ค. ไม่เชื่อฟัง แต่กลัวเปียกฝน

10. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นหลังสุด

ก. ลูกนกบินตามหลังแม่

ข. ลูกจิ้งจอกอยู่ในท้องแม่

ค. ลูกกระต่ายกระโดดตามหลังแม่

เมื่อลมหนาวพัดมา ข้าวในนาเปลี่ยนสี จากเขียวเป็นสีทองอร่าม ชาวนาเริ่มลงมือเกี่ยวข้าว จำนวนข้าวในนาก็ลดลงจนเหลือแต่ตอข้าวเท่านั้น

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 11 – 14

11. ข้อความนี้เป็นฤดูใด

ก. ฤดูใบไม้ร่วง

ข. ฤดูฝน

ค. ฤดูหนาว

12. “อร่าม” มีความหมายตรงกับข้อใด

ก. สว่างไสว

ข. สวย

ค. เหลือง

13. “ข้าวในนาเปลี่ยนสี จากเขียวเป็นสีทองอร่าม” จากข้อความหมายความว่าอย่างไร

- ก. ข้าวในนาเป็นโรค
ข. ข้าวในนาพร้อมเก็บเกี่ยว
ค. ข้าวในนาถูกแมลงกัดกิน

14. จากข้อความนี้ให้ข้อคิดเรื่องใด

- ก. ใคร ๆ ก็ทำนาเป็น
ข. ทำนาเป็นอาชีพ ๆ หนึ่ง
ค. ชาวนาเป็นกระดูกสันหลังของชาติ

อ่านเพลงต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 15 – 18

เพลง เตาทุ้งและปลา

ก่อนแต่ครั้ง เก่าพอดู เต่ากับงู หากินในนา
เต่าโตวัย ใหญ่ในนา เต่าบุงปลา หากินพอยู่
ฝ่ายเจ้างู อยู่ในนา ขาดเมตตา รุกรานนำดู
หากมีใคร ใหญ่กว่างู โกรธนำดู ถึงสู้กันใหญ่
เต่าตกใจ กล่าวโดยไว โปรดอภัย ฉันไม่ทันดู
ฝ่ายเจ้างู ฉกทันใด เต่าหนีไป ซุกในกระดอง
กล่าวฝ่ายกา เจปัญญา โฉบลงมา ไขว้าจาดู
เต่าหมดภัย ใหญ่กว่างู เต่ามีครุ หัวยึดหดได้
กล่าวฝ่ายงู บอกกับกา โปรดช่วยพา ฉันไปพบครุ
ฝ่ายเจ้ากา ชอบกินงู โฉบคอชู ังงูจนตาย

(อวบ เหมะรัชตะ)

15. “กล่าวฝ่ายกา เจ้าปัญญา โฉบลงมา ไขว้าจาดู” จากข้อความนี้ กา ทำหน้าที่อะไร

- ก. เป็นผู้ไล่เกลี้ย
ข. มาพุดูแยง
ค. เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

16. มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นกับเต่า

- ก. เต่าตกใจ
ข. เต่าไม่สบาย
ค. เต่าเดินไปเหยียบงู

17. จากเพลงสรูปใจความสำคัญได้อย่างไร

ก. เต่ากับงูหากินในนา

ข. งูมีนิสัยระรานผู้อื่น

ค. สัตว์ด้วยกันต้องถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน

18. สิ่งใดที่ทำให้กาได้กินงูเป็นอาหาร

ก. ความฉลาด

ข. ความขยัน

ค. ความเมตตา

อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 19 – 20

ปรีชาเดินไปหลังศาลาการเปรียญ พอจะข้ามสะพานเขาสังเกตเห็นผู้ชายคนหนึ่ง
ยืนอยู่ที่ศาลาท่าน้ำ ในมือถือของพะรุงพะรัง ไฟที่ริมกำแพงมีแสงสลัว แต่ก็พอ
มองเห็นท่าทางที่มีพิรุชของชายคนนั้นได้แต่ไม่แน่ชัดนัก

19. จากข้อความข้างต้นพอจะสรุปได้ว่าเหตุการณ์นี้เกิดที่ใด

ก. ในวัด

ข. ในตลาด

ค. หลังโรงเรียน

20. ผู้ชายที่ปรีชาเห็นนั้นน่าจะเป็นใคร

ก. นักเรียน

ข. คนร้าย

ค. เด็กวัด

พูนุ ปณ ทิโต ชีเว

ตอนที่ 2 ข้อสอบอัตนัย แบบเขียนตอบ ให้นักเรียนเขียนเติมคำตอบให้ถูกต้อง

1. “เพลงนี้ โดนใจ ของผมจริง ๆ ครับ” จากข้อความคำว่า “โดนใจ” หมายถึงอะไร

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 2

นิสัยคนไทยทุกบ้าน ไครมาเรือนชานอศัย
ต้อนรับขับสู้ใส่ใจ น้ำดื่มส่งให้ทักทาย

2. ลักษณะเด่นของคนไทยจากข้อความคืออะไร

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 3 – 4

“ไส้เดือนมีทั้งเพศผู้และเพศเมียอยู่ในตัวเดียวกันแต่ต้องผสมพันธุ์กับตัวอื่น ถ้าตัดส่วนใดส่วนหนึ่งของไส้เดือนออก เมื่อผ่านไประยะหนึ่ง มันจะงอกส่วนที่ขาดไปขึ้นมาใหม่ ไส้เดือนไม่มีปอด ไม่มีเหงือก ต้องหายใจทางผิวหนังโดยออกซิเจนจะซึมผ่านผิวหนังเข้าไปสู่หลอดเลือด ไส้เดือนต้องมีผิวหนังชั้นอยู่เสมอจึงจะหายใจได้ มันจึงต้องอาศัยอยู่ในดินที่ชื้นแฉะแต่เมื่อฝนตกลงมา น้ำฝนจะซึมลงไปในดินทำให้อากาศในดินลดลง ไส้เดือนจึงออกมาอยู่บนพื้นดิน”

3. จากข้อความข้างต้น ทำไมไส้เดือนจึงออกมาอยู่บนพื้นดิน

4. ไส้เดือนหายใจด้วยอวัยวะส่วนใดในร่างกาย

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 5

“ชนเผ่ากะเหรี่ยงคอยาว หรือเผ่าปะด่องใส่ห่วงทองเหลืองเพื่อความสวยงามและแสดงฐานะ ดังนั้นผู้หญิงชาวกะเหรี่ยงคอยาวจึงใส่ห่วงทองเหลืองตั้งแต่เด็ก แล้วค่อยเพิ่มจำนวนห่วง ซึ่งแท้จริง คอไม่ได้ยาวขึ้นแต่ห่วงทองเหลืองจะกดทับกระดูกไหปลาร้าและช่วงอกให้ทรุดลงจึงดูเหมือนคอยาว”

5. จากข้อความ กระเหรี่ยงคอยาวเพราะสาเหตุใด

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 6

“ฉลามเสือจัดเป็นฉลามที่มีอันตรายที่สุด หัวโต ปากกว้าง ครีบหางเรียว และปลายแหลม ลำตัวเรียวไปทางปลายหาง ลำตัวสีเทา มีแถบลายขวางคล้ายเสือโคร่ง ฟันมีรูปร่างคล้ายสามเหลี่ยมแบน ขอบหยักเป็นซี่คล้ายเลื่อย”

6. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 7-8

สุนัขจิ้งจอกกับผลองุ่น... กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งกำลังเดินเล่นผ่านเข้าไปยังสวนผลไม้ จนกระทั่งมาถึงพวงองุ่นพวงหนึ่งเพ็งสุกเต็มที ซึ่งอยู่สูงตระหง่าน “มันจะช่วยดับกระหายของข้าได้” สุนัขจิ้งจอกกล่าว มันถอยหลังไป ๒-๓ ก้าวแล้ววิ่งกลับมาและกระโดดแต่มันก็พลาด ไม่สามารถเก็บองุ่นพวงนั้นได้ มันทำเช่นเดิมอีกแต่ก็ยังไม่สำเร็จ ครั้งแล้วครั้งเล่าที่มันพยายามอยู่เช่นนั้น หลังจากที่มันไม่ได้กินอาหารล่อใจขึ้นนั้น สุดท้ายมันก็ต้องยอมแพ้และเดินกลับออกมา พร้อมเอ่ยออกมาว่า “ฉันมั่นใจว่ามันต้องเป็นองุ่นเปรี้ยวแน่ ๆ”

7. สุนัขจิ้งจอกทำเช่นเดิมอีก ครั้งแล้วครั้งเล่าแสดงให้เห็นว่าสุนัขจิ้งจอกมีนิสัยอย่างไร

8. เพราะเหตุใดในตอนสุดท้ายสุนัขจิ้งจอกเอ่ยออกมาว่า “ฉันมั่นใจว่า...มันต้องเป็นองุ่นเปรี้ยวแน่ ๆ”

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 9

“น้ำท่วมห้องว่าดีกว่าฝนแล้ง พี่ว่าน้ำแห้งให้ฝนแล้งเสียยิ่งดีกว่า น้ำท่วมปีนี้ทุกบ้านล้วนมีแต่คราบน้ำตา พี่เห็นน้ำขึ้นบนหลังคา น้ำตาหลังเกล้าสายชล”

9. จากข้อความข้างต้นให้ความรู้สึกอย่างไร

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 10

“มาลบริ้วแข็งๆ ที่กั้นระหว่างเรากับเพื่อนบ้านด้วยผักสวนครัวก็มันดีกว่า เพราะนอกจากจะสวยงาม และได้ผักปลอดสารพิษมาทำอาหารแล้ว การได้แบ่งปันอะไรให้เพื่อนบ้านบ้าง คงทำให้รอบๆ บ้านเราอบอุ่นเป็นอย่างแน่นอน”

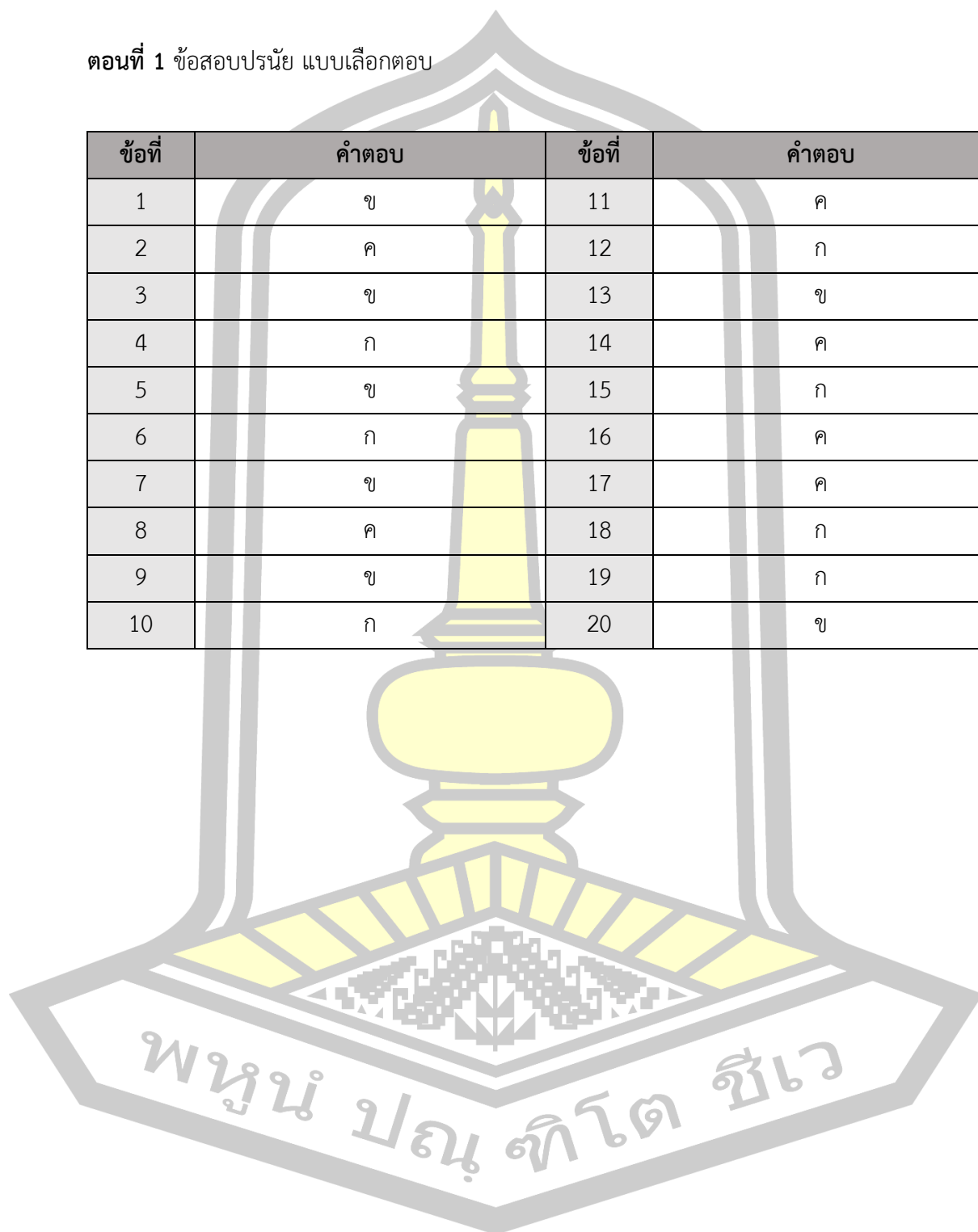
10. จากข้อความ ข้อดีของของผักสวนครัวคืออะไร

พูน ปณ ทิโต ชีเว

(เฉลย)

ตอนที่ 1 ข้อสอบปรนัย แบบเลือกตอบ

ข้อที่	คำตอบ	ข้อที่	คำตอบ
1	ข	11	ค
2	ค	12	ก
3	ข	13	ข
4	ก	14	ค
5	ข	15	ก
6	ก	16	ค
7	ข	17	ค
8	ค	18	ก
9	ข	19	ก
10	ก	20	ข



(เฉลย)

ตอนที่ 2 ข้อสอบอัตนัย แบบเขียนตอบ ให้นักเรียนเขียนเติมคำตอบให้ถูกต้อง

1. “เพลงนี้ โดนใจ ของผมจริง ๆ ครับ” จากข้อความคำว่า “โดนใจ” หมายถึงอะไร

ถูกใจ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 2

นิสัยคนไทยทุกบ้าน ไครมาเรือนชานอาศัย
ต้อนรับขับสู้ใส่ใจ น้ำดื่มส่งให้ทักทาย

2. ลักษณะเด่นของคนไทยจากข้อความคืออะไร

ความมีน้ำใจ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 3 - 4

“ไส้เดือนมีทั้งเพศผู้และเพศเมียอยู่ในตัวเดียวกันแต่ต้องผสมพันธุ์กับตัวอื่น ถ้าตัดส่วนใดส่วนหนึ่งของไส้เดือนออก เมื่อผ่านไประยะหนึ่ง มันจะงอกส่วนที่ขาดไปขึ้นมาใหม่ ไส้เดือนไม่มีปอด ไม่มีเหงือก ต้องหายใจทางผิวหนังโดยออกซิเจนจะซึมผ่านผิวหนังเข้าไปสู่หลอดเลือด ไส้เดือนต้องมีผิวหนังชั้นนอกอยู่เสมอจึงจะหายใจได้ มันจึงต้องอาศัยอยู่ในดินที่ชื้นแฉะแต่เมื่อฝนตกลงมา น้ำฝนจะซึมลงไปดินทำให้อากาศในดินลดลง ไส้เดือนจึงออกมาอยู่บนพื้นดิน”

3. จากข้อความข้างต้น ทำไมไส้เดือนจึงออกมาอยู่บนพื้นดิน

ออกมาเพื่อหายใจ

4. ไส้เดือนหายใจด้วยอวัยวะส่วนใดในร่างกาย

ผิวหนัง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 5

“ชนเผ่ากะเหรี่ยงคอยาว หรือเผ่าปะด่องใส่ห้วงทองเหลืองเพื่อความสวยงามและแสดงฐานะ ดังนั้นผู้หญิงชาวกะเหรี่ยงคอยาวจึงใส่ห้วงทองเหลืองตั้งแต่เด็ก แล้วค่อยเพิ่มจำนวนห้วง ซึ่งแท้จริง คอไม่ได้ยาวขึ้นแต่ห้วงทองเหลืองจะกดทับกระดูกไหปลาร้าและช่วงอกให้ทรุดลงจึงดูเหมือนคอยาว”

5. จากข้อความ กระเหรี่ยงคอยาวเพราะสาเหตุใด

เมื่อใส่ห้วงทองเหลืองจะกดทับกระดูกไหปลาร้าและช่วงอกให้ทรุดลงจึงดูเหมือนคอยาว

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 6

“ฉลามเสือจัดเป็นฉลามที่มีอันตรายที่สุด หัวโต ปากกว้าง ครีบหางเรียว และ ปลายแหลม ลำตัวเรียวไปทางปลายหาง ลำตัวสีเทา มีแถบลายขวางคล้ายเสือโคร่ง ฟันมีรูปร่างคล้ายสามเหลี่ยมแบน ขอบหยักเป็นซี่คล้ายเลื่อย”

6. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

ลักษณะของฉลาม

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 7-8

สุนัขจิ้งจอกกับผลองุ่น... กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งกำลังเดินเล่นผ่านเข้าไปยังสวนผลไม้ จนกระทั่งมาถึงพวงองุ่นพวงหนึ่งเพิ่งสุกเต็มที่ ซึ่งอยู่สูงตระหง่าน

“มันจะช่วยดับกระหายของข้าได้” สุนัขจิ้งจอกกล่าว มันถอยหลังไป ๒-๓ ก้าวแล้ววิ่งกลับมาและกระโดดแต่มันก็พลาด ไม่สามารถเก็บองุ่นพวงนั้นได้ มันทำเช่นเดิมอีกแต่ก็ยังไม่สำเร็จ ครั้งแล้วครั้งเล่าที่มันพยายามอยู่เช่นนั้น หลังจากที่มันไม่ได้กินอาหารล่อใจขึ้นนั้น สุดท้ายมันก็ต้องยอมแพ้และเดินกลับออกมา พร้อมเอ่ยออกมาว่า “ฉันมั่นใจว่ามันต้องเป็นองุ่นเปรี้ยวแน่ ๆ”

7. สุนัขจิ้งจอกทำเช่นเดิมอีก ครั้งแล้วครั้งเล่าแสดงให้เห็นว่าสุนัขจิ้งจอกมีนิสัยอย่างไร

มีความพยายาม

8. เพราะเหตุใดในตอนสุดท้ายสุนัขจิ้งจอกเอ่ยออกมาว่า “ฉันมั่นใจว่า...มันต้องเป็นองุ่นเปรี้ยวแน่ ๆ”

ปลอบใจตนเอง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 9

“น้ำท่วมหนักว่าตึกว่าฝนแล้ง พี่ว่าน้ำแห้งให้ฝนแล้งเสียยังตึกว่า น้ำท่วมปีนี้
ทุกบ้านล้วนมีแต่คราบน้ำตา พี่เห็นน้ำขึ้นบนหลังคา น้ำตาหลังเกล้าสายชล”

9. จากข้อความข้างต้นให้ความรู้สึกอย่างไร

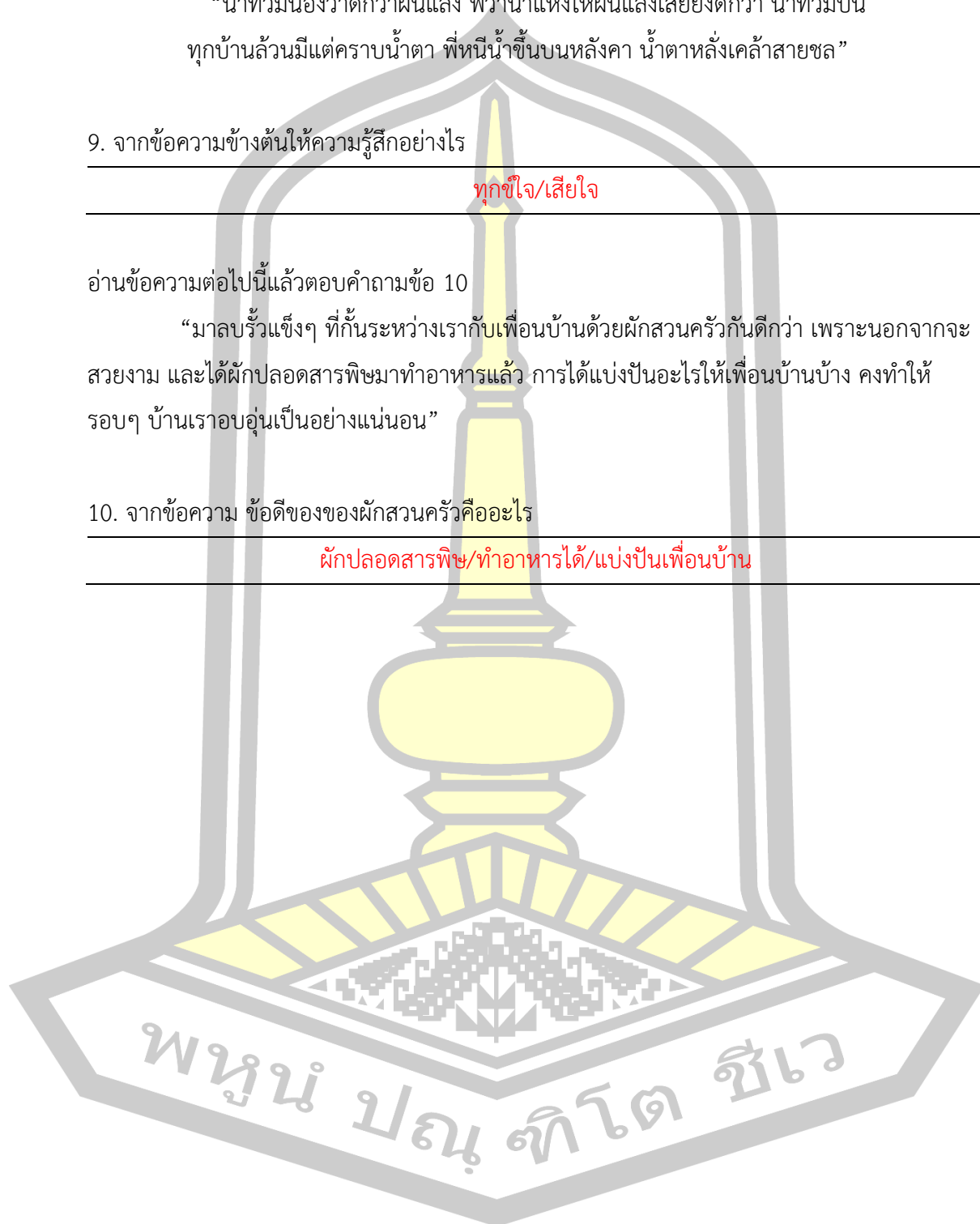
ทุกซึ้ง/เสียใจ

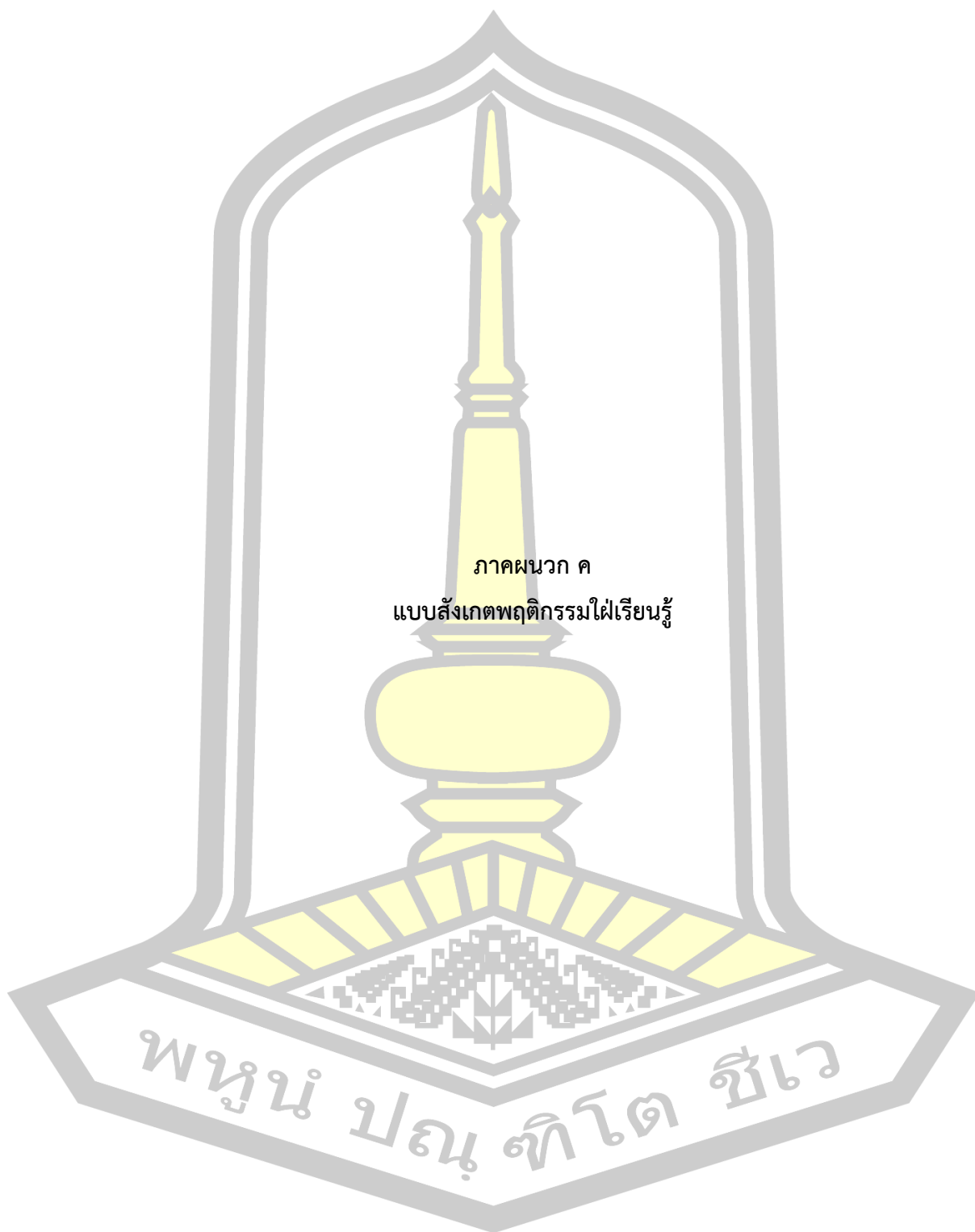
อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 10

“มาลปรี๊ดแข็งๆ ที่กั้นระหว่างเรากับเพื่อนบ้านด้วยผักสวนครัวกันตึกว่า เพราะนอกจากจะ
สวยงาม และได้ผักปลอดสารพิษมาทำอาหารแล้ว การได้แบ่งปันอะไรให้เพื่อนบ้านบ้าง คงทำให้
รอบๆ บ้านเรอบอบเป็นอย่างแน่นอน”

10. จากข้อความ ข้อดีของของผักสวนครัวคืออะไร

ผักปลอดสารพิษ/ทำอาหารได้/แบ่งปันเพื่อนบ้าน





ภาคผนวก ค
แบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

แบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผู้ประเมิน ครู

ผู้รับการประเมิน..... ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เลขที่.....

ครั้งที่ วันที่

คำชี้แจง : ให้ผู้ประเมินสังเกตพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนแล้ว / ลงในช่องที่ตรงกับระดับคุณภาพ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)
1. ตั้งใจเรียน			
2. ความเพียรพยายามในการเรียนรู้			
3. สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้			
4. การแสวงหาความรู้			
5. บันทึกความรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้			
6. นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน			
รวม			
ร้อยละ			
ระดับคุณภาพ			

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

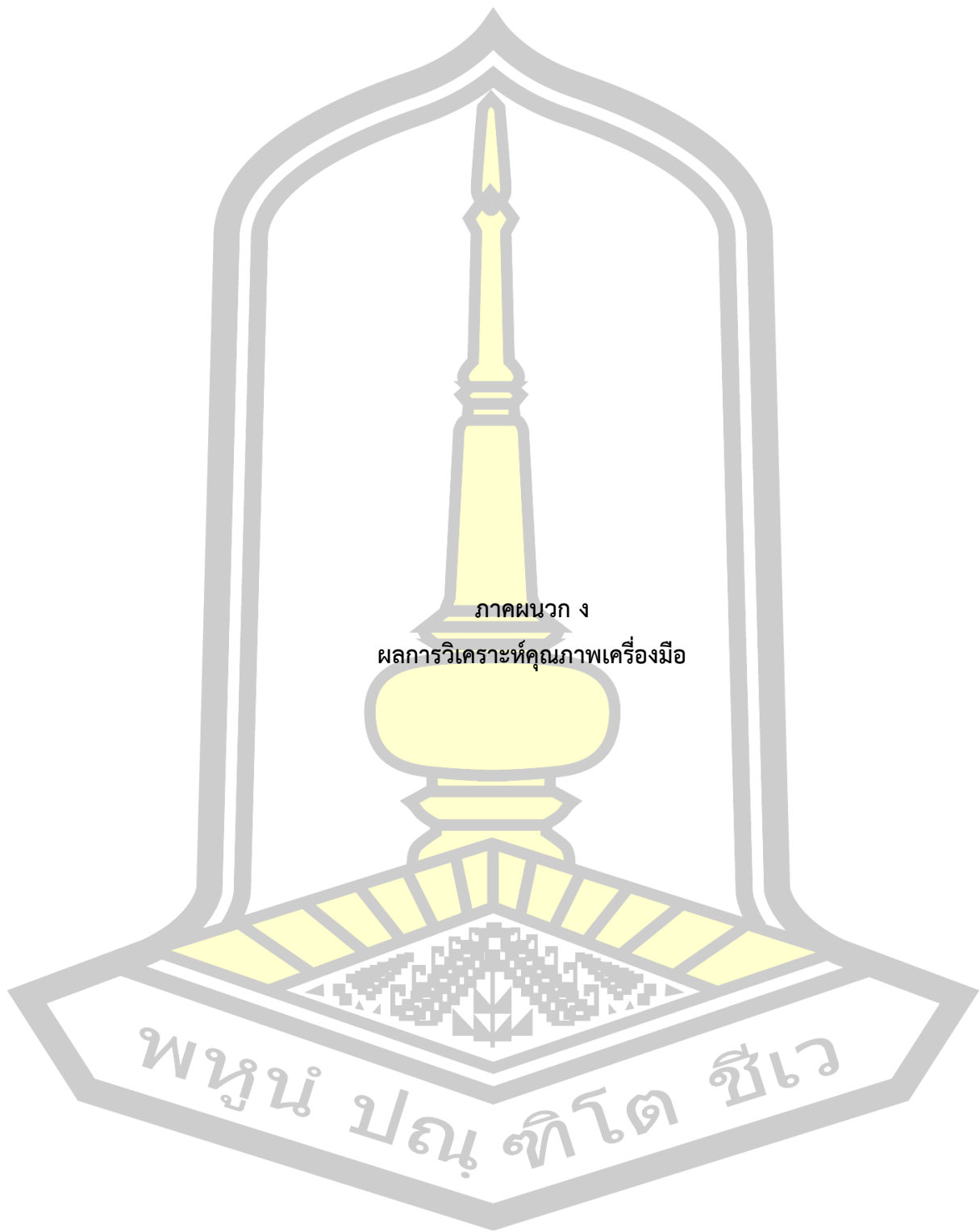
ช่วงร้อยละ	ระดับคุณภาพ
ร้อยละ 80-100	ดีมาก
ร้อยละ 70-79	ดี
ร้อยละ 60-69	ผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(นางสาวพิมพ์ชนก เนื่องทะเล)

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้

พฤติกรรมบ่งชี้ คุณลักษณะ พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	ดี (2)	ผ่าน (1)
1. ตั้งใจเรียน	ตั้งใจ มีความมุ่งมั่น เอาใจใส่ จดจ่อในการเรียนสม่ำเสมอ	ตั้งใจ เอาใจใส่จดจ่อกับการเรียน	ไม่ค่อยเอาใจใส่กับการเรียน ชอบคุยหรือเล่นกับเพื่อนในขณะที่ครูสอน
2. ความเพียรพยายามในการเรียนรู้	มีความพยายามในการเรียนรู้ ปฏิบัติกิจกรรมและการทำงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้สำเร็จได้ตามเป้าหมาย	มีความพยายามในการเรียนรู้ ปฏิบัติกิจกรรมและการทำงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้สำเร็จน้อยกว่าร้อยละ 80	ไม่มีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ทำงานไม่สำเร็จ
3. สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ	มีความกระตือรือร้น สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทุกกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ	สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้น้อยกว่าร้อยละ 80	เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เมื่อถูกบังคับ
4. การแสวงหาความรู้	ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ได้เองอย่างหลากหลายและมีข้อมูลจากการค้นคว้าเสมอ	ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ได้เองโดยไม่ต้องให้ครูแนะนำ	ไม่ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ นอกจากที่ครูเตรียมให้
5. บันทึกความรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้	บันทึกความรู้ สรุปองค์ความรู้จากสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ	บันทึกความรู้ สรุปองค์ความรู้จากสิ่งที่เรียนรู้ได้ แต่ขาดการจัดระบบข้อมูล	บันทึกความรู้ได้ แต่ไม่สามารถสรุปองค์ความรู้ได้อย่างเป็นระบบ
6. การสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	สะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างสม่ำเสมอ	สะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้น้อยกว่าร้อยละ 80	สะท้อนผลได้ แต่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำความรู้ไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวันได้



ภาคผนวก ง
ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

พหุบัน ปณุ ทิโต ชีเว

ตาราง 20 คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ด้านความเหมาะสมของแผนการจัดการจัดการ
การเรียนรู้แบบ SQ4R สำหรับผู้เชี่ยวชาญ เรื่องการอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องเศรษฐี
เจ้าเล่ห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วงจรปฏิบัติการเรียนรู้ที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายการประเมิน	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5		
1. ส่วนนำ							
1.1 ชื่อแผนตรงกับหน่วยการเรียนรู้	5	5	4	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
1.2 องค์ประกอบของส่วนนำของแผนมีความชัดเจน	4	5	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้							
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2.2 ข้อความชัดเจน เข้าใจง่าย	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2.3 ระบุพฤติกรรมที่วัดได้ชัดเจน	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์							
3.1 เป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3.2 เป็นพฤติกรรมที่มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
4. สาระสำคัญ							
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
4.3 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	4	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
4.4 มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
5. สาระการเรียนรู้							
5.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
5.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5		
5.3 สามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
6. สื่อและแหล่งเรียนรู้							
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	4	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
6.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
6.3 เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	4	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
6.4 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	4	4	4	5	4.40	เหมาะสมมาก
6.5 นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
7. การวัดผลและประเมินผล							
7.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
7.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
7.3 การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
7.4 ใช้วิธีการวัดและเกณฑ์การวัดที่ เหมาะสม	4	5	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
8. กระบวนการจัดการเรียนรู้							
8.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8.3 เหมาะสมกับเวลาจัดกิจกรรมการ เรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8.4 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8.5 การจัดกิจกรรมแบบ SQ4R ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจ Survey (S) ได้เหมาะสม	4	4	5	4	5	4.40	เหมาะสมมาก
8.6 การจัดกิจกรรมแบบ ขั้นที่ 2 ขั้นตั้ง คำถาม Question (Q) ได้เหมาะสม	4	4	5	4	4	4.20	เหมาะสมมาก

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5		
8.7 การจัดกิจกรรมแบบ ชั้นที่ 3 ชั้นอ่าน Read (R) ได้เหมาะสม	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8.8 การจัดกิจกรรมแบบ ชั้นที่ 4 ชั้นจดบันทึก Record (R) ได้เหมาะสม	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8.9 การจัดกิจกรรมแบบ ชั้นที่ 5 ชั้นสรุปใจความ Recite (R) ได้เหมาะสม	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8.10 การจัดกิจกรรมแบบ ชั้นที่ 6 ชั้นทบทวน Reflect (R) ได้เหมาะสม	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
โดยรวมเฉลี่ย						4.85	เหมาะสมมากที่สุด



ตาราง 21 คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ด้านความเหมาะสมของแผนการจัดการจัดการ
การเรียนรู้แบบ SQ4R สำหรับผู้เชี่ยวชาญ เรื่องการอ่านจับใจความจากเพลงที่ไม่มีครุ
(ถามย้าให้ซัด) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วงจรปฏิบัติการเรียนรู้ที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

รายการประเมิน	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5		
1. ส่วนนำ							
1.1 ชื่อแผนตรงกับหน่วยการเรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
1.2 องค์ประกอบของส่วนนำของแผนมีความชัดเจน	4	5	5	5	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้							
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2.2 ข้อความชัดเจน เข้าใจง่าย	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2.3 ระบุพฤติกรรมที่วัดได้ชัดเจน	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์							
3.1 เป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3.2 เป็นพฤติกรรมที่มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
4. สารสำคัญ							
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
4.3 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	4	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
4.4 มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
5. สารการเรียนรู้							
5.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
5.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด

ตาราง 21 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5		
	5.3 สามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	5	5	5	5		
6. สื่อและแหล่งเรียนรู้							
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	4	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
6.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
6.3 เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	4	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
6.4 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	4	4	4	5	4.40	เหมาะสมมาก
6.5 นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการใช้ สื่อ	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
7. การวัดผลและประเมินผล							
7.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
7.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
7.3 การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
7.4 ใช้วิธีการวัดและเกณฑ์การวัดที่ เหมาะสม	4	5	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
8. กระบวนการจัดการเรียนรู้							
8.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8.3 เหมาะสมกับเวลาจัดกิจกรรมการ เรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8.4 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8.5 การจัดกิจกรรมแบบ SQ4R ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจ Survey (S) ได้เหมาะสม	4	5	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด

ตาราง 21 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5		
8.6 การจัดกิจกรรมแบบ ชั้นที่ 2 ชั้นตั้งคำถาม Question (Q) ได้ เหมาะสม	4	4	5	4	4	4.20	เหมาะสมมาก
8.7 การจัดกิจกรรมแบบ ชั้นที่ 3 ชั้นอ่าน Read (R) ได้เหมาะสม	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8.8 การจัดกิจกรรมแบบ ชั้นที่ 4 ชั้นจดบันทึก Record (R) ได้เหมาะสม	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8.9 การจัดกิจกรรมแบบ ชั้นที่ 5 ชั้นสรุปใจความ Recite (R) ได้ เหมาะสม	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8.10 การจัดกิจกรรมแบบ ชั้นที่ 6 ชั้นทบทวน Reflect (R) ได้เหมาะสม	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
โดยรวมเฉลี่ย						4.87	เหมาะสมมากที่สุด



ตาราง 22 คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ด้านความเหมาะสมของแผนการจัดการจัดการเรียนรูแบบ SQ4R สำหรับผู้เชี่ยวชาญ เรื่องการอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง แม่ไก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วงจรปฏิบัติการเรียนรู้ที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

รายการประเมิน	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5		
1. ส่วนนำ							
1.1 ชื่อแผนตรงกับหน่วยการเรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
1.2 องค์ประกอบของส่วนนำของแผนมีความชัดเจน	4	5	5	5	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้							
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2.2 ข้อความชัดเจน เข้าใจง่าย	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
2.3 ระบุพฤติกรรมที่วัดได้ชัดเจน	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์							
3.1 เป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3.2 เป็นพฤติกรรมที่มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
4. สารสำคัญ							
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
4.3 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
4.4 มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
5. สารการเรียนรู้							
5.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
5.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด

ตาราง 22 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3	4	5		
5.3 สามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
6. สื่อและแหล่งเรียนรู้							
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
6.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
6.3 เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	5	5	4	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
6.4 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมาก
6.5 นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
7. การวัดผลและประเมินผล							
7.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
7.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
7.3 การวัดที่ระบุไว้สามารถประเมินได้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
7.4 ใช้วิธีการวัดและเกณฑ์การวัดที่ เหมาะสม	4	5	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
8. กระบวนการจัดการเรียนรู้							
8.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8.3 เหมาะสมกับเวลาจัดกิจกรรมการ เรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8.4 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8.5 การจัดกิจกรรมแบบ SQ4R ขั้นที่ 1 ขั้นสำรวจ Survey (S) ได้เหมาะสม	4	5	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
8.6 การจัดกิจกรรมแบบ ขั้นที่ 2 ขั้นตั้ง คำถาม Question (Q) ได้เหมาะสม	4	5	5	4	4	4.40	เหมาะสมมาก

ตาราง 22 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนการประเมิน					ค่าเฉลี่ย	ระดับความเหมาะสม
	ของผู้เชี่ยวชาญ						
	1	2	3	4	5		
8.7 การจัดกิจกรรมแบบ ชั้นที่ 3 ชั้นอ่าน Read (R) ได้เหมาะสม	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8.8 การจัดกิจกรรมแบบ ชั้นที่ 4 ชั้นจดบันทึก Record (R) ได้เหมาะสม	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8.9 การจัดกิจกรรมแบบ ชั้นที่ 5 ชั้นสรุปใจความ Recite (R) ได้เหมาะสม	5	5	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8.10 การจัดกิจกรรมแบบ ชั้นที่ 6 ชั้นทบทวน Reflect (R) ได้เหมาะสม	5	5	5	4	5	4.80	เหมาะสมมากที่สุด
โดยรวมเฉลี่ย						4.90	เหมาะสมมากที่สุด

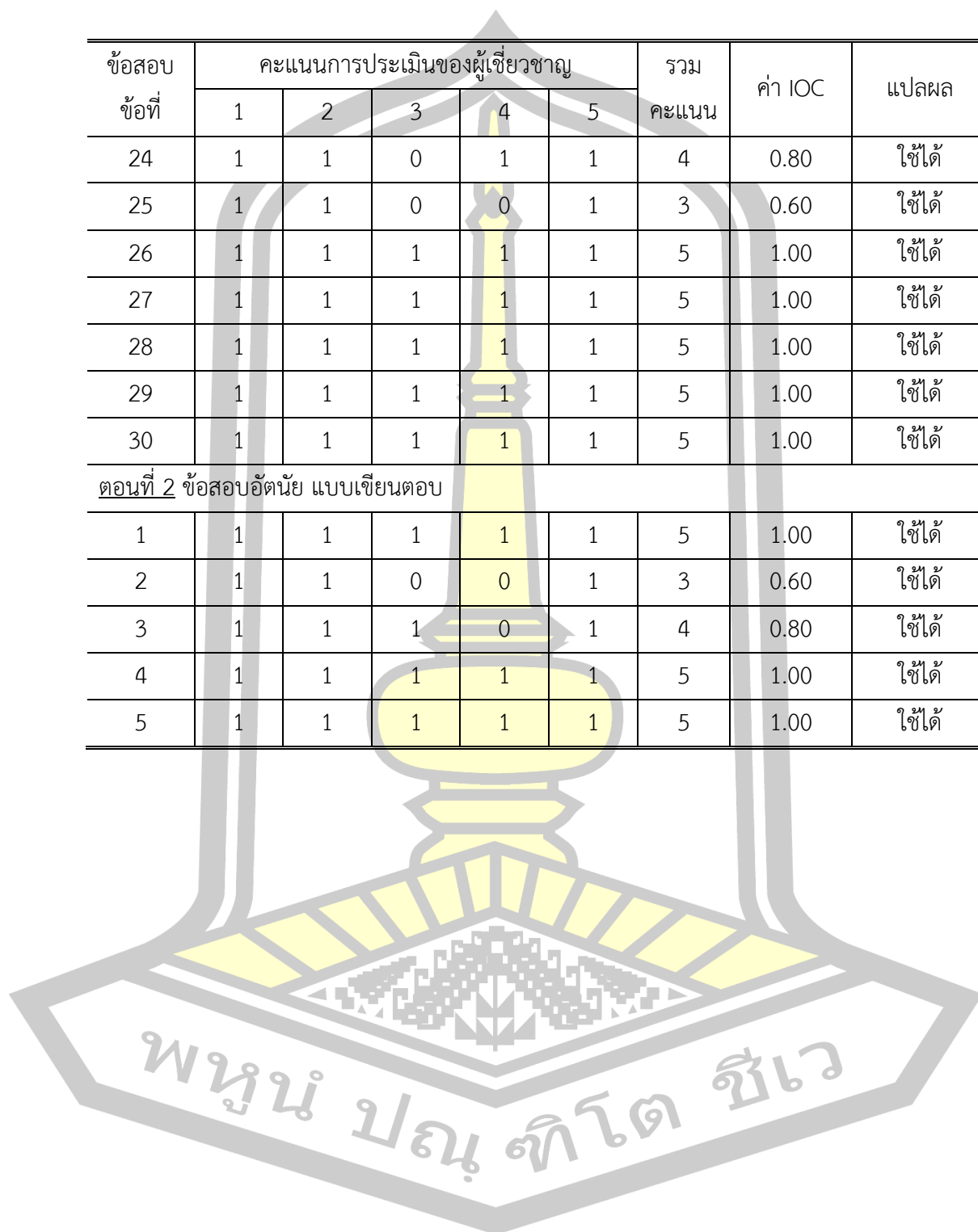


ตาราง 23 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้เรื่องการพัฒนาความสามารถ
ด้านการอ่านจับใจความ ของแบบทดสอบท้ายวงจรปฏิบัติการเรียนรู้ที่ 1

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					รวม คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
ตอนที่ 1 ข้อสอบปรนัย แบบ 3 ตัวเลือก								
1	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
8	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
11	1	1	0	0	1	3	0.60	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
17	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
18	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
20	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
21	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
22	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
23	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					รวม คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
24	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
25	1	1	0	0	1	3	0.60	ใช้ได้
26	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
27	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
28	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
29	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
30	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
ตอนที่ 2 ข้อสอบอัตนัย แบบเขียนตอบ								
1	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	1	1	0	0	1	3	0.60	ใช้ได้
3	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้



ตาราง 24 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแบบวัดความสามารถ
ด้านการอ่านจับใจความ

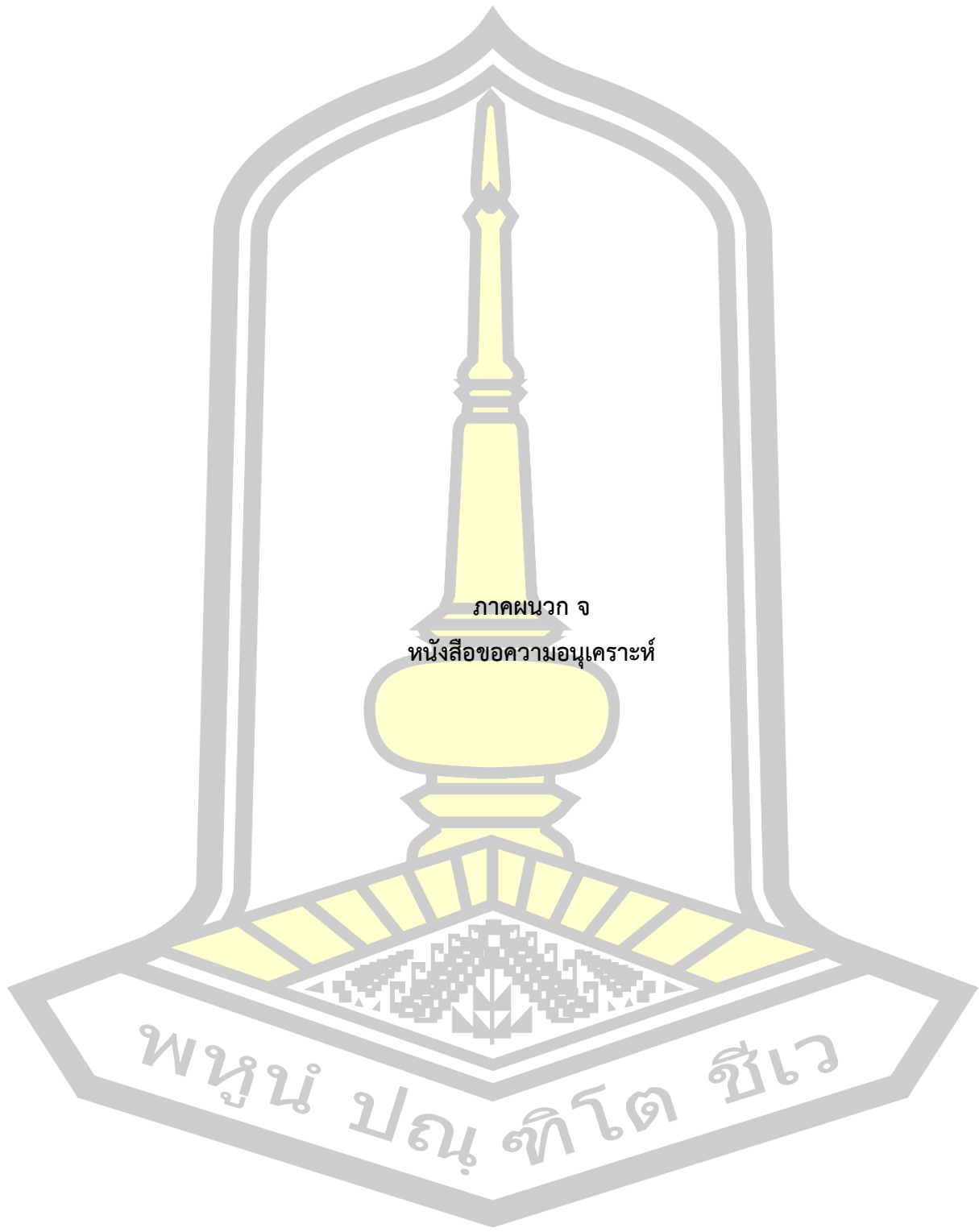
ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					รวม คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
ตอนที่ 1 ข้อสอบปรนัย แบบ 3 ตัวเลือก								
1	1	0	1	0	1	3	0.60	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1	4	0.80	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
8	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
11	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
12	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
15	1	1	0	0	1	3	0.60	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
17	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
18	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
20	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
21	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
22	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
23	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					รวม คะแนน	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
24	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
25	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
26	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
27	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
28	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
29	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
30	1	1	0	0	1	3	0.60	ใช้ได้
ตอนที่ 2 ข้อสอบอัตนัย แบบเขียนตอบ								
1	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13	1	1	0	0	1	3	0.60	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 25 (ต่อ)

รายการประเมิน	คะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					รวมคะแนน	ค่า IC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
การแสวงหาความรู้								
ดีมาก (3) ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ได้เองอย่างหลากหลายและมีข้อมูลจากการค้นคว้าเสมอ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
ดี (2) ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ได้เองโดยไม่ต้องให้ครูแนะนำ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
ผ่าน (1) ไม่ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ นอกจากที่ครูเตรียมให้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
บันทึกความรู้ สรุปลงเป็นองค์ความรู้								
ดีมาก (3) บันทึกความรู้ สรุปลงองค์ความรู้จากสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
ดี (2) บันทึกความรู้ สรุปลงองค์ความรู้จากสิ่งที่เรียนรู้ได้แต่ขาดการจัดระบบข้อมูล	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
ผ่าน (1) บันทึกความรู้ได้ แต่ไม่สามารถสรุปลงองค์ความรู้ได้อย่างเป็นระบบ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
การสะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน								
ดีมาก (3) สะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
ดี (2) สะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้น้อยกว่าร้อยละ 80	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
ผ่าน (1) สะท้อนผลได้ แต่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้



ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว



ที่ อว 0605.5(2) / ว 6385

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 พฤศจิกายน 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางพิมพ์พิศา ผลสว่าง

ด้วย นางสาวพิมพ์ชนก เนื่องทองบาล นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความแฉงทุกกิจกรรมไม่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตร กศ.ม. หลักสูตรและการสอน โดยมี อาจารย์ ดร.ศนิดา ดวงวิไล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โอมชา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0640976932



ที่ อว 0605.5(2) / ว 6385

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 พฤศจิกายน 2562

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.ศักดิ์สิทธิ์ สีหลวงเพชร

ด้วย นางสาวพิมพ์ชนก เมืองทองบาล นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรมไม่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. หลักสูตรและการสอน โดยมี อาจารย์ ดร.ศนิดา ดวงวิไล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิตินำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โอมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0640976932



ที่ อว 0605.5(2) /ว 6385

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 พฤศจิกายน 2562

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.ไพฑูริศ พรหมมากุล

ด้วย นางสาวพิมพ์ชนก เนื่องทงบาล นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรมไม่เรื้อรังของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. หลักสูตรและการสอน โดยมี อาจารย์ ดร.ศนิดา ดวงวิไล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ซังสรรค์ โฉมษา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0640976932



ที่ อว 0605.5(2) / ว 6385

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 พฤศจิกายน 2562

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางรุ่งอรุณ สิงห์สุพรรณ

ด้วย นางสาวพิมพ์ชนก เมืองทบบาล นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรมไม่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. หลักสูตรและการสอน โดยมี อาจารย์ ดร.ศนิดา ตวงวิไล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิตินิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โนมสา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิตินิต 0640976932



ที่ อว 0605.5(2) / ว 6385

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 พฤศจิกายน 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางวิไลลักษณ์ กล้าหาญ

ด้วย นางสาวพิมพ์ชนก เมืองทอบาล นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรมไม่เรียนรู้อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. หลักสูตรและการสอน โดยมี อาจารย์ ดร.ศนิดา ตวงวิไล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนี้คิดจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมสา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0640976932



ที่ อว 0605.5(2) / 6386

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 พฤศจิกายน 2562

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองหอยน้ำจืดยคุรุราษฎร์รังสรรค์

ด้วย นางสาวพิมพ์ชนก เนื่องทองบาล นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรมไม่เรียนรู้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. หลักสูตรและการสอน โดยมี อาจารย์ ดร.ศนิดา ดวงวีโล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวพิมพ์ชนก เนื่องทองบาล ทำการทดลอง ใช้เครื่องมือเพื่อ นิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมสา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0640976932



ที่ อว 0605.5(2) / 6387

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

5 พฤศจิกายน 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเลิงใต้

ด้วย นางสาวพิมพ์ชนก เนื่องทองบาล นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความและพฤติกรรมไม่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร กศ.ม. หลักสูตรและการสอน โดยมี อาจารย์ ดร.ศนิดา ดวงวิไล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี

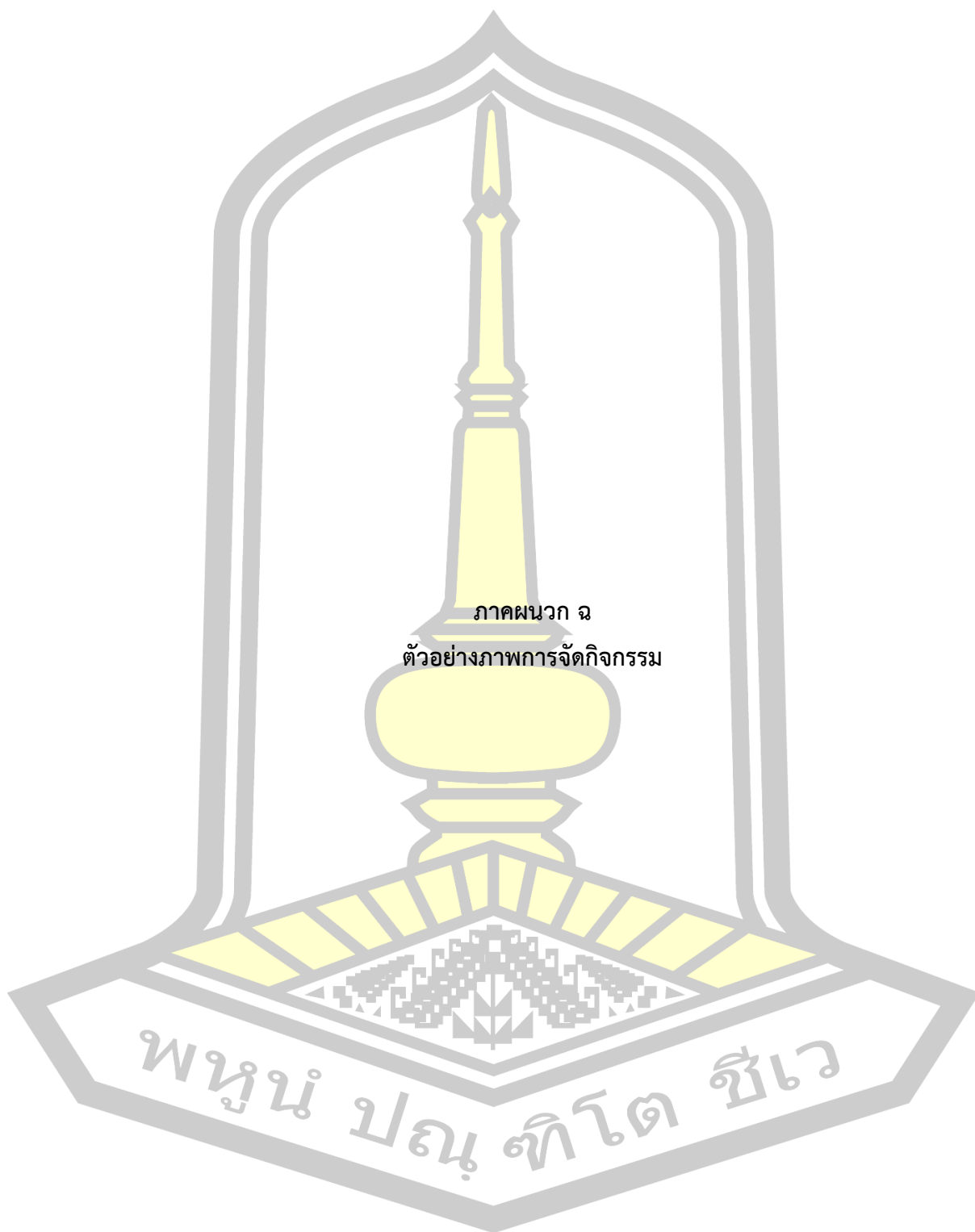
เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางสาวพิมพ์ชนก เนื่องทองบาล เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี เพื่อนิตินจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174
เบอร์โทรนิสิต 0640976932

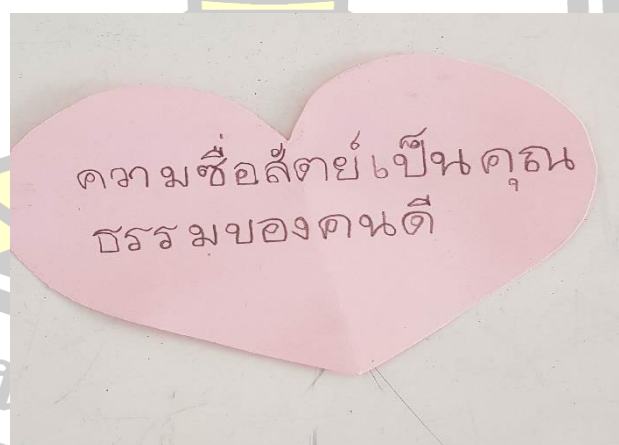


ภาคผนวก ฉ
ตัวอย่างภาพการจัดกิจกรรม

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว



ภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R
เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3



ภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R
เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวพิมพ์ชนก เนื่องทะเล
วันเกิด	วันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2534
สถานที่เกิด	อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 219 หมู่ที่ 11 บ้านคุ้มใต้ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44140
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู อันดับ คศ. 1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านเลิงใต้ ตำบลเลิงใต้ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2550 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารคามพิทยาคม พ.ศ. 2553 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2557 ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2563 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ ปณุกิตโต ชีวะ